

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آدرس:

قم، جنب مسجد مقدس جمکران، بلوار انتظار،

مجتمع علمی فرهنگی دارالولایه،

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

تلفن: ۳۲۱۳۵ - ۰۲۵

مصوبات، آیین نامه ها و دستورالعمل های

برنامه آموزشی سفیران هدایت

سطح دو

به ضمیمه جداول درسی

سال تحصیلی ۱۴۰۲ - ۱۴۰۱

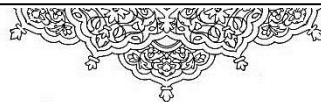
اما در مورد دروس تحصیل و تحقیق حوزه‌ها، این جانب معتقد به فقه سنتی و اجتهاد جواهری هستم و تخلف از آن را جایز نمی‌دانم... مجتهد باید به مسائل زمان خود احاطه داشته باشد...

حوزه‌ها و روحانیت باید نبض تفکر و نیاز آینده جامعه را همیشه در دست خود داشته باشند و همواره چند قدم جلوتر از حوادث، مہیای عکس‌العمل مناسب باشند... (منشور روحانیت)

یک برنامه جامع درسی حوزه‌ای، با درجه‌بندی و طبقه‌بندی حساب شده همچنان در حوزه‌ها جایش خالی است...

از جمله چیزهایی که حوزه احتیاج دارد یک نظام تعلیم و تربیت است تا در آن وقت‌ها هدر نرود، امروز دیگر روزی نیست که ما اجازه بدهیم یک روز یا یک ساعت از عمر جوانی متدین و آماده برای تلاش و مجاهدت در راه دین - یعنی یک طلبه - هدر رود. (حوزه و روحانیت، ج ۲، ص ۳۲)

فهرست مطالب

فهرست مطالب	۵
بخش اول: کلیات	۱۱
تعاریف	۱۲
برنامه آموزشی سفیران هدایت	۱۴
کلیات آیین‌نامه آموزشی	۲۵
بخش دوم: پذیرش	۳۰
فرآیند کلی سنجش و پذیرش	۳۱
فصل اول: مدارس متقاضی پذیرش	۳۳
مدارس مجاز به پذیرش	۳۳
فصل دوم: پذیرش مقدماتی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه	۳۵
مرحله اول: ثبت‌نام	۳۵
مرحله دوم: آزمون کتبی	۴۲
مرحله سوم: مصاحبه و مشاوره	۴۲
صدور کد موقت	۴۴
فصل سوم: پذیرش نهایی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه	۴۵
ميثاق طلبگی	۴۵
تحقیقات محلی	۴۷

سنجش سلامت	۴۸
صدور کد تحصیلی رسمی:	۴۸
فصل چهارم: نحوه رسیدگی به درخواست‌ها در کمیسیون پذیرش استان	۴۹
مراحل ارائه درخواست و شرایط متقاضیان جهت رسیدگی در کمیسیون پذیرش استان ...	۴۹
مراحل رسیدگی و صدور رأی	۵۰
بخش سوم: امور اجرایی تحصیلی	۵۲
فصل اول: برنامه‌ریزی دروس و کلاس درس	۵۳
الف) انتخاب درس	۵۳
ب) برنامه‌ریزی کلاس‌های درسی	۵۷
ج) فعالیت‌های کلاسی	۵۸
د) برنامه‌ریزی و اجرای دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی	۶۶
فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی	۶۹
الف) جداول درسی نیم‌سال‌های مختلف و ساعات آن‌ها	۶۹
ب) منابع درسی و محدوده‌های آن‌ها	۷۵
فصل سوم: حضور و غیاب	۸۴
فصل چهارم: امتحانات	۸۵
الف) امتحانات کتبی	۸۵
ب) امتحانات شفاهی	۹۰
فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی	۹۴
بخش چهارم: خدمات آموزشی	۹۵
فصل اول: مرخصی تحصیلی	۹۶
فصل دوم: انتقالات	۹۸
الف) انتقال طلاب بین مدارس سفیران هدایت	۹۸
ب) انتقال از سفیران هدایت به بلندمدت و بالعکس	۹۸
فصل سوم: میهمان	۱۰۰
فصل چهارم: منع و انصراف از تحصیل	۱۰۱

فصل پنجم: رسیدگی به امور تحصیلی طلاب ۱۰۵

بخش پنجم: تکمیل سطح و فارغ التحصیلی ۱۰۷

فصل اول: تحقیق پایانی ۱۰۸

فصل دوم: فارغ التحصیلی و ادامه تحصیل ۱۱۴

فصل سوم: تعهد تبلیغی ۱۱۶

فصل چهارم: دستورالعمل نحوه انجام فعالیت های تبلیغی ۱۱۷

بخش ششم: پیوست ها ۱۲۱

پیوست ۱: شرایط نظام وظیفه ۱۲۲

پیوست ۲: دستورالعمل اجرایی مشاوره ۱۲۳

پیوست ۳: دستورالعمل اجرایی مصاحبه ۱۲۷

پیوست ۴: کمیسیون پذیرش استان ۱۳۶

پیوست ۵: دستورالعمل برگزاری دوره میثاق تربیتی ۱۳۹

پیوست ۶: نحوه برگزاری دوره «میثاق آموزشی» به صورت مستقل ۱۵۳

پیوست ۷: شورای تخصصی آموزش استان ۱۵۵

پیوست ۸: تقویم تحصیلی ۱۵۸

پیوست ۹: نحوه برگزاری دروس کارورزی روش ها ۱۶۸

معرفی دبیر گروه کارورزی روش ها (ک ۱۳۲) ۱۷۷

گزارش انتخابات دبیر کارورزی روش های ۲-۶ (ک ۱۳۳) ۱۷۷

گزارش کار دبیر گروه کارورزی روش ها (ک ۱۳۴) ۱۷۸

ثبت تکالیف تحویلی و حضور و غیاب کارورزی روش ها (ک ۱۳۵) ۱۷۸

نمرات انضباط کارورزی روش ها (ک ۱۳۶) ۱۷۹

نمرات تمرین و اجرای کارورزی روش های ۱-۵ (ک ۱۳۷) ۱۸۰

نمرات تمرین و اجرای کارورزی روش‌های ۶ (ک ۱۳۸).....	۱۸۱
نمرات فیش‌ها و تکالیف کارورزی روش‌ها (ک ۱۳۹).....	۱۸۲
ارزیابی استاد راهنما (ک ۱۴۰).....	۱۸۲
ارزیابی عملکرد سالیانه کارورزی روش‌ها (ک ۱۴۱).....	۱۸۳
پیوست شماره ۱۰: سرفصل و نحوه تدریس و ارائه درس «دعا و زیارات».....	۱۸۴
پیوست شماره ۱۱: نحوه تدریس و ارائه درس «معارف حدیثی ۱».....	۱۸۶
پیوست شماره ۱۲: نحوه تدریس و ارائه درس «معارف حدیثی ۲».....	۱۸۹
پیوست شماره ۱۳: سرفصل‌های درس «روان‌شناسی عمومی».....	۱۹۰
پیوست شماره ۱۴: سرفصل‌های درس «روان‌شناسی و تبلیغ».....	۱۹۱
پیوست شماره ۱۵: نکاتی در خصوص درس «تاریخ انقلاب اسلامی».....	۱۹۳
پیوست شماره ۱۶: نکاتی در خصوص درس «جریان‌شناسی دوران انقلاب اسلامی».....	۱۹۴
پیوست شماره ۱۷: سرفصل‌های درس «سیره معصومین (علیهم‌السلام)».....	۱۹۷
پیوست شماره ۱۸: سرفصل‌ها و نکاتی در خصوص درس «نحو کاربردی».....	۲۰۲
پیوست شماره ۱۹: نکاتی در خصوص درس «روش استخراج فتوا».....	۲۰۳
پیوست شماره ۲۰: نکاتی در خصوص درس «معارف و عقائد ۵».....	۲۰۴
پیوست شماره ۲۱: نکاتی در خصوص درس «قانون اساسی».....	۲۰۵
پیوست شماره ۲۲: نکاتی در خصوص درس «تعلیم و تربیت اسلامی».....	۲۰۶
پیوست شماره ۲۳: نکاتی در خصوص درس «روش کلاس‌داری کودک و نوجوان».....	۲۰۸
پیوست شماره ۲۴: نکاتی در خصوص درس «روش آموزش قرآن کریم».....	۲۰۹
پیوست شماره ۲۵: نکاتی در خصوص درس «روش تبلیغ در فضای مجازی».....	۲۱۰
پیوست شماره ۲۶: نکاتی در خصوص درس «مهارت‌های پژوهشی».....	۲۱۲
پیوست شماره ۲۷: لیست دروس سفیران هدایت و نحوه تقسیم نمرات و ارزشیابی آن‌ها.....	۲۱۴

پیوست شماره ۲۸: جدول تطبیق‌سازی دروس سفیران هدایت با برنامه‌های جاری و جدید

۲۲۱ .....

پیوست شماره ۲۹: آیین‌نامه تحصیل همزمان طلاب در مراکز حوزوی و غیرحوزوی..... ۲۲۸

پیوست شماره ۳۰: فرم مصاحبه سفیران هدایت ۲۳۴

بخش اول: کلیّات

...

تعاریف

داوطلب: فردی است که جهت تحصیل در حوزه‌های علمیه ثبت‌نام نموده و در حال گذراندن مراحل پذیرش می‌باشد.

کد موقت: برای داوطلبانی که مراحل ثبت‌نام، آزمون، مصاحبه و مشاوره را با موفقیت سپری نمایند شماره پرونده تحصیلی موقت صادر خواهد شد. اعتبار این شماره پرونده حداکثر یک سال و صرفاً جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های آموزشی و استفاده از برخی خدمات آموزشی می‌باشد و به معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از همه خدمات حوزوی نمی‌باشد.

کد دائم: کدی که بعد از طی کردن موفقیت‌آمیز تمامی مراحل پذیرش به داوطلب تعلق می‌گیرد و داوطلب با دریافت این کد، به عنوان طلبه رسمی حوزه علمیه شناخته شده و مطابق ضوابط از کلیه خدمات رفاهی و آموزشی برخوردار خواهد شد.

طلبه: فردی که تمامی مراحل پذیرش را گذرانده و دارای کد تحصیلی فعال در مرکز مدیریت بوده و تحت برنامه به صورت رسمی اشتغال به تحصیل دارد.

مدرسه علمیه: واحد آموزشی که با مجوز فعالیت آموزشی از شورای گسترش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مطابق با آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی فعالیت می‌کند و به اختصار مدرسه نامیده می‌شود.

فرآیند پذیرش: به سلسله مراحل و فعالیت‌هایی گفته می‌شود که توسط مجموعه‌های مختلف و مرتبط بر اساس ضوابطی معین و مشخص، جهت احراز شرایط و امتیازات متقاضی، از بدو ثبت‌نام تا پذیرش نهایی داوطلب صورت می‌گیرد و به اختصار فرایند نامیده می‌شود.

گروه آموزشی: به تقسیم‌بندی داوطلبین و متقاضیان ورود به حوزه با توجه به مقطع تحصیلی کلاسیک آن‌ها گفته می‌شود که دارای سه گروه آموزشی و به شرح ذیل می‌باشد:

- **گروه اول:** پایه هشتم و نهم دوره اول متوسطه، پایه دهم دوره دوم متوسطه نظام

جدید آموزش و پرورش و همچنین دانش آموزان دارای سابقه تحصیل در سال

سوم راهنمایی، اول و دوم دبیرستان نظام قدیم آموزش و پرورش؛

- گروه دوم: شاغلین به تحصیل در پایه یازدهم و دوازدهم دوره دوم متوسطه نظام جدید آموزش و پرورش و همچنین دانش آموزان دارای سابقه تحصیل در سال سوم دبیرستان (دیپلم) و یا پیش‌دانشگاهی نظام قدیم آموزش و پرورش و یا دانشجوی دارای حداکثر ۳۰ واحد؛
- گروه سوم: دانشجوی دارای بیش از ۳۰ واحد درسی و یا دارای مدرک کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا.

استاد^۱: روحانی فاضلی است که برخوردار از توانایی لازم جهت تعلیم و تربیت طلاب علوم دینی در یکی از علوم مورد نیاز حوزه علمیه بوده و طبق ضوابط، اشتغال به تدریس در حوزه‌های علمیه دارد.

نیم سال تحصیلی: مدت زمان آموزشی است که نیمی از سال تحصیلی را شامل شده و در آن دروس حوزوی به صورت رسمی از سوی مدارس تحت پوشش ارائه می‌گردد.

سنوات تحصیلی (طول دوره): مدت زمان مجاز برای اتمام یک دوره تحصیلی را سنوات تحصیلی یا طول دوره می‌نامند.

سطح: به هر دوره تحصیلی حوزوی با اهداف مشخص که منجر به ارائه گواهی پایان دوره به طلاب می‌گردد، سطح تحصیلی می‌گویند.^۲

واحد آموزشی: مدرسه علمیه بلندمدت، سفیران هدایت، مرکز تخصصی یا مؤسسه آموزش عالی حوزوی که دارای مجوز رسمی فعالیت، از شورای گسترش می‌باشد.

گروه علمی- تربیتی: جمعی متشکل از اساتید مدرسه علمیه که بر اساس شرح وظایف مصوب فعالیت می‌کنند.

---

۱. به عبارت دیگر: استاد حوزه علمیه روحانی فاضلی است که براساس مصوبه ۹۴۴ شورای عالی حوزه‌های علمیه، مراحل جذب و گزینش او انجام پذیرفته است و در واحدهای آموزشی تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه یا در مدرسه‌های رسمی حوزه علمیه قم اشتغال به تدریس دارد.

۲. سفیران هدایت در حال حاضر در سطح ۲ و ۳ مصوب شده و اجرا می‌گردد.

برنامه آموزشی سفیران هدایت^۱

ماده ۱. عنوان

عنوان برنامه، برنامه آموزشی سفیران هدایت است.

ماده ۲. تعریف

این دوره اولین مقطع حوزوی سفیران هدایت است که طلاب، با مبانی اعتقادی، ادبیات عرب، منطق، فقه، اصول و اخلاق اسلامی، به منظور تبلیغ در مناطق مورد نیاز و مناطق کمتر توسعه یافته فرهنگی، آشنا می‌شوند و پس از احراز صلاحیت‌های اخلاقی و توانایی‌های علمی و مهارتی، طبق ضوابط، دانشنامه سطح دو حوزه‌های علمیه با عنوان «تبلیغ و معارف اسلامی (سفیران هدایت)» دریافت می‌کنند.

ماده ۳. اهداف

(۱) ارتقای معرفت و ایمان اسلامی و روحیه محبت و ولایت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام؛

(۲) آشنایی با هویت حوزه و روحانیت و تخلق و تأدب به اخلاق و آداب اسلامی و زیّ طلبگی؛

(۳) شناخت صرف و نحو، تجوید، منطق، فقه و اصول فقه و مهارت بکارگیری آن‌ها؛

(۴) شناخت معارف و عقائد، اخلاق اسلامی، احکام و تاریخ اسلام و اهل بیت علیهم السلام؛

(۵) آشنایی با علوم قرآنی، علم لغت، علوم حدیث، بلاغت، حکمت اسلامی، تفسیر و تاریخ انقلاب اسلامی؛

(۶) ایجاد توان تبلیغ و دفاع علمی از اسلام، مکتب اهل بیت علیهم السلام و نظام اسلامی؛

(۷) ایجاد آمادگی جهت مدیریت مساجد و کانون‌های فرهنگی؛

(۸) ایجاد و تقویت مهارت‌های عمومی تبلیغ، تدریس، پژوهش و پاسخگویی به پرسش‌های دینی با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین.

۱. مطالب این قسمت، متن مصوبه شماره ۱۳۳۷ شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۴. سیاست‌ها

- (۱) اهتمام به رشد اعتقادی و اخلاقی طلاب؛
- (۲) اهتمام به برنامه‌ریزی جامع و هماهنگ در ابعاد شناختی، مهارتی و نگرشی، با محوریت قرآن و سنت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام؛
- (۳) اهتمام به کاربردی کردن آموزش و آموزه‌های تربیتی؛
- (۴) اهتمام به سنت‌های حسنه حوزوی در تعلیم، تهذیب، تحقیق و تبلیغ؛
- (۵) اهتمام به معرفی عالمان ربانی، به عنوان الگو در حیات علمی و معنوی و ارتباط مؤثر با بزرگان و فضلا؛
- (۶) توجه به نیاز جامعه و نظام اسلامی؛
- (۷) تأکید بر بهره‌گیری از مهارت‌ها، روش‌ها و ابزارهای کارآمد آموزشی و تبلیغی؛
- (۸) تأکید بر شناسایی طلاب مستعد و هدایت و حمایت از آنها؛
- (۹) تأکید بر بهره‌مندی از اساتید، مدیران و کارکنان متدین، مهذب، منظم، خلاق و فعال؛
- (۱۰) توجه به سلامت جسمی و نشاط و شادابی طلاب.

ماده ۵. نظام آموزشی^۱

نظام آموزشی این دوره نیم‌سال، درسی^۲ و حضوری است و طول دوره بدون احتساب مرخصی تحصیلی، حداقل ۹ و حداکثر ۱۳ نیم‌سال است.

ماده ۶. شرایط پذیرش

- (۱) احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
  - (۲) داشتن مدرک دیپلم؛
  - (۳) داشتن حداکثر ۲۲ سال سن؛
- تبصره:** تعداد سنوات تحصیلات بالاتر از دیپلم و خدمت سربازی به حداکثر سن افزوده می‌شود.

---

۱. در طول دوره، طلاب موظف به گذراندن ۳۹۷۰ ساعت درسی می‌باشند.

۲. در این نظام هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد.

۴) تعهد تحصیل تمام وقت، تا اتمام دوره و عدم اشتغال به تحصیل همزمان در سایر مراکز آموزشی؛

۵) سپردن تعهد مبنی بر اشتغال به تبلیغ با لباس مقدس روحانیت به مدت ۵ سال در مناطق مورد نیاز^۱ و مناطق کمتر توسعه یافته فرهنگی، پس از فراغت از سطح ۲ سفیران؛

تبصره: تقلیل سنوات تعهد تبلیغی در برخی از مناطق کشور تا حداقل ۳ سال با تشخیص

معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه و تأیید مدیر حوزه‌های علمیه بلامانع می‌باشد.^۲

۶) قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه.

ماده ۷. مشخصات تفصیلی دروس:^۳

➤ حوزه دانشی قرآن

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			تفنی	معمولی	فقری-عملی	
۱	قرائت و تجوید قرآن	۳۲+۱۶			✓	شناخت قواعد مربوط به روان خوانی و تجوید قرآن کریم و کسب مهارت تشخیص و به کارگیری آن
۲	تفسیر ترتیبی ۱ تا ۱۵	۲۴۰	✓			آشنایی و انس با محتوا و مفاهیم ۱۵ جزء اول قرآن کریم به صورت ترتیبی
۳	علوم قرآنی	۳۲	✓			آشنایی با اصطلاحات و مسائل اساسی مربوط به قرآن کریم مانند نسخ، محکم و مشابه، تحریف ناپذیری همراه با پاسخ به شبهات

۱. الحاقی مصوبه شورای گسترش در جلسه ۲۰۷.

۲. الحاقی مصوبه شورای گسترش در جلسه ۲۰۷.

۳. اصلاحی مصوبه شورای گسترش در جلسه ۲۰۶.

➤ حوزه دانشی حدیث

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	دعا و زیارات	۸+۱۶			✓	آشنایی با ادعیه و زیارات مأثوره و مشهور و بررسی معارف موجود در آنها، ضمن اشاره به سند
۲	علوم حدیث	۳۲	✓			آشنایی با اصطلاحات و مسائل اساسی مربوط به حجیت، تاریخ حدیث، جوامع و منابع حدیثی شیعه و مهم‌ترین منابع حدیثی اهل تسنن
۳	رجال و درایه کاربردی	۳۲	✓			آشنایی با اصطلاحات و مسائل اساسی مربوط به درایه و رجال الحدیث به ویژه منابع رجالی با تأکید بر بررسی نمونه‌ها و مصادیق از احادیث و کتب اربعه حدیثی شیعه
۴	معارف حدیثی ۱ و ۲	۶۴	✓			آشنایی و انس با محتوا و مضامین احادیث شیعی ضمن طبقه‌بندی موضوعی آنها

➤ حوزه دانشی اخلاق، تربیت و مشاوره اسلامی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	اخلاق اسلامی ۱ تا ۴	۶۴	✓			آشنایی با اصطلاحات و مفاهیم اصلی و فرعی اخلاق اسلامی در حوزه‌های ارتباط خود با خدا و ارتباط خود با مردم و علم‌آموزی و تطبیق مفاهیم و قواعد بر موارد
۲	اخلاق اسلامی ۵ و ۶	۳۲	✓			آشنایی با مبانی، اهداف، اصول و روش‌های تربیت اخلاقی با تأکید بر قرآن و سنت و مکتب اهل بیت علیهم السلام

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			تئوری	عملی	تئوری - عملی	
۳	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	۸+۱۶			✓	آشنایی با اصول، فنون، انواع، روش‌ها و فرآیند مشاوره و راهنمایی، با تأکید بر دیدگاه اسلامی (به صورت کارگاهی)
۴	روانشناسی و تبلیغ	۳۲	✓			آشنایی با خصوصیات روانی مخاطبان و شیوه‌های بکارگیری یافته‌های روان‌شناسی در روش‌های تبلیغ دین، جذب مخاطب و ایجاد ارتباط و تأثیرگذاری
۵	روانشناسی عمومی	۳۲	✓			آشنایی با مفاهیم کلی روان‌شناسی، انواع و اقسام آن، فیزیولوژی اعصاب، انگیزش و هیجان، بحث‌های کلی روان‌شناسی اجتماعی، یادگیری، شخصیت و کلیات روش‌شناسی

➤ حوزه دانشی تاریخ و سیره

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			تئوری	عملی	تئوری - عملی	
۱	تاریخ انقلاب اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با تحولات فرهنگی و سیاسی مهم و مرتبط با انقلاب اسلامی ایران در پنجاه سال اخیر، با تأکید بر جریان‌ات سیاسی روز
۲	تاریخ اسلام ۱	۱۶	✓			شناخت و تحلیل حوادث مهم عصر پیامبر صلی‌الله‌علیه‌و آله
۳	تاریخ اسلام ۲ و ۳	۶۴	✓			شناخت و تحلیل حوادث مهم جهان اسلام به ویژه وقایع مرتبط با امر امامت پس از رحلت پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌و آله تا پایان غیبت صغری

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۴	جریان‌شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با تحولات فرهنگی و سیاسی مهم و مرتبط با دوران انقلاب اسلامی ایران با تأکید بر جریانات سیاسی - اجتماعی روز
۵	سیره معصومین علیهم السلام	۴۸	✓			آشنایی با سیره اخلاقی و رفتاری پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله و معصومین علیهم السلام در ابعاد گوناگون با تأکید بر ابعاد فردی و اجتماعی

➤ حوزه دانشی زبان و ادبیات عربی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	صرف ۱	۱۶	✓			آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم صرف و توانایی بازگویی و کاربرد آن‌ها
۲	صرف ۲ و ۳	۱۷۰	✓			شناخت و فهم دقیق مفاهیم و قواعد اساسی و پرکاربرد صرف و کسب مهارت بازگویی و کاربرد آن‌ها
۳	صرف کاربردی	۳۲		✓		توانایی و کسب مهارت تطبیق سازی قواعد علم صرف بر متون عربی با تأکید بر آیات و روایات
۴	نحو ۱	۶۴	✓			آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم نحو و توانایی بازگویی و کاربرد آن‌ها
۵	نحو ۲ تا ۵	۳۲۰	✓			شناخت و فهم دقیق مفاهیم و قواعد اساسی و پرکاربرد نحو و کسب مهارت بازگویی و کاربرد آن‌ها
۶	نحو کاربردی	۶۴		✓		توانایی و کسب مهارت تطبیق سازی قواعد علم نحو بر متون عربی با تأکید بر آیات و روایات
۷	بلاغت	۸۵	✓			شناخت و فهم اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم بلاغت (معانی، بدیع و بیان) و توانایی بازگویی و کاربرد آن‌ها

➤ حوزه دانشی فقه و اصول

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			فقهی	عملی	فقهی - عملی	
۱	اصول فقه ۱ و ۲	۱۵۰	✓			آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی مربوط به استنباط حکم شرعی از منابع
۲	اصول فقه ۳ تا ۵	۲۵۵	✓			شناخت قواعد و قوانین مربوط به استنباط حکم شرعی از منابع و کسب مهارت تشخیص و به‌کارگیری آن
۳	احکام ۱ تا ۳	۱۲۸	✓			آشنایی تفصیلی با یک دوره احکام شرعی، با تأکید بر احکام مستحدثه و مبتلا به جامعه
۴	روش استخراج فتوا	۳۲+۳۲			✓	آشنایی با قواعد و روش‌های استخراج فتاوا از منابعی مانند: رساله عملیه، عروة الوثقی و تحریرالوسیله و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۵	فقه ۱ تا ۶	۵۱۰	✓			آشنایی نیمه استدلالی با مسائل مهم فقهی بر اساس متون معتبر فقهی
۶	قواعد فقهیه	۲۴	✓			آشنایی با قواعد فقهی مهم و پرکاربرد در استنباط حکم شرعی از منابع

➤ حوزه دانشی کلام اسلامی، ادیان و فرق

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			فقهی	عملی	فقهی - عملی	
۱	آشنایی با فرق اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم تشیع و تسنن، مانند امامیه، اسماعیلیه، زیدیه، معتزله، اشاعره و اباضیه با اشاره به وهابیت
۲	معارف و عقاید ۱	۴۸	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث خداشناسی (اثبات ذات، رابطه صفات و ذات و تبیین توحید، علم، قدرت، حیات و...) و پاسخ به شبهات مهم

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			فقهی	و	فقهی - عملی	
۳	معارف و عقاید ۲	۴۸	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث نبوت و تبیین ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات و راه شناخت انبیاء و اثبات نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله و پاسخ به شبهات مهم
۴	معارف و عقاید ۳	۶۴	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث امامت بیان ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات امام و اثبات امامت ائمه علیهم السلام و پاسخ به شبهات مهم
۵	معارف و عقاید ۴	۳۲	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث عقلی و نقلی معاد (حقیقت مرگ و عالم برزخ، قیامت و ویژگی‌های آن) و پاسخ به شبهات مهم
۶	معارف و عقاید ۵	۳۲	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث جدید کلامی (مازند منشأ دین، تکثرگرایی، علم و دین و قلمرو دین، هرمنوتیک) و پاسخ به شبهات مهم
۷	ولایت فقیه	۳۲	✓			تبیین نظام سیاسی شیعه در عصر غیبت و شناخت رهبر و حاکم اجتماعی، شرایط، وظایف و اختیارات او، با رویکرد پاسخ به شبهات
۸	اعتقادی - اقتضایی ^۱	۳۲	✓			آشنایی با آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم منطقه‌ای با رویکرد پاسخ به شبهات و روش‌های مقابله با آنها

۱. درسی است که با توجه به اهداف برنامه آموزشی علوم اسلامی با رویکرد تربیت مبلغ و نیازهای منطقه‌ای و علمی طلاب در حوزه‌های کلامی و ادیان و فرق، تا سقف ۳۲ ساعت، طبق دستورالعمل‌های مربوط، تعیین و الزامی می‌شود.

➤ حوزه دانشی منطق و حکمت اسلامی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			تئوری	پژوهی	تئوری - عملی	
۱	حکمت اسلامی	۸۰	✓			آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات، ساختار و مسائل مهم فلسفه اسلامی بر اساس حکمت متعالیه
۲	منطق ۱	۳۲	✓			آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم منطق
۳	منطق ۲ و ۳	۱۲۸	✓			شناخت و فهم دقیق مفاهیم و قواعد اساسی و کاربرد علم منطق و کسب مهارت بازگویی و کاربرد آن‌ها

➤ حوزه دانشی علوم اسلامی - انسانی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			تئوری	پژوهی	تئوری - عملی	
۱	جامعه‌شناسی و تبلیغ	۳۲	✓			آشنایی با ویژگی‌ها و اصول مهم حاکم بر جوامع انسانی و نحوه تأثیر متقابل فرد و جامعه، در راستای انجام رسالت تبلیغ
۲	قانون اساسی	۱۶	✓			شناخت ساختار نظام جمهوری اسلامی، ماهیت، وظایف، اختیارات و کارکرد های نهاد های اجرایی، قانون گذاری، قضایی و نظارتی با توجه به متن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۳	تعلیم و تربیت اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با اصطلاحات، مبانی، اصول و مهم‌ترین روش‌ها و مراحل تعلیم و تربیت اسلامی
۴	مدیریت اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با اصول، قواعد و روش‌های مهم برنامه‌ریزی و مدیریت تبلیغی - فرهنگی، با محوریت مدیریت مسجد

➤ حوزه دانشی ادبیات فارسی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	پراگماتیک	تجربی - عملی	
۱	آیین نگارش	۱۶+۳۲			✓	آشنایی با قواعد و روش های نگارش و کسب مهارت نگارش متن فارسی

➤ حوزه دانشی مهارت ها (به همراه تحقیق پایانی)

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	پراگماتیک	تجربی - عملی	
۱	روش آموزش احکام	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، فنون و روش های آموزش احکام شرعی و کسب مهارت های آن (به صورت کارگاهی)
۲	روش کلاس داری کودکان و نوجوانان	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، فنون، آداب و روش های کلاس داری و ارزشیابی آموزش کودکان و نوجوانان و کسب مهارت های آن (به صورت کارگاهی)
۳	روش آموزش قرآن کریم	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، فنون و روش های آموزش صحیح خوانی، روان خوانی، تجوید و مفاهیم قرآن کریم و کسب مهارت های آن (به صورت کارگاهی)
۴	روش تحلیل مسائل سیاسی	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، آداب و روش های جمع آوری اطلاعات، تحلیل و بررسی وقایع سیاسی و کسب مهارت های آن (به صورت کارگاهی)
۵	روش تدریس	۸+۲۴			✓	آشنایی با اصول، فنون، آداب و روش های کلاس داری و ارزشیابی درسی و کسب مهارت های آن
۶	روش تبلیغ در فضای مجازی	۸+۲۴			✓	آشنایی با قواعد، فنون و روش های تبلیغ در فضای مجازی و کسب مهارت های آن (به صورت کارگاهی) با تأکید بر تبلیغ در شبکه های اجتماعی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			تئوری	عملی	تجربی-عملی	
۷	روش سخنرانی دینی	۱۶+۳۲			✓	آشنایی با قواعد، آداب، فنون، مراحل و روش‌های مهم خطابه، منبر و کسب مهارت‌های آن
۸	روش ذکر مصیبت	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد منابع، آداب، فنون و روش‌های مدیحه سرایی و ذکر مصیبت و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۹	کارورزی روش‌ها ۱ تا ۶	۱۹۲		✓		توانایی و کسب مهارت تطبیق‌سازی قواعد، آداب، مراحل و روش‌ها و مهارت‌های تبلیغی به صورت کارگاهی و تمرین‌های عملی و نهادینه کردن آن‌ها با تأکید بر مهارت سخنرانی و کلاس‌داری
۱۰	مهارت‌های پژوهشی	۸+۲۴			✓	آشنایی با مهارت‌های اساسی پژوهش، مانند: روش مطالعه، فیش‌برداری، مسأله‌شناسی، تبدیل مشکل به مسأله و فرآیند پژوهش و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۱۱	تحقیق پایانی	۶۴		✓		ارائه پژوهش در یکی از مباحث ارائه شده در دوره آموزشی با تأکید بر یکی از مسائل متناسب با تبلیغ در حد تبع، جمع‌آوری و جمع‌بندی اقوال

یادآوری:

۱. تدوین و تصویب آیین‌نامه و دستورالعمل‌های داخلی در حوزه وظایف مدیریت‌های استانی و یا مدارس علمیه، به شرط عدم تداخل و مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط ابلاغی از سوی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه بلامانع می‌باشد.
۲. کلیه ارجاعات و وظایف محوله به مدیریت‌های استانی در این آیین‌نامه، در محدوده مدارس قم، بر عهده مرکز امور واحدهای آموزشی قم می‌باشد.
۳. در صورت عدم تشکیل گروه علمی- تربیتی در مدارس علمیه و تا پیش از تشکیل آن کلیه ارجاعات و وظایف مربوطه بر عهده شورای مدرسه خواهد بود.

کلیات آیین نامه آموزشی^۱

ثبت نام و پذیرش

ماده ۱: داوطلبان ورود به حوزه های علمیه پس از قبولی در فرآیند سنجش علمی و گزینش، به عنوان طلبه پذیرفته خواهند شد.

تبصره: پذیرش داوطلبان تحصیل در برنامه آموزشی سفیران هدایت از مقطع دیپلم و بالاتر انجام می شود.

نظام آموزشی

ماده ۲: نظام آموزشی در برنامه آموزشی سفیران هدایت در مقطع سطح دو حضوری، نیم سالی و درسی- ساعتی است.

ماده ۳: هر سال تحصیلی از دو نیم سال مستقل تشکیل شده و قبولی یا عدم قبولی در هر درس از هر نیم سال، به همان درس محدود می شود.

ماده ۴: در هر سال تحصیلی، علاوه بر دو نیم سال تحصیلی، برگزاری دوره تابستانی نیز مجاز می باشد.

تبصره ۱: برگزاری دوره آموزشی تابستانی در برنامه آموزشی سفیران هدایت به شرط فراهم آمدن انجام فعالیت های تبلیغی، بلامانع می باشد.

تبصره ۲: این دوره به صورت حضوری و با رعایت سقف ساعات مصوب درسی اجرا می شود و طلابی که دارای پرونده فعال تحصیلی هستند، مجاز به شرکت در آن می باشند.

ماده ۵: مدارس علمیه، می توانند دوره های تابستانی را پس از اخذ مجوز از شورای آموزش استان و طبق ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد برگزار کنند.

ماده ۶: طول مدت تحصیل در سطح دو سفیران هدایت به طور معمول ۱۰ نیم سال و حداکثر تا ۱۴ نیم سال تحصیلی است.

تبصره: کاهش سنوات تحصیل برای طلاب واجد شرایط بر اساس ضوابط مربوطه از طریق

دوره های تابستانی^۲ یا اخذ درس مازاد^۳ یا استفاده حداکثری از تقویم آموزشی و همچنین افزایش

۱. در بخش کلیات آیین نامه آموزشی، اصول و ضوابط اصلی و کلی آموزشی به صورت اجمالی بیان شده است و در فصول بعد دستورالعمل ها و ضوابط تفصیلی تبیین شده است.

۲. دستورالعمل برگزاری دوره های تابستانی در بخش دوم، فصل اول آمده است.

۳. دستورالعمل نحوه اخذ درس مازاد (تحصیل ارتقایی) در بخش دوم، فصل اول آمده است.

سنوآت تحصیلی با رعایت حداقل و حداکثر ساعات مجاز برای انتخاب درس بلامانع می‌باشد.
ماده ۷: تقویم تحصیلی مدارس در هر سال تحصیلی (شامل ایام درسی، ایام امتحانی و دوره تابستانی) پس از تصویب در شورای مدرسه و تأیید مدیریت حوزه علمیه استان طبق ضوابط ابلاغی معاونت آموزش ستاد لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۸: طلبه متعهد است در زمان تحصیل در سطح دو سفیران هدایت به صورت تمام وقت و حضوری در تمام برنامه‌های درسی و غیر درسی مدرسه شرکت نموده و در اختیار مدرسه باشد.
ماده ۹: تحصیل همزمان طلاب سطح دو سفیران هدایت تا پیش از تکمیل مقطع مذکور، در مراکز غیر حوزوی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: هرگونه تحصیل همزمان پس از تکمیل سطح دو سفیران هدایت صرفاً بر اساس ضوابط و آیین‌نامه مربوطه و به شرط عدم تنافی با فعالیت‌های تبلیغی، امکان پذیر می‌باشد.
ماده ۱۰: ارائه دروس مصوب برنامه آموزشی سفیران هدایت و رعایت منابع آموزشی آن‌ها^۱ و همچنین برنامه‌ریزی دروس بر اساس آن‌ها ضروری می‌باشد.

تبصره: در صورتی که مدرسه برای تکمیل محدوده درس، نیاز به اضافه کردن ساعات آن درس را داشته باشد می‌تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس، با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۱: مدت زمان مجاز تحصیل در حوزه‌های علمیه، گذراندن ۱۵۰۰ ساعت درسی در حداقل یک سال و در حداکثر سه سال تحصیلی طبق ضوابط بوده و محاسبه رشد تحصیلی طلاب بر اساس مقدار ساعت مذکور می‌باشد.

تبصره: در صورت عدم گذراندن دروس در مدت مذکور، در خصوص وضعیت تحصیلی طلبه مطابق دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب اقدام خواهد شد.

۱. جداول درسی و منابع آموزشی مورد تأیید در فصل دوم از بخش دوم همین آیین‌نامه آمده است.

برنامه ریزی درسی

ماده ۱۲: طلاب قبل از شروع هر نیم سال تحصیلی، موظف به انتخاب درس مطابق ضوابط می باشند.

ماده ۱۳: مقدار انتخاب درس در هر نیم سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت درس می باشد.
تبصره: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی شورای مدرسه، تا حداقل ۱۷۰ ساعت مجاز است.

ماده ۱۴: در صورت وجود درس پیش نیاز از نیم سال های گذشته، انتخاب درس جدید در نیم سال بعد، تنها پس از انتخاب دروس مذکور مجاز می باشد.

ماده ۱۵: در صورت داشتن شرایط، طلاب می توانند نسبت به ادامه تحصیل از طریق انتخاب درس مازاد در طول نیم سال و یا با شرکت در دوره تابستانی (به صورت حضوری) اقدام نمایند.

ماده ۱۶: شرکت در دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی و انتخاب درس در آن برای همه طلاب، با رعایت شرایط و ضوابط مربوطه بلامانع است.

ماده ۱۷: رعایت حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم سال، مطابق ضوابط ضروری می باشد.

ماده ۱۸: کلاس درس با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت می یابد.

ماده ۱۹: استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم سال تحصیلی است.

ماده ۲۰: در برخی از دروس، طلاب پس از اخذ مجوز از مدرسه خود، مجاز به شرکت در کلاس درس استادی غیر از مدرسه محل تحصیل خود می باشند.

حضور و غیاب

ماده ۲۱: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی است.

ماده ۲۲: غیبت طلبه در بیش از حد مجاز ساعات تعیین شده هر درس، موجب حذف آن درس می شود و در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذراند.

امتحانات

ماده ۲۳: اخذ امتحان کتبی از دروس بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی آن درس، می باشد.

ماده ۲۴: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد از اتمام کلاس های آن درس (با رعایت سایر شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات درسی مصوب)، بلامانع است.

ماده ۲۵: امتحان تنها از طلاب رسمی حوزه به عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

ماده ۲۶: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام موسسه‌های امتحانی (اصلی، تجدیدی و...) بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس ضوابط و شرایط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

تبصره: در صورت تعدد یک درس و اساتید آن در مدرسه با تصویب گروه علمی - تربیتی، ارائه سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۲۷: در ارزشیابی برخی از دروس، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوطه، امتحان شفاهی نیز به عمل خواهد آمد که نمره نهایی آن درس معدل آزمون‌های کتبی و شفاهی آن درس خواهد بود.

ماده ۲۸: در هر نیم‌سال تحصیلی بخشی از نمره نهایی هر درس به فعالیت‌های کلاسی اعم از فعالیت درسی و پژوهش درسی اختصاص می‌یابد.

ماده ۲۹: تعیین ملاک‌های نمره‌دهی در تمام دروس و همچنین محاسبه نهایی نمرات بر عهده استاد همان درس و بر اساس ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۳۰: نمره قبولی در هر درس ۱۲ می‌باشد.

ماده ۳۱: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند، لازم است مطابق شرایط و ضوابط مجدداً در امتحان یا کلاس آن درس شرکت کرده و نمره قبولی را کسب نمایند.

ماده ۳۲: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه ثبت و در معدل آن نیم‌سال و سال تحصیلی محاسبه شده ولی در معدل نهایی سطح و مقطع تحصیلی فقط نمرات دروس قبول شده محاسبه می‌گردد.

خدمات آموزشی

ماده ۳۳: طلاب مطابق ضوابط و در مواقع ضروری می‌توانند از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.

تبصره: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل محسوب می‌گردد.

ماده ۳۴: انتقال طلبه دارای وضعیت فعال آموزشی از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر (انتقال بین

مدارس سفیران هدایت)، بلامانع است.

ماده ۳۵: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ محسوب شده و طبق ضوابط باید حضور مستمر در درس داشته و از کلیه مزایای آموزشی و خدماتی در مدرسه مبدأ برخوردار است.

ماده ۳۶: طلاب شاغل به تحصیل در سطح دو سفیران هدایت می‌توانند در حین تحصیل، حداکثر تا پایان نیم‌سال ششم، نسبت به انتقال به برنامه آموزشی جاری و یا جدید سطح یک حوزه‌های علمیه بر اساس جدول تطبیق اقدام نمایند.

ماده ۳۷: اخذ درس به صورت میهمان، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در چهار نیم‌سال تحصیلی و براساس ضوابط بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۸: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی به شورای مدرسه ارائه شود و پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.

تبصره: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از تحصیل اقدام نماید.

ماده ۳۹: در صورت بروز برخی از مشکلات آموزشی، طلبه از ادامه تحصیل منع شده و ادامه تحصیل ایشان منوط به بررسی وضعیت آموزشی او در شورا و کمیسیون مربوطه می‌باشد.

فارغ‌التحصیلی و تعهد تبلیغی

ماده ۴۰: طلبه در صورت گذراندن همه دروس مصوب سطح دو و کسب حداقل معدل ۱۴ در آن سطح، فارغ‌التحصیل محسوب شده و می‌تواند برای دریافت مدرک تحصیلی مربوطه اقدام کند.

ماده ۴۱: طلاب سفیران هدایت موظف به انجام تبلیغ در مناطق کمتر توسعه یافته فرهنگی یا مورد نیاز به مدت سه تا پنج سال و بر اساس ضوابط مربوطه هستند.

تبصره: شرایط انجام تعهد تبلیغی تابع ضوابط معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه می‌باشد.

بخش دوم: پذیرش

_____

فرآیند کلی سنجش و پذیرش

ماده ۱: سنجش و پذیرش حوزه‌های علمیه برای تحصیل در مقاطع مختلف به شرح ذیل می‌باشد:

الف: پذیرش داوطلب ورود به حوزه‌های علمیه؛

ب: پذیرش طلاب فارغ‌التحصیل از حداقل سطح یک حوزه‌های علمیه جهت ادامه تحصیل در یکی از مراکز تخصصی حوزوی و یا مؤسسات آموزش عالی حوزوی.^۱

ماده ۲: پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه طی مراحل ذیل انجام می‌گیرد:

۱. ثبت نام؛

۲. آزمون کتبی؛

۳. مصاحبه و مشاوره؛

۴. میثاق طلبگی (در دو بخش تربیتی و آموزشی)؛

۵. تحقیقات محلی؛

۶. سنجش سلامت.

تبصره ۱: شرکت در هر یک از مراحل اول تا چهارم منوط به گذراندن و اخذ امتیاز لازم در مرحله قبل و ثبت نتایج آن در سامانه می‌باشد.

تبصره ۲: برای داوطلبانی که پس از ثبت نام و تشکیل پرونده و تأیید آن، موفق به کسب امتیاز لازم در مراحل دوم و سوم شده باشند، کد موقت صادر شده و مجاز به شرکت در مراحل مربوط به پذیرش نهایی می‌باشند.

تبصره ۳: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از قبولی داوطلبان در مرحله «مصاحبه

---

۱. با توجه به اینکه این آیین‌نامه برای داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه تدوین شده است، سنجش و پذیرش طلاب برای مراکز تخصصی و مؤسسات آموزش عالی مطابق دستورالعمل‌های مربوطه خواهد بود.

و مشاوره» جهت احراز برخی از شرایط عمومی مندرج در ماده ۱۳ همین آیین‌نامه، از طریق تحقیقات محلی، اقدام می‌نماید.^۱

تبصره ۴: جهت احراز سلامتی جسمی و روحی داوطلبان، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه از طریق مراجع ذی‌ربط و رسمی کشور، اقدام به سنجش وضعیت جسمی و روحی داوطلبان می‌نماید.^۲

ماده ۳: برای داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم در کلیه مراحل سنجش و پذیرش شده باشند کد دائم (رسمی) صادر شده و به عنوان «طلبه» مجاز به تحصیل در حوزه‌های علمیه خواهند بود و از کلیه مزایای حوزوی مطابق با ضوابط مربوطه برخوردار می‌گردند.

ماده ۴: تقویم سالیانه جهت مراحل سنجش و پذیرش در حوزه‌های علمیه توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه تعیین و ابلاغ می‌گردد.

تبصره: مدیریت‌های استانی می‌توانند نسبت به تنظیم زمان‌بندی و اعلام تقویم استانی با رعایت تقویم اعلامی از سوی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، حسب شرایط استان خود اقدام نمایند.

۱. دستورالعمل و نحوه انجام تحقیقات محلی و فرایند آن در ماده ۵۹ همین بخش آمده است.

۲. دستورالعمل و نحوه انجام سنجش سلامت و فرایند آن در ماده ۶۱ همین بخش آمده است.

فصل اول: مدارس متقاضی پذیرش

مدارس مجاز به پذیرش

ماده ۵: دارا بودن شرایط ذیل برای پذیرش مدارس علمیه ضروری می باشد:

۱. داشتن مجوّز فعالیت آموزشی در سطح یک بلندمدت و یا سطح دو سفیران هدایت از شورای گسترش حوزه های علمیه؛

۲. تکمیل و مشخص بودن کادر علمی و اجرایی مدرسه و تأیید آن از سوی مدیریت های استانی؛

۳. داشتن ظرفیت و فضای لازم و مناسب برای امور آموزشی و خوابگاهی؛

۴. کسب امتیاز لازم در ارزیابی عملکرد مدرسه در حوزه های اجرایی، آموزشی، پژوهشی و تهذیبی براساس شاخص های ابلاغی؛

۵. صلاحدید و موافقت کمیسیون پذیرش استان.

تبصره ۱: ارائه مجوّز فعالیت آموزشی از سوی شورای گسترش تا زمان شروع ثبت نام و پذیرش ضروری بوده و در صورت عدم ارائه مجوّز، پذیرش مدرسه در آن نوبت منتفی خواهد شد.

تبصره ۲: تأیید مناسب بودن مکان و فضای مدرسه قبل از ارائه اطلاعات به کمیسیون پذیرش ستاد برعهده مدیریت امور اداری - مالی مدیریت های استانی می باشد.

ماده ۶: مدرسه می تواند حداکثر تا پنجاه درصد بیشتر از پذیرش نهایی سال قبل خود را به عنوان ظرفیت پذیرش جدید اعلام نماید.

تبصره: در صورت ضرورت و نیاز، تغییر و افزایش ظرفیت پذیرش مدرسه بر اساس نظر کمیسیون پذیرش استان بلامانع می باشد.

ماده ۷: هر مدرسه تنها مجاز به پذیرش در یک گروه آموزشی و متناسب با گروه پذیرشی سال قبل است.^۱

تبصره: درخواست پذیرش داوطلبان در دو گروه آموزشی پیوسته توسط مدرسه پس از بررسی مجوز فعالیت و به شرط تفکیک فضای آموزشی و خوابگاهی و موافقت نهایی کمیسیون پذیرش استان، بلامانع می‌باشد.

ماده ۸: بررسی و ارزیابی عملکرد مدرسه در بخش‌های مختلف براساس شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت آموزش بوده و در نهایت باید به تأیید مدیریت استان و معاونت آموزش ستاد رسیده باشد.

ماده ۹: مدیریت‌های استانی نسبت به برنامه‌ریزی برای پذیرش نهایی در همه گروه‌های آموزشی در سطح مدارس تحت پوشش اقدام نمایند به نحوی که پذیرش از هر سه گروه آموزشی در برنامه‌های آموزشی جاری و جدید و همچنین سفیران هدایت امکان‌پذیر باشد.

تبصره: در صورت نرسیدن حدنصاب متقاضیان یک گروه در استان برای تشکیل کلاس درس، تشکیل یک کلاس از دو گروه آموزشی پیوسته در یک مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۰: درخواست اعمال شرایط اختصاصی برای پذیرش در استان و یا مدرسه در صورت عدم مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط ابلاغی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از تصویب در کمیسیون پذیرش استان و تأیید نهایی ستاد، بلامانع است.

ماده ۱۱: مدیریت‌های استانی باید ظرفیت، گروه آموزشی، نوع برنامه آموزشی مدارس واجد شرایط و شرایط اختصاصی آن‌ها را پس از بررسی و تصویب در کمیسیون پذیرش استان، مطابق با تقویم اعلامی به مدیریت پذیرش ستاد اعلام نمایند.

ماده ۱۲: تأیید نهایی مجوز پذیرش مدارس منوط به رعایت حداقل نصاب پس از پذیرش نهایی داوطلبان برای تشکیل کلاس می‌باشد و در غیر این صورت تصمیم‌گیری در خصوص انتقال طلاب جدیدالورود به مدارس دیگر و ... بر عهده شورای آموزش استان خواهد بود.

۱. گروه‌بندی مدارس در بخش مربوط به تعاریف آمده است.

فصل دوم: پذیرش مقدماتی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

مرحله اول: ثبت نام

الف) شرایط داوطلبان:

❖ شرایط عمومی

ماده ۱۳: دارا بودن شرایط ذیل برای داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه ضروری می‌باشد:

۱. داشتن تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران؛
۲. اعتقاد و التزام به دین مبین اسلام و مذهب شیعه اثنی عشری؛
۳. اعتقاد و التزام عملی به ولایت مطلقه فقیه و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛
۴. برخورداری از سلامت جسمی^۱، روحی - روانی و اخلاقی؛
۵. داشتن انگیزه و استعداد مناسب برای تحصیل علوم دینی؛
۶. داشتن شرط سنی مطابق جدول مندرج در ماده ۱۴؛
۷. نداشتن مشکل نظام وظیفه عمومی مطابق با پیوست شماره ۱؛
۸. داشتن شرط معدل تحصیلی مطابق جدول مندرج در ماده ۱۶؛
۹. داشتن تحصیلات حداقل پایه هشتم (متوسطه اول) برای پذیرش در مدارس علمیه بلند مدت و حداقل سال دوازدهم (متوسطه دوم) برای پذیرش در مدارس علمیه سفیران هدایت؛
۱۰. نداشتن سابقه تحصیل رسمی یا سابقه اخراج (انضباطی یا تحصیلی) از مراکز حوزوی کشور؛

۱. بیماری‌هایی هم چون سرطان، هپاتیت، ایدز، صرع، پیوند اعضا، دیابت نوع ۱ و ۲، ضعف شدید چشم، تالاسمی ماژور، هموفیلی و هرگونه بیماری جسمی (نقص یا قطع عضو) یا بیماری‌های روحی و روانی شدید از جمله بیماری‌های خاصی هستند که مانع مطلق برای پذیرش می‌باشند.

۱۱. رضایت ولی (برای داوطلبان دارای سن کمتر از ۱۵ سال) جهت تحصیل در حوزه‌های علمیه؛

۱۲. کسب امتیاز لازم در هر مرحله و امتیاز نهایی از تمام مراحل پذیرش.

❖ شرایط اختصاصی داوطلبان:

ماده ۱۴: حداکثر سن برای پذیرش داوطلبان از گروه اول ۱۸ سال بوده و سنوات تحصیلی در گروه‌های بالاتر و همچنین مدت خدمت سربازی برای داوطلبان دارای معافیت دائم، مطابق جدول ذیل به حداکثر سن اضافه خواهد شد.

الف) گروه اول:

گروه اول	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
پایه هشتم، و سوم راهنمایی	۱۸	۱۸	۲۰
پایه نهم و اول دبیرستان	۱۸	۱۹	۲۱
پایه دهم و دوم دبیرستان	۱۸	۲۰	۲۲

ب) گروه دوم:

گروه دوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
پایه یازدهم	۱۸	۲۱	۲۳
سوم دبیرستان - دیپلم	۲۰	۲۱	۲۳
پایه دوازدهم و پیش‌دانشگاهی	۲۰	۲۲	۲۴
دانشجوی زیر ۳۰ واحد قبولی	۲۰	۲۳	۲۵

ج) گروه سوم:

گروه سوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
دانشجوی بالای ۳۰	۲۱	۲۴	۲۶
دارای مدرک کاردانی	۲۲	۲۴	۲۶
دارای مدرک کارشناسی	۲۴	۲۶	۲۸
دارای مدرک کارشناسی ارشد	۲۸	۲۸	۳۰
دارای مدرک دکتری	۳۰	۳۰	۳۲

تبصره ۱: ملاک محاسبه وضعیت نظام وظیفه، شرط سنی داوطلب و مدرک تحصیلی، شروع سال تحصیلی حوزه‌های علمیه است.

تبصره ۲: درخواست متقاضیانی که دارای حداکثر ۳ سال اضافه سن باشند، مشروط به دارا بودن پایان خدمت و یا معافیت دائم از نظام وظیفه، در کمیسیون پذیرش بررسی می‌گردد.

ماده ۱۵: داوطلبان گروه اول فقط مجاز به تحصیل در مدارس علمیه استان محل سکونت خود می‌باشند.

تبصره: داوطلبان گروه اول که بیش از ۱۷ سال سن داشته باشند، فقط مجاز به انتخاب مدارس دارای مجوز پذیرش گروه دوم از استان محل سکونت خود هستند.^۱

ماده ۱۶: دارا بودن حداقل میانگین معدل سه سال آخر تحصیلی مطابق با جدول ذیل برای داوطلبان الزامی است:

۱. گروه‌بندی مدارس در قسمت تعاریف آیین‌نامه ذکر شده است.

مقطع	عنوان شاخه و رشته تحصیلی	استان محل سکونت	مناطق محروم (بومی و غیربومی)	سایر مناطق (غیربومی)	استان قم (غیربومی)
اول	کلیه رشته‌ها	۱۶	۱۴ (فقط بومی)	-	-
دوم	رشته‌های غیر از ریاضی و تجربی	۱۵	۱۳	۱۷	۱۸
	رشته‌های ریاضی و تجربی	۱۴	۱۲	۱۶	۱۷
سوم	رشته‌های عمومی	۱۴	۱۲	۱۵	۱۵
	رشته‌های علوم پایه ^۱	۱۳	۱۲	۱۳	۱۳

تبصره: درخواست داوطلبانی که دارای حداکثر ۲ نمره کمتر از جدول فوق هستند، مشروط به این که معدل آن‌ها از ۱۲ کمتر نباشد، در کمیسیون پذیرش استان بررسی می‌گردد.

ماده ۱۷: داوطلبانی که دارای یک یا چند ویژگی از موارد مندرج در جدول ذیل باشند، حداکثر ۲۰ امتیاز به مجموع امتیازات داوطلب اضافه خواهد شد.^۲

ردیف	عنوان ویژگی یا شاخصه	امتیاز
۱	حافظ کل قران (۲۵ تا ۳۰ جزء)	۱۰
۲	حفظ ۲۰ تا ۲۴ جزء	۸
۳	حفظ ۱۵ تا ۱۹ جزء	۶
۴	حفظ ۱۰ تا ۱۴ جزء	۴
۵	حافظ ۵ تا ۹ جزء	۲

۱. رشته‌های ریاضی، تجربی، پزشکی، فیزیک، شیمی، فلسفه و منطق.

۲. نحوه محاسبه امتیازات داوطلب در ماده ۳۳ همین بخش آمده است.

رتیف	عنوان ویژگی یا شاخصه	امتیاز
۶	حافظ کل نهج البلاغه	۱۰
۷	حافظ حداقل یک ششم نهج البلاغه	۶
۸	حافظ کل صحیفه سجاده	۱۰
۹	دارندگان رتبه‌های برتر مسابقات علمی کشوری	۱۰
۱۰	دارندگان رتبه ۳ رقی در کنکور سراسری	۱۰
۱۱	دارندگان رتبه‌های برتر در المپیادهای علمی کشور	۱۰
۱۲	دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی	۱۰
۱۳	دارندگان رتبه برتر در مدارس تیزهوشان متوسطه اول و دوم	۸
۱۴	فرزند اساتید حوزه	۴
۱۵	قاری قرآن دارای مقام کشوری	۴
۱۶	دارای کتاب تألیفی یا ترجمه علمی مورد تأیید مراکز معتبر علمی	۶
۱۷	فرزند شهید و مفقود	۸
۱۸	فرزند آزاده	۴
۱۹	فرزند جانباز حداقل ۵۰ درصد	۶
۲۰	برادر شهید	۲
۲۱	ساکن در مناطق محروم	۲
۲۲	بومی	۲
۲۳	فرزند روحانی	۲

تبصره: در صورت احراز توانمندی یا ویژگی‌های خاص دیگری در داوطلب که در جدول ذکر نشده است، کمیسیون پذیرش می‌تواند حداکثر دو امتیاز، به امتیازات پذیرش داوطلب اضافه نماید.

❖ تعهدات داوطلبان:

ماده ۱۸: سپردن تعهد توسط داوطلب در خصوص موارد زیر الزامی است:

۱. رعایت شئون اخلاقی، رفتاری، سیاسی و اجتماعی؛
  ۲. حضور مستمر و رشد تحصیلی مناسب و مطابق با ضوابط آموزشی؛
  ۳. رعایت آیین‌نامه و مقررات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مدرسه محل تحصیل؛
  ۴. قبول مأموریت‌های محوله از طرف مرکز مدیریت پس از اتمام هر سطح؛
  ۵. انجام دوره تبلیغی برای متقاضیان تحصیل در برنامه آموزشی سفیران هدایت مطابق با ضوابط مربوطه؛
  ۶. عدم اشتغال غیرحوزوی (اعم از اشتغال تمام‌وقت، پاره‌وقت، تحصیلی یا غیرتحصیلی)، حداقل تا پایان سطح یک در برنامه آموزشی بلند مدت و سطح دو، در برنامه آموزشی سفیران هدایت؛
  ۷. عدم تحصیل هم‌زمان تا پایان سطح دو حوزه‌های علمیه؛
  ۸. عدم کتمان بیماری‌های خاص در مراحل پذیرش.
- تبصره ۱:** عدم رعایت بند ۶ به منزله انصراف از حوزه تلقی شده و داوطلب از کلیه مزایای تحصیلی محروم می‌گردد.
- تبصره ۲:** در صورت عدم رعایت تعهدات مذکور، تصمیم‌گیری در خصوص طلبه و یا داوطلب بر عهده مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهد بود.

ب) فرآیند ثبت‌نام و تشکیل پرونده

ماده ۱۹: ثبت‌نام داوطلبان پذیرش در حوزه‌های علمیه طی دو مرحله انجام می‌گیرد:

۱) ثبت نام و تشکیل پرونده:

- ماده ۲۰: ثبت‌نام و تشکیل پرونده، طبق جدول زمانبندی مراحل پذیرش و تنها از طریق سامانه پذیرش حوزه‌های علمیه مطابق با دستورالعمل‌های مربوطه صورت می‌پذیرد.
- ماده ۲۱: داوطلب در هنگام ثبت‌نام نسبت به تکمیل فرم‌ها و بارگذاری مدارک مربوطه و انتخاب حداکثر پنج مدرسه اقدام نماید.

تبصره ۱: در انتخاب مدارس توسط داوطلب هیچ اولویتی لحاظ نخواهد شد.

تبصره ۲: مغایرت یا نقص در مدارک و اطلاعات درخواستی، موجب ابطال ثبت نام و منتفی شدن پذیرش داوطلب می گردد.

(۲) تأیید مدرسه:

ماده ۲۲: برای نهایی شدن ثبت نام هر یک از مدارس علمیه نسبت به انتخاب داوطلب در سامانه اظهار نظر (تأیید و یا رد) نموده و به داوطلب نیز اطلاع رسانی گردد.

تبصره: اظهار نظر، در زمانبندی اعلام شده و مطابق دستورالعمل مربوطه خواهد بود.

ماده ۲۳: مدارس علمیه انتخاب شده، قبل از اظهار نظر می توانند برای ارزیابی و شناخت تکمیلی داوطلب، جلسه حضوری و یا غیر حضوری (مذاکره تلفنی) با داوطلب داشته باشند.^۱

ماده ۲۴: پس از تأیید مدرسه نسبت به انتخاب داوطلب در هر یک از مدارس انتخابی، داوطلب جهت نهایی شدن ثبت نام، یکی از مدارس مذکور را به دلخواه خود مجدداً تأیید نماید.

ماده ۲۵: در صورتی که مدرسه و داوطلب از فرصت تعیین شده برای نهایی سازی ثبت نام استفاده نکنند، با صلاح دید مدیریت استان، داوطلبان بین مدارس دارای ظرفیت خالی تقسیم می شوند.

ماده ۲۶: تغییر نظر مدارس یا داوطلبان نسبت به اولویت های انتخابی تا قبل از نهایی شدن ثبت نام (تأیید مدرسه و داوطلب) و تعیین تکلیف نسبت به مدرسه محل تحصیل، از طریق سامانه و در زمانبندی مشخص بلامانع است.

تبصره ۱: پس از نهایی شدن ثبت نام امکان تغییر مدرسه درون استانی فقط از طریق مدیریت استان و در قم از طریق معاونت امور مدارس سطح یک قم امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۲: تغییر مدرسه داوطلب (درون استانی و یا بیرون استانی)، پس از پذیرش و

۱. این جلسه قابلیت جایگزینی با مصاحبه تعریف شده در فرایند پذیرش را ندارد.

قبل از شروع کلاس‌های درسی، به شرط موافقت مدرسه مبدأ و مقصد بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۷: ضرورت دارد بخش‌های مرتبط اعم از ستادی و استانی و همچنین مدارس علمیه، نسبت به بررسی اطلاعات و مدارک داوطلب در سامانه پذیرش و اطلاع‌رسانی جهت اصلاح و یا تکمیل آن‌ها، قبل از انجام مصاحبه، اقدام نمایند.

مرحله دوم: آزمون کتبی

ماده ۲۸: آزمون کتبی ورود به حوزه علمیه، به منظور ارزیابی علمی و سنجش توانایی داوطلبان در علوم پایه و پیش‌نیاز علوم حوزوی برگزار می‌شود.

ماده ۲۹: تعیین مواد آزمون، طرح سؤال و ضوابط مربوطه، توسط ستاد انجام می‌شود.

ماده ۳۰: برگزاری آزمون در کشور به صورت متمرکز توسط مدیریت‌های استانی انجام می‌پذیرد.

ماده ۳۱: بررسی آزمون کتبی، تصحیح اوراق، اعلام نتایج و رسیدگی به نتایج آن بر عهده مدیریت پذیرش ستاد می‌باشد.

ماده ۳۲: کلیه داوطلبان تحصیل در حوزه‌های علمیه باید در آزمون کتبی شرکت نموده و امتیاز لازم که سالانه در کمیسیون پذیرش تصویب می‌شود را کسب نمایند.

تبصره: حافظین کل قرآن یا نهج البلاغه یا صحیفه سجادیه، دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی یا مسابقات و المپیادهای علمی کشوری و دارندگان رتبه سه رقمی یا کمتر از آن در کنکور سراسری، از آزمون کتبی معاف خواهند بود.

ماده ۳۳: تأثیرگذاری آزمون در محاسبه نمره نهایی مرحله اول ۲۰ درصد و معدل سه سال آخر تحصیلی ۸۰ درصد خواهد بود.

مرحله سوم: مصاحبه و مشاوره^۱

ماده ۳۴: بعد از اعلام امتیازات اولیه و نتایج آزمون ورودی، از داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم از مراحل پذیرش مقدماتی شده‌اند به منظور شناسایی ابعاد روحی، روانی،

۱. شرایط و ضوابط کامل انجام مصاحبه و مشاوره پذیرش در پیوست شماره ۲ و ۳ می‌باشد.

شخصیتی، تربیتی و انگیزشی آن‌ها، مطابق دستورالعمل مربوطه، مصاحبه و مشاوره حضوری به عمل خواهد آمد.

ماده ۳۵: مصاحبه و مشاوره توسط مدیریت‌های استانی و بر اساس شرایط و ضوابط ابلاغی انجام می‌شود.

تبصره: مدارس می‌توانند مصاحبه و مشاوره را با هماهنگی و نظارت مدیریت استان در مدارس و بر اساس شرایط و ضوابط مندرج در پیوست‌های شماره ۲ و ۳ انجام دهند.

ماده ۳۶: انجام مصاحبه و مشاوره باید طبق جدول زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد انجام گیرد.

ماده ۳۷: حضور یک نفر مصاحبه‌گر و یک نفر مشاور دارای مجوز در جلسات مصاحبه داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه، الزامی است.

تبصره: در جلسات مصاحبه داوطلبان ورود به مدارس سفیران هدایت، حضور مدیر مدرسه مربوطه و یا نماینده ایشان در جلسه، ضروری می‌باشد.

ماده ۳۸: معرفی کارشناسان مصاحبه‌کننده بر عهده مرکز امور صیانتی و معرفی مشاور، توسط معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه انجام می‌شود.

ماده ۳۹: فرم‌های مصاحبه به همراه محورها و شاخص‌های آن و همچنین نحوه محاسبه نتایج، براساس دستورالعمل‌های مربوطه خواهد بود.^۱

تبصره: مصاحبه داوطلبان متقاضی تحصیل در مدارس سفیران هدایت، بر اساس فرم‌ها و شاخص‌های اختصاصی خواهد بود.^۲

ماده ۴۰: در صورت لزوم جهت ارزیابی فرآیند مصاحبه و عملکرد مصاحبه‌کنندگان، اعزام ناظر از سوی ستاد بلامانع می‌باشد.

۱. در این خصوص به پیوست شماره ۲ و ۳ مراجعه نمایید.

۲. برای فرم مصاحبه سفیران هدایت به پیوست شماره ۳۰ مراجعه فرمایید.

ماده ۴۱: داوطلبانی که نسبت به نتیجه هر یک از مراحل پذیرش اعتراض داشته باشند می‌توانند تقاضای تجدید نظر خود را حداکثر تا دو هفته پس از اعلام نتایج، به معاونت مربوطه ارائه نمایند.

تبصره ۱: اعلام اعتراض می‌بایست به صورت کتبی (مطابق فرم مربوطه) و صرفاً از سوی داوطلب یا نماینده وی - که به صورت مکتوب معرفی شده است - در مهلت مقرر انجام گیرد.

تبصره ۲: در صورت عدم اعتراض یا اعتراض خارج از مهلت مقرر، نتایج اعلامی، قطعی تلقی می‌شود.

ماده ۴۲: بعد از اعلام نتیجه اعتراض توسط معاونت مربوطه، در صورت اعتراض مجدد داوطلب، پرونده وی جهت تجدیدنظر نهایی به کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده می‌شود.

تبصره: رأی صادره توسط کمیسیون پذیرش، قطعی بوده و غیرقابل اعتراض یا تجدیدنظر می‌باشد.

صدور کد موقت

ماده ۴۳: برای داوطلبانی که مراحل ثبت نام، آزمون، مصاحبه و مشاوره را با موفقیت سپری نمایند شماره پرونده تحصیلی موقت صادر خواهد شد.

ماده ۴۴: صدور شماره پرونده موقت صرفاً جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های آموزشی و استفاده از برخی خدمات بوده و به معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از همه خدمات حوزوی نمی‌باشد.

تبصره: مدت زمان اعتبار این شماره پرونده تا پایان اولین سال تحصیلی خواهد بود.

فصل سوم: پذیرش نهایی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

میثاق طلبگی

ماده ۴۵: شرکت داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه، پس از کسب امتیاز در مراحل «آزمون ورودی» و «مصاحبه و مشاوره»، در دوره «میثاق طلبگی» ضروری خواهد بود.

ماده ۴۶: دوره «میثاق طلبگی» در دو بخش تربیتی و آموزشی با عنوان «میثاق تربیتی» و «میثاق آموزشی» بر اساس ضوابط و شرایط مربوطه برگزار می‌گردد.

الف: «میثاق تربیتی»

ماده ۴۷: به منظور آشنایی داوطلبان با اهداف و مأموریت‌های طلبگی، اصول و فرآیند تربیتی و نیز دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی در حوزه‌های علمیه، دوره «میثاق تربیتی» بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه، برگزار می‌گردد.^۱

تبصره: مباحث ارائه شده در این دوره با محوریت اخلاق و تهذیب در موضوعاتی همچون زنی طلبگی، رسالت‌های حوزه و طلبه، معرفی جایگاه حوزه و ارکان مدیریتی آن، آشنایی با برنامه‌های آموزشی، تربیتی و... حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۴۸: اهداف برگزاری دوره میثاق تربیتی عبارتند از:

۱. شناخت و ارزیابی دقیق داوطلبان جهت ورود به حوزه؛
۲. کمک به داوطلبان برای رسیدن به تصمیم درست در انتخاب طلبگی؛
۳. آشناسازی داوطلبان با نظام تعلیم و تربیت حوزه؛
۴. تبیین اجمالی اهداف، رسالت‌ها، وظایف و زنی طلبگی؛

۱. برای آشنایی با فرایند برگزاری دوره میثاق تربیتی، دستورالعمل‌ها و وظایف برگزارکنندگان آن به پیوست شماره ۵ مراجعه فرمایید.

۵. آشناسازی داوطلبان با فرصت‌ها و چالش‌ها در مسیر طلبگی؛

۶. تصحیح و تقویت انگیزه داوطلبان در ورود به حوزه؛

۷. آشنایی با معیارها و روش‌های صحیح انتخاب اساتید و مربیان اخلاقی.

ماده ۴۹: دوره میثاق تربیتی بر اساس شرایط، ضوابط و زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد، با نظارت

مدیریت‌های استانی و توسط معاونت تهذیب و تربیت استانی، در طی سه تا هفت روز

برگزار می‌گردد.

تبصره: مدارس می‌توانند این دوره را با هماهنگی و نظارت مدیریت استان بر اساس

شرایط و ضوابط ابلاغی در مدرسه برگزار نمایند.

ب: «میثاق آموزشی»

ماده ۵۰: «میثاق آموزشی» مرحله‌ای از فرآیند پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه می‌باشد

که به منظور بررسی و سنجش میزان استعداد داوطلبان نسبت به فراگیری علوم حوزوی

برگزار می‌گردد.

ماده ۵۱: ملاک سنجش و ارزیابی داوطلبان در مرحله «میثاق آموزشی»، وضعیت آموزشی و

تحصیلی داوطلبان در نیم‌سال اول تحصیلی، اعم از مشارکت در مباحث آموزشی و

درسی، قبولی در دروس و... خواهد بود.

ماده ۵۲: کلیه امور اجرایی دوره میثاق آموزشی، با نظارت مدیریت استان و توسط مدرسه انجام

می‌گیرد.

ماده ۵۳: داوطلبانی مجاز به شرکت در میثاق آموزشی هستند که موفق به کسب امتیاز لازم از دوره

«میثاق تربیتی» شده باشند.

تبصره: حضور در دوره میثاق آموزشی بدون گذراندن دوره میثاق تربیتی، تنها با مجوز

معاونت تهذیب استان، مبنی بر گذراندن آن بعد از دوره میثاق آموزشی، بلامانع است.

ماده ۵۴: مدارس در صورت نیاز و با موافقت شورای آموزش استان مجاز به برگزاری این دوره در قالب دوره کوتاه مدت آموزشی به صورت مستقل^۱ و قبل از شروع سال تحصیلی می‌باشند.

تبصره: مدارس باید درخواست برگزاری مستقل این دوره را تا پیش از پایان مردادماه به شورای آموزش استان ارسال نمایند.

ماده ۵۵: ملاک کسب امتیاز لازم از این دوره، اخذ نمره قبولی (اعم از قبولی در امتحان اصلی و یا تجدیدی) از دروس ارائه شده در نیم‌سال اول تحصیلی مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه می‌باشد.

ماده ۵۶: کلیه سؤال‌های امتحانی اعم از اصلی و تجدیدی، از سوی اساتید آن درس به صورت کتبی طرح می‌گردد.

ماده ۵۷: نمره قبولی در همه دروس ۱۲ می‌باشد.

ماده ۵۸: کسی که نمره قبولی درسی را کسب نکند، دو هفته فرصت دارد تا در امتحان مجدد همان درس شرکت نماید و چنانچه در امتحان مجدد نیز نمره قبولی را اخذ نکند، پذیرش او منتفی خواهد شد.

تحقیقات محلی

ماده ۵۹: به منظور احراز صلاحیت داوطلب در موضوعات اجتماعی و رفتاری، تحقیقات میدانی با برنامه‌ریزی مدیریت استان و توسط نماینده مرکز امور صیانتی در استان انجام می‌شود.

ماده ۶۰: زمان انجام تحقیقات میدانی بعد از مشخص شدن نتیجه مصاحبه و مشاوره و حداکثر تا پایان آذرماه خواهد بود.

---

۱. در خصوص نحوه برگزاری دوره به صورت مستقل به آیین‌نامه‌های مربوطه مراجعه نمایید.

سنجش سلامت

ماده ۶۱: به منظور احراز سلامت جسمی داوطلب، آزمایشات پزشکی مورد نیاز، توسط مرکز خدمات حوزه‌های علمیه استان‌ها و با هماهنگی مرکز امور طلاب و دانش آموختگان در ابتدای دوره میثاق تربیتی از داوطلب انجام می‌گیرد.

تبصره ۱: کلیه داوطلبان ملزم به شرکت در آزمایشات مربوطه می‌باشند.

تبصره ۲: داوطلبانی که موفق به شرکت در این آزمایشات نشوند، به یکی از مراکز آزمایشگاهی تعیین شده توسط مرکز خدمات استان مراجعه و اقدام به انجام آزمایشات و ارائه جواب آن نمایند.

ماده ۶۲: پس از مشخص شدن نتایج آزمایشات، داوطلبانی که نیاز به آزمایشات تکمیلی داشته باشند با معرفی نامه مرکز خدمات به مراکز درمانی تعیین شده مراجعه و نسبت به انجام این آزمایشات و ارائه پاسخ آن اقدام می‌نمایند.

ماده ۶۳: نتایج آزمایشات توسط مرکز خدمات حوزه‌های علمیه بررسی و در سامانه ثبت می‌گردد.

ماده ۶۴: داوطلب پس از گذراندن تمام مراحل مربوط به پذیرش و کسب امتیاز لازم در هر مرحله یا مجموع مراحل، به عنوان طلبه رسمی شناخته شده و شماره پرونده تحصیلی رسمی دریافت می‌نماید و مطابق ضوابط از کلیه خدمات و مزایای حوزوی برخوردار می‌گردد.

ماده ۶۵: پذیرش نهایی داوطلب در صورت عدم شرکت در هر یک از مراحل پذیرش و یا عدم کسب امتیاز لازم از مجموع مراحل منتفی خواهد شد.

صدور کد تحصیلی رسمی:

ماده ۶۶: دریافت کد تحصیلی رسمی، پس از اخذ حداقل امتیاز لازم در هر مرحله و نیز امتیاز لازم از مجموع مراحل پذیرش مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه صورت می‌گیرد.

فصل چهارم: نحوه رسیدگی به درخواست‌ها در کمیسیون پذیرش استان

ماده ۶۷: کمیسیون پذیرش استان با اهدافی همچون ارتقای سطح کمی و کیفی پذیرش در سطح استان و به منظور بررسی مسائل و مشکلات مربوط به پذیرش مدارس علمیه، متقاضیان پذیرش و طلاب استان و ... با حضور جمعی از مدیران و کارشناسان، در استان تشکیل می‌گردد.^۱

مراحل ارائه درخواست و شرایط متقاضیان جهت رسیدگی در کمیسیون پذیرش استان

ماده ۶۸: بررسی درخواست متقاضیان ورود به حوزه‌های علمیه توسط مدیریت استان بررسی و در نهایت جهت تصمیم‌گیری به کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده خواهد شد.

ماده ۶۹: درخواست‌های ذیل در کمیسیون پذیرش بررسی خواهد شد:

۱. افرادی که به دلیل نداشتن برخی شرایط^۲ تعریف شده امکان ثبت‌نام به صورت عادی را ندارند.

۲. افرادی که خارج از زمان‌بندی تعریف شده برای ثبت‌نام اقدام می‌نمایند.

۳. افرادی که برخی از امتیازات اولیه را دارا نباشند.

۴. افرادی که نسبت به نتایج هر یک از مراحل پذیرش اعتراض دارند.

ماده ۷۰: مراحل ارائه درخواست و فرآیند بررسی به شرح ذیل می‌باشد:

۱. آیین‌نامه تشکیل کمیسیون پذیرش به همراه اهداف، شرح وظایف و اعضای آن در پیوست شماره ۵ آمده است.

۲. شرایط سنی و معدل کلاسیک.

۱. ثبت نام در سامانه پذیرش حوزه‌های علمیه و تکمیل اطلاعات و بارگذاری اسناد و مدارک مربوطه؛

۲. بررسی، کنترل و کارشناسی شرایط اولیه مطابق ضوابط توسط کارشناس پذیرش؛

۳. طرح و بررسی در کمیسیون پذیرش، صدور حکم و ثبت نتیجه در سامانه.

ماده ۷۱: مدیریت زمان‌بندی بررسی درخواست‌ها به عهده کمیسیون پذیرش استان است.

تبصره: لازم است زمان‌بندی‌ها به گونه‌ای تنظیم شود که قبل از شروع هر نیم‌سال تحصیلی نتایج بررسی‌های کمیسیون و نتایج مراحل مختلف پذیرش مشخص و در سامانه ثبت شده باشد.

ماده ۷۲: در صورتی که در هر یک از مراحل پذیرش و یا پایان آن، مشخص شود داوطلب شرایط لازم برای پذیرش را ندارد، ضمن منتفی شدن پذیرش آن داوطلب، ضرورت دارد مدیریت استانی، نسبت به اطلاع‌رسانی به داوطلب و مراجع ذی‌صلاح اقدام نماید.

مراحل رسیدگی و صدور رأی

ماده ۷۳: کلیه موارد پیش‌بینی نشده در این دستورالعمل و همچنین مواردی که رسیدگی به آن‌ها در شرح وظایف کمیسیون استانی نمی‌باشد، پس از درخواست داوطلب به همراه اسناد و مدارک مربوطه و ارائه گزارش توسط کمیسیون استان، جهت تصمیم‌گیری به معاونت آموزش حوزه‌های علمیه ارجاع می‌شود.

ماده ۷۴: احکام صادره حداکثر تا دو روز پس از صدور، به متقاضی و واحدهای مربوطه اعلام می‌گردد و واحدهای مربوطه موظف هستند ظرف یک هفته پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را اعلام نمایند.

ماده ۷۵: احکام صادره توسط کمیسیون پذیرش برای تمامی مجموعه‌ها و افراد تابعه لازم الاجرا است.

ماده ۷۶: لازم است تمامی مدارک ارائه شده با رعایت مقررات، بایگانی و نگهداری شود.

ماده ۷۷: احکام صادره نباید خارج از ضوابط و مصوبات ابلاغی ستاد باشد.

ماده ۷۸: در صورت موافقت دبیر کمیسیون، اعتراض متقاضی نسبت به رأی صادره، جهت بررسی مجدد به کمیسیون ارائه می‌گردد.

ماده ۷۹: نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در موضوعات مربوط به این دستورالعمل به عهده معاونت آموزش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

بخش سوم: امور اجرایی تحصیلی

_____ " " _____

فصل اول: برنامه ریزی دروس و کلاس درس

الف) انتخاب درس

❖ انتخاب درس به صورت عادی، حذف و یا اضافه کردن درس

ماده ۸۰: کل ساعات درسی طلاب سفیران هدایت با احتساب تحقیق پایانی، ۳۹۷۰ ساعت بوده که به طور متوسط در طول ۱۰ نیم سال ارائه می گردد.

ماده ۸۱: انتخاب درس قبل از شروع هر نیم سال تحصیلی انجام می شود و حذف و یا اضافه کردن درس به تعداد حداکثر دو عنوان، تا دو هفته پس از شروع نیم سال، طبق ضوابط در سامانه انجام می شود.

تبصره: در دوره تابستانی، سامانه از ابتدای دوره جهت انتخاب درس فعال خواهد بود.

ماده ۸۲: مقدار انتخاب درس در هر نیم سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت درس می باشد.

تبصره: در نیم سال آخر تحصیلی در صورتی که دروس سطح طلبه با حداکثر ۲۰۰ ساعت درس مازاد، تکمیل شده و به پایان برسد، رعایت سقف مذکور ضروری نمی باشد.

ماده ۸۳: در صورت اتمام دروس انتخاب شده در نیم سال و امکان استمرار ایام تحصیلی بر اساس تقویم آموزشی، مدارس در هر سال تحصیلی مجاز به انتخاب حداکثر ۲۴۰ ساعت درس از دروس نیم سال بعد برای طلاب خود می باشند.^۱

تبصره ۱: تصمیم گیری در این خصوص بر عهده شورای مدرسه می باشد.

تبصره ۲: مقدار ساعت انتخابی برای تمام سال تحصیلی بوده و تقسیم آن در طول دو

نیم سال با نظر شورای مدرسه می باشد.

تبصره ۳: تأیید نهایی این انتخاب درس با شورای آموزش استان بوده و مدرسه پس از

تأیید، مجاز به برگزاری کلاس خواهد بود.

ماده ۸۴: در صورت باقی ماندن حداکثر ۲۰۰ ساعت درسی و اعزام طلبه به مناطق تبلیغی

۱. شرایط ارائه دروس بر اساس این ماده، غیر از شرایط و ضوابط دروس ارائه شده بر اساس مواد ۹۰، ۹۱ و ۹۳ همین فصل می باشد.

جهت انجام تعهد تبلیغی (به صورت روحانی مستقر)، طلبه موظف است دروس باقیمانده را حداکثر در سال تحصیلی بعد به صورت غیر حضوری، به اتمام رساند.^۱

ماده ۸۵: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی شورای مدرسه، تا حداقل ۱۷۰ ساعت جایز است.

تبصره: انتخاب ساعت درس به مقدار اضطرار، حداکثر در دو نیم سال مجاز است.

ماده ۸۶: کسانی که معدل نیم سال آن‌ها کمتر از ۱۴ باشد، در نیم سال بعد، مطابق ضوابط انتخاب درس، می‌توانند حداقل ۲۵۵ ساعت و حداکثر ۳۱۰ ساعت درس انتخاب کنند.

ماده ۸۷: انتخاب درس دارای پیش‌نیاز در صورتی مجاز است که کلاس درس پیش‌نیاز آن گذرانده شده باشد.

تبصره: رعایت پیش‌نیاز در سال آخر تحصیلی الزامی نمی‌باشد.

ماده ۸۸: حذف یا اضافه دروس با رعایت حداقل و حداکثر ساعات درسی مطابق ماده ۳ همین فصل، تا پایان هفته دوم هر نیم سال تحصیلی مجاز می‌باشد.

ماده ۸۹: حذف اضطراری یکی از درس‌ها، با رعایت ماده ۳ همین فصل تا پنج هفته مانده به پایان نیم سال تحصیلی پس از تأیید مدیر مدرسه بلامانع می‌باشد.

❖ انتخاب درس مازاد به صورت حضوری^۲

ماده ۹۰: طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، می‌توانند نسبت به انتخاب درس تا حداکثر ۱۷۰ ساعت درس - مازاد بر حداکثر ساعات تعیین شده در ماده ۳ همین فصل - به صورت حضوری در نیم سال اول و دوم هر سال تحصیلی اقدام نمایند:

۱. نداشتن مشکل آموزشی و انضباطی؛

۲. رعایت انتخاب حداقل ۳۱۰ ساعت درس در نیم سال قبل؛

۱. برای توضیحات بیشتر در این خصوص به فصل چهارم بخش پنج، ماده ۵۵ مراجعه نمایید.

۲. مراد انتخاب درس به صورت ارتقایی حضوری می‌باشد.

۳. قبولی نهایی در همه دروس انتخابی نیم سال قبل؛

۴. کسب معدل ۱۶ در دروس نیم سال قبل؛

۵. تعهد به شرکت در تمامی کلاس های درسی مطابق ضوابط؛

۶. صلاحیت و تأیید شورای مدرسه محل تحصیل.

تبصره ۱: ملاک محاسبه معدل، عملکرد درسی طلبه در نیم سال متصل قبل می باشد.

تبصره ۲: انتخاب درس مازاد، از سال دوم تحصیلی امکان پذیر می باشد.

تبصره ۳: مقدار ساعات درسی مازاد برای طلاب با مقطع ورودی مدرک دانشگاهی، حداکثر ۲۵۵ ساعت می باشد.

تبصره ۴: شورای مدرسه می تواند تا پنج هفته قبل از برگزاری امتحان، نسبت به حذف همه یا تعدادی از دروس مازاد اخذ شده توسط طلاب اقدام نماید.

❖ انتخاب درس به صورت غیر حضوری^۱ در تابستان

ماده ۹۱: طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، از تابستان سال اول تحصیلی می توانند نسبت به

انتخاب درس تا حداکثر ۷۶۰ ساعت، بدون حضور در کلاس، نسبت به امتحان آن دروس اقدام نمایند:

(۱) رعایت انتخاب حداقل ساعت درس مجاز در هر نیم سال در سال جاری تحصیلی؛ قبولی در همه دروس انتخابی نیم سال اول و امتحانات نوبت اول صلی نیم سال دوم سال تحصیلی جاری؛

(۲) کسب معدل ۱۶ در دروس انتخابی نیم سال اول و امتحانات نوبت اول صلی نیم سال دوم سال تحصیلی جاری؛

(۳) صلاحیت و تأیید شورای مدرسه محل تحصیل.

تبصره ۱: حضور در امتحانات این دروس با رعایت جداول درسی و ضوابط مربوط به انتخاب درس مانند پیش نیاز و ... مجاز می باشد.

۱. مراد انتخاب درس به صورت ارتقائی غیر حضوری در تابستان می باشد.

تبصره ۲: در ارزشیابی دروس انتخابی به صورت غیر حضوری در تابستان، در دروس دارای پژوهش درسی، ارائه پژوهش الزامی است.

تبصره ۳: ارائه دروس مهارتی به صورت ارتقایی غیر حضوری مجاز نمی‌باشد.

ماده ۹۲: نمره قبولی دروس انتخاب شده به صورت غیر حضوری در تابستان، ۱۶ می‌باشد.

❖ انتخاب درس حضوری در دوره آموزشی - تبلیغی تابستان

ماده ۹۳: شرکت در دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی و انتخاب درس در آن برای همه طلاب، با رعایت شرایط ذیل بلامانع می‌باشد:

۱. تعهد به شرکت در فعالیت‌های تبلیغی مطابق ضوابط؛
۲. تعهد به شرکت در تمامی کلاس‌های درسی مطابق ضوابط؛
۳. برگزاری کلاس برای هر درس طبق جداول درسی مصوب؛
۴. صلاحدید و تأیید مدیر مدرسه محل تحصیل.

تبصره: انتخاب درس عادی در دوره آموزشی - تبلیغی تابستان فقط جهت حضور در جلسه امتحان (بدون شرکت در کلاس) در دروس تجدیدی و دروسی که جهت کسری معدل^۱ اخذ شده است، بلامانع می‌باشد.

ماده ۹۴: مجموع ساعات درسی یک طلبه در طول یک سال تحصیلی، اعم از انتخاب درس در طول نیم‌سال‌ها و دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی نباید بیش از ۱۵۰۰ ساعت باشد.

تبصره: مجموع ساعات درسی برای طلاب با مقطع ورودی مدرک دانشگاهی در طول یک سال تحصیلی، حداکثر ۲۱۰۰ ساعت می‌باشد.

۱. آیین‌نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل در فصل پنجم از بخش سوم، آمده است.

ب) برنامه‌ریزی کلاس‌های درسی

ماده ۹۵: حد نصاب تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم سال، در مدارس شهر قم حداقل ۱۰ نفر و در مدارس شهرستان‌ها، در سطح دو سفیران هدایت حداقل ۷ نفر است.^۱

تبصره ۱: حداکثر افراد در هر کلاس درس ۲۵ نفر است.

تبصره ۲: در موارد خاص، تشکیل کلاس در کمتر یا بیشتر از حدنصاب مذکور، با پیشنهاد مدرسه و تأیید مدیریت استان امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۹۶: کلاس درس، با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت می‌یابد.

ماده ۹۷: استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم سال تحصیلی است.

ماده ۹۸: در صورتی که محدوده‌های درسی در طول نیم سال به پایان نرسد، مدرسه و استاد موظف به برگزاری جلسات جبرانی برای آن درس می‌باشند.

ماده ۹۹: در صورتی که مدرسه برای تکمیل محدوده درس نیاز به اضافه کردن ساعات درسی داشته باشد می‌تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه، در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۰۰: عدم استفاده از منبع آموزشی تأیید شده و یا عدم ارائه درس بر اساس محدوده‌های ابلاغ شده، موجب حذف درس و نمره آن می‌شود.

ماده ۱۰۱: مدت زمان هر جلسه درس، ۵۰ دقیقه است.

ماده ۱۰۲: چنانچه استادی قادر به حضور در کلاس درس نباشد، موظف است تا پیش از شروع کلاس، مدیریت مدرسه را مطلع سازد تا جهت اطلاع‌رسانی به طلاب یا جایگزینی استاد، تدبیر لازم اندیشیده شود.

ماده ۱۰۳: اساتید می‌توانند با صلاحدید شورای مدرسه، در طول هر نیم سال تحصیلی، تا سقف ۲۵ درصد افزون بر ساعات هر درس را، جلسه مشاوره و پرسش و پاسخ برگزار کنند.

۱. حد نصاب مذکور صرفاً برای رسمیت بخشیدن به درس و ثبت آن در سیستم آموزشی است و پرداخت حق الزحمه اساتید تابع قوانین ابلاغی مخصوص به خود است و مشمول این بند نمی‌شود.

ج) فعالیت‌های کلاسی

مقدمه

با توجه به اختصاص بخشی از نمره نهایی دروس سفیران هدایت به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیت‌های علمی و پژوهشی و ... در طول نیم‌سال و به منظور ساماندهی و استفاده مناسب از این فرصت، دستورالعمل اجرایی «فعالیت‌های کلاسی» به شرح ذیل تدوین گردید:

ماده ۱۰۴: در هر نیم‌سال تحصیلی ۵ نمره از نمره نهایی دروس سفیران هدایت به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیت‌های علمی و پژوهشی در طول نیم‌سال، اختصاص یافته و بقیه نمره نهایی درس به امتحان کتبی تعلق دارد.

تبصره ۱: مرجع ارزشیابی فعالیت‌های کلاسی برای هر درس، استاد همان درس می‌باشد.

تبصره ۲: نحوه اختصاصی نمرات اعم از فعالیت‌های درسی، فعالیت پژوهشی، امتحان کتبی، امتحان شفاهی و ... در مواد ۱۴۰ تا ۱۴۶ همین بخش آمده است.

ماده ۱۰۵: فعالیت‌های کلاسی به دو گروه تقسیم شده است که عبارتند از:

۱) فعالیت درسی؛ ۲) پژوهش درسی.

ماده ۱۰۶: در برخی از دروس انجام پژوهش درسی، ضروری بوده و اختصاص فعالیت‌های

درسی به سایر دروس نیز بر اساس شرایط و ضوابط اختصاصی هر درس می‌باشد.

تبصره: تعیین و اطلاع‌رسانی فعالیت‌های کلاسی قبل از شروع درس ضروری می‌باشد.

۱) فعالیت درسی:

ماده ۱۰۷: مصادیق فعالیت‌های درسی عبارت است از:

۱) حضور فعال و منظم در مباحثه؛

۲) پاسخ به پرسش‌های کلاسی (ارزیابی علمی طلبه توسط استاد)؛

۳) موفقیت در امتحانات هفتگی (حداقل دو امتحان در هر نیم‌سال تحصیلی)؛

۴) امتحان میان نیم‌سال؛

۵) خلاصه نویسی (اختصاصی برای دروس تفسیر)؛

۶) انجام فعالیت‌های مربوط به تهیه محتوا و ... (اختصاصی برای دروس کارورزی)؛

مباحثه

ماده ۱۰۸: مباحثه مهم‌ترین مصداق فعالیت‌های درسی است و در دروس صرف، نحو، بلاغت، فقه، اصول فقه، منطق و حکمت اسلامی مورد تأکید بوده و مناسب است مدارس علمیه در فرآیند برنامه‌ریزی آموزشی و برنامه درسی، نسبت به آن اهتمام ویژه داشته باشند و همچنین ضروری است نسبت به ترغیب و انگیزش طلاب جهت انجام مباحثه در دروس خود، خصوصاً دروس مذکور، اهتمام داشته باشند.

ماده ۱۰۹: الزامی کردن مباحثه در دروس و اختصاص تمام ۵ نمره فعالیت‌های درسی و یا حداقل ۲ نمره از آن، با پیشنهاد استاد درس و تأیید گروه علمی - تربیتی، بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۱۰: در جلسه مباحثه، به بازخوانی، بررسی، تبیین و نقد مباحث و مطالبی که در محدوده درسی مصوب و توسط استاد ارائه شده است، پرداخته می‌شود.

ماده ۱۱۱: گروه‌های مباحثه توسط خود طلاب و با نظارت، مشورت و تأیید استاد همان درس و حداکثر تا دو هفته اول شروع آن درس تشکیل می‌شود.

ماده ۱۱۲: ضرورت دارد گروه‌های مباحثه بعد از تشکیل، جهت ثبت به معاونت آموزش مدرسه اطلاع داده شود.

ماده ۱۱۳: معاونت آموزش مدرسه می‌تواند در هر گروه مباحثه، یک نفر را به عنوان دبیر گروه انتخاب نماید.

ماده ۱۱۴: وظایف دبیر گروه مباحثه عبارت است از:

۴) اطلاع‌رسانی و تعیین زمان و مکان جلسات؛

۵) مدیریت جلسات و تنظیم زمان برای ارائه و یا نقد مباحث توسط اعضا؛

۶) انجام حضور و غیاب جلسات و ارائه آن به استاد؛

۷) هماهنگ کننده و رابط میان گروه و استاد و یا مدیریت مدرسه.

ماده ۱۱۵: تعیین مکان و زمان مباحثه بر عهده طلاب می‌باشد.

تبصره: در صورتی که مدیریت مدرسه، جلسه مباحثه را در زمان و مکان خاصی،

ضروری اعلام نماید، تبعیت از آن برای گروه‌های مباحثه ضروری خواهد بود.

ماده ۱۱۶: زمان مباحثه به ازاء هر دو جلسه درس، حداقل یک جلسه مباحثه ۴۵ دقیقه‌ای می‌باشد.

ماده ۱۱۷: جهت اختصاص یافتن نمره مباحثه به طلبه، حضور طلبه در حداقل ۸۰ درصد جلسات مباحثه ضروری می‌باشد.

ماده ۱۱۸: نمره‌دهی در مباحثه توسط استاد همان درس و بر اساس ملاک‌هایی همچون حضور منظم و آمادگی علمی در جلسات انجام می‌شود.

۲) پژوهش درسی:

ماده ۱۱۹: در تعدادی از دروس، حسب آیین‌نامه مربوطه، انجام پژوهش در یکی از موضوعات و مسائل مربوط به آن حوزه دانشی ضروری بوده و بخشی از نمره نهایی آن درس به این فعالیت اختصاص دارد.

ماده ۱۲۰: فرآیند انتخاب دروس مذکور همانند سایر دروس و مطابق شرایط و ضوابط مندرج در آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۲۱: حوزه‌های دانشی دارای پژوهش، در برنامه آموزشی سفیران هدایت به شرح ذیل می‌باشد:

➤ ادبیات عرب

➤ معارف و عقاید

➤ فقه

➤ اصول

➤ قرآن

ماده ۱۲۲: انجام تنها یک پژوهش در موضوعات و مسائل حوزه‌های دانشی مذکور ضروری است و هر پژوهش دارای دو مرحله فعالیت با عنوان «تدوین طرح‌نامه پژوهشی و انجام تحقیق» و «تدوین و ارائه گزارش تحقیق» خواهد بود.

تبصره ۱: نمره هر یک از فعالیت‌های مذکور، به یک درس معین^۱ از دروس همان حوزه دانشی اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲: هر یک از دروس معین شده دارای نمره مستقلی بوده و ۵ نمره از نمره نهایی آن درس اختصاص به فعالیت پژوهشی دارد.

^۱ دروس مذکور در جدول دروس دارای پژوهش.

ماده ۱۲۳: دروس دارای پژوهش به همراه مراحل فعالیت پژوهشی آن‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

نیم‌سال	حوزه دانشی	عنوان درس	مرحله فعالیت پژوهشی
پنجم	ادبیات عرب	نحو ۵	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
ششم		نحو کاربردی	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
هفتم	معارف و عقاید	عقائد ۳	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
	فقه	فقه ۲	
	اصول فقه	اصول ۴	
	قرآن	تفسیر ۹	
هشتم	معارف و عقاید	عقائد ۴	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
	فقه	فقه ۳	
	اصول فقه	اصول ۵	
	قرآن	تفسیر ۱۰	

تبصره ۱: در جدول مذکور، در برخی از نیم‌سال‌ها، چند حوزه دانشی جهت پژوهش ارائه شده است که با پیشنهاد اساتید مربوطه و تأیید گروهی علمی-تربیتی، انتخاب تنها یکی از حوزه‌های دانشی جهت انجام پژوهش در نیم‌سال مذکور در هر دوره تحصیلی ضروری است.

تبصره ۲: در صورت انتخاب یکی از حوزه‌های دانشی در نیم‌سال اول، انتخاب همان حوزه دانشی برای درس مربوطه در نیم‌سال دوم الزامی است.

ماده ۱۲۴: اخذ دروس فوق، به صورت ارتقائی غیر حضوری و یا ارائه آن در دوره (حضوری) تابستانی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

ماده ۱۲۵: هر پژوهش (در هر دو فعالیت) زیر نظر یک نفر از اساتید واجد شرایط مدرسه به عنوان استاد راهنما انجام می‌شود.

ماده ۱۲۶: استاد راهنما در صورت داشتن شرایط، استاد همان درس بوده^۱ و انتخاب استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با لحاظ کلیه شرایط و ضوابط با تأیید گروه علمی-تربیتی بلامانع می‌باشد.

^۱. دروس مذکور در جدول دروس دارای پژوهش.

ماده ۱۲۷: مسئولیت و وظایف استاد راهنما عبارت است از:

(۱) هدایت و راهنمایی علمی و روشی طلاب در انجام پژوهش درسی در تمامی مراحل پژوهش؛

(۲) ارزیابی پژوهش‌های درسی و اعلام نمره مربوطه در هر نیم سال تحصیلی؛

(۳) شرکت در برنامه‌های توجیهی و دانش‌افزایی اساتید راهنمای پژوهش‌های درسی.

ماده ۱۲۸: شرایط استاد راهنمای پژوهش:

۱. دارا بودن حداقل مدرک سطح سه علمی حوزوی یا کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مرتبط با همان حوزه دانشی؛

۲. داشتن سابقه فعالیت‌های پژوهشی و یا شرکت در دوره‌های دانش‌افزایی پژوهشی؛

۳. دارا بودن حکم تدریس.

تبصره ۱: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن مجوز تدریس حداقل سطح یک بلند مدت و یا سطح دو سفیران هدایت و دیگر شرایط فوق، بهره‌مندی از آن‌ها جهت راهنمایی پژوهش درسی طلاب، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت برخورداری اساتید دروس مربوطه از شرایط لازم پژوهشی، اولویت در راهنمایی پژوهش‌های درسی طلاب با ایشان بوده و در غیر این صورت، انتخاب استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با لحاظ شرایط مورد نظر و با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۱۲۹: انجام فعالیت‌های پژوهشی طلاب به صورت فردی بوده و انجام آن به صورت گروهی با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه و با رعایت شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت پژوهش بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۳۰: شرایط و ضوابط تدوین، راهنمایی و ارزیابی هر یک از مراحل فعالیت‌های پژوهشی، مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۱۳۱: حذف فعالیت‌های پژوهشی دروس و یا معافیت از انجام آن برای طلاب مجاز نبوده و ارائه حداقل دو پژوهش در دو حوزه دانشی در طول دوره تحصیلی سطح یک ضروری می‌باشد.

ماده ۱۳۲: ارائه فعالیت پژوهشی هر درس، قبل از برگزاری امتحان کتبی آن درس ضروری می‌باشد و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان آن بر عهده گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۱۳۳: هر فعالیت پژوهشی دارای ۵ نمره از نمره نهایی آن درس می‌باشد.

ماده ۱۳۴: زمان اختصاصی راهنمایی برای هر مورد پژوهشی حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ ساعت می باشد.

تبصره: افزایش زمان حداکثری برای راهنمایی پژوهش با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه، بلا مانع می باشد.

ماده ۱۳۵: پرداخت حق الزحمه اساتید راهنما بر اساس دستورالعمل پرداختی گروه های علمی - تربیتی^۱ خواهد بود.

ماده ۱۳۶: انتخاب دو درس دارای پژوهش درسی به صورت همزمان در یک نیم سال تحصیلی و هم چنین انتخاب دروس دارای فعالیت پژوهشی «تدوین و ارائه گزارش تحقیق» قبل از دروس دارای فعالیت پژوهشی «تدوین طرح نامه پژوهش و انجام تحقیق» مجاز نمی باشد.

تبصره: در موارد خاص و ضروری، پس از تقاضای طلبه و تأیید گروه علمی - تربیتی انجام دو فعالیت پژوهشی در یک نیم سال بلا مانع است.

ماده ۱۳۷: اتخاذ تمهیدات لازم در خصوص نحوه و زمان ارائه دروس پژوهشی در هر نیم سال تحصیلی، رعایت تناسب دروس و نیم سال تحصیلی با حوزه های دانشی تعریف شده و هم چنین تناسب تعداد پژوهش ها با وقت استاد و طلبه، بر عهده معاون آموزش مدرسه است.

ماده ۱۳۸: کلیه مراحل اجرای دستورالعمل های مربوط به پژوهش درسی با نظارت معاون پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه می باشد.

ماده ۱۳۹: ارائه مشاوره علمی و پژوهشی به طلاب و اساتید در صورت لزوم، پیگیری تأمین زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری مورد نیاز و اجرای برنامه مناسب آموزش مهارت های پژوهشی به طلاب و سایر وظایف محول بر اساس دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه های علمیه، بر عهده معاون پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه است.

۱. ابلاغیه شماره ۱۳/۱۴۸۳ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۲.

شیوه ارزیابی فعالیت‌های کلاسی و محاسبه نمره آن

ماده ۱۴۰: اعمال و ثبت نمرات فعالیت‌های کلاسی به جز نمره پژوهش درسی قبل از آغاز امتحان هر درس ضروری می‌باشد.

ماده ۱۴۱: شرط قبولی در هر درس، کسب نمره حداقل ۱۲ از مجموع نمرات فعالیت‌های کلاسی و امتحان کتبی خواهد بود.

ماده ۱۴۲: نمرات اخذ شده از فعالیت‌های کلاسی، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد.

ماده ۱۴۳: با درخواست استاد و تصویب گروه علمی - تربیتی مدرسه، اختصاص همه و یا بخشی از نمره فعالیت کلاسی به آزمون میان نیم‌سال بلامانع می‌باشد.

تبصره ۱: برگزاری آزمون میان نیم‌سال، همانند سایر آزمون‌ها بوده و بعد از گذشت حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب هر درس و از محدوده گذرانده شده، برگزار می‌گردد.

تبصره ۲: آزمون میان نیم‌سال تجدید، مردودی و ... ندارد و نمره کسب شده توسط طلبه در محاسبه نمره نهایی ملاحظه خواهد شد.

ماده ۱۴۴: دروس برنامه آموزشی سفیران هدایت به سه نوع نظری، عملی، نظری - عملی بوده و نوع درس در شیوه تدریس، ارزیابی و ... هر درس تأثیرگذار بوده و شیوه محاسبه نمرات در هر نوع به شرح ذیل متفاوت می‌باشد:

۱) ارزیابی دروس نظری (مانند دروس: اخلاق ۱ تا ۶، دروس احکام ۱ تا ۳) بر اساس آزمون کتبی (۱۵ نمره) و فعالیت کلاسی (۵ نمره) خواهد بود.

۲) ارزیابی دروس عملی (مانند دروس: صرف کاربردی، نحو کاربردی، کارورزی روش‌ها ۱ تا ۶) بر اساس آزمون عملی (۱۲ نمره) و فعالیت کلاسی (۸ نمره) خواهد بود.

۳) ارزیابی دروس نظری - عملی (مانند دروس: روش آموزش احکام، روش تبلیغ در فضای مجازی، روش تدریس، روش ذکر مصیبت) بر اساس آزمون کتبی (۱۰ نمره) و آزمون عملی (۷ نمره) و فعالیت کلاسی (۳ نمره) خواهد بود.

تبصره ۱: ۸ نمره از نمره نهایی دروس تفسیر ترتیبی ۱ الی ۱۵ اختصاص به خلاصه‌نویسی تفسیر و ۱۲ نمره نهایی این دروس نیز به آزمون کتبی پایان نیم‌سال اختصاص دارد.

تبصره ۲: نحوه اخذ آزمون عملی دروس دارای این نوع از آزمون و همچنین موضوعات و محورهای آن‌ها با پیشنهاد استاد مربوطه و تأیید گروه علمی - تربیتی خواهد بود.

تبصره ۳: بررسی قرائت و صحیح خوانی نماز در آزمون عملی دروس تجوید قرآن ضروری می باشد.

تبصره ۴: بخشی از نمرات فعالیت درسی دروس «کارورزی روشها»، به تکالیف مربوطه مانند فیش نویسی نیز تعلق خواهد گرفت.

ماده ۱۴۵: نمرات نهایی دروس «کارورزی روشها» بر اساس جدول ذیل محاسبه می گردد:

موارد تأثیرگذار	فعالیت کلاسی	کار عملی پایانی و ارزیابی منبر
مقدار نمره	۸	۱۲

تبصره: فعالیت های کلاسی در گروه های دروس کارورزی روشها شامل مواردی از قبیل فیش نویسی و فعالیت های علمی (تمرینات) می باشد و توسط مسئول گروه و استاد راهنما تعیین و محاسبه می گردد.

ماده ۱۴۶: درسی که دارای امتحان شفاهی می باشد، نمره امتحان شفاهی آن درس با مجموع نمره امتحان کتبی و فعالیت کلاسی جمع و سپس از مجموع نمرات به شرح ذیل معدل گیری خواهد شد^۲:

$$\text{نمره نهایی درس} = \frac{\text{نمره امتحان شفاهی} + (\dots + \text{نمره امتحان کتبی} + \text{نمره فعالیت کلاسی})}{۲}$$

یادآوری: لیست دروس برنامه آموزشی سفیران هدایت و نحوه تقسیم نمرات ارزشیابی آنها در پیوست شماره ۲۷ آمده است.

۱. نحوه برگزاری دروس کارورزی روش های در پیوست شماره ۹ می باشد.

۲. نحوه محاسبه نمرات، دستورالعمل اخذ امتحان و ... در آیین نامه های مربوطه آمده است.

د) برنامه‌ریزی و اجرای دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی

مقدمه

به منظور فراهم آوردن امکان استمرار تحصیل در طول سال، کم کردن تعطیلات، برنامه‌ریزی علمی در اوقات فراغت طلاب، ایجاد امکان پیشرفت تحصیلی و همچنین بسترسازی جهت انجام فعالیت‌های تبلیغی برای طلاب متقاضی، دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی برگزار می‌گردد.

ماده ۱۴۷: حضور طلاب در دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی، اختیاری می‌باشد.

تبصره ۱: مدرسه علمیه در صورت فراهم نمودن بستر لازم برای انجام فعالیت تبلیغی توسط طلاب و تأیید آن از سوی معاونت تبلیغ استان، می‌تواند دوره تابستانی را الزامی نمایند.

تبصره ۲: در صورتی که مدرسه‌ای حضور طلاب را در دوره تابستانی الزامی نماید، حضور طلاب در آن دوره الزامی می‌باشد.

ماده ۱۴۸: برگزاری دوره‌های آموزشی - تبلیغی تابستانی در محدوده طلاب یک یا چند مدرسه علمیه، پس از اخذ مجوز از شورای آموزش استان بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۴۹: مدارس و یا مدیریت‌های استانی که دارای شرایطی همانند داشتن شرایط انجام فعالیت‌های تبلیغی در محل برگزاری دوره، داشتن فضای آموزشی مناسب، امکانات اسکان و رفاه طلاب، اساتید و ... می‌باشند، می‌توانند نسبت به برگزاری دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی برای طلاب خود و یا طلاب چندین مدرسه دیگر در محدوده مدیریت استانی و یا سایر مدیریت‌های استانی، اقدام نمایند.

تبصره ۱: انجام فعالیت‌های تبلیغی بر اساس شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت تبلیغ و فراهم آوردن بستر انجام این فعالیت‌ها، برای برگزاری دوره ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: با توجه به ضرورت انجام فعالیت تبلیغی در کنار برنامه‌های آموزشی دوره تابستانی، تأیید برنامه‌های تبلیغی دوره، از سوی معاونت تبلیغ استان ضروری است.

ماده ۱۵۰: کلیه امور اجرایی دوره اعم از ثبت نام طلاب، برگزاری کلاس‌ها، ثبت نمرات و ... توسط مدرسه مجری و با نظارت معاونت آموزش مدیریت استانی انجام می‌شود.

امور اجرایی و آموزشی دوره

ماده ۱۵۱: زمان برگزاری دوره‌های آموزشی - تبلیغی تابستانی مطابق تقویم تحصیلی در بازه زمانی ۱۶ تیر تا ۳۱ مرداد می‌باشد.

تبصره: تغییر در زمان‌بندی مذکور با تصویب شورای آموزش استان و لحاظ کلیه شرایط و ضوابط بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۵۲: ارائه دروس دارای فعالیت پژوهشی^۱ در دوره تابستانی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

ماده ۱۵۳: طلاب با شرط انتخاب حداقل ۸۰ ساعات درسی، مجاز به ثبت‌نام در دوره هستند.

ماده ۱۵۴: ارائه دروس در دوره‌های آموزشی - تبلیغی تابستانی برای گروه‌های ذیل می‌باشد:

(۱) متقاضیان ادامه تحصیل به صورت حضوری؛

(۲) متقاضیان تکمیل نواقصی دروس گذشته.

تبصره: افرادی که در نیم سال دوم، درسی را تجدید شده‌اند، شرکت در امتحان آن درس در دوره تابستانی الزامی و در کلاس‌های دوره اختیاری می‌باشد.

ماده ۱۵۵: مدرسه متقاضی اجرای دوره، لازم است حداکثر تا قبل از پایان نیم سال دوم جهت تصمیم‌گیری و اخذ مجوز اجرای دوره تابستانی، اقدام نماید.

تبصره: تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی - تبلیغی تابستانی مدارس قم، بر عهده معاونت امور مدارس سطح یک قم می‌باشد.

ماده ۱۵۶: رعایت نکات ذیل در ارائه درخواست برای برگزاری دوره و همچنین تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی - تبلیغی ضروری می‌باشد:

(۸) داشتن مجوز ارائه دروس مطابق مجوز تأسیس مدارس و مدیریت‌های استانی؛

(۹) فراهم آوردن بسترهای لازم برای فعالیت‌های تبلیغی طلاب مطابق ضوابط ابلاغی معاونت تبلیغ؛

(۱۰) وجود امکانات اجرای دوره اعم از امکانات رفاهی، علمی و آموزشی در محل برگزاری دوره؛

(۱۱) معرفی اساتید رسمی یا دارای مجوز تدریس در مواد درسی ارائه شده؛

- ۱۲) ارائه جداول درسی، تقویم آموزشی، نحوه ارائه برنامه‌های فوق‌العاده فرهنگی و تربیتی و ... به صورت تفصیلی در زمان ارائه پیشنهاد و بررسی درخواست؛
- ۱۳) برگزاری کلاس‌های درسی مطابق جداول درسی و سایر آیین‌نامه‌های مربوطه.
- ماده ۱۵۷:** برگزاری دوره، بدون اخذ مجوز، موجب عدم تأیید دروس، نمرات و ... خواهد شد.
- ماده ۱۵۸:** شرایط ثبت‌نام در دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی به شرح ذیل می‌باشد:
- ۱) داشتن پرونده فعال آموزشی؛
  - ۲) تعهد به حضور مستمر در برنامه‌ها و کلاس‌های درسی دوره؛
  - ۳) ارائه معرفی‌نامه و تأییدیه اخلاقی از مدرسه مبدأ به مدیر مدرسه مجری دوره.
- ماده ۱۵۹:** رعایت کلیه ضوابط آموزشی و درسی، امتحانی، قبولی، تجدیدی، ثبت نمره و ... بر اساس آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی، ضروری می‌باشد.
- ماده ۱۶۰:** برگزاری حداقل ۸۰ درصد از ساعات هر درس مطابق جداول درسی و به صورت حضوری، الزامی می‌باشد.
- ماده ۱۶۱:** نمره قبولی برای طلاب شرکت‌کننده در دوره تابستان، در همه دروس، ۱۲ می‌باشد.
- تبصره ۱:** نمرات دروس در سامانه به صورت مستقل و مطابق هر عنوان درسی ثبت می‌گردد.
- تبصره ۲:** در ارزشیابی دروس انتخابی در دوره تابستانی در دروس دارای پژوهش درسی، ارائه پژوهش الزامی است.
- ماده ۱۶۲:** در صورت عدم کسب نمره قبولی در امتحان درس‌های دوره، تصمیم‌گیری در مورد وضعیت طلبه (نسبت به حضور مجدد طلبه در امتحان همان درس در همان دوره و یا نیم سال بعد و یا حضور مجدد در کلاس‌های درسی در طول سال تحصیلی) بر عهده شورای مدرسه محل تحصیل می‌باشد.

فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی

ماده ۱۶۳: باتوجه به تغییرات صورت گرفته در برنامه درسی سفیران هدایت، اجرا و ارائه دروس براساس مصوبه جدید، مربوط به طلاب جدیدالورود و از زمان ابلاغ این آیین نامه خواهد بود و برنامه درسی سایر طلاب بر اساس برنامه سابق خواهد بود.

الف) جداول درسی نیم سال های مختلف و ساعات آنها

نکاتی در مورد نحوه ارائه دروس و جداول پیشنهادی ارائه شده:

۱. جداول درسی بر اساس دروس مصوب برنامه در هر نیم سال تحصیلی، طراحی شده و جنبه پیشنهادی دارد.
  ۲. در تدوین جداول درسی پیشنهادی، ویژگی های طلاب در مقاطع مختلف، فرآیند یادگیری، پیش نیازهای دانش و دروس، همسان سازی جمع ساعات هر نیم سال و... مورد لحاظ قرار گرفته است.
  ۳. مدارس علمیه می توانند با توجه به نکات فوق، رعایت پیش نیازها و اهداف سالیانه و سیاست های کلان سفیران هدایت و ... جداول درسی پیشنهادی را باز طراحی نمایند.
  ۴. جداول درسی بازطراحی شده توسط مدارس، پس از تأیید شورای آموزش استان لازم الاجرا می باشد.
- ماده ۱۶۴: جداول درسی برنامه آموزشی سفیران هدایت^۱ در سطح دو، به تفکیک نیم سال های مختلف به شرح ذیل می باشد:

۱. دروس برنامه آموزشی سفیران هدایت، به سه نوع «نظری»، «عملی» و «نظری- عملی» تقسیم می شوند.

نیم‌سال اول

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	
	صرف ۱	۱۶	۰	۱۶	
۰۱۱	صرف ۲	۸۵	۰	۸۵	صرف ۱
۰۱۳	احکام ۱	۴۸	۰	۴۸	
۰۱۴	قرائت و تجوید قرآن ۱	۱۶	۸	۲۴	
۰۳۷	قرائت و تجوید قرآن ۲	۱۶	۸	۲۴	قرائت و تجوید ۱
۰۱۵	تاریخ اسلام ۱	۱۶	۰	۱۶	
۰۱۲	نحو ۱	۶۴	۰	۶۴	
۰۲۳	احکام ۲	۳۲	۰	۳۲	
۰۲۴	اخلاق اسلامی ۱	۱۶	۰	۱۶	
جمع ساعات		۳۰۹	۱۶	۳۲۵	-

نیم‌سال دوم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۲۱	صرف ۳	۸۵	۰	۸۵	صرف ۲
	نحو ۲	۸۰	۰	۸۰	نحو ۱
۰۲۵	تفسیر ترتیبی ۱	۱۶	۰	۱۶	
۰۲۶	روش آموزش قرآن کریم	۱۶	۸	۲۴	قرائت و تجوید قرآن ۱
۰۲۹	روش کلاس‌داری کودکان و نوجوانان	۱۶	۸	۲۴	
۰۳۸	دعا و زیارات	۱۶	۸	۲۴	
	احکام ۳	۴۸	۰	۴۸	
۰۳۶	تاریخ اسلام ۲	۳۲	۰	۳۲	
	ایین نگارش	۳۲	۱۶	۴۸	
۰۴۶	اخلاق اسلامی ۲	۱۶	۰	۱۶	
جمع ساعات		۳۵۷	۴۰	۳۹۷	-

نیم سال سوم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۳۱۰	منطق ۱	۳۲	۰	۳۲	
۰۳۳	تفسیر ترتیبی ۲	۱۶	۰	۱۶	
۰۳۴	تفسیر ترتیبی ۳	۱۶	۰	۱۶	
۰۳۱۱	علوم قرآنی	۳۲	۰	۳۲	
۰۲۲	نحو ۳	۸۰	۰	۸۰	نحو ۱
۰۲۸	مهارت های پژوهشی	۲۴	۸	۳۲	
۵۱۰	تاریخ اسلام ۳	۳۲	۰	۳۲	
۰۱۶	تاریخ انقلاب اسلامی	۳۲	۰	۳۲	
۰۶۹	علوم حدیث	۳۲	۰	۳۲	-
۳۱۲	روش تدریس	۲۴	۸	۳۲	
۳۱۳	روش آموزش احکام	۱۶	۸	۲۴	احکام ۱
۰۶۴	اخلاق اسلامی ۳	۱۶	۰	۱۶	-
	صرف کاربردی	۰	۳۲	۳۲	صرف ۳
	جمع ساعات	۳۵۲	۵۶	۴۰۸	-

نیم سال چهارم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۴۱	اصول فقه ۱	۷۵	۰	۷۵	نحو ۳ و منطق ۱
۰۵۲	بلاغت	۸۵	۰	۸۵	نحو ۳
۰۴۹	منطق ۲	۶۴	۰	۶۴	منطق ۱
۰۷۸	اخلاق اسلامی ۴	۱۶	۰	۱۶	-
۰۳۱	نحو ۴	۸۰	۰	۸۰	نحو ۳
۰۴۷	روش سخنرانی دینی	۳۲	۱۶	۴۸	
۴۱۱	کارورزی روش ها ۱	۰	۳۲	۳۲	روش تدریس
	جمع ساعات	۳۵۲	۴۸	۴۰۰	-

نیم‌سال پنجم

درس پیش‌نیاز	ساعت			عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
اصول فقه ۱	۷۵	۰	۷۵	اصول فقه ۲	۰۵۱
نحو ۳	۸۰	۰	۸۰	نحو ۵	۰۴۲
منطق ۱	۴۸	۰	۴۸	معارف و عقاید ۱	۰۵۳
	۳۲	۰	۳۲	معارف حدیثی ۱	۰۲۷
	۲۴	۰	۲۴	قواعد فقهیه	۰۷۵
منطق ۲	۶۴	۰	۶۴	منطق ۳	۰۵۲
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر ترتیبی ۴	۰۴۴
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر ترتیبی ۵	۰۴۵
روش سخنرانی	۳۲	۳۲	۰	کارورزی روش‌ها ۲	۵۱۱
-	۳۸۷	۳۲	۳۵۵	جمع ساعات	

نیم‌سال ششم

درس پیش‌نیاز	ساعت			عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
اصول فقه ۱ و قواعد فقهیه	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱	۰۶۱
اصول فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۳	۰۶۲
نحو ۳	۶۴	۶۴	۰	نحو کاربردی	
معارف و عقاید ۱	۴۸	۰	۴۸	معارف و عقاید ۲	۰۶۳
	۳۲	۰	۳۲	معارف حدیثی ۲	۴۱۰
کارورزی روش‌ها ۲	۳۲	۳۲	۰	کارورزی روش‌ها ۳	۶۱۰
	۲۴	۸	۱۶	روش ذکر مصیبت	۰۷۹
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر ترتیبی ۶	۰۵۶
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر ترتیبی ۷	۰۵۷
	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۵	۰۸۷
-	۴۱۸	۱۰۴	۳۱۴	جمع ساعات	

نیم سال هفتم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۷۱	فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۰۷۲	اصول فقه ۴	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۲
	حکمت اسلامی	۸۰	۰	۸۰	منطق ۳
۰۷۴	معارف و عقاید ۳	۶۴	۰	۶۴	معارف و عقاید ۲
۰۶۶	تفسیر ترتیبی ۸	۱۶	۰	۱۶	
۰۷۵	تفسیر ترتیبی ۹	۱۶	۰	۱۶	
۰۷۷	قانون اساسی	۱۶	۰	۱۶	
۷۱۰	کارورزی روش ها ۴	۰	۳۲	۳۲	کارورزی روش ها ۳
۱۰۵	اخلاق اسلامی ۶	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۵
جمع ساعات		۳۷۸	۳۲	۴۱۰	-

نیم سال هشتم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۸۱	فقه ۳	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۰۹۲	اصول فقه ۵	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۴
۰۸۵	تفسیر ترتیبی ۱۰	۱۶	۰	۱۶	-
۰۸۶	تفسیر ترتیبی ۱۱	۱۶	۰	۱۶	-
۰۸۴	معارف و عقاید ۴	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۳
۰۷۶	روان شناسی عمومی	۳۲	۰	۳۲	-
	جریان شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	۳۲	۰	۳۲	تاریخ انقلاب اسلامی
۱۰۷	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	۱۶	۸	۲۴	-
	رجال و درایه کاربردی	۳۲	۰	۳۲	-
۸۱۰	تعلیم و تربیت اسلامی	۳۲	۰	۳۲	-
۸۱۳	کارورزی روش ها ۵	۰	۳۲	۳۲	کارورزی روش ها ۴
جمع ساعات		۳۷۸	۴۰	۴۱۸	-

نیم‌سال نهم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۹۱	فقه ۴	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۰۹۲	روش استخراج فتوا	۳۲	۳۲	۶۴	احکام ۳
۰۹۴	تفسیر ترتیبی ۱۲	۱۶	۰	۱۶	–
۰۹۵	تفسیر ترتیبی ۱۳	۱۶	۰	۱۶	–
۰۹۸	روان‌شناسی و تبلیغ	۳۲	۰	۳۲	–
۰۳۹	روش تحلیل مسائل سیاسی	۱۶	۸	۲۴	تاریخ انقلاب اسلامی
۰۹۹	مدیریت اسلامی	۳۲	۰	۳۲	–
۹۱۰	ولایت فقیه	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۳
۹۱۱	کارورزی روش‌ها ۶	۰	۳۲	۳۲	کارورزی روش‌ها ۵
	معارف و عقاید ۵	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۴
	آشنایی با فرق اسلامی	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۳
جمع ساعات		۳۲۵	۷۲	۳۹۷	–

نیم‌سال دهم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۱۰۱	فقه ۵	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۱۰۲	فقه ۶	۸۵	۰	۸۵	فقه ۲
۱۰۳	تفسیر ترتیبی ۱۴	۱۶	۰	۱۶	–
۱۰۴	تفسیر ترتیبی ۱۵	۱۶	۰	۱۶	–
۱۰۸	جامعه‌شناسی و تبلیغ	۳۲	۰	۳۲	–
	سیره معصومین علیهم‌السلام	۴۸		۴۸	–
۱۱۰	تحقیق پایانی	۰	۶۴	۶۴	–
	دروس اقتضائی – فرق و مذاهب	۳۲	۰	۳۲	آشنایی با فرق اسلامی
	روش تبلیغ در فضای مجازی	۲۴	۸	۳۲	–
جمع ساعات		۳۳۸	۷۲	۴۱۰	–

ب) منابع درسی و محدوده‌های آنها

ماده ۱۶۵: تدریس دروس تنها بر اساس کتاب‌ها و نسخه معرفی شده توسط معاونت آموزش^۱ مجاز می‌باشد.

ماده ۱۶۶: استفاده از منابع آموزشی پیشنهادی دیگر، تنها پس از تأیید معاونت آموزش ستاد مجاز است.

تبصره: مدارس علمیه می‌توانند منابع پیشنهادی خود را به شرط تطبیق حداقل ۸۰ درصدی با محدوده و سرفصل‌های منبع اصلی، پس از بررسی در گروه علمی- تربیتی مدرسه و شورای آموزش استان، به معاونت آموزش ستاد معرفی نمایند.

ماده ۱۶۷: منابع درسی مصوب برای استفاده در برنامه آموزشی سفیران هدایت، به شرح ذیل می‌باشد:

فهرست منابع:

➤ حوزه دانشی قرآن

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	قرائت و تجوید ۱	آموزش قرائت قرآن کریم ۱	شهیدی - قاسمی	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۲	قرائت و تجوید ۲	آموزش قرائت قرآن کریم ۲	شهیدی - قاسمی	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۳	تفسیر ترتیبی ۱ تا ۱۵	تفسیر نمونه	آیت‌الله مکارم شیرازی	-	-	کل محدوده مرتبط با هر جزء از تفسیر نمونه
۴	علوم قرآنی	درسنامه علوم قرآنی	جوان آراسته	۱۳۹۷ به بعد	بوستان کتاب و مرکز مدیریت	کل کتاب

۱. مشخص شده در ماده ۱۶۷ همین بخش.

➤ حوزه دانشی حدیث

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	دعا و زیارات	مطابق پیوست شماره ۱۰				
۲	علوم حدیث	درآمدی بر علوم حدیث	نصیری	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	کل کتاب
۳	رجال و ذرایه کاربردی	سند شناسی	مهدی غلامعلی	۱۳۹۶ به بعد	دارالحدیث	کل کتاب
۴	معارف حدیثی ۱	مطابق پیوست شماره ۱۱				
۵	معارف حدیثی ۲	مطابق پیوست شماره ۱۲				

➤ حوزه دانشی اخلاق، تربیت و مشاوره اسلامی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	اخلاق اسلامی ۱	اخلاق اسلامی ۱	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۲	اخلاق اسلامی ۲	اخلاق اسلامی ۲	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۳	اخلاق اسلامی ۳	اخلاق اسلامی ۳	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۴	اخلاق اسلامی ۴	اخلاق اسلامی ۴	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۵	اخلاق اسلامی ۵	اخلاق اسلامی ۵	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۶	اخلاق اسلامی ۶	اخلاق اسلامی ۶	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۷	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	سید احمد رهنمایی	-	مؤسسه امام خمینی رحمه الله	کل متن کتاب
۸	روانشناسی عمومی	مطابق پیوست شماره ۱۳				
۹	روانشناسی و تبلیغ	مطابق پیوست شماره ۱۴				

➤ حوزه دانشی تاریخ و سیره

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	تاریخ انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	آیت‌الله مصباح یزدی	۱۳۹۲	مؤسسه امام خمینی	به پیوست شماره ۱۵ مراجعه شود
۲	تاریخ اسلام ۱					
۳	تاریخ اسلام ۲					
۴	تاریخ اسلام ۳					
۵	جریان‌شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	مطابق پیوست شماره ۱۶				
۶	سیره معصومین علیهم السلام	مطابق پیوست شماره ۱۷				

➤ حوزه دانشی زبان و ادبیات عربی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	علیزاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۲	صرف ۲	دانش صرف	جزائری	۱۳۹۷ به بعد	نصایح	از ابتدای کتاب تا اول ابواب ثلاثی مزید
۳	صرف ۳	دانش صرف	جزائری	۱۳۹۷ به بعد	نصایح	از اول ابواب ثلاثی مزید تا انتهای کتاب
۴	صرف کاربردی	صرف کاربردی	فائزی نسب	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۵	نحو ۱	سراغاز نحو	نقشه‌چی	۱۳۹۷ به بعد	فانوس اندیشه	کل کتاب

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۶	نحو ۲	البهجه المرضيه فی اسلوبها الجديد	سیوطی (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	ابتدای کتاب تا اشتغال العامل عن المعمول
		شرح ابن عقیل	[تصحیح] اسماعیل احمدی منش، محمدجوادی راد	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	
۷	نحو ۳	البهجه المرضيه فی اسلوبها الجديد	سیوطی (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از اشتغال العامل عن المعمول تا آخر کتاب
		شرح ابن عقیل	[تصحیح] اسماعیل احمدی منش، محمدجوادی راد	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	
۸	نحو ۴	مغنی الاریب	ابن هشام (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از حرف (الف) تا ابتدای حرف (لا)
۹	نحو ۵	مغنی الاریب	ابن هشام (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای حرف (لا) تا آخر کتاب
۱۰	نحو کاربردی	مطابق پیوست شماره ۱۸				
۱۱	بلاغت	دروس فی علم البلاغه	معین دقیق		مرکز جهانی علوم اسلامی	تمام کتاب

➤ حوزه دانشی فقه و اصول

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	احکام مبتلی به ۱	درسنامه فقه	فلاحزاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای کتاب تا فصل سوم (روزه و اعتکاف)

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۲	احکام مبتلی به ۲	درسنامه فقه	فلاحزاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای فصل (روزه و اعتکاف) تا فصل هفتم (معاملات)
۳	احکام مبتلی به ۳	درسنامه فقه	فلاحزاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از فصل هفتم (معاملات) تا ابتدای جدول تفاوت فتاوا
۴	اصول فقه ۱	الاساس فی اصول الفقه ^۱	عبدی	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای کتاب تا الباب الثالث (مباحث الأدله الظنیه)
		الموجز فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای کتاب تا اول المقصد السادس (فی الحجج و الامارات)
۵	اصول فقه ۲	الاساس فی اصول الفقه	عبدی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	از الباب الثالث (مباحث الأدله الظنیه) تا آخر کتاب
		الموجز فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از اول المقصد السادس (فی الحجج و الامارات) تا پایان کتاب
۶	اصول فقه ۳	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای کتاب تا ابتدای العام و الخاص
۷	اصول فقه ۴	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای العام و الخاص تا الاصول العملیه: اصاله التخییر
۸	اصول فقه ۵	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای الاصول العملیه: اصاله التخییر تا انتهای کتاب
۹	روش استخراج فتوا	استخراج نظرات فقهای معاصر	محمد ترسلی	-	-	مطابق پیوست شماره ۱۹

۱. استفاده از این کتاب با تأیید معاونت آموزش ستاد و حضور استاد در دوره آموزشی مربوطه، امکان پذیر خواهد بود.

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱۰	فقه ۱	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۱	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب تا کتاب الصلاه - ابتدای مبحث احکام الشکوک
۱	فقه ۲	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۱	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	کتاب الصلاه - ابتدای مبحث احکام الشکوک تا کتاب حج - ابتدای مبحث المیبت بمنی و النفر
۲	فقه ۳	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۱ و ۲	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب حج - ابتدای مبحث المیبت بمنی و النفر تا انتهای جلد اول + از ابتدای جلد دوم تا ابتدای کتاب الصلح
۳	فقه ۴	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۲	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب الصلح تا ابتدای کتاب اللعان
۴	فقه ۵	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۲ و ۳	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب اللعان تا انتهای جلد دوم + از ابتدای جلد سوم تا ابتدای کتاب الصيد و الذباحت
۵	فقه ۶	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۳	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب الصيد و الذباحت تا انتهای جلد سوم
۶	قواعد فقهیه	دروس تمهیدیه فی القواعد الفقهیه	ایروانی	-	-	مباحث: اهمیت بحث قواعد، فرق قاعده فقهیه و اصولیه، قاعده طهارت، قاعده سوق مسلم، قاعده اصالة الصحة، قاعده لاتعاد، قاعده فراغ و تجاوز، قاعده علی الید، قاعده لاضرر، قاعده لاحرج، قاعده ید، قاعده سلطنت

➤ حوزه دانشی کلام اسلامی، ادیان و فرق

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	آشنایی با فرق اسلامی	آشنایی با فرق اسلامی	برنجکار	۱۳۹۷ به بعد	طه - هاجر	تمام کتاب
۲	معارف و عقائد ۱	کلام اسلامی ج ۱	سعیدی مهر	-		از ابتدای کتاب تا ابتدای مبحث صفات الهی
۳	معارف و عقائد ۲	کلام اسلامی ج ۱	سعیدی مهر	-		از ابتدای مبحث صفات الهی تا پایان جلد اول کتاب
۴	معارف و عقائد ۳	کلام اسلامی ج ۲	سعیدی مهر	-		از ابتدای کتاب تا ابتدای مبحث امام مهدی عج الله تعالی فرجه الشریف
۵	معارف و عقائد ۴	کلام اسلامی ج ۲	سعیدی مهر	-		از ابتدای مبحث امام مهدی عج الله تعالی فرجه الشریف تا پایان جلد دوم
۶	معارف و عقائد ۵	مطابق پیوست شماره ۲۰				
۷	ولایت فقیه	درسنامه ولایت فقیه	محمدجواد مهری	۱۳۹۴	بوستان کتاب	کل کتاب
۸	اعتقادی - اقتضایی ^۱	-	-	-	-	این درس بر اساس تصمیم گروه علمی- تربیتی مدرسه در یکی از موضوعات مربوط به فرق انحرافی در منطقه، اجرا خواهد شد.

۱. درسی است که با توجه به اهداف برنامه آموزشی علوم اسلامی با رویکرد تربیت مبلغ و نیازهای منطقه‌ای و علمی طلاب در حوزه‌های کلامی و ادیان و فرق، تا سقف ۳۲ ساعت، طبق دستورالعمل‌های مربوط، تعیین و الزامی می‌شود. این درس به مباحث فرق و ادیان درهر منطقه می‌پردازد.

➤ حوزه دانشی منطق و حکمت اسلامی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	حکمت اسلامی	التمهید فی الحکمه الالهیه	شیروانی	-	-	کل کتاب
۲	منطق ۱	درآمدی بر منطق (ویژه فارغ التحصیلان دبیرستان)	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت	کل کتاب
۳	منطق ۲	دانش منطق	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت	از ابتدای کتاب تا ابتدای درس ۲۹
۴	منطق ۳	دانش منطق	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت	از ابتدای درس ۲۹ تا پایان کتاب

➤ حوزه دانشی علوم اسلامی - انسانی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	جامعه‌شناسی تبلیغ	کاربرد جامعه‌شناسی در تبلیغ	شمس الله مریجی	-	دانشگاه باقرالعلوم (ع)	کل کتاب
۲	قانون اساسی	قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با اصلاحات ۱۳۶۸)	-	-	-	مطابق پیوست شماره ۲۱
۳	تعلیم و تربیت اسلامی	مطابق پیوست شماره ۲۲				
۴	مدیریت اسلامی	مدیریت اسلامی	محمدحسن نبوی	-	بوستان کتاب	کل کتاب

➤ حوزه دانشی ادبیات فارسی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	آیین نگارش	شیوه شیوایی	حسینی (ژرفا)	-	هاجر	کل کتاب

➤ حوزه دانشی مهارت‌ها (به همراه تحقیق پایانی)

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	روش آموزش احکام	درسنامه روش بیان احکام	فلاح زاده	-	جامعه الزهرا	کل کتاب
۲	روش کلاس‌داری کودک و نوجوان	مطابق پیوست شماره ۲۳				
۳	روش آموزش قرآن کریم	درسنامه روش آموزش و مهارت‌های کلاس‌داری قرآن کریم	رحمت عابدی	۱۳۹۲	جامعه المصطفی	مطابق پیوست شماره ۲۴
۴	روش تحلیل مسائل سیاسی	روش تحلیل مسائل سیاسی	گروه نویسندگان	-	ذکری	کل کتاب
۵	روش تدریس	درسنامه روش تدریس و کلاس‌داری	گروه نویسندگان	-	ذکری	کل کتاب
۶	روش تبلیغ در فضای مجازی	مطابق پیوست شماره ۲۵				
۷	روش سخنرانی دینی	روش سخنرانی دینی	ملانوری	-	ذکری	کل کتاب
۸	روش ذکر مصیبت	درسنامه فن رثاء	گروه نویسندگان	-	ذکری	کل کتاب
۹	کارورزی روش‌ها ۱ تا ۶	مطابق پیوست شماره ۹	-	-	-	-
۱۰	مهارت‌های پژوهشی	مطابق پیوست شماره ۲۶				
۱۱	تحقیق پایانی	مطابق دستورالعمل مندرج در فصل دوم از بخش چهارم همین آیین نامه				

فصل سوم: حضور و غیاب

ماده ۱۶۸: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی بوده و غیبت در آن‌ها مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۶۹: ثبت حضور و غیاب در کلاس باید به تأیید استاد برسد.

ماده ۱۷۰: طلبه موظف است رأس ساعت در کلاس درس حضور یابد و تأخیر در حضور و تسریع در خروج بیش از ۱۰ دقیقه، غیبت و کمتر از ۱۰ دقیقه در هر سه جلسه، یک غیبت در آن درس به شمار می‌آید.

تبصره: ترک کلاس و عدم بازگشت غیبت محسوب می‌شود.

ماده ۱۷۱: غیبت طلبه در بیش از یک هشتم ساعات تعیین شده هر درس^۱، موجب حذف آن درس می‌شود. در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذراند.

تبصره ۱: هر غیبت غیرموجه دو غیبت موجه به شمار می‌آید.^۲

تبصره ۲: تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت برعهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۳: در صورت افزایش غیبت طلبه از یک هشتم تا کمتر از دو هشتم ساعات هر درس، مشروط به اینکه امکان حضور در درس را نداشته است، مرجع تصمیم‌گیری حذف یا عدم حذف درس مدیر مدرسه است و در صورتی که غیبت‌ها بیش از دو هشتم باشد، مرجع تصمیم‌گیری در خصوص حذف غیبت و ... شورای مدرسه می‌باشد.

۱. در صورتی که مطابق ماده ۱۰ مندرج در «کلیات»، ساعات دروس با تصمیم مدرسه تغییر کند، ملاک محاسبه حد نصاب حضور و غیاب، ساعات تعیین شده توسط مدرسه می‌باشد.

۲. تأثیر هر غیبت غیرموجه در حذف درس دوبرابر غیبت موجه می‌باشد.

فصل چهارم: امتحانات

ماده ۱۷۲: نمره نهایی دروس بر اساس موارد ذیل تعیین و ثبت می‌گردد:

- (۱) آزمون کتبی نهایی؛
- (۲) فعالیت کلاسی؛^۱ در برخی از دروس، بخشی از نمره نهایی درس به فعالیت کلاسی اختصاص دارد که در دو گروه «فعالیت درسی» و «پژوهش درسی» مطابق ضوابط مربوطه برنامه‌ریزی و ارائه می‌گردد و این نمره به همراه نمره آزمون کتبی، نمره نهایی دروس را تشکیل می‌دهند.
- (۳) امتحان شفاهی؛ در تعدادی از دروس حسب آیین‌نامه مربوطه، امتحان شفاهی^۲ نیز به عمل خواهد آمد که نمره نهایی آن دروس حاصل جمع و معدل آزمون کتبی (اعم از آزمون کتبی پایان نیم‌سال و فعالیت کلاسی و ...) و آزمون شفاهی آن درس خواهد بود.^۳

الف) امتحانات کتبی

ماده ۱۷۳: از همه دروس بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی همان درس^۴، امتحان کتبی اخذ می‌گردد.

تبصره: آزمون پایان نیم‌سال دروس کارورزی روش‌ها، صرف کاربردی و نحو کاربردی به صورت عملی بوده و این دروس آزمون کتبی ندارند.

ماده ۱۷۴: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد از اتمام کلاس‌های آن درس (با رعایت سایر شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات درسی مصوب) بلامانع است.

ماده ۱۷۵: تعیین زمان برگزاری امتحانات بر عهده مدارس می‌باشد.

ماده ۱۷۶: امتحان‌ها تنها از طلاب رسمی حوزه به عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

۱. دستور العمل فعالیت‌های کلاسی در فصل اول از بخش سوم، آمده است.

۲. آیین‌نامه امتحان شفاهی در همین فصل آمده است.

۳. نحوه اختصاصی نمرات و همچنین نحوه محاسبه آن‌ها در مواد ۱۴۰ تا ۱۴۶ همین بخش آمده است.

۴. جداول مربوط به محدوده‌های درسی در بخش سوم فصل دوم آمده است.

ماده ۱۷۷: در صورتی که داوطلب ورود به حوزه، ادعای گذراندن برخی از دروس را داشته باشد، پس از پذیرش در مدرسه می‌تواند فقط یک‌بار طبق شرایط ذیل در امتحانی که مدرسه حداکثر دو هفته بعد از شروع سال تحصیلی برگزار می‌کند، شرکت نماید و در صورت موفقیت در امتحان، نمره آن درس ثبت می‌شود:

۱. منوط نبودن آن درس به درس پیش‌نیاز؛
۲. حداکثر تا سقف ۱۵۰۰ ساعت درسی^۱؛
۳. مطابقت داشتن حداقل ۸۰ درصدی سرفصل‌های درس‌های گذرانده شده با محتوا و ساعات دروس با تشخیص گروه علمی - تربیتی مربوطه در مدرسه؛
۴. ارائه گواهی گذراندن موفق درس‌ها نزد استاد معتبر حوزوی یا گواهی رسمی مراکز آموزش عالی؛
۵. صلاح‌دید و موافقت گروه علمی - تربیتی مدرسه.

تبصره: نمره قبولی امتحان مذکور ۱۶ می‌باشد.

ماده ۱۷۸: شرکت در دوره تابستانی فقط جهت حضور در جلسه امتحان (بدون شرکت در کلاس) در دروس تجدیدی^۲ و دروسی که جهت کسری معدل^۳ اخذ شده است، بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۷۹: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام موسسه‌های امتحانی (اصولی، تجدیدی و تابستانی)، بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

تبصره ۱: تأیید نهایی تمام سؤالات امتحان‌های رسمی در هر مدرسه بر عهده گروه علمی - تربیتی مربوطه می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت تعدد یک درس و اساتید آن در مدرسه با تصویب شورای مدرسه، ارائه سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۱۸۰: تصحیح پاسخ‌برگ‌های تمام دروس در همه موسسه‌های امتحانی بر عهده استاد دارای حکم یا

۱. شورای مدرسه می‌تواند سقف مجاز دروس برای امتحان ارتقایی ورودی را به دروس سال اول تحصیلی محدود نماید.

۲. شرکت در امتحانات تجدیدی در دوره تابستانی مربوط به طلابی می‌باشد که دروس نیم‌سال دوم همان سال تحصیلی را تجدید شده‌اند.

۳. آیین‌نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل در فصل پنجم از بخش سوم، آمده است.

مجوز تدریس آن مدرسه، طبق اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۱۸۱: معاونت آموزش مدیریت‌های استانی و ستاد در هر موسم امتحانی تعدادی از سؤالات امتحانی و اوراق تصحیح شده در مدارس را، به صورت تصادفی، مورد بررسی و ارزیابی (ابتدایی یا بازبینی) قرار خواهد داد.

ماده ۱۸۲: در صورت عدم مطابقت سؤال‌های امتحانی و تصحیح آن‌ها با اصول و ضوابط ابلاغی ستاد و یا احراز تخلف، مراتب حسب مورد در شورای آموزش استان و یا معاونت آموزش ستاد بررسی شده و پس از آن، استمرار مجوز مدرسه یا استاد در طرح سؤال یا تصحیح اوراق، منوط به تصمیم شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد خواهد بود.

تبصره ۱: شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد می‌تواند برای مدارس مذکور، احکامی از قبیل تذکر کتبی، لغو حکم تدریس استاد، اعمال محدودیت‌های آموزشی برای مدرسه و ابطال نمرات را در نظر بگیرند.

تبصره ۲: معاونت آموزش می‌تواند برای مدارس که در ارزیابی‌های صورت گرفته، شرایط و ضوابط طراحی و تصحیح سؤالات امتحانی را با کیفیت مناسب رعایت نموده‌اند، مشوق‌هایی در نظر بگیرد.

ماده ۱۸۳: در مدت زمان مجاز نبودن یک مدرسه یا استاد برای طرح یا تصحیح آزمون‌ها، مدیریت استان در مورد طرح سؤال یا تصحیح اوراق مربوطه، توسط استاد رسمی دیگر یا مدرسه تحت پوشش دیگر تدبیر لازم را اتخاذ می‌نماید.

ماده ۱۸۴: نمره قبولی در هر درس ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۸۵: تعیین ملاک‌های نهایی نمره‌دهی در تمام درس‌ها و همچنین محاسبه نهایی نمره‌ها بر عهده استاد همان درس یا گروه علمی - تربیتی مدرسه و بر اساس ضوابط ابلاغی می‌باشد.

ماده ۱۸۶: در هر سال تحصیلی در صورتی که تنها در یک ماده درسی نمره نهایی کمتر از ۱۲ بوده ولی از ۱۰ کمتر نباشد، به شرط اینکه طلبه در همان سال تحصیلی دروس موظفی خود را گذرانده باشد و معدل آن سال تحصیلی به ۱۲ برسد، با درخواست طلبه، آن درس قبول به حساب می‌آید.

ماده ۱۸۷: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند یا در جلسه امتحان، غیبت موجه داشته باشند، تنها برای یک مرتبه حق شرکت در موسم بعدی امتحانات (تجدیدی)^۱ را دارند؛ در غیر این صورت طبق نظر شورای مدرسه به یکی از دو صورت ذیل اقدام می‌شود:

(۱) انتخاب درس به صورت حضوری در نیم سال تحصیلی بعدی با استادیار و شرکت در امتحان آن، در صورت صلاحدید و اجازه شورای مدرسه یا مهمان شدن در مدرسه دیگر برای همان درس مطابق ضوابط؛

(۲) انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس، در صورت عدم موفقیت در مرحله گذشته، طبق ضوابط، با محاسبه ساعات درس در اولین نیم سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.

تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت بر عهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: ساعات درس خوانده شده با استادیار، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی‌گردد.

تبصره ۳: ارائه درس و اخذ امتحان آن به صورت استادیار توسط مدرسه، پس از تأیید معاون آموزش استان بلامانع خواهد بود. همچنین نظارت بر ساعات ارائه، کیفیت محتوای ارائه شده و ... در دروس استادیاری بر عهده معاون آموزش استان است.

ماده ۱۸۸: تعداد ساعات درس استادیاری از حداقل ۵۰ در صد ساعات مصوب در سی نباید تقلیل یابد.

تبصره: تشخیص و تعیین مقدار ساعت‌های درس استادیاری بر عهده شورای مدرسه و حسب مورد است.

ماده ۱۸۹: نمره اخذ شده توسط طلبه در فعالیت‌های کلاسی (اعم از پژوهش درسی و فعالیت درسی)، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد و امتحان درس استادیاری یا تجدیدی از ۱۵ نمره محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۹۰: انصراف از جلسه امتحان یا غیبت به منزله نمره صفر خواهد بود.

تبصره: در صورت تشخیص غیرموجه بودن غیبت، طلبه از امتحان مجدد (تجدیدی و

---

۱. امتحان تجدیدی هر درس حداکثر دو هفته پس از امتحان اصلی آن درس برگزار می‌گردد و تعیین زمان آن بر عهده مدرسه می‌باشد.

استادیاری) در آن درس محروم می‌گردد و در اولین موسم ارائه آن درس ملزم به انتخاب آن درس و شرکت در کلاس و امتحانات آن درس می‌باشد.

ماده ۱۹۱: کسانی که طبق ضوابط در امتحان یک درس قبول شده‌اند، نمی‌توانند مجدداً در امتحان آن درس شرکت نمایند.

تبصره: حضور در امتحانات جبران کسری معدل مطابق ضوابط مربوطه بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۹۲: افرادی که حذف درس، غیبت غیر موجه یا انصراف از جلسه امتحان دارند موظف هستند در اولین نیم سال تحصیلی بعدی ارائه درس، ضمن حضور مستمر در کلاس، در امتحان آن درس شرکت کنند.

ماده ۱۹۳: ورود نمره هر درس از روز امتحان آن درس تا ۱۰ روز، مجاز می‌باشد.

ماده ۱۹۴: درخواست تجدیدنظر، حداکثر تا یک هفته پس از اعلام نتایج، طبق ضوابط و از طریق سامانه پذیرفته می‌شود.

تبصره: پس از نهایی شدن نمرات، ورود و ویرایش نمرات مجاز نمی‌باشد و در صورت نیاز به باز شدن دسترسی، تصمیم‌گیری بر عهده مدیریت استان می‌باشد.

ماده ۱۹۵: تقاضای تجدیدنظر در مورد نمرات بین ۸ تا ۱۴ پذیرفته می‌شود.

تبصره: پذیرش درخواست تجدیدنظر در غیر موارد فوق، بر عهده شورای مدرسه است.

ماده ۱۹۶: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه ثبت و در معدل آن نیم سال و سال تحصیلی محاسبه شده و معدل نهایی سطح تحصیلی تنها از دروس قبولی طلبه، محاسبه می‌گردد.

تبصره: نمره‌های عدم قبولی، در معدل کل سطح تحصیلی مورد محاسبه قرار نمی‌گیرد.

ب) امتحانات شفاهی

مقدمه

به منظور ارتقاء توانمندی و سنجش علمی، ارتقاء سطح علمی و آموزشی و همچنین ارزیابی قدرت بیان و تجزیه و تحلیل مطالب، در برخی از دروس بر اساس شرایط و ضوابطی که در ادامه آمده است، علاوه بر امتحان کتبی امتحان شفاهی نیز اخذ می‌گردد:

الف) برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی

ماده ۱۹۷: در تعدادی از دروس، در برنامه آموزشی سفیران هدایت، حسب آیین‌نامه مربوطه، امتحان شفاهی به عمل خواهد آمد و نمره نهایی آن دروس، معدل آزمون‌های کتبی و شفاهی آن درس خواهد بود.

ماده ۱۹۸: نمرات و نتایج امتحان شفاهی، جایگزین امتحان جامع شفاهی که در پایان دوره اخذ می‌گردد، نیز خواهد شد.

ماده ۱۹۹: برگزاری امتحان شفاهی بر عهده مدیریت مدرسه و توسط اساتید دارای مجوز مربوطه از معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، می‌باشد.

ماده ۲۰۰: برگزاری امتحان شفاهی در مدارس فاقد مجوز برگزاری امتحان شفاهی، بر عهده مدیریت استانی و در شهر قم بر عهده معاونت امور مدارس سطح یک قم می‌باشد.

تبصره: تعیین و ابلاغ شرایط، ارزیابی و صدور مجوز امتحان شفاهی برای استاد و برگزار کننده، بر عهده معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۲۰۱: اطلاع‌رسانی، تعیین مکان امتحان و ... بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۲۰۲: شرایط طلاب برای شرکت در امتحان شفاهی:

(۱) قبولی در آزمون کتبی دروس مذکور در ماده ۲۰۵؛

(۲) امکان انتخاب درس دارای امتحان شفاهی مطابق شرایط و ضوابط مربوط به انتخاب درس.

ماده ۲۰۳: نحوه ثبت نام، تعیین زمان آزمون و ... بر عهده برگزار کننده آزمون می‌باشد.

ماده ۲۰۴: بررسی شرایط متقاضیان و ثبت نام کنندگان در آزمون بر عهده برگزار کننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۲۰۵: دروس دارای امتحان شفاهی به شرح ذیل می باشد:

موضوع	عنوان درس	محدوده آزمون
قرآن	قرائت و تجوید قرآن ۲	کل محدوده درس قرائت و تجوید قرآن ۱ و ۲
ادبیات عربی	نحو ۵	کل محدوده درس
اصول	اصول فقه ۵	کل محدوده درس
فقه عبادات	فقه ۲	کل محدوده درس
فقه معاملات	فقه ۶	کل محدوده درس

تبصره ۱: تغییر محدوده آزمون به کل دروس آن موضوع و یا تعیین محدوده در همان درس بر عهده استاد ممتحن می باشد.

تبصره ۲: نمره امتحان شفاهی هر درس با نمره امتحان کتبی آن درس (اعم از کتبی پایان نیم سال، فعالیت کلاسی و ...) جمع شده و معدل آن، نمره آن درس محسوب می شود.

(ب) برگزاری آزمون و اعلام نتایج

ماده ۲۰۶: رعایت نکات ذیل در خصوص جلسه آزمون امتحان شفاهی ضروری می باشد:

۱) مشخص کردن محدوده آزمون توسط استاد و ارائه زمان مورد نیاز برای مرور مباحث به

طلاب؛

۲) عدم استفاده از کتاب و جزوات دارای شرح، ترجمه و ...؛

۳) رعایت نکات مرسوم جلسات آزمون؛

۴) ضبط جلسات؛

۵) مد نظر قرار دادن کل محدوده مصوب در هنگام امتحان؛

۶) ثبت نمره و امتیاز مستقل به ازای هر یک از معیارها (عبارت خوانی، فهم مطلب،

تطبیق و سؤالات علمی).

ماده ۲۰۷: حضور دو ممتحن در جلسه امتحان شفاهی الزامی می باشد.

ماده ۲۰۸: تکمیل فرم ارزیابی به صورت مستقل توسط هر استاد برای هر طلبه ضروری بوده و جمع‌بندی امتیازات نهایی و ثبت در سامانه توسط برگزارکننده امتحان انجام می‌شود.

ماده ۲۰۹: معیار محاسبه نمره شفاهی بر اساس جدول ذیل می‌باشد:

جمع کل	معیار محاسبه نمره				
	عناوین درس	عبارت خوانی ^۱	فهم و توضیح مطلب	تطبیق با متن	سؤال علمی
۲۰	تجوید ^۲	۱۵	-	-	۵
۲۰	نحو ۵	۷	۵	۵	۳
۲۰	اصول فقه ۵	۳	۷	۷	۳
۲۰	فقه ۲ و ۶	۳	۷	۷	۳

ماده ۲۱۰: حداقل نمره برای قبولی در امتحان شفاهی، کسب نمره ۱۲ می‌باشد.

ماده ۲۱۱: زمان‌بندی اعلام نتایج نهایی و رسیدگی به اعتراضات بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۲۱۲: طلاب متقاضی بررسی مجدد نتایج امتحان با داشتن شرایط ذیل می‌توانند، درخواست مکتوب خود را به برگزارکننده امتحان ارائه نمایند:

(۱) کسب نمره ۸ تا ۱۴؛

(۲) گذشتن حداکثر سه روز از زمان اعلام نتایج.

ماده ۲۱۳: اعتراض توسط یک استاد ممتحن شفاهی غیر از اساتید ممتحن برگزاری جلسه بررسی می‌شود.

ماده ۲۱۴: در بررسی مجدد نظر استاد سوم ملاک عمل خواهد بود و پس از اتمام زمان ثبت اعتراض انصراف از آن ممکن نخواهد بود.

ماده ۲۱۵: در صورت عدم حضور یا ترک جلسه امتحان بدون عذر موجه توسط طلبه، یک نوبت امتحانی محاسبه و به مدت سه ماه از ثبت نام امتحان شفاهی محروم و در صورت

۱. مراد از هر یک از قلمروهای امتحان شفاهی به صورت ذیل می‌باشد:

الف) عبارت خوانی: شامل صحیح خواندن متن عربی درس با رعایت نکات ادبی به همراه آگاهی از قواعد ادبی آن.

ب) فهم و توضیح مطلب: درک صحیح و دقیق مطالب ارائه شده در متن، همراه با توانایی بیان آن.

ج) تطبیق با متن: ترجمه و مقابله توضیحات ارائه شده، بر بخش مربوطه، از متن علمی مورد امتحان.

د) سؤالات علمی: سؤالات علمی تعیین شده مربوط به محدوده درسی.

۲. از مجموع ۱۵ نمره اختصاص یافته به عبارت‌خوانی، ۵ نمره به تصحیح قرائت نماز اختصاص داده شود.

تکرار (عدم حضور یا ترک جلسه) مدت محرومیت به یک سال افزایش می‌یابد.^۱

تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت بر عهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: در صورت منع یا انصراف از تحصیل، اخذ امتحان شفاهی منوط به بررسی وضعیت آموزشی در شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۳: تقاضای تعویق یا انصراف از امتحان شفاهی تا ده روز قبل از برگزاری، بلامانع است.

ماده ۲۱۶: در صورت عدم کسب نمره قبولی و یا غیبت در جلسه امتحان^۲ به ترتیب مراحل ذیل عمل می‌شود:

مرحله اول: حضور در جلسه امتحان شفاهی مجدد^۳ حداکثر تا دو هفته؛

مرحله دوم:^۴ در صورت عدم موفقیت در مرحله قبل، انتخاب درس به صورت حضوری

در نیم سال تحصیلی بعدی با استادیار، مشروط به صلاحدید و اجازه شورای مدرسه و پس از آن حضور در امتحان شفاهی مجدد.^۵

مرحله سوم: انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس طبق ضوابط با محاسبه ساعات درس در اولین نیم سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.

تبصره ۱: ساعات درسی الزامی طلبه در مرحله دوم جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی‌گردد.

تبصره ۲: تشخیص و تعیین مقدار ساعات‌های درس استادیاری (با رعایت این نکته که تعداد ساعات درس از حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب درسی نباید تقلیل یابد) حسب مورد و بر عهده گروه علمی- تربیتی مدرسه است.

تبصره ۳: اخذ تحقیق کلاسی، برای طلاب مذکور، الزامی نمی‌باشد ولی سایر موارد فعالیت‌های کلاسی همانند دیگر طلاب، الزامی است.

ماده ۲۱۷: نمرات آزمون شفاهی دروس این برنامه آموزشی، برای امتحان جامع شفاهی که در پایان دوره برگزار می‌گردد، لحاظ خواهد شد.

ماده ۲۱۸: نظارت بر حسن اجرای امتحان شفاهی بر عهده مدیریت استانی و در قم بر عهده معاونت امور مدارس سطح یک قم می‌باشد.

۱. به کلیه پیشامدهایی که از لحاظ روحی، جسمی یا اخلاقی موجب شود فرد امکان شرکت در جلسه امتحان را نداشته باشد عذر موجه اطلاق می‌شود.

۲. طلاب واجد شرایط، جزو کسانی محسوب می‌شوند که حداقل یک بار در آزمون شرکت کرده‌اند و قبول نشده‌اند.

۳. مراحل و ضوابط ثبت نام از متقاضیان حضور در امتحانات تجدید شفاهی مانند دیگر طلاب، می‌باشد.

۴. مراحل دوم و سوم در حکم کارگاه آموزشی برای طلاب مذکور می‌باشد.

۵. تعیین استادیار بر اساس ضوابط ابلاغی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، بر عهده مدیر مدرسه می‌باشد.

فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی

ماده ۲۱۹: شیوه معدل‌گیری از دروس در این برنامه آموزشی به صورت زیر می‌باشد:

الف) معدل نیم‌سال و سال تحصیلی، از نمرات همه درس‌ها، اعم از قبولی، تجدیدی و مردودی، محاسبه می‌شود؛^۱

ب) معدل هر سطح تحصیلی، از نمرات قبولی همه درس‌های آن سطح، محاسبه می‌شود.

ماده ۲۲۰: شیوه محاسبه معدل، به روش ذیل است:

$$\text{معدل} = \frac{\dots\dots\dots + (\text{مقدار ساعت هر درس} \times \text{نمره همان درس})}{\text{مجموع ساعات درسی}}$$

ماده ۲۲۱: طلابی که میانگین نمرات ایشان در پایان سطح حداقل ۱۴ باشد، می‌توانند مطابق ضوابط، جهت اخذ مدرک اقدام کنند.

ماده ۲۲۲: در صورتی که معدل سطح طلبه کمتر از ۱۴ باشد، در مدت مجاز تحصیل می‌تواند از درس‌هایی که نمره کمتر از ۱۴ دارد انتخاب درس کند و فقط در امتحان آن درس شرکت کند تا میانگین کل نمرات خود را جبران نماید.

تبصره: بالاترین نمره از میان نمره‌های اخذ شده به عنوان نمره نهایی و ملاک محاسبه

در معدل سطح خواهد بود.

بخش چهارم: خدمات آموزشی

_____'''_____

فصل اول: مرخصی تحصیلی

ماده ۲۲۳: طلاب در مواقع ضروری می‌توانند مطابق ضوابطی که در ادامه آمده است، از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۲۲۴: استفاده از مرخصی حداکثر تا ۱۰ روز در هر نیم سال تحصیلی در موارد ضروری و پس از اخذ مجوز از مدیر مدرسه، مجاز می‌باشد.

ماده ۲۲۵: مرخصی بیش از ۱۰ روز (تا کمتر از یک نیم سال تحصیلی) برای یک یا چند درس و همچنین مرخصی تا حداکثر دو نیم سال (متوالی یا غیر متوالی) در طول مدت تحصیلی در صورت ضرورت و با مجوز شورای مدرسه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: تا قبل از رسیدگی به درخواست مرخصی و تأیید آن، طلبه موظف به شرکت در کلیه برنامه‌های آموزشی مدرسه به صورت منظم می‌باشد.

تبصره ۲: در سال اول تحصیلی، مرخصی تحصیلی مجاز نیست.

تبصره ۳: مرجع تشخیص ضرورت، شورای مدرسه است.

ماده ۲۲۶: شورای مدرسه می‌تواند در خصوص حذف درس یا عدم آن به دلیل عدم حضور در کلاس درس در مدت مرخصی نیز تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۲۲۷: مرجع تصمیم‌گیری در خصوص درخواست مرخصی بیشتر از موارد مذکور، تمدید و یا اضافه کردن مرخصی (تا حداکثر یک سال دیگر) شورای آموزش استان می‌باشد.

ماده ۲۲۸: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل^۱ محسوب می‌گردد.

ماده ۲۲۹: در صورت استفاده از مرخصی نیم سال و سالانه، امکان حضور در امتحانات وجود ندارد.

تبصره: با مجوز شورای رسیدگی‌کننده به مرخصی نیم سال تحصیلی طلاب، شرکت در امتحانات دروس کم حجم (مطالعاتی) بلامانع می‌باشد.

۱. مذکور در ماده ۵ «آیین‌نامه آموزشی» در قسمت «کلیات»

ماده ۲۳۰: شرایط استفاده از مرخصی نیم سال به شرح ذیل می باشد:

- (۱) فعال بودن پرونده تحصیلی؛
  - (۲) گذشتن حداقل یک سال تحصیلی موفقیت آمیز بعد از پذیرش رسمی؛
  - (۳) عدم استفاده از مرخصی تحصیلی به مقدار مجاز در سنوات گذشته در آن سطح؛
  - (۴) نداشتن موارد منع از تحصیل؛
- ماده ۲۳۱: جهت حفظ قرآن کریم و حضور در طرح های حفظ یک ساله، استفاده از مرخصی مازاد بر مرخصی نیم سالی، همراه با کلیه مزایای غیرآموزشی، با تأیید شورای آموزش مدرسه، بلامانع می باشد.
- تبصره ۱: ارائه گزارش پیشرفت سه ماهه برای استفاده کنندگان از این نوع مرخصی، ضروری می باشد.
- تبصره ۲: این مرخصی جزء حداکثر دوره تحصیل محسوب نمی شود.
- ماده ۲۳۲: انجام فعالیت تبلیغی در صورت داشت شرایط و رعایت ضوابط مربوطه، بلامانع می باشد.

فصل دوم: انتقالات

الف) انتقال طلاب بین مدارس سفیران هدایت

ماده ۲۳۳: انتقال طلبه از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر، با شرایط ذیل امکان پذیر است:

الف) فعال بودن پرونده تحصیلی؛

ب) اشتغال به تحصیل، حداقل به مدت یک سال تحصیلی در مدرسه مبدأ؛

ج) موافقت مدیر مدرسه مبدأ و مقصد و تأیید مدیریت استان مبدأ و مقصد.^۱

ماده ۲۳۴: درخواست انتقال در سطح دو سفیران، برای یک مرتبه بلامانع می‌باشد و در صورت

ضرورت، مرجع تصمیم‌گیری شورای آموزش استان مبدأ می‌باشد.

ماده ۲۳۵: زمان انتقالات، از پایان امتحانات نیم‌سال دوم و تا پیش از شروع سال تحصیلی جدید است.

ماده ۲۳۶: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ

محسوب می‌شود و طبق ضوابط باید حضور مستمر در درس داشته و از کلیه مزایای

آموزشی و خدماتی در مدرسه مبدأ برخوردار است.

ب) انتقال از سفیران هدایت به بلندمدت و بالعکس

ماده ۲۳۷: انتقال طلاب شاغل به تحصیل، از دوره سفیران هدایت به دوره بلندمدت و بالعکس، با داشتن

شرایط زیر پس از تأیید درخواست توسط شورای آموزش استان و بر اساس جدول تطبیق

دروس^۲ امکان‌پذیر می‌باشد.

۱) فعال بودن پرونده تحصیلی؛

۲) کسب معدل ۱۵ به بالا از دروس گذرانده شده؛

۳) گذراندن موفقیت‌آمیز حداقل دو نیم‌سال (یک سال) و حداکثر شش

۱. اعلام موافقت‌ها از طریق سامانه به صورت ☒ انجام می‌پذیرد.

۲. مطابق پیوست شماره ۲۸.

نیم سال (سه سال) از دوره مبدأ؛

۴) موافقت مدرسه مبدأ و مقصد.

تبصره: طلاب انتقالی موظفند تمامی دروس دوره مقصد را که در دوره مبدأ نخوانده‌اند، طبق ضوابط دوره مقصد، بر اساس جدول تطبیق، بگذرانند.

ماده ۲۳۸: فارغ التحصیلان سطح دو سفیران هدایت، به منظور ادامه تحصیل در سطوح دو و سه عمومی حوزه و یا سطح دورشته‌های تخصصی و یا سطح سه سفیران هدایت، می‌توانند نسبت به انتقال پرونده تحصیلی خود به آن دوره و یا مقطع آموزشی، بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۲۳۹: انتقال به مدارس متفرقه و خارج از برنامه مرکز مدیریت به منزله ترک تحصیل بوده و نمرات و سایر سوابق آموزش تولید شده در این مدارس در مدت مذکور کان لم یکن تلقی شده و در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل، طلبه موظف به شرکت مجدد در امتحانات، مطابق ضوابط مربوطه می‌باشد.

ماده ۲۴۰: انتقال طلبه از مرکز مدیریت حوزه های علمیه به مراکز مدیریت حوزه های علمیه خراسان و اصفهان و بالعکس فقط از طریق معاونت آموزش ستاد صورت می‌پذیرد.

ماده ۲۴۱: طلابی که پرونده آن‌ها به جهت موارد منع از تحصیل در شورای مربوطه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد پس از اخذ مجوز ادامه تحصیل، حداقل به مدت یک سال مجاز به انتقال به خارج از استان نمی‌باشند.

تبصره: در صورت درخواست طلبه و موافقت مدیریت استانی مبدأ و مقصد، انتقال طلاب مذکور بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۴۲: انتقال اجباری طلاب مجاز نبوده و در صورت لزوم و پس از بررسی در شورای تصمیم‌گیرنده، همان شورا موظف به یافتن مدرسه جدید برای طلبه مذکور می‌باشد.

فصل سوم: میهمان

ماده ۲۴۳: اخذ درس به صورت میهمان، در صورت اضطرار و با موافقت مدیر مدرسه و مدیریت استان مبدأ و مقصد، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در چهار نیم سال بلا مانع می‌باشد.^۱

تبصره ۱: میهمان شدن طلبه در یک مدرسه، مشروط به گذراندن حداقل یک نیم سال تحصیلی در مدرسه مبدأ می‌باشد.

تبصره ۲: طلبه میهمان، موظف به تحصیل حضوری و طبق ضوابط در تمام دروس انتخابی مدرسه مبدأ و مقصد می‌باشد.

تبصره ۳: مجموع ساعات انتخاب درس طلبه میهمان (در مدارس مبدأ و مقصد) نباید از سقف مجاز تجاوز کند.

تبصره ۴: اخذ درس به صورت میهمان در سایر برنامه آموزشی حوزه مانند برنامه آموزشی جاری و جدید مطابق جداول تطبیق سازی دروس، بلا مانع است.

ماده ۲۴۴: طلبه موظف به انتخاب درس و حضور در کلاس و شرکت در امتحانات مدرسه مقصد مطابق آیین نامه آموزشی است.

ماده ۲۴۵: ثبت و نگهداری همه اسناد و اطلاعات آموزشی طلبه در سامانه، توسط مدرسه مقصد انجام می‌شود.

ماده ۲۴۶: طلبه میهمان موظف به رعایت همه قوانین مدرسه مقصد می‌باشد.

ماده ۲۴۷: بهره‌مندی طلبه میهمان از مزایا و خدمات حوزوی در همان مدرسه مبدأ استمرار می‌یابد.

۱. موافقت‌های مدرسه‌ای و استانی مبدأ و مقصد از طریق سامانه به صورت ☒ انجام می‌شود.

فصل چهارم: منع و انصراف از تحصیل

الف) منع از تحصیل

ماده ۲۴۸: در موارد آموزشی ذیل طلبه از ادامه تحصیل منع می شود:

- (۱) حذف کلیه دروس یک نیم سال به دلیل غیبت؛
- (۲) غیبت در کلیه امتحانات دروس انتخابی یک نیم سال؛
- (۳) عدم قبولی در هیچ یک از دروس انتخابی در دو نیم سال متوالی یا سه نیم سال غیر متوالی؛
- (۴) عدم رشد تحصیلی مناسب (عدم قبولی حداقل به مقدار ۱۵۰۰ ساعت در طول ۶ نیم سال)؛
- (۵) عدم حضور و ترک تحصیل بیش از یک نیم سال بدون اطلاع قبلی و بدون عذر موجه.

تبصره ۱: در صورت منع طلبه ای از تحصیل، ادامه تحصیل وی منوط به بررسی وضعیت آموزشی او در شورای مربوطه و مطابق ضوابط مندرج در جدول ذیل می باشد:

موضوع	توضیحات و علت	مرجع تصمیم گیری	عنوان حکم صادره	ملاحظات
تحقق هر یک از موارد ۱ تا ۴	تحقق هر یک از موارد ۱ تا ۴	شورای مدرسه	حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه	شورا می تواند نسبت به صدور حکم مبنی بر «منع از تحصیل» و یا «اخذ تعهد مبنی بر ادامه تحصیل به شرط جبران عدم رشد تحصیلی تا حداکثر دو نیم سال دیگر» اقدام نماید و در صورت ادامه وضعیت «عدم رشد تحصیلی»، حکم «منع از تحصیل» برای طلبه صادر می شود.
	تحقق مورد ۴ بعد از اخذ تعهد کتبی و گذشت دو نیم سال دیگر	-	منع از تحصیل	
تحقق مورد ۵	عدم عذر موجه برای ترک تحصیل	-	منع از تحصیل	

تبصره ۲: در صورت تحقق هر یک از موارد مذکور مدیر مدرسه می تواند حسب مورد طلبه را تا

قبل از تعیین تکلیف ملزم به فعالیت‌های تحصیلی نماید و در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل به فعالیت‌های درسی وی ترتیب اثر داده خواهد شد.

ماده ۲۴۹: در صورت تحقق هر یک از موارد منع موقت (مذکور در ماده ۲۴۸)، مدیر مدرسه موظف به تنظیم و ارائه گزارش به شورای مدرسه می‌باشد.

ماده ۲۵۰: در مواردی که عنوان حکم عبارت «حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه» ذکر شده است، مرجع رسیدگی کننده می‌تواند نسبت به صدور حکم مبنی بر «جواز ادامه تحصیل مشروط یا غیر مشروط و یا حکم منع از تحصیل» اقدام نماید.

تبصره: در صورت صدور حکم منع از تحصیل توسط شورای مدرسه، لازم است حکم صادره به تأیید معاونت آموزش استان برسد.

ب) انصراف از تحصیل

ماده ۲۵۱: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی به شورای مدرسه ارائه شود و پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.

ماده ۲۵۲: تحصیل همزمان طلاب سطح دو سفیران هدایت تا پیش از تکمیل مقطع مذکور، در مراکز غیر حوزوی مجاز نمی‌باشد و انصراف از تحصیل تلقی می‌شود.

تبصره ۱: تحصیل همزمان پس از تکمیل سطح دو سفیران هدایت صرفاً بر اساس ضوابط و آیین نامه مربوطه و به شرط عدم تنافی با فعالیت‌های تبلیغی و یا عدم انتقال به سایر برنامه‌های آموزشی حوزه (اعم از سطح سه سفیران، سطوح عالی حوزه و رشته‌های تخصصی)، امکان پذیر می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت انتقال از سطح دو سفیران به سطح یک بلند مدت و یا ادامه تحصیل فارغ التحصیلان سفیران در سطح سه سفیران هدایت و یا سایر برنامه‌های آموزشی حوزه اعم از سطوح عالی و یا مراکز تخصصی، تحصیل همزمان در مراکز حوزوی و دانشگاهی، تابع آیین نامه‌های مربوطه است.^۱

ماده ۲۵۳: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از تحصیل اقدام

نماید.

ماده ۲۵۴: باز پس گیری تقاضای انصراف از تحصیل حداکثر تا یک ماه پس از تاریخ درخواست، بلا مانع است.

تبصره ۱: در صورت درخواست بازگشت به تحصیل قبل از رسیدن غیبت‌ها به سقف مجاز، مدیر مدرسه می‌تواند نسبت به ادامه تحصیل تصمیم‌گیری نماید و در صورت تجاوز مدت مذکور از حد مجاز، مطابق شرایط مذکور در بند «ج» (بازگشت به تحصیل) در همین فصل اقدام می‌شود.

تبصره ۲: مدرسه موظف به اعلام انصراف طلبه به مدیریت استان می‌باشد.

ج) بازگشت به تحصیل

ماده ۲۵۵: تقاضای بازگشت به تحصیل در میان مقطع تحصیلی با رعایت شرایط ذیل در شورای مربوطه مورد بررسی قرار می‌گیرد:

- ۱) دارا بودن حداقل یک سال تحصیلی موفقیت‌آمیز قبل از انفصال؛
- ۲) برخورداری از رشد تحصیلی مناسب در سنوات تحصیلی قبل از انفصال (نداشتن هیچ‌یک از موارد منع از تحصیل)؛
- ۳) وجود انگیزه کافی برای بازگشت؛
- ۴) وجود عذر موجه برای انفصال؛
- ۵) نداشتن مشکل صیانتی؛
- ۶) نداشتن مشکل نظام وظیفه.

ماده ۲۵۶: تقاضای بازگشت به تحصیل پس از انفصال تا حداکثر چهار نیم سال تحصیلی در شورای مدرسه مطرح و حسب شرایط طلبه تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۲۵۷: رأی نهایی طلاب دارای شرایط مذکور در ماده ۲۵۵، پس از قبولی طلبه در آزمون علمی صادر خواهد شد.

تبصره: «ارزیابی علمی» به صورت شفاهی و توسط معاونت آموزش مدیریت‌های استانی مطابق ضوابط ابلاغی برگزار می‌گردد.

ماده ۲۵۸: تقاضای بازگشت به تحصیل پس از انفصال پنج نیم سال تحصیلی به بالا با شرایط ذیل در شورای مدرسه و در صورت نداشتن شرایط ذیل در شورای آموزش استان بررسی

و حسب شرایط طلبه تصمیم‌گیری می‌شود:

(۱) اشتغال به تبلیغ تمام وقت؛

(۲) تدریس در مراکز حوزوی؛

(۳) بیماری مانع از تحصیل (بیماری خود یا بیماری بستگان درجه اول).

ماده ۲۵۹: احکام باید به استناد مدارک معتبر و رسمی و همچنین پوشش دهنده تمام زمان انفصال صادر شود.

ماده ۲۶۰: در صورت حکم بازگشت به تحصیل در اثناء سال تحصیلی، در صورتی که مدت عدم حضور بیش از مجموع سقف مجاز غیبت و مرخصی باشد، مرجع تعیین جواز حضور طلبه در ادامه جلسات درس و یا امتحان، شورای رسیدگی کننده می‌باشد.

ماده ۲۶۱: در صورت صدور مجوز بازگشت به تحصیل و تحقق هر یک از موارد مذکور در ماده ۲۴۸ بعد از مجوز مربوطه، پرونده جهت رسیدگی به شورای آموزش استان ارجاع می‌شود.

ماده ۲۶۲: در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل، طلبه موظف به حضور منظم در کلاس و عمل مطابق با حکم شورا بوده و پس از گذشت یک سال در صورت رشد تحصیلی مناسب و عمل به تعهدات آموزشی خود می‌تواند مطابق ضوابط درخواست انتقال به استان دیگر داشته باشد.

تبصره: در صورت صدور حکم به انتقال و تغییر محل تحصیل، انتقال پس از هماهنگی‌های لازم با مدرسه و مرکز مدیریت استان مقصد توسط شورای صادرکننده حکم و با رعایت ضوابط انتقال صورت می‌پذیرد.

فصل پنجم: رسیدگی به امور تحصیلی طلاب

مقدمه:

در مواردی از آیین‌نامه‌های آموزشی، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص وضعیت تحصیلی طلاب (مانند صدور حکم منع از تحصیل، بررسی درخواست‌های مربوط به مرخصی، انصراف و بازگشت به تحصیل طلاب) نیاز به تشکیل جلسات مشورتی و تخصصی دارد. از همین رو در ذیل آیین‌نامه‌های مربوط، نحوه رسیدگی به درخواست‌های طلاب ذکر شده است. لذا انتظار می‌رود مدیران مدارس علمیه و مدیریت‌های استانی، جهت تسهیل و تسریع در رسیدگی به امور تحصیلی طلاب، خصوصاً برخی از موارد خاص، مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه، اقدام نمایند. در این فصل برخی از موارد مشترک در همه آیین‌نامه‌های تحصیلی، ارائه شده است تا ضمن تأکید بر رسیدگی به موقع و دقیق نسبت به وضعیت تحصیلی طلاب، مواردی که نیاز به توضیح بیشتر داشته است، ذکر گردیده است.

❖ شوراهای کمیسیون‌های مرتبط با دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب:

ماده ۲۶۳: برخی از درخواست‌های تحصیلی و آموزشی طلاب باید در شورای مدرسه و یا شورای آموزش مدرسه بررسی شود از همین رو تشکیل جلسات «شورای مدرسه» و «شورای آموزش استان» مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی، ضروری می‌باشد.

ماده ۲۶۴: تمام احکام صادره در خصوص امور تحصیلی طلاب، در شورای مدرسه، به معاونت آموزش استان ارسال می‌شود.

ماده ۲۶۵: جهت رسیدگی به امور تحصیلی طلاب در معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، کمیسیونی با حضور معاون آموزش حوزه‌های علمیه (به عنوان رئیس)، مدیر امور تحصیلی، مدیر سنجش و پذیرش، ۲ نفر از کارشناسان آموزشی با تأیید معاون آموزش، تشکیل می‌گردد.

تبصره: حضور سایر کارشناسان، حسب مورد با تأیید رئیس کمیسیون، بدون حق رأی، بلامانع

می‌باشد.

ماده ۲۶۶: نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در همه موضوعات تحصیلی طلاب بر عهده مدیریت استان می‌باشد.

❖ **مراحل رسیدگی و صدور حکم در شورای مدرسه و شورای آموزش استان:**

ماده ۲۶۷: مراجع تصمیم‌گیری در خصوص امور تحصیلی طلاب، به ترتیب شورای مدرسه، شورای آموزش استان و کمیسیون آموزش ستاد خواهند بود.

تبصره: کلیه موارد فراتر از شرح وظایف ذکر شده، پس از اخذ گزارش از شورای مدرسه و شورای آموزش استان، در کمیسیون آموزش ستاد، بررسی خواهد شد.

ماده ۲۶۸: مدت زمان گردش کار رسیدگی به یک پرونده و صدور حکم در شوراها و کمیسیون آموزش ستاد، نباید به گونه‌ای باشد که اصل موضوع پرونده را تحت الشعاع خود قرار دهد، در غیر این صورت مرجع تصمیم، مدیر استان می‌باشد.

ماده ۲۶۹: احکام صادره باید مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی باشد در غیر این صورت احکام صادره در شورای مربوطه باطل و رسیدگی به احکام ارجاعی به شورای مذکور، در مرجع بالاتر بررسی می‌گردد.

ماده ۲۷۰: احکام صادره حداکثر تا یک هفته پس از صدور، توسط شورای رسیدگی کننده به طلبه و واحدهای مربوطه ابلاغ می‌گردد و واحد مربوطه موظف است ظرف یک ماه پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را به شورای صادر کننده اعلام نماید.

ماده ۲۷۱: حکم صادره توسط هر یک از کمیسیون آموزش و یا شوراها برای شوراها، مجموعه‌ها و افراد تابعه لازم‌الاجرا است.

ماده ۲۷۲: طلبه می‌تواند حداکثر ظرف مدت ۵ روز از تاریخ دریافت حکم شورا، اعتراض خود را همراه مستندات به دبیر شورا جهت رسیدگی در شورا تسلیم کند.

ماده ۲۷۳: در صورت لزوم، شوراها موظف‌اند جهت تکمیل پرونده از واحدهای مربوطه استعلام لازم را انجام دهند.

ماده ۲۷۴: کلیه مدارک مربوط به امور تحصیلی طلاب، جزء اسناد محسوب شده و لازم است با رعایت مقررات، بایگانی و نگهداری شود.

ماده ۲۷۵: مسائلی که باید مطابق مصوبه ۹۹۸ شورای عالی حوزه‌های علمیه (آیین‌نامه انضباطی) پیگیری شود، صرفاً از طریق مفاد مصوبه مذکور اقدام می‌شود.

**بخش پنجم: تکمیل سطح و
فارغ التحصیلی**

...

فصل اول: تحقیق پایانی

تعریف

ماده ۲۷۶: «تحقیق پایانی»، درسی عملی و با ارزش ساعتی ۳۲ ساعت است که طلاب بر اساس مباحث ارائه شده در دوره آموزشی و در یکی از مسائل متناسب با محتوای دروس و کارکردهای دوره و بر اساس مراحل ذیل، نسبت به تدوین آن اقدام می‌نمایند.

مرحله اول: انتخاب درس «تحقیق پایانی»^۱

ماده ۲۷۷: طلاب با شرایط ذیل مجاز به انتخاب این درس و اخذ موضوع جهت نگارش «تحقیق پایانی» هستند:

۱. گذراندن موفقیت‌آمیز حداقل ۳۰۰۰ ساعت از دروس دوره؛

۲. گذراندن موفقیت‌آمیز درس مهارت‌های پژوهشی؛

۳. فعال بودن پرونده تحصیلی.

ماده ۲۷۸: هر موضوع «تحقیق پایانی» تنها به یک طلبه اختصاص دارد و انجام یک موضوع به صورت مشترک مجاز نمی‌باشد.

ماده ۲۷۹: در صورتی که طلبه‌ای دارای کتاب علمی و یا حداقل ۲ مقاله علمی منتشر شده باشد، در صورت تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه، پذیرفته و جهت تعیین نمره، مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۸۰: ثبت انتخاب درس تحقیق پایانی در سامانه پس از تصویب موضوع و استاد راهنما خواهد بود.

ماده ۲۸۱: در صورت انتقال طلبه از مدرسه در حین تصویب و یا تدوین «تحقیق پایانی»، ادامه مراحل تحقیق پایانی در مدرسه مقصد دنبال خواهد شد.

تبصره ۱: ارائه گزارش وضعیت «تحقیق پایانی»، برای طلابی که دارای شرایط فوق هستند، توسط مدرسه مبدأ در هنگام انتقالی ضروری می‌باشد.

۱. تدوین هرگونه دستورالعمل در خصوص درس «تحقیق پایانی»، توسط مدرسه، در صورتی که با ضوابط ابلاغی ستاد تداخل و یا تعارض نداشته باشد، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت انتقال طلبه و عدم دسترسی به استاد راهنمای مدرسه مبدأ، طلبه می‌تواند با همکاری و تصویب نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه مقصد نسبت به تغییر استاد راهنما (با هماهنگی و اطلاع رسانی به مدرسه مبدأ و استاد مربوطه) اقدام نماید.

مرحله دوم: انتخاب موضوع، استاد راهنما و تدوین طرح

گام اول: تعیین و تصویب موضوع تحقیق و استاد راهنما

ماده ۲۸۲: طلاب واجد شرایط انتخاب درس «تحقیق پایانی»، می‌توانند طبق دستورالعمل اجرایی معاونت پژوهش، موضوع و استاد راهنمای مربوطه را انتخاب و به معاون پژوهش مدرسه خود، جهت ارائه به گروه علمی - تربیتی پیشنهاد نمایند.

ماده ۲۸۳: تصویب موضوع «تحقیق پایانی»، بر عهده گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۲۸۴: تحقیق پایانی سفیران هدایت، در یکی از موضوعات مرتبط با حوزه دانشی تبلیغ می‌باشد.

ماده ۲۸۵: در صورت عدم تأیید موضوعات ارائه شده توسط گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف است حداقل ظرف دو هفته نسبت به پیشنهاد موضوع جدید اقدام نماید.

تبصره ۱: در صورت عدم علاقه طلبه به موضوع انتخابی، تغییر یا انصراف به موضوع تحقیق پایانی بر عهده گروه علمی - تربیتی خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که به هر دلیل، عدم توانمندی طلبه در ارائه موضوع احراز گردد، گروه علمی - تربیتی می‌تواند خود نسبت به تعیین موضوع اقدام نماید.

ماده ۲۸۶: بررسی و تأیید اولیه موضوع و شرایط استاد راهنمای پیشنهادی بر عهده معاونت پژوهش مدرسه می‌باشد.

ماده ۲۸۷: اساتید برخوردار از شرایط ذیل می‌توانند استاد راهنمای تحقیق پایانی باشند:

(۱) حداقل مدرک سطح سه علمی حوزوی یا کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط با علوم حوزوی؛

(۲) سابقه فعالیت‌های پژوهشی؛^۱

(۳) حکم تدریس.

تبصره: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن مجوز تدریس حداقل سطح یک و یا سطح دو سفیران هدایت و دیگر شرایط فوق، بهره‌مندی از آنها جهت راهنمای تحقیقات پایانی سطح یک و سفیران هدایت بلامانع می‌باشد.

۱. فرم مربوط به سابقه پژوهشی و شرایط مربوط به آن در دستورالعمل اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش ذکر شده است.

ماده ۲۸۸: استاد راهنما، مشاوره و راهنمایی طلبه در موارد ذیل را بر عهده دارد:

- (۱) راهنمایی برای نوشتن طرح تحقیق؛
- (۲) معرفی منابع مناسب با موضوع تحقیق؛
- (۳) ارائه مشورت علمی در نگارش تحقیق؛
- (۴) نظارت بر پیشرفت کار تحقیقی؛
- (۵) کمک برای تدوین و تهیه گزارش تحقیق پایانی.
- (۶) شرکت در جلسه دفاعیه^۱.

ماده ۲۸۹: هر استاد راهنما به صورت هم‌زمان مجاز به راهنمایی حداکثر ۱۰ تحقیق پایانی می‌باشد که نظارت بر آن بر عهده معاونت پژوهش مدرسه است.

ماده ۲۹۰: اخذ موافقت اولیه استاد راهنما جهت معرفی به گروه علمی - تربیتی مدرسه بر عهده طلبه می‌باشد.

ماده ۲۹۱: تأیید نهایی اساتید پیشنهادی از سوی طلبه، پس از بررسی و تأیید معاونت پژوهش مدرسه، بر عهده گروه علمی - تربیتی است.

تبصره: گروه علمی - تربیتی می‌تواند لیست اولیه‌ای از اساتید مورد تأیید خود را جهت تسهیل و تسریع در فرآیند تدوین «تحقیق پایانی» با پیشنهاد معاونت پژوهش مدرسه اعلام نماید.

ماده ۲۹۲: در صورت عدم تأیید استاد راهنمای پیشنهادی طلبه توسط گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف است حداکثر ظرف مدت دو هفته نسبت به معرفی استاد راهنمای جدید به گروه علمی - تربیتی مدرسه اقدام نماید.

تبصره: در صورت عدم تصویب درخواست مجدد طلبه، گروه علمی - تربیتی با همکاری معاونت پژوهش مدرسه نسبت به تعیین و تصویب استاد راهنما برای «تحقیق پایانی» اقدام می‌نماید.

گام دوم: تدوین و تصویب طرح تحقیق

ماده ۲۹۳: پس از تصویب موضوع و تأیید استاد راهنما، طلبه نسبت به تدوین طرح تحقیق مطابق

۱. ضوابط و شرایط جلسه دفاعیه طبق دستورالعمل اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش می‌باشد.

دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش اقدام می نماید.

ماده ۲۹۴: طرح تحقیق، باید با مشورت و تأیید استاد راهنما، تدوین و پس از تأیید معاونت

پژوهش مدرسه، به تأیید نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه برسد.

تبصره: در صورت نیاز به اصلاح طرح تحقیق، طلبه موظف است با همکاری استاد راهنمای خود، ظرف مدت یک هفته نسبت به اصلاح و ارائه مجدد طرح اقدام نماید.

ماده ۲۹۵: مجوز تدوین «تحقیق پایانی»، پس از تأیید و تصویب طرح تحقیق، توسط معاون

پژوهش مدرسه صادر می گردد.

مرحله سوم: تدوین «تحقیق پایانی»

ماده ۲۹۶: طلبه پس از صدور مجوز تدوین «تحقیق پایانی»، مطابق طرح تحقیق و با راهنمایی و

مشورت استاد راهنمای خود و بر اساس شرایط، ضوابط و دستورالعمل های ابلاغی،

نسبت به تدوین «تحقیق پایانی»، اقدام می کند.

ماده ۲۹۷: رعایت ملاک ها و شاخص های تدوین تحقیق پایانی بر اساس دستورالعمل ابلاغی

معاونت پژوهش حوزه های علمیه، ضروری می باشد.

ماده ۲۹۸: دریافت تحقیق پایانی به صورت فایل یا جزوه و ... بر اساس نظر معاونت پژوهش

مدرسه می باشد.

ماده ۲۹۹: ارائه گزارش های پیشرفت تدوین «تحقیق پایانی» از زمان صدور حکم و مجوز

تدوین، به صورت هر دو ماه یک بار ضروری می باشد.

ماده ۳۰۰: گزارش های پیشرفت کار پس از تأیید استاد راهنمای «تحقیق پایانی»، به معاونت

پژوهش تحویل داده می شود.

ماده ۳۰۱: در صورتی که گزارشات در موعدهای مقرر ارائه نگردد، تصمیم گیری در خصوص

ارائه مهلت بیشتر، تعیین و اعمال جرائمی مانند کسر نمره و ... (تا حداکثر ۲ نمره) بر

عهده معاون پژوهش مدرسه می باشد.

مرحله چهارم: ارائه «تحقیق پایانی»

ماده ۳۰۲: پس از تدوین «تحقیق پایانی» و تأیید استاد راهنما، طلبه موظف است درخواست بررسی و ارزیابی «تحقیق پایانی» را به همراه نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و تأییدیه استاد راهنما، به معاونت پژوهش مدرسه ارائه دهد.

ماده ۳۰۳: معاونت پژوهش مدرسه، پس از بررسی نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و در صورت تأیید مطابقت آن با طرح تحقیق، نسبت به ارزیابی آن مطابق ضوابط، اقدام می‌نماید.

ماده ۳۰۴: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت زمان تدوین، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان بر عهده گروه علمی - تربیتی است.

ماده ۳۰۵: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت زمان تدوین و پس از تمدید آن توسط گروه علمی - تربیتی، کل موضوع و فرآیند «تحقیق پایانی»، ملغی شده و ضمن درج نمره صفر برای طلبه در این درس، طلبه موظف است کل فرآیند «تحقیق پایانی» را از ابتدا در همان موضوع و یا موضوعی دیگر طی نماید.

ماده ۳۰۶: معاونت پژوهش مدرسه در صورت تأیید شورای مدرسه می‌تواند نسبت به برگزاری جلسه دفاعیه برای تحقیق‌های پایانی بر اساس دستورالعمل‌های اجرایی معاونت پژوهش حوزه در این خصوص اقدام نماید.

الف) ارکان ارزیابی و نحوه ارزشیابی «تحقیق پایانی»

ماده ۳۰۷: «تحقیق پایانی» بر اساس ضوابط و ملاک‌های ارزیابی تحقیق، توسط استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

تبصره ۱: تعیین استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) بر عهده گروه علمی - تربیتی می‌باشد.

تبصره ۲: شرایط استاد ارزیاب همانند شرایط استاد راهنمای تحقیق پایانی می‌باشد.

ماده ۳۰۸: امتیازات توسط معاون پژوهش مدرسه در فرم مندرج در دستورالعمل تحقیق پایانی معاونت پژوهش وارد و جهت ثبت در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می‌کند.

ماده ۳۰۹: نحوه نمره دهی به «تحقیق پایانی» مطابق جدول مندرج در دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش می‌باشد.

(ب) نحوه ثبت نمرات

ماده ۳۱۰: حداقل نمره قبولی برای درس «تحقیق پایانی» ۱۴ می باشد.

ماده ۳۱۱: در صورت عدم قبولی در «تحقیق پایانی»، لزوم اصلاح و یا الزام به انتخاب موضوع جدید، فقط برای یک بار دیگر، حداکثر یک ماه فرصت داده خواهد شد.

ماده ۳۱۲: در صورتی که تحقیق پایانی در مرحله دوم نیز مردود اعلام شود، تصمیم گیری نهایی در خصوص وضعیت طلبه، بر عهده شورای مدرسه خواهد بود.

ماده ۳۱۳: نمرات نهایی توسط معاونت پژوهش مدرسه جهت درج در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می گردد.

ماده ۳۱۴: کل زمان فرایند «تحقیق پایانی»، از مجموع زمان مجاز دوره تحصیلی مطابق با آیین نامه آموزشی نباید بیشتر شود.

فصل دوم: فارغ التحصیلی و ادامه تحصیل

ماده ۳۱۵: طلاب سطح دو سفیران هدایت در صورت گذراندن کلیه دروس مصوب خود و کسب حداقل معدل ۱۴ در آن سطح، فارغ التحصیل محسوب شده و پس از ارائه گواهی صدور مدرک از معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه، می‌توانند نسبت به دریافت مدرک تحصیلی خود اقدام نمایند.

ماده ۳۱۶: به فارغ التحصیلان سطح دو سفیران هدایت، مدرک علمی سطح دو حوزه‌های علمیه با عنوان «تبلیغ و معارف اسلامی» اعطاء می‌گردد.

ماده ۳۱۷: فارغ التحصیلان سطح دو سفیران هدایت، می‌توانند نسبت به ادامه تحصیل در حوزه‌های علمیه اقدام نمایند.

ماده ۳۱۸: ادامه تحصیل فارغ التحصیلان سطح دو سفیران هدایت (به منظور ارتقاء سطح علمی و مهارتی) در سطح سه سفیران هدایت منوط به قبولی در مراحل سنجش و پذیرش بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۱۹: فارغ التحصیلان سطح دو سفیران هدایت، با داشتن شرایط زیر می‌توانند در سطح دو عمومی یا تخصصی و سپس سطوح بالاتر حوزه‌های علمیه ادامه تحصیل دهند و دانش‌نامه (مدرک) مربوطه را دریافت نمایند:

(۱) داشتن معدل کل ۱۵ به بالا از دوره سفیران هدایت؛

(۲) داشتن شرایط برنامه مقصد؛

(۳) موافقت مدرسه سفیران هدایت جهت ادامه تحصیل؛

(۴) قبولی در امتحان جامع شفاهی؛

(۵) تعیین وضعیت تبلیغی خود و تأیید آن از سوی معاونت تبلیغ؛

تبصره: طلابی که سطح سه سفیران هدایت را به پایان رسانده باشند برای ادامه تحصیل در سطوح عالی از بند ۴ شرایط معاف می‌باشند.

ماده ۳۲۰: فارغ التحصیلان سطح دو سفیران هدایت می‌توانند ادامه تحصیل خود را به صورت

حضور (در قم یا شهرستان‌ها)، در حین گذراندن تعهد تبلیغی، به شرط عدم منافات با فعالیت‌های تبلیغی انجام دهند و در صورت تنافی، ادامه تحصیل آن‌ها به صورت غیرحضور خواهد بود.

تبصره: بررسی تنافی و یا عدم تنافی تحصیل حضوری با فعالیت‌های تبلیغی طلاب، بر عهده معاونت تبلیغ می‌باشد.

ماده ۳۲۱: فارغ التحصیلان دارای معدل کل ۱۸ به بالا از دوره سفیران هدایت، می‌توانند مدت تعهد تبلیغی خود را پس از اتمام سطح ۲ عمومی یا گرایشی (رشته‌های تخصصی) انجام دهند و کسانی که در سطح ۲ عمومی یا گرایشی، معدل ۱۶ به بالا کسب کنند، و یا در سطح سه عمومی و یا تخصصی قبول شوند، می‌توانند دوره تعهد تبلیغی را حداکثر پس از اتمام سطح ۳ انجام دهند.

تبصره: در صورت اشتغال طلبه به تحصیل در سطح سه سفیران هدایت، انجام تعهد تبلیغی به پس از پایان تحصیل در این سطح موکول می‌شود.

ماده ۳۲۲: کسانی که در سطح چهار عمومی و یا یکی از رشته‌های تخصصی مشغول به تحصیل می‌شوند، می‌توانند با نظارت معاونت تبلیغ در زمینه‌های مورد نیاز آن معاونت در حوزه‌های تبلیغی به منظور گذراندن تعهد تبلیغی به کارگیری شوند.

فصل سوم: تعهد تبلیغی

ماده ۳۲۳: طلاب سفیران هدایت، متعهد به گذراندن ۵ سال تبلیغ در مناطق مورد نیاز و کمتر توسعه یافته می‌باشند.

تبصره: تقلیل سنوات تبلیغی در برخی از مناطق کشور، مطابق نظر معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه، تا سه سال، بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۲۴: تعیین وضعیت تبلیغی (اعم از ارائه گواهی اشتغال به تبلیغ، درخواست برای تأخیر در انجام تعهد تبلیغی در صورت داشتن شرایط لازم و...) برای طلاب سفیران هدایت بلافاصله پس از اتمام دروس آموزشی خود، ضروری می‌باشد.

ماده ۳۲۵: در صورت تأیید موضوع تحقیق پایانی و باقی ماندن حداکثر ۲۰۰ ساعت درسی، اعزام طلبه به مناطق تبلیغی جهت انجام تعهد تبلیغی (به صورت روحانی مستقر) بلامانع می‌باشد.

تبصره ۱: طلبه موظف است، دروس باقیمانده را حداکثر در سال تحصیلی بعد به صورت غیر حضوری، به اتمام برساند.

تبصره ۲: ارائه تعهد از سوی طلبه و درج در گواهی اعزام، برای طلاب مذکور، ضروری است.

ماده ۳۲۶: برنامه‌ریزی و نظارت در خصوص فعالیت‌های مربوط به تعهد تبلیغی و همچنین تعیین وضعیت تبلیغی طلاب سفیران هدایت بر عهده معاونت تبلیغ است.

ماده ۳۲۷: محاسبه فعالیت‌های تبلیغی طلاب در ایام تعطیل و مرخصی حین تحصیل در کلیه مقاطع تحصیلی، با نظر معاونت تبلیغ بلامانع می‌باشد.

فصل چهارم: دستورالعمل نحوه انجام فعالیت‌های تبلیغی^۱

تشکیل پرونده تبلیغی

ماده ۳۲۸: طلاب سفیران هدایت پس از اتمام سال اول تحصیلی و گذراندن حداقل ۵۰۰ ساعت درسی می‌توانند نسبت به تشکیل پرونده تبلیغی اقدام نمایند.

ماده ۳۲۹: مراحل ذیل جهت تشکیل پرونده تبلیغی انجام می‌شود:

(۱) ارائه مدارک و تشکیل فرم‌های مربوطه؛

(۲) قبولی در مصاحبه تبلیغی.

ماده ۳۳۰: طلاب سفیران هدایت بر اساس توانمندی‌های آن‌ها که در مصاحبه تبلیغی احراز می‌گردد، مطابق جدول ذیل رتبه‌بندی می‌شوند:

ردیف	عنوان سطح	عنوان رتبه	سوابق تحصیلی مورد نیاز	گستره فعالیت
۱	سطح مقدماتی	مربی یار	حداقل ۵۰۰ ساعت درسی	تصحیح قرائت نماز و آموزش روخوانی و روان خوانی قرآن کریم
۲		مربی	حداقل ۱۰۰۰ ساعت درسی	فعالیت‌های فوق و تجوید قرآن و بیان احکام اولیه نماز
۳		مبلغ یار	حداقل ۱۵۰۰ ساعت درسی	فعالیت‌های فوق، بیان احادیث اخلاقی و سخنرانی‌های کوتاه، بیان احکام، برگزاری جلسات ادعیه و انجام فعالیت‌های فرهنگی، تشکیل گروه‌های سرود و تواشیح، همکاری با تشکلهای مذهبی

۱. این دستورالعمل توسط معاونت تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه و در راستای وظایف محوله در خصوص امور سفیران هدایت به آن معاونت تدوین و پس از تأیید مدیر محترم حوزه‌های علمیه (طی نامه شماره: ۱۶/۴۸۰۰۲ مورخ: ۱۳۹۸/۱۱/۲۷) ابلاغ گردیده است و ذکر این دستورالعمل در این آیین‌نامه جهت تسریع در دسترسی طلاب سفیران هدایت به آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها بوده است.

۴	سطح عمومی	مبلغ سطح یک	حداقل ۲۰۰۰ ساعت درسی	فَعَالِیَّت های فوق و سخنرانی عمومی و اداره کلاس های قرآن و احکام، عقاید در مساجد و کانون های فرهنگی
۵		مبلغ سطح دو	فارغ التحصیلی از سفیران هدایت	فَعَالِیَّت های فوق و اداره جلسات پرسش و پاسخ، مدیریت فرهنگی و جذب جوانان، ارائه‌ی مشاوره

تبصره ۱: جهت اخذ رتبه تبلیغی در یکی از سطوح عمومی تبلیغ، تلبس به لباس مقدس روحانیت، ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: تلبس به لباس مقدس روحانیت، پس از اخذ مجوز (بر اساس فرآیند و ضوابط مربوطه) مجاز خواهد بود.

ماده ۳۳۱: در صورت داشتن پرونده تبلیغی و تقاضای ارتقاء رتبه، انجام مصاحبه مجدد بر اساس رتبه تقاضا شده، ضروری خواهد بود.

ماده ۳۳۲: تشکیل پرونده تبلیغی و برنامه‌ریزی برای انجام مصاحبه، توسط معاون تبلیغ مدرسه انجام می‌شود.

ماده ۳۳۳: انجام مصاحبه تبلیغی توسط اساتید مورد تأیید معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه و براساس دستورالعمل آن معاونت خواهد بود.

انجام فَعَالِیَّت تبلیغی

ماده ۳۳۴: طلاب سفیران هدایت پس از تشکیل پرونده تبلیغی می‌توانند مطابق شرح وظایف^۱ مرتبط با هر رتبه نسبت به انجام فَعَالِیَّت تبلیغی اقدام نمایند.

ماده ۳۳۵: فَعَالِیَّت تبلیغی در حین تحصیل برای طلاب دارای رتبه «مربی یار» و یا «مربی» در شهر قم و یا شهرستان محل تحصیل، به ازای هر هفت جلسه فَعَالِیَّت تبلیغی (اعم از برگزاری جلسات قرآنی، مسابقات فرهنگی-تبلیغی)، یک روز، و برای سایر رتبه‌ها به ازای هر پنج جلسه یک روز، محاسبه می‌گردد.

۱. شرح وظایف مبلغان بر اساس طرح‌های مختلف تبلیغی و انواع آن‌ها متفاوت بوده و مطابق دستورالعمل‌های معاونت تبلیغ خواهد بود.

ماده ۳۳۶: اقامه نماز جماعت در مدارس، مساجد و ... در حین تحصیل برای طلاب در همه رتبه‌های تبلیغی در شهر قم و یا شهرستان محل تحصیل، به ازای هر هفت وعده نماز، یک روز، محاسبه می‌گردد.

ماده ۳۳۷: فعالیت تبلیغی در مناسبت‌ها و ایام تبلیغی (مانند: رمضان، محرم، صفر، فاطمیه، دهه فجر، نوروز، تابستان) و اعزام به مناطق تبلیغی، برای طلاب دارای رتبه تبلیغی «مربی یار» و یا «مربی» به ازای هر سی روز سابقه تبلیغی، بیست روز محاسبه و برای برای طلاب دارای رتبه تبلیغی «مبلغ سطح یک» و بالاتر، به صورت کامل محاسبه می‌گردد.

ماده ۳۳۸: انجام فعالیت تبلیغی در فضای مجازی بر اساس شاخص‌های معاونت تبلیغ بوده و حداکثر گذراندن تعهد تبلیغی در فضای مجازی یک سال خواهد بود.

تبصره: شورای امور فارغ التحصیلان مجتمع تبلیغ می‌تواند در موارد خاص، سقف تعهد تبلیغی فرد در فضای مجازی را افزایش دهد.

ماده ۳۳۹: تدریس در واحدهای آموزشی حوزوی به ازای هر چهار ساعت تدریس، یک روز سابقه تبلیغی محاسبه خواهد شد.

ماده ۳۴۰: فعالیت تبلیغی در مناطق محروم بر اساس جدول ذیل محاسبه خواهد شد:

ردیف	عنوان	تعهد تبلیغی
۱	مناطق محروم با ضریب ۹	۳ سال
۲	مناطق محروم با ضریب ۸	۳ سال و شش ماه
۳	مناطق محروم با ضریب ۷	۴ سال
۴	مناطق محروم با ضریب ۶	۴ سال و شش ماه

تبصره ۱: انجام فعالیت تبلیغی در مناطق دارای جمعیت فرقه‌ای (مشتراک) با حداقل جمعیت ۲۰ درصد، به ازای هر دو ماه تبلیغ، سه ماه محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: انجام فعالیت تبلیغی در مناطق آسیب‌خیز فرهنگی یا اجتماعی، با تشخیص معاونت تبلیغ، به ازای هر دو ماه تبلیغ، سه ماه محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳: حداقل زمان تبلیغ برای فارغ التحصیلان سفیران هدایت، سه سال می‌باشد.

تبصره ۴: با توجه به متغیر بودن مناطق فرقه‌ای و یا محروم، فهرست مناطق در هر سال توسط معاونت تبلیغ ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۵: کسر سنوات تبلیغی در سایر موارد، با تشخیص معاونت تبلیغ بلامانع خواهد بود.

ماده ۳۴۱: در صورت اعزام به مناطق تبلیغی از طرف یکی از نهادها و سازمان‌های اعزام کننده مبلّغ، مدت حضور در دوره‌های آموزشی مهارتی و ... (اعم از بدو خدمت و یا ضمن خدمت) که از طرف نهاد اعزام کننده برگزار می‌گردد، جزء سوابق تبلیغی محاسبه خواهد شد.

ماده ۳۴۲: تأخیر در انجام تعهد تبلیغی صرفاً براساس شرایط و ضوابط مربوطه^۱ می‌باشد.
تبصره: در موارد خاص تأخیر و یا انقصال در انجام تعهد تبلیغی با تأیید معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه بلامانع خواهد بود.

ماده ۳۴۳: تعهد تبلیغی دانش‌آموختگان سفیران هدایت که در حال تحصیل در سطح چهار حوزه‌های علمیه هستند (اعم از تخصصی و یا عمومی) در یکی از موضوعات آموزشی، پژوهشی، مدیریتی و یا تبلیغی و به تشخیص معاونت تبلیغ و بر اساس توانمندی، نیاز و ضرورت، انجام خواهد شد.

ماده ۳۴۴: نحوه ادامه تحصیل دانش‌آموختگان سفیران هدایت بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه^۲ می‌باشد.

نظارت بر فعالیت‌های تبلیغی

ماده ۳۴۵: طلاب سفیران هدایت، پس از پایان دروس مصوب و فارغ‌التحصیلی، ضرورت دارد نسبت به تعیین وضعیت تبلیغی خود مطابق ضوابط مربوطه اقدام نمایند.

تبصره: تعیین وضعیت تبلیغی بر عهده معاونت تبلیغ خواهد بود.

ماده ۳۴۶: نظارت بر فعالیت‌های تبلیغی در حین تحصیل و بعد از فارغ‌التحصیلی بر عهده امور فارغ‌التحصیلان مجتمع تبلیغ خواهد بود.

ماده ۳۴۷: گزارش فعالیت تبلیغی پس از درج در فرم‌های مربوطه و تأیید معاون تبلیغ شهرستان و استان مربوطه، توسط امور فارغ‌التحصیلان مجتمع تبلیغ بررسی، محاسبه و ثبت خواهد شد.

تبصره: ثبت فعالیت‌های تبلیغی از طریق سامانه سماوات خواهد بود.

۱. مندرج در ماده ۳۲۱، فصل دوم همین بخش از آیین نامه.

۲. مندرج در فصل سوم همین بخش از آیین نامه.

بخش ششم: پیوست‌ها

...

پیوست ۱: شرایط نظام وظیفه

نکات قابل توجه در خصوص شرایط نظام وظیفه:

۱. افرادی که قبل از سن مشمولیت (۱۸ سالگی) در مقطع یازدهم یا پیش دانشگاهی فارغ التحصیل شده‌اند، ظرف مدت ۶ ماه از زمان ورود به سن مشمولیت مجاز به ثبت نام در حوزه می‌باشند.
۲. محاسبه وضعیت سنی نظام وظیفه دانش آموزان مدارس شبانه و یا آموزش از راه دور همانند دانش آموزان روزانه محاسبه می‌گردد.
۳. با توجه به این که تحصیل هم‌زمان در حوزه و دانشگاه، مغایر با قوانین سازمان وظیفه عمومی می‌باشد لذا فرد موظف است در صورت پذیرش در حوزه علمیه پس از طی مراحل پذیرش و گزینش، اصل مدرک فارغ التحصیلی و یا انصراف رسمی خود را ارائه نماید. در غیر این صورت پذیرش آنان ملغی خواهد شد.
۴. کلیه فارغ التحصیلان و یا کسانی که قصد انصراف از دانشگاه را دارند، در صورتی مجاز به پذیرش می‌باشند که از تاریخ فارغ التحصیلی یا انصراف آنان بیش از یک سال نگذشته باشد.
۵. مطابق با قانون نظام وظیفه ترخیص سربازان حین خدمت، فارغ التحصیل مقطع دیپلم و بالاتر، به شرط نداشتن غیبت اولیه و همچنین رعایت شرط سنی برای تحصیل در حوزه‌های علمیه امکان‌پذیر می‌باشد.
۶. افراد دارای برگه آماده به خدمت «بدون غیبت و اضافه خدمت» که تاریخ اعزام آن‌ها بعد از شروع سال تحصیلی باشد، مجاز به ثبت نام می‌باشند.
۷. افرادی که در دوران تحصیل در مقطع دیپلم یا دانشگاه، از تحصیل انصراف داده‌اند و مجدداً مشغول به تحصیل شده‌اند، اگر برای ورود به حوزه مجدداً از تحصیل انصراف دهند، نیازمند ارائه پایان خدمت و یا معافیت دائم هستند.
۸. افرادی که به دلایلی مانند مشروط شدن، از دانشگاه اخراج شده‌اند برای ورود به حوزه نیاز به ارائه پایان خدمت و یا معافیت دائم دارند.
۹. افرادی که از حداکثری سنوات تحصیل خود (سنوات ارفاقی) استفاده کرده‌اند نیاز به ارائه پایان خدمت و یا معافیت دائم دارند.

پیوست ۲: دستورالعمل اجرایی مشاوره

مقدمه

مشاوره در حال حاضر یکی از روش‌های مهم و قابل توجه در دستیابی به اطلاعات است. از طریق مشاوره می‌توان اطلاعات منحصر به فرد تخصصی و مطالب جالب مستندی را که به راحتی به دست نمی‌آیند جمع‌آوری کرد.

با توجه به اهمیت جذب نیروهای شایسته از نظر توانایی‌های علمی، اخلاقی و روان‌شناختی در حوزه علمیه، آزمون روانی و مشاوره با دستورالعمل و فرایند مشخص از افراد پذیرش شده در آزمون کتبی ورودی انجام می‌پذیرد.

مرحله اول مشاوره: آزمون‌های روان‌شناختی

آزمون‌های روان‌شناختی (جهت سنجش شخصیت، سلامت روان، هوش و توانمندی‌های فردی):

در این بخش برای ورودی‌های سیکل (پایین‌تر از ۱۶ سال) تست نئو(فرم کوتاه) و برای ورودی‌های دیپلم و بالاتر تست کتل یا تست شخصیت بومی حوزه اخذ می‌شود.

مرحله دوم مشاوره: مصاحبه روان‌شناختی

در این مرحله خصوصیات شخصیتی، سلامت روان، هوش و توانمندی‌های فردی بررسی می‌شود.

مهم‌ترین موضوعات کلیدی در مصاحبه روان‌شناختی عبارتند از:

۱. سلامت روان که شامل: اضطراب، افسردگی، وسواس، خشم و پرخاشگری، دو قطبی، اختلال شخصیت و سایکوز(میزان تأثیرگذاری هر کدام از مؤلفه‌های فوق برای پذیرش به تشخیص مصاحبه‌گر می‌باشد)

۲. معنویت و دینداری
  ۳. انگیزه و هدفمندی
  ۴. توانایی‌های شناختی
  ۵. پایداری هیجانی/عاطفه
  ۶. وظیفه‌شناسی
  ۷. درونگرایی / برونگرایی
  ۸. هوش و حافظه
  ۹. انسجام فکری
  ۱۰. پشتکار / تلاش
  ۱۱. انرژی روانی / سرزندگی
  ۱۲. انعطاف‌پذیری
  ۱۳. خلاقیت
  ۱۴. هوش اجتماعی
  ۱۵. عزت نفس / اعتماد به نفس
- همچنین طرز رفتار فرد در مشاوره (شامل کلیه حرکات و سکانات فرد اعم از نوع صحبت، نوع نشستن، نوع نگاه کردن، ورود و خروج فرد به اتاق مشاوره، طرز بیان، تن صدا، نوع لباس و رنگ آن و ...) دارای اهمیت است و باید مورد بررسی قرار گیرد.

نتیجه:

نظر استاد مشاور در فرم ذیل درج می‌گردد:

فرم مصاحبه (مشاوره)					
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه معاونت تهذیب و تربیت مدیریت مشاوره و خانواده					
شماره پرونده مصاحبه: _____ کد داوطلب: _____					
☐ سیکل ☐ دیپلم ☐ عالی ☐ بلندمدت ☐ سفیران‌هدایت					
نام: _____ نام خانوادگی: _____ شماره ملی: _____ استان: _____ شهرستان: _____ تاریخ: ۱۳.../.../...					
✓ لطفاً تفاوت خود را در جدول با نمره مشخص نمایید.					
ردیف	عنوان	عالی (۹-۱۰)	خوب (۷-۸)	متوسط (۵-۶)	ضعیف (۳-۴)
۱	میزان انگیزه ورود به حوزه (هدفمندی، آینده نگری، علاقه، توانمندی و...)				
۲	توانایی‌های شناختی (آشنایی کلی و عمیق، توانایی درک مطلب، توانایی تجزیه و تحلیل و استدلال در قضاوت‌های اخلاقی، توانایی ارزیابی و مقایسه گزینه‌های احساسی، توانمندی در تفکر و علم آموزی)				
۳	ویلیفه شناسی (در ارزش‌ها، در اجرای اهداف، در برنامه‌ها و روش‌ها، پیشکار در کارهای سولانی مدت، توجه به جزئیات، نظم و پاکیزگی)				
۴	آشناطاف پذیری (آثار آمدن با شرایط سخت، توانایی درک افکار و احساسات دیگران، سازگاری با اطرافیان، بخشایش، کلی‌انگاری، علاقه به تدریس)				
۵	وضعیت عاطفی (تجربه عمیق احساسات، نیاز به ارتباط و صمیمیت، نوع دوستی، زیان‌دوستی، توجه به الهیات و احساسات درونی، تمرکز بر زمان حال، توانایی تحمل فراق، غایتی)				
ردیف	عنوان	عالی (۹-۱۰)	خوب (۷-۸)	متوسط (۵-۶)	ضعیف (۳-۴)
۶	سلامت روان				
توضیحات:					
نظر استاد مشاور: ۱. قبول (۷۱-۱۰۰) ☐ ۲. مشروط (۶۱-۷۰) ☐ ۳. عدم قبول (۰-۶۰) ☐ الف: بررسی بیشتر در مرکز مشاوره حوزه ☐ ب: بررسی بیشتر در طرح میثاق ☐ نام استاد مشاور: _____ امضاء و تاریخ: _____ مربوط به مصاحبه اولیه					
نظر استاد مشاور ارشد: ۱- واجد انگیزه و صلاحیت جهت تحصیل در حوزه علمیه (پذیرش) ☐ ۲- نیاز به بررسی بیشتر ☐ ۳- فاقد انگیزه و صلاحیت جهت تحصیل در حوزه (عدم پذیرش) ☐ توضیحات بیشتر: _____ نام استاد مشاور ارشد: _____ امضاء و تاریخ: _____ مربوط به دوره میثاق طلبی (۱)					

بنابراین نظر نهایی استاد مشاور در قالب یکی از این ۳ گزینه درج می‌گردد:

۱. قبول (۷۱-۱۰۰) ☐
۲. مشروط (۶۱-۷۰) ☐ الف: بررسی بیشتر در مرکز مشاوره حوزه ☐
- ب: بررسی بیشتر در طرح میثاق ☐
۳. عدم قبول (۰-۶۰) ☐

شرایط اساتید مشاور شرکت کننده در مصاحبه روان‌شناختی:

- حداقل مدرک کارشناسی ارشد روان‌شناسی یا مشاوره و یا مرتبط و یا گذراندن دوره‌های مقدماتی، تکمیلی و تخصصی معاونت تهذیب حوزه.
  - حداقل ۳ سال سابقه مشاوره داشته باشد.
  - تسلط بر تفسیر تست‌های ورودی حوزه و شیوه‌های مصاحبه.
  - شرکت منظم در دوره‌های دانش‌افزایی اساتید مصاحبه‌گر داشته باشد.
- تبصره:** احراز این شرایط به عهده معاونت تهذیب است.

پیوست ۳: دستورالعمل اجرایی مصاحبه

(۱) تعریف مصاحبه

- ماده ۱: مصاحبه عبارت است از گفتگوی حضوری نظام‌مند و برنامه‌ریزی‌شده با داوطلبان به منظور بررسی و شناخت شخصیت و عملکرد آنان با هدف احراز صلاحیت در ابعاد اعتقادی، سیاسی، اجتماعی، اخلاقی، خانوادگی، شخصیتی و انگیزشی.
- ماده ۲: مصاحبه بر اساس شرح وظایف معاونت آمار و بررسی، توسط کمیسیون مشترک و با دبیری معاونت آمار و بررسی انجام می‌شود.
- ماده ۳: مصاحبه می‌بایست فقط در صورت دارا بودن شرایط تشکیل پرونده و کامل بودن مدارک آن انجام شود.

(۲) شرایط و ویژگی‌های مصاحبه‌گر

- ماده ۴: مصاحبه‌گر فردی است که آموزش‌های تخصصی در موضوع گزینش را طی کرده و مهارت و تجربه کافی در تشخیص صلاحیت‌های لازم داوطلبان را دارد.
- ماده ۵: شرایط و ویژگی‌های مصاحبه‌گران عبارت‌اند از:
۱. اهل تقوا و رازدار باشد.
  ۲. دارای شخصیتی متعادل و منطقی باشد.
  ۳. خوش‌برخورد، گشاده‌رو، باادب و صبور باشد و دارای رفتار مؤدبانه و گفتار صادقانه باشد.
  ۴. در ایجاد رابطه‌ی همدلانه و صمیمی توانمند باشد.
  ۵. دارای سلامت جسمی و روانی بوده و ظاهر مناسبی داشته باشد.
  ۶. در حفظ متانت و آرامش خود در موقعیت‌های ناخوشایند مسلط باشد تا بتواند از واکنش‌های تند و غیرمنطقی پرهیز کند.
  ۷. دارای اعتمادبه‌نفس بالایی باشد تا دیدگاه‌ها و نظریات خود را به‌ویژه در موقعیت‌هایی که

احتمال فشار روانی و مخالفت با نظریاتش وجود دارد، به‌راحتی بیان نماید و در مقابل انتقادات و مخالفت‌ها دچار آشفتگی روانی، عصبانیت و درهم‌ریختگی شخصیت نشود.

۸. از زودباوری، دیرباوری، احساساتی بودن، خشک و غیرمنعطف بودن، سوءظن و خودبزرگ‌بینی مبرا باشد.

۹. از پیش‌داوری، مسامحه‌کاری، تندروی و تعمیم دادن مسائل برخی افراد به کل مصاحبه‌شونده‌ها، مبرا باشد.

۱۰. تیزبین، نکته‌سنج و دارای مهارت در ارتباط دادن اطلاعات به‌دست‌آمده و تحلیل آن‌ها باشد.

۱۱. در طرح سؤالات موقع‌شناس باشد.

۱۲. در مقابل پاسخ‌های نادرست و غیرمعمول عکس‌العمل خاصی نداشته باشد.

۱۳. بر فنون مصاحبه مانند: مهارت گوش دادن و مهارت سکوت بجا و شکستن سکوت نابجا مسلط باشد.

۱۴. به قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های گزینش آشنایی کافی داشته باشد.

۱۵. علاوه بر تسلط بر فنون مصاحبه و ارزشیابی علمی، اصول هدایت‌گری در جلسه مصاحبه از قبیل راهبردهای مواجهه با افراد پرگو، کم‌گو و پراکنده‌گو را بداند.

۱۶. با آداب و رسوم و فرهنگ منطقه آشنایی کافی داشته باشد.

۱۷. با کارکردهای حوزه و شئون روحانیت آشنایی کافی داشته باشد.

۱۸. حداقل مدرک تحصیلی سطح ۲ حوزه و حداقل ۳۰ سال سن داشته باشند.

تبصره ۱: کمیسیون مشترک استانی می‌بایست از بین اساتید و روحانیون واجد شرایط استان، اساتید مصاحبه‌گر را تعیین کند.

تبصره ۲: مصاحبه می‌بایست با حضور حداقل دو مصاحبه‌گر انجام شود.

تبصره ۳: لازم است جهت حسن انجام وظایف مصاحبه‌گران، دوره‌های آموزشی خاصی همچون موارد ذیل، برای آن‌ها در نظر گرفته شود:

۱. آموزش مباحث روان‌شناختی و مهارت‌های ارتباطی مؤثر؛

۲. آشنایی با روش‌ها و فنون تشخیص و تحلیل خصوصیات و شخصیت افراد؛

۳. آشنایی با روش‌ها و فنون مصاحبه؛

۴. آشنایی با معایب، خطاها و اشکالاتی که ممکن است در فرآیند مصاحبه و ارزیابی پیش آید.

(۳) اصول و ویژگی‌های مصاحبه

ماده ۶: مصاحبه می‌بایست دارای شرایط و ویژگی‌های ذیل باشد:

۱. اهداف تعیین شده از انجام مصاحبه را تأمین کند.
  ۲. موجب تکریم مصاحبه‌شونده باشد و او را به استعدادها و توانمندی‌هایش راهنمایی کند.
  ۳. با فضایی آرام، صمیمی و توأم با حس اعتماد انجام شود.
  ۴. حالت بازجویی نداشته باشد؛ البته باید توجه داشت که جلسه مصاحبه جلسه راهنمایی و مشاوره هم نیست.
  ۵. نظم و سیر منطقی داشته باشد و درعین حال خشک و کسل‌کننده نباشد.
  ۶. بر اساس دانش، دقت و رابطه‌ی عاطفی و همدلانه باشد و مطابق مقیاس‌های علمی انجام شود.
  ۷. از آسیب‌های احتمالی مبرا باشد و از متغیرهای مداخله‌گر مانند: خستگی، کسالت و اضطراب به دور باشد.
  ۸. تشخیص و قضاوت در مصاحبه مبتنی بر نشانه‌ها و قراین قابل اعتماد باشد و نه حدس و گمان.
  ۹. ویژگی هر دوره سنی و مسائل فرهنگی، اجتماعی و اقلیمی موردتوجه باشد.
  ۱۰. سخنان مصاحبه‌گر و متقاضی زمان‌بندی و مدیریت شوند.
  ۱۱. در گفتار و رفتار مصاحبه‌گران هیچ‌گونه تبعیضی بین افراد نباشد.
  ۱۲. مراحل مصاحبه به‌گونه‌ای طی شود که کرامت افراد به‌طور کامل حفظ گردد؛ ازاین‌رو به‌هیچ‌عنوان نباید مصاحبه‌شونده با الفاظ سبک خطاب شود و یا به جهت نوع پاسخ‌هایش تحقیر شود.
  ۱۳. مصاحبه می‌بایست دارای جامعیت و همه‌جانبه‌نگری و پرهیز از نگاه تک‌بعدی باشد و تمامی جوانب و مؤلفه‌های مؤثر در گزینش افراد ملاحظه شود.
  ۱۴. در فرآیند مصاحبه گفته‌های داوطلب با توجه به سایر اطلاعات جمع‌آوری شده ارزیابی، تحلیل و تفسیر شوند.
- ماده ۷: مهم‌ترین نکاتی که می‌بایست در انجام مصاحبه مراعات شود عبارت‌اند از:

۱. شروع مصاحبه می‌بایست با خوش اخلاقی و خوش رویی آغاز شود.
۲. مصاحبه‌گران تلاش کنند در ابتدا با ایجاد ارتباط صمیمی و گشاده‌رو بودن با مصاحبه‌شونده موجب همراهی بیشتر وی شوند و حالتی را ایجاد کنند که مصاحبه‌شونده احساس کند که گفتگو با اساتید مصاحبه موفقیت‌آمیز و رضایت‌بخش خواهد بود و به شخصیت او لطمه‌ای وارد نمی‌شود و چیزی از ارزش‌هایش کاسته نمی‌شود.
۳. فضای مصاحبه نباید بسیار صمیمی یا خیلی خشک و جدی باشد و از ایجاد حالت بازجویی، طرح مسائل چالشی پرونده در ابتدای مصاحبه که باعث مقاومت و موضع‌گیری فرد و یا موجب اثرات روانی منفی و اضطراب در ابتدای مصاحبه می‌شود اجتناب گردد.
۴. جهت‌گیری در گفتار و چهره مصاحبه‌گر نباشد و از الفاظ، ایمانات، اشارات و نیز رفتارهای مایوس‌کننده یا تحقیرکننده پرهیز کند و از تهدید، تحقیر، تمسخر و سرزنش داوطلب به خاطر خطاها، شکست‌ها و کمبودهایش اجتناب کند.
۵. مصاحبه‌گر از اظهار تعجب نسبت به گفته‌های داوطلب اجتناب کند و نسبت به اظهار عقاید و افکارش احترام بگذارد.
۶. رفتار مصاحبه‌گر نباید به گونه‌ای باشد که داوطلب وی را شخص بسیار مهم و بانفوذی تلقی کند.
۷. مصاحبه‌گر با شناخت وارد گفتگو شود و قبل از مصاحبه، پرونده، پرسش‌نامه‌ها و فرم‌های مربوطه را به دقت مطالعه کند.
۸. از پرسش‌ها و سؤالات صریح و مستقیم کمتر استفاده شود.
۹. نباید در مورد مسائل یا موضوعاتی که داوطلب مقاومت می‌کند یا تمایل به پاسخ ندارد، اصرار نمود؛ بلکه باید سعی شود با شیوه‌ها و سؤالات غیرمستقیم وضعیت فرد را روشن کرد.
۱۰. باید به این اصل توجه داشت که غالباً موضوعاتی که مقاومت را در فرد برمی‌انگیزند، اهمیت بالایی دارند و گاهی خود این موضوعات، محور برخی مشکلات شخصی برای داوطلب هستند. بنابراین مصاحبه‌گر می‌بایست در طرح این نوع مسائل، با ذکر موارد مثبت، عدم تویخ فرد به خاطر خطاهایش، خوب گوش دادن به دفاعیات او و طرح مشکل به صورت غیرمستقیم،

اعتماد او را جلب نموده و سپس به موضوعاتی از این قبیل اشاره کند.

۱۱. باید دقت کرد که داوطلب به کدام سؤال‌ها با شوق و به تفصیل جواب می‌دهد و به کدام یک با بی‌میلی و کوتاه پاسخ می‌گوید، سپس سعی کرد به‌طور غیرمستقیم علت‌یابی شود.

۱۲. مصاحبه‌گر باید سؤال‌های خود را به‌طور صریح و روشن، بیان کند و از به کار بردن کلمات کلی، مبهم، چندپهلوی، نامأنوس و اصطلاحات خاص بپرهیزد و مطمئن شود داوطلب کاملاً منظورش را درک کرده و سؤال را به‌درستی فهمیده است.

۱۳. در هر بار پرسش، فقط یک سؤال مطرح شود؛ زیرا طرح دو یا چند سؤال به‌طور هم‌زمان داوطلب را متحیر کرده و باعث اضطراب وی می‌گردد و یا پاسخ‌گویی دقیق را با مانع مواجه خواهد ساخت.

۱۴. مصاحبه‌گران باید سعی کنند کاملاً هماهنگ با یکدیگر عمل نمایند، بخش‌های مربوط به خود را بدانند، سؤال‌های همدیگر را تکرار نکنند و در زمینه موضوعات مورد سؤال با یکدیگر به بحث و جدل نپردازند.

۱۵. جهت پاسخ به سؤالات و توضیح ابهامات می‌بایست به مصاحبه‌شونده، به اندازه کافی فرصت داده شود، به نحوی که حداقل دوسوم از زمان مصاحبه، به صحبت‌های داوطلب اختصاص داده شود.

۱۶. در انتهای مصاحبه می‌بایست مصاحبه‌گر کم‌کم موضوع بحث را عوض کند و ضمن تشکر از داوطلب اجازه داده شود که اگر سؤالی یا مطلبی دارد بیان کند.

۱۷. شرایطی فراهم شود که داوطلب در صورت رد یا قبول شدن در گزینش نهایی، خاطره‌ای خوش از مصاحبه، شخصیت اساتید و حوزه علمیه در ذهن داشته باشد.

۱۸. در آخر بدرقه کردن و احترام گذاشتن به داوطلب هنگام خروج از اتاق مصاحبه نیز بسیار مهم است.

مجموعه اقداماتی که قبل از برگزاری جلسه مصاحبه باید انجام شود، به شرح زیر می‌باشد:

۱. برای انجام یک مصاحبه دقیق، باید سؤال‌های مصاحبه از قبل آماده باشد تا مصاحبه‌گر بتواند در جلسه، بیشتر به طرز بیان، رفتار، حرکات و حالات مختلف داوطلب توجه کند.

۲. اگر قرار است مصاحبه‌شوندگان منتظر نوبت باشند، محل مناسبی برای آن‌ها در نظر گرفته شود و تا حد امکان وسایل راحتی آن‌ها فراهم گردد.
۳. متصدیانی که قبل از تشکیل جلسه مصاحبه، با مصاحبه‌شوندگان تماس می‌گیرند یا آنان را در سالن راهنمایی می‌کنند، باید رفتاری محترمانه و توأم با نزاکت داشته باشند.
۴. پرونده و اطلاعات دریافت شده از داوطلب، پیش از تشکیل جلسه در اختیار مصاحبه‌گر قرار گیرد تا فرصت کافی برای مطالعه پرونده را داشته باشد. البته بهتر است هنگام مصاحبه تمامی برگه‌های مربوط به داوطلب روی میز مصاحبه‌گر نباشد.
۵. بهتر است در وقت مناسبی از داوطلب پذیرایی شود و در برنامه پذیرایی، تبعیضی بین مصاحبه‌گران و متقاضی در میان نباشد.

۴) زمان و مکان مصاحبه

- ماده ۸:** زمان مصاحبه‌ها می‌بایست هر ساله مطابق دستورالعمل اجرایی معاونت آمار و بررسی همان سال برگزار شود.
- ماده ۹:** مدت زمان مصاحبه‌ها متناسب با شخصیت و ویژگی‌های داوطلب و در حدی باشد که اهداف مصاحبه را تأمین کند؛ مدت زمان مصاحبه معمولاً ۳۰ الی ۴۵ دقیقه است.
- ماده ۱۰:** مدت زمان مشخص شده برای مصاحبه طوری با سؤالات تنظیم گردد که بشود تمام سؤالات را در وقت پرسید، نه این‌که کل وقت به پاسخگویی یک یا دو سؤال صرف شود.
- ماده ۱۱:** مصاحبه‌گر نباید در زمان کوتاهی با تکیه بر فراست خود برداشت‌های سریع و اولیه داشته باشد و بلافاصله مصاحبه را تمام کند؛ بلکه باید مصاحبه را در وقت معمولش ادامه داده و از تصمیم عجولانه و سریع پرهیز نماید.
- ماده ۱۲:** لازم است مصاحبه‌ها در موعد مقرر انجام شود؛ در مواردی که به عللی نمی‌توان جلسه مصاحبه را در زمان اعلام شده تشکیل داد، می‌بایست به مصاحبه‌شوندگان اطلاع داده شود.

ماده ۱۳: درباره مکان مصاحبه می‌بایست موارد ذیل مورد توجه قرار گیرد:

۱. مکان مصاحبه باید نشاط‌بخش، تمیز، آراسته، ساده و مرتب باشد تا تمام توجه داوطلب

معطوف به مصاحبه باشد.

۲. محیط مصاحبه باید آرام و بدون مزاحمت باشد و هیچ چیز نباید مصاحبه را قطع کند؛ بنابراین به جهت جلوگیری از حواس‌پرتی و قطع شدن روند مصاحبه، محل مصاحبه نباید مورد اشراف و رفت‌وآمد زیاد باشد و حتی‌المقدور در اتاق مصاحبه تلفن نباشد.
۳. سرمایش و گرمایش اتاق متعادل باشد تا تمرکز مصاحبه‌گر و مصاحبه‌شونده به هم نریزد.
۴. هنگام مصاحبه، داوطلب خیلی دور یا خیلی نزدیک به مصاحبه‌گر نباشد و نحوه‌ی نشستن دو طرف مصاحبه به لحاظ فاصله و اختلاف سطح به گونه‌ای باشد که در ایجاد تفاهم و ارتباط صحیح اثر مثبت داشته باشد.
۵. مصاحبه‌گر نباید میز مدیریتی داشته باشد و میز و صندلی‌های اتاق مصاحبه به گونه‌ای چیده شوند که ارتباط افراد به سهولت انجام گیرد.

(۵) ویژگی‌های سؤالات در مصاحبه

ماده ۱۴: سؤالاتی که در مصاحبه مطرح می‌شود بایستی دارای شرایط ذیل باشند:

۱. هدفمند، روشن و بدون ابهام باشند.
۲. وارد حریم خصوصی افراد نشوند.
۳. برای همه‌ی افراد به صورت یکنواخت و ثابت نباشند و متنوع و دارای نشاط باشند.
۴. متناسب با شرایط سنی، خانوادگی، تحصیلی، فرهنگی و اقلیمی افراد باشند.
۵. باعث القاء شبهه نشوند و اگر شبهه‌ای مطرح شد به صورت کامل پاسخ داده شود.
۶. جهت‌دار نباشند و به گونه‌ای طرح نشوند که پاسخ خاصی را به داوطلب القا نمایند.
۷. پیوسته، مرتبط و دارای سیر منطقی و مناسب باشند.
۸. قابل تحلیل بوده و به صورت بسته نباشند.
۹. جامع مسائل اعتقادی، اخلاقی، سیاسی و اجتماعی باشند.
۱۰. حتی‌الامکان به صورت غیرمستقیم باشند.
۱۱. از سؤال‌هایی که در گزینش داوطلب اثر چندانی ندارد نباشند.
۱۲. از کلی به جزئی، از غیر حساس به حساس و از ساده به پیچیده تنظیم شوند.

تبصره ۱: محور ها و سؤالات مصاحبه به منظور هماهنگی هسته‌های گزینش و ایجاد رویه واحد در فرآیند مصاحبه، توسط مدیریت گزینش معاونت آمار و بررسی تعیین می‌شود.

تبصره ۲: سؤالات جهت راهنمایی مصاحبه‌گر می‌باشد؛ بنابراین مصاحبه‌گر در صورت ضرورت و به تشخیص خود می‌تواند در هر محور علاوه بر سؤال های مزبور سؤال نماید.

تبصره ۳: لازم است قبل از برگزاری مصاحبه عناوین و محور های مصاحبه به خوبی مطالعه شوند تا بیشتر وقت صرف بررسی و ارزیابی داوطلب شود.

ماده ۱۵: اگر مصاحبه‌گر متوجه ضعفی از داوطلب شد، با توجه به یک‌سان نبودن ضعف‌های افراد، سؤالات باید به گونه‌ای طرح شود که نتایج زیر از آن‌ها به دست آید:

۱. آیا عمل وی به دلیل ضعف فرهنگی، غفلت، کم‌توجهی و عدم آگاهی بوده است یا به صورت آگاهانه رخ داده است؟
۲. در صورتی که عمل ذکر شده به عده‌ای منتسب باشد، نقش فرد و میزان مشارکت او در شکل‌گیری عمل مذکور چگونه بوده است؟
۳. عمل مورد نظر را در چه زمانی انجام داده و آیا تکرار شده است؟
۴. انگیزه و عوامل مؤثر در ارتکاب عمل مذکور چه اموری بوده است؟
۵. آیا در رفتار و گفتار وی آثاری از ندامت و پشیمانی ملاحظه شده است و زمینه ارشاد دارد؟

۶) ثبت اطلاعات مصاحبه

ماده ۱۶: مصاحبه‌کنندگان می‌بایست خلاصه‌ی سؤالات و پاسخ‌ها و امتیازات را در فرم مصاحبه ثبت نمایند؛ در قسمت ملاحظات نیز موارد ضروری و جمع امتیازات را ثبت نموده و در قسمت توضیحات، نکات لازم و نقاط قوت و ضعف داوطلب را نوشته و امضا کنند.

ماده ۱۷: نظر به اینکه از مهم‌ترین مراحل مصاحبه، ثبت اظهارات داوطلب در فرم مصاحبه است، جهت جلوگیری از تضییع حق داوطلب یا نظام حوزه، برای ثبت نتایج مصاحبه، رعایت چند نکته توسط مصاحبه‌گران ضروری است:

۱. فرم مصاحبه، باید تنها توسط شخص مصاحبه‌گر در اسرع وقت و به‌طور کامل و دقیق تکمیل شود.
۲. مصاحبه‌گر نباید از یک مسئله جزئی، برداشت کلی نموده و ثبت نماید؛ همچنین از

- خوش‌بینی یا بدبینی پرهیز کرده و برداشت‌های شخصی خود را وارد فرم نکند.
۳. نتیجه مصاحبه باید مستدل و منطقی باشد.
۴. مصاحبه‌گر می‌بایست در ثبت نتیجه مصاحبه، میزان و موارد صداقت در ابعاد مختلف: اعتقادی، اخلاقی، سیاسی، اجتماعی و شخصیتی را دقیقاً تبیین نماید.
۵. در نتیجه‌گیری، همه جوانب شخصیتی و عملکردی داوطلب اعم از مثبت و منفی ذکر شود.
۶. فرم مصاحبه باید به زبان رسمی کشور و با نگارش صحیح، بدون خط‌خوردگی، خوانا و بدون غلط نوشته شود.
۷. اصل بر این است که تمام مطالب، به فرم مصاحبه منتقل گردد، ولی بهتر است در حین مصاحبه فقط خلاصه نکات مهم یادداشت شود و پس از انجام مصاحبه، تکمیل گردد.
۸. گاهی دو مصاحبه‌گر نظرات و برداشت‌های متفاوتی نسبت به داوطلب دارند؛ اگر بعد از جلسه مصاحبه به نظر واحدی رسیدند همان یادداشت می‌شود، وگرنه نظر هرکدام به صورت جداگانه و با ذکر دلیل یادداشت می‌گردد. البته نباید هیچ‌کدام تحت تأثیر دیگری قرار بگیرد، چون گاهی این تفاوت نظرات باعث می‌شود تا داوطلب برای مصاحبه مجدد دعوت شود.
۹. گاهی اطلاعات و نکاتی به دست می‌آید که محرمانه است، می‌توان با هماهنگی مسئولین گزینش این موارد را به صورت کد درج نمود.

پیوست ۴: کمیسیون پذیرش استان

مقدمه:

جذب و پذیرش طلاب در حوزه‌های علمیه از دیرباز یکی از مهم‌ترین مسائل در فرآیند تحصیل در حوزه‌های علمیه بوده است. از یک‌سو این مسئله به ساختارها و قوانین جاری کشوری مانند آموزش و پرورش، نظام وظیفه و... مربوط می‌شود و از سوی دیگر گزینش افراد واجد شرایط و مستعد در امور طلبگی و رسالت‌های حوزه‌های علمیه مورد تأکید بوده است.

از همین رو و به استناد ماده یک آیین‌نامه جامع شوراها و کمیسیون‌های تخصصی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مصوبه شورای تخصصی آموزش، کمیسیون پذیرش استان به عنوان یکی از کمیسیون‌های شورای تخصصی آموزش استان تشکیل گردیده و مصوبات آن در صورت عدم مغایرت با ابلاغیه‌های ستادی با تأیید مدیر حوزه علمیه استان لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱: اهداف:

۱. ارتقای سطح کمی و کیفی پذیرش در سطح استان؛
۲. ایجاد بستر مناسب جهت بهره‌مندی از ظرفیت‌های کارشناسی و خرد جمعی در استان؛
۳. تصمیم‌گیری در خصوص مسائل کلی و راهبردی مربوط به پذیرش در استان؛
۴. دستیابی به راهکارهایی جهت به‌گزینی در مقطع عمومی و نخبه‌گزینی در مقاطع تخصصی مدارس علمیه استان؛
۵. تنوع‌بخشی و ساماندهی به پذیرش‌های متناسب با دوره‌های مختلف آموزشی استان.

ماده ۲: وظایف کمیسیون:

۱. پیشنهاد طرح‌ها و برنامه‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت مربوط به پذیرش مقاطع عمومی و تخصصی استان به شورای آموزش استان؛
۲. بررسی آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی پذیرش در سطح استان؛
۳. دستیابی به شیوه‌های نوین در فرآیند جذب داوطلبان استانی و روش‌های به‌کارگیری آن‌ها؛

۴. بررسی گزارش‌های نظارتی و ارزیابی مدارس علمیه استان و ارائه پیشنهاد مناسب؛
  ۵. بررسی مسائل و مشکلات مربوط به پذیرش مدارس علمیه، متقاضیان پذیرش و طلاب استان؛
  ۶. بررسی و اظهارنظر نسبت به کلیه طرح‌ها و پیشنهادات ارجاعی از سوی مدیر حوزه علمیه استان و دیگر مراجع تصمیم‌گیری استانی.
- ماده ۳:** ترکیب اعضاء:

۱. مدیر حوزه علمیه استان (رئیس)؛
۲. معاون آموزش (دبیر و نائب رئیس)؛
۳. معاون تهذیب و تربیت مدیریت استانی؛
۴. مدیر امور طلاب و دانش‌آموختگان استان؛
۵. نماینده امور صیانتی؛
۶. سه نفر از مدیران و مشاوران مدارس استان در مقاطع مختلف، به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال؛
۷. دو نفر از اساتید استان به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال.

تبصره ۱: سایر اعضای شورای معاونان استانی می‌توانند با حق رأی در جلسه شرکت نمایند.

تبصره ۲: با تشخیص دبیر، از کارشناسان و صاحب‌نظران دیگر بدون حق رأی در جلسات دعوت به عمل می‌آید.

ماده ۴: وظایف و اختیارات رئیس کمیسیون:

۱. اداره جلسات؛
  ۲. صدور احکام اعضای حقیقی کمیسیون؛
  ۳. ارسال و ابلاغ مصوبات کمیسیون، به مدارس علمیه استان جهت اجرا.
- ماده ۵:** وظایف و اختیارات دبیر کمیسیون:
۱. پیشنهاد تقویم سالانه جلسات؛
  ۲. تعیین و اعلام دستور جلسات و بررسی عدم مغایرت مصوبات با ضوابط ابلاغی ستاد؛

۳. دعوت از اعضای کمیسیون؛
  ۴. تنظیم صورت جلسات و ارسال آن برای رئیس؛
  ۵. پیگیری مصوبات کمیسیون از مراجع ذیصلاح تا حصول نتیجه؛
  ۶. پیگیری ابلاغ مصوبات کمیسیون به مدارس علمیه جهت اجرا؛
  ۷. پیگیری اجرای مصوبات کمیسیون و ارائه گزارش فصلی و سالانه به رئیس کمیسیون.
- ماده ۶:** برگزاری جلسات کمیسیون:
۱. جلسات کمیسیون با حضور بیش از نیمی از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی اکثریت حاضرین در جلسه، مصوب محسوب می‌شود و در صورت تساوی آراء، نظر رئیس کمیسیون ملاک عمل قرار خواهد گرفت.
  ۲. جلسات کمیسیون به صورت دو هفته یک‌بار برگزار می‌گردد و در صورت ضرورت به تشخیص رئیس یا دبیر، جلسات فوق‌العاده تشکیل خواهد شد.
  ۳. مصوبات کمیسیون پس از تأیید مدیر حوزه علمیه استان ابلاغ و لازم‌الاجرا خواهند بود و در مواردی که نیاز به تأیید مراجع دیگر باشد، مصوبات و تصمیمات به آن مرجع ارسال و پس از تأیید لازم‌الاجرا می‌گردد.

پیوست ۵: دستورالعمل برگزاری دوره میثاق تربیتی

مقدمه

در قرآن کریم، معیارهای متعددی برای گزینش آمده است و معیار اساسی گزینش یعنی «صلاحیت و شایستگی» با عنوان «اهلیت» یاد شده است؛ خداوند متعال می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا؛ همانا خداوند شما را امر می‌کند که امانت‌ها را به صاحبانش بازگردانید.» بنابراین، رعایت اصل «احراز شرایط و شایستگی» افراد برای واگذاری امور خاص به آنان لازم است.

با توجه به محدودیت فضاها و امکانات آموزشی حوزه جهت حضور تمامی افراد متقاضی تحصیل در حوزه‌های علمیه، به ناچار باید افراد دارای صلاحیت و توان بیشتر گزینش گردند. به علاوه آن که تمامی افراد در تحقق بخشیدن به اهداف مورد نظر حوزه که تفقه در دین، تبلیغ معارف الهی و ارشاد افراد جامعه از جمله آن‌هاست توانمند و مستعد نیستند و هزینه کردن سرمایه‌های مادی و معنوی در تربیت آنان بی‌فایده و یا کم‌فایده است. از این رو، گزینش صحیح داوطلبان ورود به حوزه و تشخیص و ارزیابی ویژگی‌های اخلاقی و شخصیتی آنان از اهمیت بالایی برخوردار است.

از سوی دیگر، انتخاب هدف صحیح و مسیر رسیدن به آن برای داوطلبان ورود به حوزه نیز مهم است و برای این منظور آشنایی آنان با نظام آموزشی و تربیتی حوزه و رسالت‌های روحانیت، نیز ضروری است و لازم است داوطلبان اطلاعات و آگاهی‌های لازم را کسب کنند تا پس از ورود به حوزه، دچار چالش‌ها و آسیب‌های انتخاب ناآگاهانه نشوند.

لذا با هدف شناسایی و ارزیابی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه و آشنایی بیشتر آن‌ها با حوزه علمیه، دوره‌ای تحت عنوان میثاق تربیتی از سوی معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه طراحی گردید تا افراد واجد صلاحیت، با آگاهی و آمادگی کامل، به حوزه‌های علمیه وارد شده و عهد و میثاق خود را جهت ادامه راه انبیاء و ائمه طاهرين علیهم السلام اعلام دارند.

تعریف دوره

دوره میثاق تربیتی، دوره‌ای اخلاقی - تربیتی است که داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه در این دوره با اهداف و رسالت‌های حوزه و روحانیت، بخش‌ها و ظرفیت‌های موجود در حوزه، زیّ طلبگی و.... آشنا می‌شوند و پس از ارزیابی‌های انجام شده در این دوره، افراد واجد صلاحیت‌های اخلاقی و تربیتی جهت ادامه فرایند پذیرش معرفی شده و افراد فاقد شرایط از ادامه مسیر پذیرش کنار گذاشته می‌شوند.

اهداف

۱. شناخت و ارزیابی دقیق داوطلبان جهت ورود به حوزه؛
۲. کمک به داوطلبان برای رسیدن به تصمیم درست در انتخاب طلبگی؛
۳. آشناسازی داوطلبان با نظام تعلیم و تربیت حوزه؛
۴. تبیین اجمالی اهداف، رسالت‌ها، وظایف و زیّ طلبگی؛
۵. آشناسازی داوطلبان با فرصت‌ها و چالش‌ها در مسیر طلبگی؛
۶. تصحیح و تقویت انگیزه داوطلبان در ورود به حوزه؛
۷. آشنایی با معیارها و روش‌های صحیح انتخاب اساتید و مربیان اخلاقی.

زمان برگزاری دوره

این دوره در تابستان پس از اعلام نتایج آزمون کتبی توسط معاونت آموزش و انجام مصاحبه توسط مرکز امور صیانتی و قبل از آغاز نیم‌سال اول در مدت زمان هفت روز برگزار می‌شود.
نکته: طلابی که پس از شروع نیم‌سال اول پذیرش می‌شوند باید قبل از آغاز نیم‌سال دوم این دوره را بگذرانند.

مخاطبین: تمامی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

مجری: مدیریت حوزه‌های علمیه استانی^۱

۱. مسئول برگزاری دوره مدیران حوزه‌های علمیه استانی و مدیر اجرایی آن، معاونان تهذیب و تربیت استانی می‌باشند.

شیوه اجرا

با توجه به تنوع اقدامات و فعالیت‌ها در برگزاری این دوره، مجموعه عملیات اجرایی آن در سه بخش قبل، حین و بعد از اجرا تنظیم شده است:

الف. اقدامات قبل از برگزاری دوره:

۱. دریافت لیست نهایی داوطلبان قبول شده در مصاحبه از مرکز امور صیانتی و دعوت از ایشان (یادآوری شود که زمان حضور در دوره، کارت ملی و یک قطعه عکس ۳×۴ همراه داشته باشند)؛
۲. تعیین زمان مناسب جهت برگزاری دوره (در صورت امکان به تفکیک سیکل، دیپلم و بالاتر از دیپلم)؛
۳. تعیین مکان مناسب جهت برگزاری دوره به صورت متمرکز (اولویت با انتخاب مدارس علمیه دارای امکانات مناسب دوره می‌باشد)؛

۴. برآورد هزینه و پیگیری جهت تأمین هزینه‌های دوره (تغذیه و پذیرایی، مکان، تهیه کتب آموزشی دوره، وسایل ورزشی، حق الزحمه اساتید، مشاوران و کادر اجرایی، ایاب و ذهاب و...؛
۵. تأمین هزینه‌های دوره: که از ردیف‌های برنامه‌های تهذیبی استانی، ردیف‌های حمایتی مرکز امور طلاب و دانش‌آموختگان و ردیف‌های ستادی معاونت تهذیب و تربیت تأمین خواهد شد. ردیف‌های حمایتی مرکز امور طلاب و ردیف‌های ستادی به تناسب تعداد نفرات و فعالیت‌ها، تسهیم و به مدیریت‌های استانی ابلاغ خواهد گرفت.

۶. تهیه لوازم مورد نیاز در دوره:

- بنر منشور اخلاقی (پیوست می‌باشد)؛
  - بنر و پوستر با محتوای اخلاقی و تربیتی جهت فضاسازی؛
  - کلیپ و فیلم‌های اخلاقی و تربیتی مناسب با محتوای دوره؛
  - وسایل مورد نیاز برای کلاس‌ها (تخته وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور و...؛
  - وسایل پذیرایی؛
  - وسایل و تجهیزات ورزشی؛
  - دوربین عکاسی، فیلم برداری و ضبط صوت و ...
۷. تهیه کتاب‌های آموزشی دوره از انتشارات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه (هزینه کتاب‌ها به عهده داوطلبان می‌باشد)

- کتاب رسم طلبگی (میثاق طلبگی - دفتر اول)؛ تألیف محمد عالم‌زاده نوری.
- کتاب اخلاق و آداب طلبگی (میثاق طلبگی - دفتر دوم)؛ تألیف کاظم علی‌محمدی.
- کتاب آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه‌های علمیه (میثاق طلبگی - دفتر سوم)؛ تألیف علی‌اصغر همتیان.

۸. تعیین اساتید اخلاق، اساتید کتب آموزشی دوره، مشاور ارشد، مشاوران و مسئولان گروه‌ها:

۱. اساتید اخلاق:

تعیین اساتید اخلاق با پیشنهاد مدیریت حوزه علمیه استان و تأیید ستاد انجام می‌شود.

۲. اساتید کتب آموزشی دوره:

- شرایط اساتید:

۱. برخوردار از صلاحیت‌های اخلاقی و تربیتی؛
۲. توانمند در تدریس و کلاس‌داری کتب آموزشی دوره؛
۳. آشنایی با مهارت‌های ارتباط مؤثر و مشاوره تحصیلی؛
۴. گذراندن دوره توجیهی - آموزشی ابلاغی از سوی ستاد.

۳. مشاور ارشد:

مشاور ارشد توسط ستاد تعیین و به استان معرفی می‌شود.

- شرح وظایف:

۱. حضور تمام وقت در دوره؛
۲. مصاحبه افراد و بررسی تست؛
۳. تکمیل بخش مربوط به دوره میثاق طلبگی (بخش تربیتی) در فرم مصاحبه (مشاوره)؛
۴. حضور در تیم ارزیابی نهایی؛
۵. برگزاری کارگاه سبک زندگی؛
۶. ارائه مشاوره به افراد ارجاع شده از سوی مسئول دوره، اساتید، مشاوران و مسئولان گروه‌ها؛
۷. ارجاع داوطلبانی که پذیرش آن‌ها مشروط به درمان می‌باشد به مرکز مشاوره استان یا مرکز مشاوره حوزه‌های علمیه جهت درمان و ارسال لیست این افراد به ستاد.

۴. مشاوران:

۱. متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان دوره تعدادی از مشاوران استان جهت ارائه مشاوره فردی و همیاری مشاور ارشد به دوره دعوت می‌شوند.
۲. در صورتی که از مشاوران به عنوان مسئولان گروه‌ها استفاده می‌گردد، وظایف مسئول گروه نیز توسط ایشان انجام می‌شود.
- هـ. مسئولان گروه‌ها (حلقه‌های تربیتی): مسئولان گروه‌ها حتی الامکان از بین مشاوران استان انتخاب شوند.

- شرایط مسئولان گروه‌ها:

۱. اتمام سطح ۲ حوزه؛
  ۲. متأهل؛
  ۳. ملبّس؛
  ۴. حضور تمام وقت در دوره؛
  ۵. توانمند در مدیریت و ارزیابی افراد گروه؛
  ۶. آشنا با اقتضائات مقاطع سنی مخاطبین (سیکل، دیپلم و بالاتر از دیپلم)؛
  ۷. توانمند در پاسخ‌گویی و یا ارجاع به موقع به مشاور ارشد؛
  ۸. متخلّق، خوش برخورد، بانشاط، خوش فکر، دارای آراستگی ظاهری، منظم، قانون‌مدار و دارای روحیه تربیتی و اجتماعی.
- تبصره:** در صورت عدم امکان استفاده از طلاب با مدرک سطح دو، استفاده از طلاب با مدرک سطح یک با تأیید مدیر حوزه استان بلا مانع می‌باشد.
۹. اخذ تست شخصیت از داوطلبان (در زمان مصاحبه پذیرش)
  ۱۰. اعلام برگزاری دوره به ستاد: پس از فراهم شدن مقدمات برگزاری دوره و نهایی شدن اساتید و...، نامه اعلام برگزاری، همراه با فرم شماره ۱ به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد) ارسال می‌شود.
  ۱۱. تنظیم جدول زمانبندی برنامه‌ها: جدول زمانبندی کلاس‌ها و دیگر برنامه‌های دوره و در صورت نیاز آیین‌نامه داخلی دوره را تنظیم و در مکان‌های مناسب نصب می‌گردد. همچنین جدول

زمانبندی مصاحبه داوطلبان (بررسی وضعیت شخصیتی و روان‌شناختی داوطلبان) توسط مشاور ارشد در عرض دیگر برنامه‌های دوره تنظیم شود.

۱۲. گروه‌بندی داوطلبان: داوطلبان با توجه به مقطع سنی، محل تولد، گرایش‌های شخصی و شخصیتی و... در گروه‌های ۱۰ الی ۱۵ نفره جهت حلقه‌های تربیتی تقسیم می‌شوند.

۱۳. جلسه توجیهی خانواده‌ها: با هدف آشنایی خانواده‌ها با حوزه علمیه و دوره میثاق تربیتی و تقویت نقش حمایتی و همراه‌سازی خانواده‌ها در محورهای اخلاقی، تربیتی و تحصیلی، جلسه توجیهی برای خانواده‌های داوطلبان، قبل یا حین دوره و در صورت عدم امکان، بعد از دوره برگزار می‌شود.

ب. اقدامات حین برگزاری دوره:

۱. پذیرش داوطلبان:

در این مرحله مناسب است از داوطلبان در بهترین شکل ممکن استقبال شده و مسئولین دوره با خوش‌رویی و عبور دادن داوطلبان از زیر قرآن، فضایی معنوی و صمیمی را به نمایش بگذارند. لازم است در زمان پذیرش، از تمامی داوطلبان رضایت‌نامه‌ای دال بر این‌که مسئولیت حضور در این دوره به عهده خود فرد می‌باشد، اخذ شود.

۲. برگزاری جلسه افتتاحیه:

اجرای این برنامه‌ها در مراسم افتتاحیه پیشنهاد می‌شود:

- تلاوت قرآن؛

- بیان خیرمقدم، اهمیت، ضرورت و اهداف دوره توسط مدیر حوزه استان؛

- معرفی مدیر، عوامل اجرایی، مسئولان گروه‌ها و ارائه برنامه‌ها و اهم مقررات دوره؛

- تعیین افراد هر حجره با پیشنهاد خود افراد.

۳. اجرای برنامه‌های معنوی (نماز جماعت، تهجد، جلسات قرآن، محافل دعا و مناجات و...):

جهت برگزاری نماز جماعت اول وقت، پخش مناجات در سحر، تهجد و برگزاری مراسم دعا در مدت زمان دوره برنامه‌ریزی مناسب انجام می‌شود.

۴. برگزاری دروس اخلاق:

- لازم است به صورت روزانه به مدت ۳۰ دقیقه، به ارائه مطالب و مباحث اخلاقی اختصاص داده شود.

- موضوعات دروس اخلاق متناسب با نیازها، اقتضائات و آسیب‌های منطقه تعیین شود.

- یک جلسه از دروس اخلاق، به تبیین منشور اخلاقی پرداخته شود.

- در صورت امکان استاد اخلاق، به صورت تمام وقت در دوره حضور داشته باشد.

۵. برگزاری کلاس‌ها:

بر اساس جدول زمان‌بندی، سه متن زیر توسط اساتید تدریس می‌شود:

■ رسم طلبگی (دفتر اول): مدت زمان پیشنهادی برای ارائه مطالب این کتاب ۱۵ ساعت می‌باشد.

■ اخلاق و آداب طلبگی (دفتر دوم): مدت زمان پیشنهادی برای ارائه مطالب این کتاب ۱۰ ساعت می‌باشد.

■ آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه‌های علمیه (دفتر سوم): مدت زمان پیشنهادی برای ارائه مطالب این کتاب ۵ ساعت می‌باشد.

تذکر: در صورت امکان جلسه هماهنگی بین اساتید جهت تعیین میزان ورود به محورها و موضوعات تعیین شده در کتب تشکیل شود تا برای ارائه مطالب خود مرزبندی‌های بهتری را داشته باشند و از ارائه مطالب تکراری پرهیز نمایند.

۶. برگزاری کارگاه سبک زندگی اسلامی: این کارگاه در موضوعات مدیریت زمان، تنظیم خواب، تحرک و ورزش توسط مشاور ارشد برگزار می‌شود. زمان مورد نیاز برای این برنامه ۳ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای می‌باشد.

۷. برگزاری جلسات حلقه‌های تربیتی (بر اساس شرح وظایف مسئولان گروه‌ها)

۸. بررسی وضعیت شخصیتی و روان‌شناختی داوطلبان:

توسط مشاور ارشد جهت تمامی داوطلبان به صورت فرد فرد در مدت زمان دوره - طبق جدول زمانبندی که در عرض دیگر برنامه‌های دوره تنظیم شده - انجام می‌شود.

۹. انجام برنامه‌های ورزشی و گروهی:

یکی از بسترهای بروز و ظهور خلیات فردی، شرکت در برنامه‌ها و فعالیت‌های گروهی و ورزشی

است. در این برنامه علاوه بر ایجاد تنوع در دوره، رفتارهای فردی و شیوه ابراز خلیقات (عصبانیت، بد زبانی و ...) می‌تواند فرآیند شناسایی و ارزیابی داوطلبان را تسریع نماید.

۱۰. ارزیابی اخلاق و آداب داوطلبان:

توسط مسئولان گروه‌ها (حلقات تربیتی) و بر اساس شرح وظایف مسئولان گروه‌ها در مدت زمان برگزاری دوره انجام می‌شود و نتیجه آن در فرم شماره ۲ ثبت می‌گردد.

۱۱. ارائه مشاوره فردی به داوطلبان:

مشاورانی در این دوره‌ها جهت راهنمایی داوطلبان در انتخاب مسیر صحیح، حضور داشته باشند و موارد خاص را به مشاور ارشد ارجاع دهند.

۱۲. زیارت قبور امام‌زادگان، علما و شهدا (در صورت امکان):

یکی از برنامه‌های مفید که می‌تواند روح کلی و حاکم بر دوره را تحت تأثیر خود قرار دهد، حضور دسته‌جمعی داوطلبان در حرم‌های امام‌زادگان و مزار علما و شهداست. این برنامه در تقویت روحیه معنوی و انگیزه افراد مؤثر می‌باشد.

۱۳. تحلیل مسائل روز با رویکرد دشمن‌شناسی:

در مدت زمان برگزاری دوره، یک جلسه به مدت حداکثر ۹۰ دقیقه جهت آشنایی داوطلبان با اوضاع جهان اسلام و کشور و تحلیل مسائل روز برگزار می‌شود. لازم است جهت دعوت از اساتید این جلسات با دفتر سیاسی و اجتماعی حوزه‌های علمیه هماهنگی لازم صورت پذیرد.

۱۴. برگزاری اردوی یک روزه (در صورت امکان):

در صورتی که شرایط برگزاری اردوی یک روزه در استان وجود دارد می‌توان از این ظرفیت جهت شناخت و ارزیابی بهتر داوطلبان، با همراهی تمام مسئولین دوره بهره‌برداری در ضمن رصد نهایی بعضی از زوایای پنهان شخصیت داوطلبان، خاطره‌خوشی از انتهای دوره در ذائقه آن‌ها ایجاد شود.

۱۵. ضبط تمامی برنامه‌ها (دروس اخلاق، کلاس‌ها، کارگاه‌ها و ...) و ارائه به ستاد جهت ارزیابی.

۱۶. جمع‌آوری فرم شماره ۲ که توسط مسئولان گروه‌ها تکمیل می‌شود.

۱۷. جمع‌آوری فرم شماره ۳ که توسط شرکت‌کنندگان در دوره تکمیل می‌شود.

۱۸. برگزاری مراسم اختتامیه دوره و قرائت میثاق‌نامه به صورت دسته‌جمعی.

متن میثاق‌نامه طلبگی (بخش تربیتی)

بسم الله الرحمن الرحيم

- اکنون که در پرتو الطاف بی‌کران الهی و همراه با عشق و آگاهی و انگیزه، به محیط مبارک حوزه علمیه قدم می‌گذارم و به شاگردی مکتب امام صادق (علیه‌السلام) و سربازی حضرت ولی‌عصر (ارواحنا فداه) مفتخر می‌شوم، با نیتی خالص و تصمیمی راسخ در پیشگاه پروردگار متعال عهد می‌بندم:
- تا حد توان، همیشه، همه‌حال و در همه‌جا خداوند سمیع و بصیر را ناظر بر افکار و اعمالم بدانم و در دام غفلت و دوری از یاد خداوند گرفتار نگردم.
  - ارزش‌ها و منش‌های این مکتب نورانی را بشناسم و پاسدار حرمت‌ها و حریم‌های آن باشم.
  - در فراگیری علوم و معارف الهی و اخلاق و معنویت، منظم و خستگی‌ناپذیر باشم و در ترویج و تبلیغ خالصانه آن بکوشم.
  - همواره در عبادت و بندگی، تهجد و سحرخیزی، توسل به ساحت مقدس معصومین (علیهم‌السلام) خصوصاً امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و خدمت خالصانه به مردم کوشا باشم.
  - با روحیه‌ای جهادی و انقلابی از ارزش‌های انقلاب و آرمان‌های شهدا دفاع نمایم.

ج. اقدامات بعد از برگزاری دوره:

- ۱- بایگانی فرم‌های شماره ۲ داوطلبان (فرم ارزیابی آداب و اخلاق) در امور صیانتی استان؛
- ۲- جمع‌بندی فرم‌های شماره ۳ (فرم نظرسنجی شرکت‌کنندگان) و ارسال نتایج آن به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد)؛
- ۳- تکمیل فرم‌های شماره ۴ داوطلبان توسط معاون تهذیب استان با همفکری مشاور ارشد و مسئولان گروه‌ها و ارسال تصویر آن به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد) و بایگانی اصل آن در پرونده افراد در امور صیانتی استان؛
- ۴- تأیید میثاق تربیتی افراد واجد صلاحیت ورود به حوزه علمیه، در سامانه پیشخوان حوزه؛
- ۵- برگزاری جلسه (حضور یا غیرحضور) مشاور ارشد با مدیر مدرسه جهت ارائه ویژگی‌های شخصیتی و توانمندی‌های افراد معرفی شده به مدرسه در راستای برنامه‌ریزی جهت موفقیت بیشتر؛
- ۶- تهیه گزارش کامل از دوره و ارسال آن به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد).

بسمه تعالی

فرم شماره ۱

فرم مشخصات دوره میثاق طلبگی (بخش تربیتی)

سال تحصیلی: ..... مدیریت حوزه علمیه استان: .....

تاریخ برگزاری:		نام مدیر اجرایی دوره:		تلفن همراه:	
آدرس مکان برگزاری:					
تعداد کل داوطلبان:		تعداد داوطلبان سیکل:		تعداد داوطلبان دیپلم:	
تعداد داوطلبان بالاتر از دیپلم:					
مشخصات اساتید اخلاق و اساتید کتب آموزشی دوره					
اخلاق	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
اساتید کتب	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
مشخصات مسئولان گروه‌ها (حلقات تربیتی)					
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				

مشخصات مشاوران دوره				
نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:				
نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:				
نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:				

فرم شماره ۲

بسمه تعالی

فرم ارزیابی آداب و اخلاق شرکت‌کنندگان در دوره میثاق طلبگی (بخش تربیتی)

سال تحصیلی: ..... مدیریت حوزه علمیه استان: .....

مشخصات		
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	تاریخ تولد:
صادره:	کد ملی:	کد داوطلب:
بلند مدت ☐ سفیران هدایت ☐		مقطع تحصیلی: ☐ سیکل ☐ دیپلم ☐ بالاتر از دیپلم ☐

نیاز به بررسی	بلند مدت	متوسط	خوب	عالی	موضوعات ارزیابی	محورهای کلی ارزیابی
					هدفمندی، آینده نگری و برنامه‌ریزی جهت نیل به آن*	انگیزه و علاقه‌مندی ☐ عالی ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف نیاز به بررسی ☐ بیشتر
					مشارکت در فعالیتهای گروهی (ورزشی و فرهنگی و ...)	
					حضور فعال و پویا در مجالس دعا و نیایش عمومی	
					تصور صحیح از طلبگی و انگیزه تحصیل در حوزه علمیه	
					توجه، تمرکز و دقت در امور	
					توجه به قوانین و توصیه‌ها در طول دوره	
					نشاط، سرزندگی، شادابی و آرامش	
					روحیه علمی و علاقمندی به مطالعه	
					نظم‌پذیری در امور و توجه به انضباط فردی و اهتمام به آن*	وظیفه‌شناسی ☐ عالی ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف نیاز به بررسی
					مشورت‌گرایی (عدم خود محوری)	
					تعهدات فردی، وظیفه‌شناسی و مسئولیت‌پذیری*	
					رعایت آداب فردی (علم‌آموزی، غذا خوردن،	

					نظافت، تفریح، خوابیدن و ...)	☐ بیشتر
					نقدپذیری	سازگاری ☐ عالی ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف نیاز به بررسی ☐ بیشتر
					مدارا، سازش و انعطاف‌پذیری در تعامل با افراد*	
					کنترل خشم*	
					تواضع و احترام به دیگران	
					دلسوزی و اهتمام نسبت به امور دیگران	
					حسن ظن	
					میزان و شیوه انتقاد کردن	
					اهتمام به نماز اول وقت و جماعت*	موارد کلی
					میزان درک و فهم، توانایی تجزیه و تحلیل و تیزبینی*	
					حیا و نجابت در گفتار و رفتار*	
					صبر و تحمل در برابر کمبودها و کاستی‌ها	
					اعتدال در برقراری ارتباط (عدم وابستگی و دوستی‌های افراطی)*	

یادآوری:

۱- موارد ارزیابی در ردیف "موارد کلی" بنا بر برداشت مسئول گروه، در سه محور "انگیزه و

علاقه‌مندی"، "وظیفه‌شناسی" و "سازگاری"، مورد استفاده قرار گیرد.

۲- در احراز موارد ستاره‌دار («*») دقت و توجه بیشتری شود.

ارزیابی توصیفی:

نقاط قوت:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نقاط ضعف:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

توصیه‌ها و پیشنهادها:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نام و نام خانوادگی مسئول گروه

تاریخ / امضا

پیوست ۶: نحوه برگزاری دوره «میثاق آموزشی» به صورت مستقل

مقدمه:

مدارسی که بر اساس ضرورت و مجوز شورای آموزش استان، درخواست برگزاری دوره «میثاق آموزشی» را به صورت مستقل دارند، می‌توانند دوره مذکور را مطابق این دستورالعمل اجرا نمایند:

ماده ۱: ارکان اجرایی دوره

۱. مدیریت استان؛

۲. مدیریت مدرسه؛

۳. استاد.

تبصره: کلیه امور اجرایی دوره، با محوریت مدیریت حوزه علمیه هر استان و توسط مدرسه انجام می‌گیرد.

ماده ۲: زمان برگزاری دوره «میثاق طلبگی» با محتوای آموزشی - تہذیبی پس از قبولی افراد در مصاحبه و پیش از آغاز سال تحصیلی است.

ماده ۳: طول دوره «میثاق آموزشی» حداقل ۲۰ و حداکثر ۴۵ روز می‌باشد و با توجه به شرایط خاص هر منطقه با هماهنگی مدیریت استان توسط مدرسه برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود.

تبصره: حضور در این مرحله، برای کسانی که دوره «میثاق تربیتی» را نگذرانده‌اند، با مجوز معاونت تہذیب استان، بلامانع می‌باشد.

ماده ۴: در صورت برگزاری دوره «میثاق آموزشی» به صورت مستقل، آغاز سال تحصیلی برای تمام طلاب جدیدالورود از اول مهر ماه می‌باشد.

تبصره: مدارس می‌توانند با هماهنگی مدیریت استان دروس نیم سال اول سال تحصیلی را بلافاصله پس از دوره «میثاق آموزشی» و پیش از اول مهر آغاز کنند که دستورالعمل اجرایی آن در ابتدای همین آیین‌نامه آمده است.

ماده ۵: مدیریت استان می‌تواند این دوره را به صورت متمرکز (استانی یا مجموعه چند مدرسه)

یا مدرسه‌ای برگزار نماید.

ماده ۶: ملاک قبولی و اخذ امتیاز لازم از این دوره، کسب نمره قبولی از عناوین درسی ذیل و کسب حداقل معدل ۱۴ از کلیه دروس نیم‌سال اول خواهد بود.

تبصره: افزایش سایر عناوین درسی نیم‌سال اول به جداول ذیل، با تأیید گروه علمی-تربیتی مدرسه بلامانع می‌باشد.

ماده ۷: جدول درسی دوره «میثاق آموزشی» به شرح ذیل می‌باشد:

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۱۳	احکام ۱	۴۸	۰	۴۸	-
۰۱۴	قرائت و تجوید ۱	۸	۱۶	۲۴	-
	صرف ۱	۱۶	۰	۱۶	-
	جمع ساعات	۷۲	۱۶	۸۸	-

ماده ۸: کلیه سؤال‌های امتحانی این دوره اعم از اصلی و تجدیدی، از سوی اساتید مدرّس همان دوره به صورت کتبی طرح می‌گردد.

تبصره: ده نمره از درس تجوید، به ارزیابی عملی روان‌خوانی تجوید و صحت قرائت نماز تعلق می‌گیرد.

ماده ۹: نمره قبولی همه درس‌های دوره ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۰: کسی که در دوره «میثاق آموزشی» نمره قبولی درسی را کسب نکند، دو هفته فرصت دارد تا در امتحان مجدد همان درس شرکت نماید و چنانچه در امتحان مجدد نیز نمره قبولی را اخذ نکند، پذیرش او منتفی خواهد شد.

ماده ۱۱: دریافت کد تحصیلی رسمی و تثبیت پذیرش داوطلب، پس از اخذ امتیازات لازم از شاخصه‌های تهذیبی - آموزشی و اعلام نظر مساعد مرکز امور صیانتی، مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه صورت می‌گیرد.

پیوست ۷: شورای تخصصی آموزش استان

مقدمه

به منظور استفاده از ظرفیت‌های کارشناسی و تخصصی در حوزه آموزش، ایجاد هماهنگی و انسجام مدیریتی، تسریع در بررسی و رفع مسائل آموزشی در سطح مدیریت استان و تصویب طرح‌ها و آیین‌نامه‌ها، آیین‌نامه شورای آموزش استان که به اختصار «شورا» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تدوین شده است.

این شورا به استناد بند ۲۱ مصوبه ۸۱۳ شورای عالی حوزه‌های علمیه تشکیل می‌گردد.

ماده ۱: اهداف

- ۱- ارتقای سطح نظام کارشناسی و تصمیم‌گیری در امور آموزشی استان؛
- ۲- ایجاد انسجام و هماهنگی میان بخش‌های آموزشی در مدیریت استان و مدارس استان در امور آموزشی.

ماده ۲: وظایف شورا

- ۱) پیشنهاد سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های راهبردی بلندمدت، میان‌مدت و سالانه در سطح استان؛
- ۲) بررسی طرح‌ها و برنامه‌های آموزشی خاص مدارس یا کلان در سطح استان و توسعه آن‌ها؛
- ۳) برنامه‌ریزی اجرایی برای اجرای کردن شاخص‌ها و معیارها و استانداردهای ابلاغی در عرصه‌های تخصصی آموزشی و ارزیابی مستمر آن‌ها؛
- ۴) تصویب دستورالعمل‌های اجرایی در سطح استان؛
- ۵) بررسی درخواست‌های مربوط به تأسیس، توسعه و انحلال واحدهای آموزشی استان^۱؛
- ۶) بررسی گزارش‌های نظارتی و ارزیابی در حوزه آموزشی و اتخاذ تصمیم مناسب؛

۱. مصوبات مربوط به این بند باید به تصویب مراجع قانونی بالاتر مانند شورای گسترش و ... برسد.

۷) بررسی و تصویب آیین‌نامه‌ها و ضوابط آموزشی و پیشنهاد آن به معاونت آموزش حوزه‌های علمیه؛

۸) تعیین سیاست‌ها و تصویب سقف و سهمیه پذیرش داوطلبان تحصیل در واحدهای آموزشی استان؛

۹) بررسی مسائل و مشکلات آموزشی مدارس، اساتید و طلاب و ارائه راهکارهای مناسب.
ماده ۳: ترکیب شورا^۱

۱- مدیر حوزه علمیه استان (رئیس)؛

۲- معاون آموزش مدیریت استانی (دبیر و نائب رئیس)؛

۳- معاون پژوهش مدیریت استانی؛

۴- سه نفر از مدیران مدارس استان در مقاطع مختلف، به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال؛

۵- دو نفر از اساتید سطوح عالی استان به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال؛

۶- دو نفر از اساتید سطح یک استان به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال.

تبصره ۱: شرکت سایر اعضای شورای معاونین مدیریت استانی با حق رأی بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: دعوت از کارشناسان و صاحب‌نظران بدون حق رأی با تشخیص رئیس یا دبیر شورا بلامانع است.

تبصره ۳: دستورجلسات و مصوبات شورای آموزشی استان برای تمام اعضا ارسال می‌گردد.

ماده ۴: وظایف و اختیارات رئیس شورا

۱. ریاست و اداره جلسات؛

۱. اعضای شورای مدارس حوزه علمیه قم عبارتند از:

سطح یک: مدیر دفتر هماهنگی امور مدارس حوزه علمیه قم (به عنوان رئیس)، نمایندگان معاونت‌های ستادی آموزش، پژوهش، تهذیب و تبلیغ، نماینده مرکز امور صیانتی ستاد، سه نفر از مدیران مدارس قم به تفکیک مقاطع و به انتخاب رئیس شورا، دو نفر از اساتید سطح یک به انتخاب رئیس شورا.

سطوح عالی: مسئول امور سطوح عالی حوزه علمیه قم (به عنوان رئیس)، نمایندگان معاونت‌های ستادی آموزش، پژوهش، تهذیب و تبلیغ، نماینده مرکز امور صیانتی ستاد، معاون آموزش امور سطوح عالی، چهار نفر از اساتید سطوح عالی قم به انتخاب رئیس شورا.

۲. تأیید دستور جلسات؛

۳. تأیید اعضای حقیقی شورا؛

۴. تأیید نهایی مصوبات شورا.

ماده ۵: وظایف و اختیارات دبیر شورا

۱. پیشنهاد دستور جلسات به رئیس شورا؛

۲. پیشنهاد تقویم جلسات سالانه به شورا؛

۳. دعوت از اعضای شورا؛

۴. تنظیم تصمیمات و مصوبات شورا؛

۵. ارسال مصوبات شورا به واحدهای ذی‌ربط جهت اجرا پس از تأیید و ابلاغ مدیر حوزه علمیه استان؛

۶. پیگیری اجرای مصوبات شورا و ارائه گزارش فصلی و سالانه به رئیس شورا؛

۷. پیشنهاد اعضای حقیقی شورا به رئیس شورا.

ماده ۶: برگزاری جلسات شورا

۱- جلسات شورا با حضور حداقل نیمی از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات با رأی اکثریت حاضرین در جلسه، مصوب محسوب شده و در صورت تساوی آراء، پیشنهاد موافق با نظر رئیس شورا مصوب محسوب می‌شود.

۲- جلسات شورا به صورت ماهانه برگزار می‌گردد و در صورت ضرورت به تشخیص رئیس یا دبیر شورا، جلسات فوق‌العاده تشکیل خواهد شد.

۳- مصوبات شورا در حوزه وظایف مدیریت استان و ابلاغ مدیر حوزه علمیه استان لازم‌الاجرا خواهند بود و در مواردی که نیاز به تأیید مراجع بالاتر می‌باشد، مصوبات و تصمیمات به آن مرجع ارسال خواهد شد.

۴- دوتنامه تشکیل جلسات و مصوبات شورا به اعضای شورای معاونین مدیریت استان ارسال می‌گردد.

پیوست ۸: تقویم تحصیلی

مقدمه

پیر و مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه در خصوص لزوم اصلاح تقویم تحصیلی و تأکید شورای تخصصی آموزش، معاونت آموزش حوزه‌های علمیه پس از مشورت با کارشناسان، «تقویم تحصیلی حوزه‌های علمیه» را مورد بازبینی قرار داد.

در این طرح علاوه بر حفظ و تقویت شاخص‌های عمومی در برنامه‌ریزی آموزشی، ملاحظات و سیاست‌های ذیل مد نظر قرار گرفته است:

۱. توجه به جایگاه محوری متن در فرآیند تحصیلی؛ در حوزه‌های علمیه همواره، متون محور آموزش بوده‌اند و در فرآیند آموزشی در کنار علم‌آموزی، تحلیل محتوا و تطبیق آن‌ها بر متن یک اصل بوده است. هم‌اکنون نیز در بخش مهمی از دروس این سنت حفظ شده و تدریس متن، تطبیق و تحلیل آن از سوی استاد و اهتمام طلبه به فراگیری آن‌ها در فرآیند آموزشی لازم شمرده می‌شود. از همین رو توجه به این نکته در برنامه‌ریزی و طراحی تقویم تحصیلی و فراهم آوردن قابلیت تطبیق و تحلیل متنی با در اختیار قرارگرفتن زمان مناسب لازم می‌نماید.

۲. اختصاص یافتن ساعات درسی به اندازه مورد نیاز؛ در کنار نکته فوق، توجه به مسائلی مانند شرایط یادگیری، روش‌های تدریس، ویژگی‌های خاص منطقه‌ای، مدارس و ... انعطاف‌پذیری حجم ساعات درسی را طلب می‌کند. برای مثال درسی که ارزش ساعاتی آن ۸۰ ساعت است ممکن است با توجه به شرایط ایام تحصیلی یا شرایط یادگیری طلاب و یا ویژگی‌های استاد، نیاز به اختصاص مقدار ساعات کمتر و یا بیشتری در طول سال تحصیلی داشته باشد، هر چند التزام به یک ارزش ساعتی ثابت به عنوان ملاک محاسبه رشد تحصیلی و ارزیابی وضعیّت علمی لازم است. از همین رو در طراحی تقویم تحصیلی امکان انعطاف در ساعات مورد نیاز برای تدریس و یادگی-

ری دروس با قابلیت کاستن یا افزایش ساعات مورد نیاز تدریس، مورد توجه بوده است.

۳. قابلیت تناسب ایام تحصیلی و درسی با رسالت‌های حوزوی و مناسبت‌های خاص مورد اهتمام حوزویان؛ از جمله مهمترین رسالت‌های حوزویان، توجه به تبلیغ معارف دین، خصوصاً در ایام خاص تبلیغی می‌باشد. همچنین پاسداشت مقام و منزلت ائمه اطهار علیهم‌السلام و برخی از مناسبت‌های ملی، از جمله موارد مورد تأکید در حوزه‌های علمیه می‌باشد.

متناسب سازی ایام تحصیلی با این مسئله از یک سو و توجه به توسعه نیافتن تعطیلات به منظور عدم اختلال در برنامه‌های آموزشی از سویی دیگر ضروری است.

۴. انطباق ایام تحصیلی با شرایط بومی جغرافیایی، اجتماعی و ... مدارس علمیه در هر منطقه؛ توجه به وضعیت آب و هوایی، کیفیت و کمیت امکانات مدارس علمیه، مناطق زندگی طلاب و دوری از محل سکونت آن‌ها و نکاتی از این دست در طراحی «تقویم تحصیلی» اجتناب ناپذیر است.

به عنوان نمونه در برخی از مناطق کشور در کلیه ایام سال، امکان برگزاری کلاس‌های درسی وجود دارد ولی در برخی از مناطق امکان برگزاری کلاس‌های درسی حتی به شکل متداول نیز یا وجود ندارد و یا به سختی امکان‌پذیر می‌باشد.

لحاظ این شرایط در طراحی تقویم تحصیلی و دستورالعمل‌های مربوطه، مدنظر قرار گرفته است.

۵. قابلیت انعطاف‌پذیری بر اساس شیوه‌ها و روش‌های آموزشی؛ طراحی تقویم تحصیلی بدون در نظر گرفتن روش‌های آموزشی و شیوه‌های تدریس امری ناممکن است. تنوع در روش‌های تدریس، میزان استفاده از ابزارهای آموزشی، نحوه بکارگیری طلاب در فرآیند یادگیری و آموزش‌دهی و ... می‌تواند در تعیین زمان، طراحی ایام درسی و ... تأثیر بسزایی داشته باشد. چه بسا استفاده از برخی از شیوه‌های آموزشی منجر به توسعه و یا تقلیل در زمان آموزش و ساعات اختصاص یافته به دروس شود که این تقویم، قابلیت این بهره‌گیری را فراهم می‌آورد.

۶. اهتمام به اجرایی کردن واقعی آیین‌نامه‌های آموزشی؛ برخی از مفاد و مواد آیین‌نامه‌ها

و دستورالعمل‌های آموزشی، در زمان اجرا، بعضاً مغفول مانده و به تدریج فراموش شده است و برخی نیز به شکل مناسبی اجرا نمی‌شود. برای مثال در مصوبه ۲۰۸ شورای عالی در خصوص برگزاری دروس سطح حوزه علمیه قم در روزهای پنج شنبه تأکید شده است ولی به صورت کامل به اجرا در نمی‌آید. بنابراین با توجه به این نکته می‌توان به اهمیت اجرایی کردن واقعی آیین‌نامه‌های آموزشی و تأثیر آن در ارزیابی و برنامه‌ریزی پی برد.

۷. استفاده از ظرفیت‌های آموزشی تمام ایام سال؛ تأکید و سنت حوزه‌های علمیه بر بهره‌گیری از تمام روزهایی است که امکان آموزش در آن فراهم باشد؛ هرچند که برخی از طلاب در راستای سایر مأموریت‌ها یا بر اساس نیازها و یا ضرورت، امکان تحصیل و تدریس در همه ایام را نداشته باشند. از همین رو در طراحی تقویم تحصیلی به این نکته توجه شده که طلاب دارای شرایط بتوانند به صورت رسمی در مناسبت‌هایی همچون تابستان، ایام تبلیغی و مانند اینها به فعالیت‌های علمی و آموزشی خود ادامه دهند.

لذا با توجه به نکات فوق، معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، به منظور تسهیل در اجرایی کردن طرح مذکور، دستورالعمل «تقویم تحصیلی حوزه‌های علمیه» را با ملاک و محور قرار دادن مصوبات ۲۰۸ و ۸۹۶ شورای عالی، تنظیم و پس از تصویب در شورای تخصصی آموزش، به شرح ذیل ابلاغ می‌نماید.

آیین‌نامه تقویم آموزشی

ماده ۱: ایام تحصیلی و درسی حوزه‌های علمیه در هر سال تحصیلی در دو بخش اصلی و اختیاری قابل برنامه‌ریزی است که بخش اصلی آن شامل دو نیم‌سال بوده و از اول شهریورماه هر سال تا پانزدهم تیرماه سال بعد و بخش اختیاری آن نیز که با عنوان دوره آموزشی تابستانی می‌باشد، از ۱۶ تیرماه تا ۳۱ مردادماه قابل برنامه‌ریزی می‌باشد.

ماده ۲: برنامه‌ریزی و تدوین جزئیات تقویم تحصیلی در مواردی مانند شروع سال تحصیلی، ایام امتحانی، پایان هر نیم‌سال، با رعایت ضوابط ابلاغی، بر عهده مدارس علمیه می‌باشد.

ماده ۳: تقویم تحصیلی پس از تنظیم توسط مدیریت مدرسه، باید به تصویب شورای مدرسه برسد و پس از تأیید مدیریت حوزه علمیه استان لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۱: عدم پاسخگویی مدیریت حوزه علمیه استان در مدت حداکثر دو هفته، به منزله تأیید تقویم پیشنهادی مدرسه می‌باشد.

تبصره ۲: مدارس علمیه حداکثر تا دو هفته قبل از شروع سال تحصیلی، موظف به اعلام تقویم آموزشی نیم‌سال اول و دوم سال تحصیلی خود به مدیریت استان هستند.^۱

ماده ۴: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مدیریت‌های استانی می‌توانند در آغاز هر سال تحصیلی، یک روز معین را به صورت نمادین برای آغاز سال تحصیلی انتخاب نموده و نسبت به برگزاری مراسم افتتاحیه و آغاز سال تحصیلی در آن روز اقدام نمایند که تطابق آغاز دروس مدارس با این روز الزامی نمی‌باشد.

الف) ایام تعطیلی در سال تحصیلی؛

ماده ۵: دروس رسمی در مناسبت‌های ذکر شده در ماده‌های ۶، ۷، ۸، ۱۰ و ۱۱ تعطیل می‌باشد.

تبصره ۱: برگزاری مراسم‌های مذهبی و فرهنگی در مناسبت‌های مذکور توسط مدارس علمیه در این ایام بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: مدارس علمیه می‌توانند در سایر مناسبت‌های مذهبی و یا ملی، ضمن برگزاری دروس، ساعتی از روز را به برگزاری مراسم بزرگداشتی متناسب با آن روز اختصاص دهند.

۱. در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ مدارس حداکثر تا دو هفته بعد از شروع سال تحصیلی نیز مجاز به ارسال تقویم تحصیلی به مدیریت حوزه علمیه استان جهت تصویب خواهی هستند.

ماده ۶: ایام تعیین شده در جدول ذیل به عنوان ایام تعطیلی دروس سطح یک می باشد:

ردیف	روز	مناسبت	تعداد روز
۱	۹ محرم	تاسوعای حسینی	۱
۲	۱۰ محرم	عاشورای حسینی	۱
۳	۲۰ صفر	اربعین حسینی	۱
۴	۲۸ صفر	رحلت حضرت رسول ﷺ و شهادت امام حسن مجتبیٰ (ع)	۱
۵	آخرین روز صفر	شهادت امام رضا (ع)	۱
۶	۸ ربیع الاول	شهادت امام حسن عسکری (ع)	۱
۷	۱۷ ربیع الاول	ميلاد حضرت رسول ﷺ و امام جعفر صادق (ع)	۱
۸	۳ جمادی الثانی	شهادت حضرت زهرا (ع)	۱
۹	۱۳ رجب	ميلاد امیرالمومنین (ع)	۱
۱۰	۲۷ رجب	مبعث پیامبر اعظم ﷺ	۱
۱۱	۱۵ شعبان	ميلاد امام عصر (ع)	۱
۱۲	۲۱ رمضان	شهادت امام علی (ع)	۱
۱۳	۱ و ۲ شوال	عید فطر	۲
۱۴	۲۵ شوال	شهادت امام صادق (ع)	۱
۱۵	۱۰ ذی الحجه	عید قربان	۱
۱۶	۱۸ ذی الحجه	عید غدیر	۱
۱۷	۱ تا ۴ فروردین	ایام نوروز	۴
۱۸	۱۲ فروردین	روز جمهوری اسلامی	۱
۱۹	۱۴ خرداد	رحلت حضرت امام خمینی (ره)	۱
۲۰	۱۵ خرداد	سالروز قیام ۱۵ خرداد	۱
۲۱	۲۲ بهمن	روز پیروزی انقلاب اسلامی	۱
جمع			۲۵

ماده ۷: دروس سطوح عالی و خارج علاوه بر ایام ذکر شده در ماده ۶، در مناسبت‌های ذیل نیز برگزار نمی‌گردد:

ردیف	روز	مناسبت	تعداد روز
۱	آخر ذی‌القعدة	شهادت امام جواد (ع)	۱
۲	۷ ذی‌الحجه	شهادت امام باقر (ع)	۱
۳	۲۵ محرم	شهادت امام سجاد (ع)	۱
۴	۷ صفر	شهادت امام حسن مجتبی (ع)	۱
۵	۱۳ جمادی الاول	شهادت حضرت زهرا (ع)	۱
۶	۳ رجب	شهادت امام هادی (ع)	۱
۷	۲۵ رجب	شهادت امام کاظم (ع)	۱
۸	۳ شعبان	ميلاد امام حسين (ع)	۱
جمع			۸

ماده ۸: دروس سطوح عالی و خارج حوزه‌های علمیه در ایام تبلیغی برای طلاب و اساتید طبق جدول ذیل، تعطیل می‌باشد.

ردیف	موضوع	زمان	تعداد روز
۱	ایام تبلیغی ماه محرم	از ۲۸ ذی‌الحجه تا ۱۳ محرم	۱۵
۲	ایام تبلیغی ماه صفر	از ۱۶ صفر تا دوم ربیع‌الاول	۱۶
۳	ایام تبلیغی فاطمیه اول ^۱	۱۳ تا ۱۵ جمادی‌الاول	۳
۴	ایام تبلیغی فاطمیه دوم	اول تا سوم جمادی‌الثانی	۳
۵	ایام تبلیغی ماه رمضان	از ۲۸ شعبان تا دوم شوال	۳۴
جمع			۷۱

تبصره ۱: برگزاری دروس در ایام تبلیغی برای طلاب متقاضی بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: تعطیلی دروس سطح یک در ایام تبلیغی، مجاز نمی‌باشد.

۱. با نظر شورای آموزش استان، در صورت اعزام طلاب سطوح عالی و سفیران هدایت برای تبلیغ، غیبت آن‌ها در دروس، امتحانات و ... در روزهای دوازدهم جمادی‌الاول و چهارم جمادی‌الثانی، مجاز بوده و تأثیری در محاسبه غیبت‌ها نخواهد داشت.

ماده ۹: دروس برنامه آموزشی مدارس سفیران هدایت (بجز طلاب سال اول تحصیلی) در ایام تبلیغی محرم و ایام فاطمیه اول و دوم برگزار نمی‌گردد و در این ایام طلاب شاغل به تحصیل در این برنامه می‌توانند جهت اعزام به تبلیغ، اقدام نمایند.

تبصره: آیین‌نامه طراحی تقویم تحصیلی برنامه آموزشی مدارس سفیران هدایت بجز مورد فوق، تابع آیین‌نامه سطح یک می‌باشد.

ماده ۱۰: تعطیلات تابستانی دروس حوزه‌های علمیه از ۱۶ تیرماه تا ۳۱ مردادماه هر سال می‌باشد و در این ایام مدارس و مدیریت‌های استانی می‌توانند به اجرای دوره آموزشی تابستانی اقدام نمایند.

ماده ۱۱: هرگونه تغییر در جداول مذکور، مجاز نمی‌باشد.

ب) روزهای مجاز به برگزاری دروس رسمی در سال تحصیلی؛

ماده ۱۲: حداقل تعداد ایام درسی در سطوح و مقاطع مختلف آموزشی و همچنین برنامه‌های آموزشی مختلف، مطابق آیین‌نامه‌های آموزشی و ضوابط ابلاغی، بر اساس جدول ذیل می‌باشد:

ردیف	مقطع تحصیلی	نیم‌سال اول		نیم‌سال دوم		جمع
		ایام درسی	ایام امتحانی	ایام درسی	ایام امتحانی	
۱	سطح یک	۸۵	۷	۸۵	۷	۱۸۴ روز
۲	سطوح عالی	۷۰	۵	۷۰	۵	۱۵۰ روز
۳	دروس خارج	۱۳۰ تا ۱۵۰ روز				

تبصره: لازم است در جانیایی ایام برگزاری دروس، به گونه‌ای عمل شود که ایام درسی از حداقل ذکر شده در جدول فوق، کمتر نشود.

ماده ۱۳: ایام درسی با رعایت مقدار حداقلی ذکر شده در ماده ۱۲، توسط مدارس علمیه و در بازه زمانی از اول شهریورماه تا پانزدهم تیرماه سال بعد، مشخص می‌گردد که پس از تأیید مدیریت حوزه علمیه استان، رعایت آن الزامی است.

ماده ۱۴: ضوابط مربوط به نظام آموزشی، ساعات برگزاری دروس، جدول برنامه‌ریزی دروس، افزایش و یا کاهش ساعات درسی و ... مطابق آیین‌نامه آموزشی می‌باشد.

ماده ۱۵: برگزاری دروس در روزهای پنج‌شنبه برای همه سطوح و مقاطع حوزه‌های علمیه الزامی می‌باشد.

تبصره ۱: در صورتی که واحدهای آموزشی ساعات الزامی هر درس را در سایر روزها به حد نصاب لازم برسانند، ارائه دروسی مانند حدیث‌خوانی، اخلاق و ... در روزهای

پنج‌شنبه بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: در مقطع خارج، برگزاری دروس رسمی در روزهای پنج‌شنبه ضروری نبوده و اختصاص آن روز به برگزاری دروسی همچون اخلاق و یا حدیث‌خوانی بلامانع است.

ج) روزهای امتحانی و جانمایی آن در سال تحصیلی؛

ماده ۱۶: در تدوین تقویم تحصیلی، تعیین روزهای امتحانی هر درس الزامی بوده و همراه تقویم سالانه ارائه می‌گردد.

ماده ۱۷: زمان برگزاری امتحان هر درس، بعد از پایان محدوده درسی و با رعایت ساعات تعیین‌شده برای آن می‌باشد و در غیر این صورت برگزاری امتحان آن درس مجاز نبوده و در صورت برگزاری امتحان، نمرات آن رسمیت ندارد.

تبصره: طلابی که حد نصاب لازم در خصوص حضور در کلاس‌های درسی را داشته باشند، مجاز به شرکت در امتحانات آن درس هستند.

ماده ۱۸: زمان برگزاری امتحانات به جز امتحاناتی که بر عهده معاونت آموزش ستاد می‌باشد، توسط مدارس علمیه تعیین می‌گردد.

ماده ۱۹: مطابق آیین‌نامه آموزشی، برنامه‌ریزی، برگزاری، طرح سؤال^۱ و تصحیح اوراق امتحانی بر عهده مدارس علمیه می‌باشد.

ماده ۲۰: برگزاری امتحانات دروسی که به صورت متمرکز از سوی معاونت آموزش ستاد طراحی می‌شود، در چهار نوبت در سال تحصیلی و در ایامی که کمترین اختلال را در برگزاری دروس داشته باشد، برنامه‌ریزی می‌گردد.

تبصره: زمان امتحانات دروس مذکور هر ساله توسط معاونت آموزش ستاد اعلام می‌گردد.

ماده ۲۱: فرایند تدوین تقویم تحصیلی مراکز تخصصی و فقهی همانند مدارس علمیه و دیگر واحدهای آموزشی حوزه‌های علمیه می‌باشد و پس از تأیید توسط شورای آموزش استان، لازم‌الاجرا خواهد بود.

د) ایام برگزاری دوره تابستانی و جانمایی آن در سال تحصیلی؛

ماده ۲۲: تعیین زمان برگزاری دوره آموزشی تابستانی، بعد از تعیین زمان شروع و پایان سال

۱. به جز برخی از دروس خاص که بر عهده معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

تحصیلی و با لحاظ نیم‌سال‌ها و زمان برگزاری امتحانات هر دو نیم‌سال، می‌باشد.

ماده ۲۳: زمان برگزاری دوره آموزشی تابستانی از ۱۶ تیرماه تا ۳۱ مردادماه است.

تبصره: ضوابط و شرایط برگزاری دوره آموزشی تابستانی، مطابق آیین‌نامه‌های آموزشی ابلاغی است.

ماده ۲۴: با توجه به تنوع گونه‌ها و محتواهای دوره‌های آموزشی تابستانی، توجه به ضوابط و دستورالعمل‌های مربوطه در تعیین تقویم تحصیلی و زمان‌بندی دوره تابستانی ضروری می‌باشد.

هـ) روزهای قابل استفاده برای برنامه‌های تکمیلی (تبلیغی، پژوهشی، تہذیبی و...)
در ایام غیردرسی در سال تحصیلی؛

ماده ۲۵: با توجه به اینکه تعداد ایام فعالیت تحصیلی مدارس می‌تواند بیش از مقدار حداقلی الزامی مشخص شده در جدول مندرج در ماده ۱۲ باشد، مدارس می‌توانند یا برخی از دروس نیم سال بعد یا سایر برنامه‌های آموزشی^۱، پژوهشی، فرهنگی و تہذیبی خود را در این ایام برنامه‌ریزی کنند و یا اینکه با افزایش روزهای تحصیلی از حجم دروس روزانه کاسته و به این نوع از برنامه‌ها اختصاص دهند.

تبصره: الزامی کردن شرکت طلاب در برنامه‌های تکمیلی آموزشی و یا برنامه‌ها و دوره‌های مهارتی، تبلیغی، پژوهشی و... با تصویب شورای مدرسه بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۶: ارائه هرگونه برنامه غیردرسی در ایام و ساعات درسی، مجاز نمی‌باشد و برنامه‌ریزی و برگزاری هرگونه برنامه، غیر از برنامه دروس رسمی، باید در ایام و ساعاتی غیر از ساعات اختصاصی دروس رسمی باشد.

جداول کلی تعداد ایام درسی و تعطیلی در سال تحصیلی جدید:

ماده ۲۷: ایام درسی و تعطیلی حوزه‌های علمیه در سال تحصیلی جدید به شرح ذیل می‌باشد که مدارس لازم است با لحاظ نکات ذکرشده در آیین‌نامه، به لحاظ جانمایی ایام تحصیلی، درسی و تعطیلی پردازند.

۱. مثلاً تعمیق بخشی به مباحث ارائه شده در طول نیم‌سال.

الف) سطح یک؛ مقدار ایام تحصیلی الزامی مورد نیاز: ۱۸۴ روز

ردیف	سال تحصیلی	وضعیت		تعداد روزهای مازاد بر ایام تحصیلی الزامی
		تعداد روزهای درسی	تعداد روزهای تعطیلی	
۱	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۲۵۲	۸۲	۶۸ (روز مازاد)

ب) سطوح عالی؛ مقدار ایام تحصیلی الزامی مورد نیاز: ۱۵۰ روز

ردیف	سال تحصیلی	وضعیت		تعداد روزهای مازاد بر ایام تحصیلی الزامی
		تعداد روزهای درسی	تعداد روزهای تعطیلی	
۱	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۲۱۵	۱۱۹	۶۵ (روز مازاد)

ج) دروس خارج؛ مقدار ایام تحصیلی الزامی مورد نیاز: ۱۳۰ تا ۱۵۰ روز (گزارش

ذیل بر مبنای عدد ۱۵۰ روز درسی انجام شده است)

ردیف	سال تحصیلی	وضعیت		تعداد روزهای مازاد بر ایام تحصیلی الزامی
		تعداد روزهای درسی	تعداد روزهای تعطیلی	
۱	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۱۸۶	۱۴۸	۳۶ (روز مازاد)

پیوست ۹: نحوه برگزاری دروس کارورزی روش‌ها^۱

مقدمه:

لازمه تبلیغ، مجهز بودن به دو بال علم و عمل از سویی و مهارت در انتقال معارف دینی به مخاطبین مختلف در موقعیت‌های گوناگون از سوی دیگر است و مدارس سفیران هدایت عهده‌دار تجهیز متعلمین محترم به این دو بال و بالا بردن توان تبلیغی مبلغان دینی می‌باشد. بخش پژوهش علاوه بر ساماندهی فعالیت‌های پژوهشی دروس، زمینه‌های لازم برای کسب مهارت‌های مورد نیاز برای ارائه جذاب معارف دینی به مخاطبان را بر عهده دارد، این بخش تلاش می‌کند تا طلاب عزیز در سایه برنامه‌های پیش‌بینی شده در گروه‌های مهارتی و تمرین‌های مداوم، همراه با تلاش و کوشش و جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز، به مهارت لازم در جهت بیان معارف دینی برای اقشار مختلف اجتماعی را کسب کند.

هدف کلی:

ماده ۱: تربیت خطبا و مبلغینی که بتوانند مطالب دینی را در قالب‌های مناسب و شیوه‌های جذاب با توجه به نیازهای مخاطبان مختلف، ارائه کنند.

ماده ۲: در هر نیم‌سال در راستای تحقق هدف کلی، با تمرین‌های ذیل هدف خاصی دنبال می‌شود:

نیم‌سال	عنوان درس	هدف خاص
۴	کارورزی روش‌ها ۱	توانمند شدن در تدریس و کلاس‌داری
۵	کارورزی روش‌ها ۲	توانمند شدن در مسئله‌یابی، خطبه‌خوانی و ایجاد انگیزه در ابتدای سخنرانی
۶	کارورزی روش‌ها ۳	توانمند شدن در تحریک احساس
۷	کارورزی روش‌ها ۴	توانمند شدن در اقناع اندیشه
۸	کارورزی روش‌ها ۵	توانمند شدن در مرثیه‌خوانی و گریز
۹	کارورزی روش‌ها ۶	توانمند شدن در منبر کامل

۱. این دستور العمل، سابقاً توسط معاونت محترم تبلیغ تدوین و در سال ۱۳۹۵ ابلاغ شده و در حال حاضر تغییری نکرده است.

راههای دستیابی به هدف:

ماده ۳: برای رسیدن به هدف کلی، مراحل ذیل اجرا می‌شود:

(الف) تشکیل گروه‌های تمرینی و مهارتی از متعلمین.

(ب) تمرین شیوه‌های کلاس‌داری تبلیغی.

(ج) تمرین خطابه و سخنوری بر اساس برنامه و سرفصل ابلاغی.

(د) مطالعه کتب مربوط به موضوعات مشخص شده قرآنی، روائی، خطبه، ادعیه، احکام، سخنان حکمت‌آمیز، نقل قول بزرگان، تاریخ، سیره، داستان، شعر، نثر ادبی، طنز، مثال، ضرب‌المثل، آمار و ...

(هـ) بررسی روش سخنوری سخنرانان موفق.

(و) اجرای عملی شیوه‌های ذکر مصیبت.

(ز) ارزیابی فعالیت‌های عملی افراد توسط گروه و اساتید.

مسئول کارورزی روش‌ها:

ماده ۴: مسئول کارورزی روش‌ها، معاون پژوهش حوزه می‌باشد.

ماده ۵: انتقال پیشنهادات و انتقادات دبیران گروه‌ها به مسئولین و اساتید و ...، بر عهده مسئول کارورزی روش‌ها می‌باشد.

جلسات توجیهی:

ماده ۶: در پایان کلاس روش تدریس و کلاس‌داری برنامه کارورزی روش‌ها و اهمیت آن توسط استاد این درس توضیح داده می‌شود.

ماده ۷: در همه نیم‌سالهائی که کارورزی روش‌ها برگزار می‌شود، طی یک جلسه توجیهی در ابتدای نیم‌سال، برنامه‌های گروه در آن نیم‌سال توسط استاد راهنما توضیح داده می‌شود.

تشکیل گروه:

ماده ۸: هر متعلم موظف است از ابتدای نیم‌سال چهارم تحصیلی در کارورزی روش‌ها شرکت نموده و جهت کسب مهارت لازم تلاش کند.

تبصره ۱: لازم است اعضاء یک گروه هم‌دوره باشند مگر در موارد استثنائی که با موافقت مسئول کارورزی روش‌ها صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: پیش‌نیاز کارورزی روش‌ها به شرح ذیل می‌باشد:
کارورزی روش‌های ۱: روش آموزش کودکان و نوجوانان و یا روش تدریس (وکلاسداری)؛

کارورزی روش‌های ۲: فن خطابه (۱) و کارورزی روش‌های (۱).

کارورزی روش‌های ۳: فن خطابه (۱).

کارورزی روش‌های ۴: فن خطابه (۲).

کارورزی روش‌های ۵: روش ذکر مصیبت.

کارورزی روش‌های ۶: کارورزی روش‌های (۴).

ماده ۹: حداقل اعضاء یک گروه ۷ نفر و حداکثر ۱۲ نفر می‌باشد.

تبصره: به دلیل لزوم تمرین در گروه بهتر است اعضاء گروه بیش از ۱۰ نفر نباشند.
ماده ۱۰: شرکت در جلسات، برای همه اعضاء الزامی است و به منزله یک درس نظری عملی در هر نیم‌سال خواهد بود.

دبیر گروه:

ماده ۱۱: ابتدای تشکیل گروه، دبیر گروه توسط استاد راهنما از بین متعلمین انتخاب و برای یک نیم‌سال به مسئول کارورزی روش‌ها معرفی می‌شود.

ماده ۱۲: در نیم‌سال‌های بعد فردی از اعضاء گروه که از توانمندی لازم برخوردار باشد توسط اعضاء انتخاب و با تأیید مسئول کارورزی روش‌ها به‌عنوان دبیر گروه منصوب می‌گردد.
(برگه ک-۱۳۲)

ماده ۱۳: در صورت احراز ضعف دبیر گروه، پیشنهاد حذف او توسط استاد راهنما به مسئول کارورزی روش‌ها داده می‌شود و با توافق ایشان، دبیر جدید توسط اعضاء، انتخاب و جایگزین می‌گردد.

وظایف دبیران گروه‌ها:

ماده ۱۴: وظایف دبیران گروه‌ها:

- ۱ - معرفی دو نفر به مسئول کارورزی روش‌ها به عنوان جانشین اول و دوم.
  - ۲ - هدایت گروه بر اساس برنامه مصوب و ارائه گزارش کار. (برگه ک - ۱۳۴)
  - ۳ - شرکت فعال در جلسات هفتگی دبیران گروه‌ها.
  - ۴ - معرفی افراد قوی و ضعیف در گروه به مسئول کارورزی روش‌ها به صورت ماهیانه.
- تبصره:** ملاک‌های تشخیص افراد قوی عبارت است از:
- الف) نظم و انضباط.
  - ب) مقدار فعال بودن در گروه.
  - ج) روحیه کار جمعی.
  - د) ارائه تمرین‌ها.
- ۵ - حضور و غیاب براساس برگه ک - ۱۳۵.
  - ۶ - جمع‌آوری فیش‌های افراد، علامت‌گذاری در برگه ک - ۱۳۵ و تحویل آن به استاد راهنما و بازگرداندن فیش‌ها.
  - ۷ - معرفی افراد متقاضی جابجایی در گروه‌ها و پیشنهاد جابجایی افراد در صورت لزوم.
  - ۸ - نظارت بر شروع و اتمام برنامه اجرایی کارورزی روش‌ها.
  - ۹ - دادن نمره انضباط افراد گروه در پایان هر نیم‌سال تا ۲ نمره. (برگه ک - ۱۳۶)

جلسات دبیران گروه‌ها:

- ماده ۱۵: این جلسات هر هفته با حضور یکی از اساتید راهنما برای هر دوره، در روز برگزاری گروه انجام می‌شود.
- ماده ۱۶: مسئولیت این جلسات به عهده مسئول کارورزی روش‌ها بوده و یک نفر از اعضا با رأی اکثریت به عنوان دبیر جلسات انتخاب می‌شود.
- ماده ۱۷: عدم حضور بدون عذر دبیر گروه یا معاون وی در جلسات دبیران گروه‌ها بیش از ۲ جلسه، موجب جایگزین شدن دبیر جدید خواهد شد.

جلسات گروه‌ها:

ماده ۱۸: گروه‌ها لازم است در هر نیم‌سال ۱۶ جلسه ۲ ساعته بر اساس جدول برنامه اجرایی نیم‌سال مربوطه داشته باشند.

انتقال از گروه‌ها:

ماده ۱۹: انتقال از یک گروه، با ارائه درخواست کتبی به مسئول کارورزی روش‌ها و ذکر علل آن، پس از تأیید ایشان و استاد راهنما امکان پذیر است.

ماده ۲۰: چنانچه دو سوم اعضای گروه خواهان جابجایی یکی از اعضای گروه باشند، می‌توانند پیشنهاد خود را با ذکر دلیل به مسئول کارورزی روش‌ها ارائه نمایند. در صورت موافقت وی و استاد راهنما، انتقال انجام می‌گیرد.

نظارت:

ماده ۲۱: مدیر مدرسه، جهت نظارت به صورت متناوب در جلسات گروه‌ها شرکت خواهد کرد.

حضور و غیاب:

ماده ۲۲: حضور و غیاب کارورزی روش‌ها بر عهده آموزش بوده و همانند حضور و غیاب دروس نظری خواهد بود و کسانی که بیش از سه شانزدهم جلسات را غایب باشند، درس کارورزی روش‌های ایشان حذف خواهد شد.

تمرین:

ماده ۲۳: در کلیه جلسات، کار تمرین سخنرانی، ذکر مصیبت، کلاس‌داری و... طبق جداول برنامه اجرایی کارورزی روش‌ها در هر نیم‌سال با جدّیت دنبال می‌شود.

نمره:

ماده ۲۴: در ارزیابی هر نیم‌سال ۱۰ نمره به ارائه کار عملی مورد نظر در نیم‌سال (روش سخنرانی، ذکر مصیبت، کلاس‌داری) و ۸ نمره به مطالعه و پژوهش (فیش‌نویسی) و ۲ نمره به انضباط و تلاش گروهی اختصاص خواهد یافت.

ماده ۲۵: نمره امتحان کارورزی روش‌ها، با معدل‌گیری از نمرات اجرایی (برگه ک - ۱۳۷ و ۱۳۸) و نمرات پژوهش و تکالیف (برگه ک - ۱۳۹) در طول همان نیم‌سال که توسط استاد

راهنما به هر متعلم داده شده انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۶: افرادی که در انجام تکالیف و ارائه به‌موقع آن به دبیر گروه کوتاهی نمایند و حداقل ۵ هفته تکالیف را تحویل نداده باشند، آن درس کارورزی روش‌های آن‌ها حذف خواهد شد.

ماده ۲۷: افرادی که حداقل ۵ جلسه در گروه حضور جدّی نداشته (هر چند از نظر فیزیکی در جلسه حاضر باشند) و یا اینکه توسط دبیر گروه ضعیف یا متوسط تشخیص داده شوند آن درس کارورزی روش‌های آن‌ها حذف خواهد شد.

ماده ۲۸: نمره قبولی در کارورزی روش‌ها ۱۲ از ۲۰ می‌باشد. کسانی که نمره آن‌ها زیر ۱۲ باشد مردود اعلام می‌شوند و باید مجدداً در گروه شرکت کنند.

اساتید راهنما:

ماده ۲۹: اساتید راهنما حتی‌الامکان باید حکم تدریس یکی از دروس مهارتی و روشی را داشته باشند.

ماده ۳۰: دعوت از اساتید راهنما به عهده مسئول کارورزی روش‌ها می‌باشد.

ماده ۳۱: نحوه حضور استاد راهنما در جلسات کارورزی روش‌ها:

کارورزی روش‌ها ۱ و ۵: همه ساعات.

کارورزی روش‌ها ۲، ۳، ۴ و ۶: از هر ۲ ساعت ۱ ساعت.

ماده ۳۲: وظایف اساتید راهنما:

- ۱ - رعایت دقیق آیین نامه و برنامه گروه‌ها در هر نیم‌سال.
  - ۲ - جهت دادن گروه به سوی اهداف مطلوب در هر نیم‌سال.
  - ۳ - حضور در هر گروه طبق برنامه آن نیم‌سال.
  - ۴ - معرفی یک نفر به عنوان دبیر گروه در نیم‌سال اول بر اساس برگه ک - ۱۳۲.
  - ۵ - کنترل نحوه مدیریت دبیر گروه و عملکرد ایشان.
  - ۶ - کنترل کار تمرین گروه و نحوه نقد اعضا.
  - ۷ - ثبت نمره برای کلیه اجرا و تمرین هر یک از اعضا گروه بر اساس برگه ک - ۱۳۷ و ۱۳۸.
- (در پایان هر نیم‌سال معدل نمرات طول نیم‌سال تا سقف ۱۰ نمره امتحان مهارتی ثبت می‌گردد).

- ۸ - تصحیح فیش‌ها و تکالیف اعضا گروه و ثبت نمرات تکالیف در برگه ک - ۱۳۹.
 (در پایان هر نیم‌سال معدل نمرات طول نیم‌سال تا سقف ۸ نمره امتحان پژوهشی محسوب می‌شود).
 ۹ - شرکت در جلسات هماهنگی و تمرینی اساتید راهنما.
 ۱۰ - معرفی افراد قوی و ضعیف هر گروه به مسئول کارورزی روش‌ها.

فیش‌نویسی:

- ماده ۳۳: کار پژوهشی افراد بر اساس جدول برنامه اجرایی کارورزی روش‌ها (که به ضمیمه می‌باشد) انجام خواهد شد. در صورتی که همه اعضا گروه موافق باشند، می‌توانند علاوه بر برنامه پژوهشی ارائه شده، برنامه‌های پژوهشی دیگری تنظیم و اجرا کنند.
 ماده ۳۴: در مواردی که ارائه فیش تبلیغ لازم است، متعلمین می‌توانند از فیش‌هایی که جهت تحقیقات دروس دیگر نوشته‌اند (به جز درس فن خطابه) در صورتی که در راستای کار پژوهشی گروه باشد استفاده کنند و ارائه آن فیش‌ها بلامانع است.
 ماده ۳۵: پژوهش‌های مربوط به هر هفته از کارورزی روش‌ها باید تا روز پنج‌شنبه همان هفته تحویل داده شود و تکالیف جا مانده به هیچ عنوان در روزهای بعد تحویل گرفته نخواهد شد.
 تبصره: اگر کسی عذر موجه داشته باشد و مورد قبول استاد راهنما باشد، دبیر گروه می‌تواند با هماهنگی استاد، فیش‌های او را تحویل بگیرد.

ارزیابی:

- ماده ۳۶: در پایان هر نیم‌سال اساتید راهنما توسط متعلمین هر گروه ارزیابی می‌شوند (برگه ک - ۱۴۰)
 ماده ۳۷: در پایان نیم‌سال دوم هر سال تحصیلی، ارزیابی کلی از عملکرد کارورزی روش‌ها انجام می‌گیرد.

نیم‌سال غیر حضوری:

- ماده ۳۸: کسانی که یک نیم‌سال از کارورزی روش‌های آن‌ها باقی مانده و بقیه درس‌های خود را گذرانده باشند، در صورتی که جهت حضور در کارورزی روش‌ها، عذر داشته باشند می‌توانند آن نیم‌سال را غیر حضوری بگذرانند. تشخیص عذر به عهده شورای آموزش خواهد بود که پس از درخواست متعلم و بررسی در شورا انجام می‌شود. و کسانی که

بیش از یک نیم‌سال از کارورزی روش‌های آن‌ها باقی مانده باشد، باید در جلسات کارورزی روش‌ها شرکت کنند.

ماده ۳۹: در نیم‌سال غیرحضور، متعلم باید تکالیف نوشتاری آن نیم‌سال را انجام داده و تکالیف اجرایی را با نوار صوتی یا تصویری به مسئول کارورزی روش‌ها ارائه کند.

ماده ۴۰: تکالیف نوشتاری و اجرایی توسط مسئول کارورزی روش‌ها یا یکی از اساتید راهنما ارزیابی می‌گردد.

ماده ۴۱: نمره نیم‌سال غیرحضور، ۸ نمره به تکالیف نوشتاری، ۶ نمره، معدل‌گیری از چند اجرای ضبط شده در نوار یا ... و ۶ نمره هم گرفتن امتحان مهارتی توسط یکی از اساتید راهنما، اختصاص می‌گیرد.

تشویق:

ماده ۴۲: در هر سال تحصیلی از هر دوره، ۳ نفر از متعلمین که معدل نمرات کارورزی روش‌های ۲ نیم‌سال آن سال بالاتر از افراد دیگر دوره باشد به عنوان ممتاز به آموزش معرفی می‌شود و مورد تشویق قرار می‌گیرد.

ماده ۴۳: در هر سال تحصیلی از بین کارورزی روش‌های دوره‌های مختلف، ۱ گروه بعنوان نمونه انتخاب و همه اعضای آن مورد تشویق قرار می‌گیرند.

ماده ۴۴: ملاک‌های تعیین گروه نمونه:

الف - همه اعضا در اجرای تمرینات جدی باشند.

ب - همه اعضا در ارائه تحقیقات جدی باشند.

ج - رضایت کامل استاد راهنما از تمامی اعضا گروه.

د - بالا بودن نمرات همه اعضای گروه.

هـ - داشتن فوق برنامه جالب و تأثیرگذار.

و - دارا بودن اخلاق نیک و روحیه انقلابی.

ماده ۴۵: وظایف معاون پژوهش در خصوص کارورزی روش‌های (۱ الی ۶):

۱ - مطالعه دقیق آیین‌نامه کارورزی روش‌ها.

۲ - توجیه متعلمین در ابتدای ورود به کارورزی روش‌ها.

- ۳- گروه‌بندی افراد و جابجایی آنان در مواقع لازم.
- ۴- دعوت از اساتید راهنما و مصححین فیش‌ها برای شرکت در کارورزی روش‌ها و تحویل جزوات مرتبط، فرم‌ها و فایل‌های مورد نیاز (ورد، پاورپوینت و ...) به آنان.
- ۵- توجیه دقیق اساتید راهنما قبل از شروع برنامه کارورزی روش‌ها.
- ۶- نظارت و سرکشی مداوم به کارورزی روش‌ها در حین برگزاری. (نظارت بر استاد راهنما و متعلمین)
- ۷- یادآوری به مدیر مدرسه جهت سرکشی و نظارت به کار تمرینی کارورزی روش‌ها.
- ۸- نظارت بر عملکرد مصححین فیش‌ها و تکالیف.
- (بهتر است که خود مسئول کارورزی روش‌ها یا معاون پژوهش مصحح فیش باشد.)
- ۹- توجیه دبیران گروه‌ها جهت آمادگی بیشتر برای حضور در کارورزی روش‌ها و تحویل جزوات مرتبط، فرم‌ها و فایل‌های مورد نیاز (ورد، پاورپوینت و ...) به آنان.
- ۱۰- جمع‌بندی نمرات و ارائه آن به آموزش و امتحانات.
- ۱۱- رسیدگی به اعتراضات و مشکلات متعلمین کارورزی روش‌ها.
- ۱۲- اعلان ساعات حضور اساتید راهنما در کارورزی روش‌ها و ساعات تصحیح فیش‌ها توسط مصححین به امور مالی جهت پرداخت حق‌الزحمه. (هر دو ساعت تصحیح و بررسی فیش‌ها، یک ساعت تدریس محاسبه می‌شود.)
- ۱۳- ارائه گزارش کار هر نیم‌سال به معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه سفیران هدایت (از طریق چاپار nazari114@chmail.ir) و ارائه رونوشت آن به معاونت پژوهش استان. (برگه ک - ۱۴۱).

	باسمه تعالی معرفی دبیر گروه کارورزی روش‌ها	(برگه کی ۱۳۲)
معاون محترم پژوهش: سلام علیکم احتراماً بدینوسیله آقای: ..... کد: ..... تلفن: ..... برای دبیری گروه کارورزی روش‌ها: ..... به مدت یک نیمسال تحصیلی معرفی می‌گردد. امید است با توفیقات الهی بتواند به سرانجام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف خدمت نماید.		
نام و نام خانوادگی استاد ..... امضاء ..... تاریخ		
نظر معاون پژوهش:		

	باسمه تعالی برگه گزارش انتخابات دبیر کارورزی روش‌های (۲ تا ۶)	(برگه کی ۱۳۳)
نیمسال: ..... دوره: ..... گروه:		
الف) اسامی حاضرین در جلسه انتخابات:		
ب) اسامی غائبین:		
ج) اسامی کاندیداها:		
د) نام و نام خانوادگی دبیر منتخب:	تلفن:	
ه) نام و نام خانوادگی جانشین اول:	تلفن:	
و) نام و نام خانوادگی جانشین دوم:	تلفن:	
نام و نام خانوادگی دبیر: ..... امضاء ..... تاریخ		

باسمه تعالی

ثبت تکالیف تعویلی و حضور و غیاب کارورزی روشها

نیمسال :

دوره :

گروه :

استاد راهنما:

نام دبیرگروه:

برگه ک-۱۳۵

ردیف	کد	نام و نام خانوادگی	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	جمع	ملاحظات	
	۱																																				
	۲																																				
	۳																																				
	۴																																				
	۵																																				
	۶																																				
	۷																																				
	۸																																				
	۹																																				
	۱۰																																				
	۱۱																																				
	۱۲																																				
	۱۳																																				
	۱۴																																				

توضیحات: مقابل اسامی افراد ۲ ردیف قرار داده شده است ، ردیف اول برای ثبت حضور و غیاب افراد و ردیف دوم برای ثبت تعویل تکالیف می باشد.

نام و نام خانوادگی دبیر: .....
امضاء و تاریخ :

[illegible][illegible]

نیمسال:

دوره:

گروه:

باسمه تعالی

نموات تعیین و اجرای کارورزی روشهای ۱ تا ۵

برگه ک - ۱۳۷

ردیف	کد	نام و نام خانوادگی	اجرای اول	اجرای دوم	اجرای سوم	اجرای چهارم	اجرای پنجم	اجرای ششم	معدل
			موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	
			تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	
			موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	
			تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	
			موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	
			تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	
			موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	
			تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	
			موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	موضوع: نقاط ضعف:	
			تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	تاریخ: نمره:	

نام و نام خانوادگی استاد راهنما:.....

امضاء و تاریخ

نیمسال:

دوره:

گروه:

باسمه تعالی

نموات تمرین و اجرای کارورزی روشهای ۶

برگه کی - ۱۳۸

معدل	اجرای دوم	اجرای اول	نام و نام خانوادگی	کد	ردیف
	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:		
نمبرد:	تقارن ضعیف:	نمبرد:	تقارن ضعیف:		
	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:		
نمبرد:	تقارن ضعیف:	نمبرد:	تقارن ضعیف:		
	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:		
نمبرد:	تقارن ضعیف:	نمبرد:	تقارن ضعیف:		
	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:		
نمبرد:	تقارن ضعیف:	نمبرد:	تقارن ضعیف:		
	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:	موضوع: تقارن قوت: تاریخ:		
نمبرد:	تقارن ضعیف:	نمبرد:	تقارن ضعیف:		

نام و نام خانوادگی استاد راهنما.....

اعضاء و تاریخ

		باسمه تعالی برگه کی - ۱۳۹		نام و نام خانوادگی:	
نمرات فیش ها و تکالیف کارورزی روشها		کلاس:		دوره:	
گروه:		تکالیف تاریخ: ۳ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۲ موضوع:	
نقاط ضعف:		نقاط ضعف:		نقاط ضعف:	
نمره:		نمره:		نمره:	
تکالیف تاریخ: ۴ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۵ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۷ موضوع:	
نقاط ضعف:		نقاط ضعف:		نقاط ضعف:	
نمره:		نمره:		نمره:	
تکالیف تاریخ: ۹ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۸ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۱۰ موضوع:	
نقاط ضعف:		نقاط ضعف:		نقاط ضعف:	
نمره:		نمره:		نمره:	
نمونه نهایی:		نام و نام خانوادگی استاد		نام و نام خانوادگی استاد	
تاریخ:		اعضا و تاریخ		نام و نام خانوادگی استاد	

		باسمه تعالی برگه کی - ۱۴۰		استاد راهنما:	
ارزیابی استاد راهنما		کلاس:		دوره:	
گروه:		تاریخ:		نمره:	
نقاط ضعف:		نقاط ضعف:		نقاط ضعف:	
نمره:		نمره:		نمره:	
تکالیف تاریخ: ۱ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۲ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۳ موضوع:	
نقاط ضعف:		نقاط ضعف:		نقاط ضعف:	
نمره:		نمره:		نمره:	
تکالیف تاریخ: ۴ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۵ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۶ موضوع:	
نقاط ضعف:		نقاط ضعف:		نقاط ضعف:	
نمره:		نمره:		نمره:	
تکالیف تاریخ: ۷ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۸ موضوع:		تکالیف تاریخ: ۹ موضوع:	
نقاط ضعف:		نقاط ضعف:		نقاط ضعف:	
نمره:		نمره:		نمره:	
نمونه نهایی:		نام و نام خانوادگی استاد		نام و نام خانوادگی استاد	
تاریخ:		اعضا و تاریخ		نام و نام خانوادگی استاد	

پیشنهادهای و انتقادات:

باسمه تعالی

برگه ک - ۱۴۱

گزارش اجرای کارورزی روشها در هر نیمسال

حوزه علمیه سفیران هدایت: ..... نیمسال: .....

تاریخ: .....

ردیف	عنوان کارورزی	تعداد افراد	تعداد گروه‌ها	اساتید راهنما	مصححین فیشها	توضیحات
۱				۱ -	۱ -	
				۲ -	۲ -	
				۳ -	۳ -	
				۴ -		
۲				۱ -	۱ -	
				۲ -	۲ -	
				۳ -	۳ -	
				۴ -		
۳				۱ -	۱ -	
				۲ -	۲ -	
				۳ -	۳ -	
				۴ -		

نام و نام خانوادگی معاون پژوهش: ..... امضاء

تاریخ

پیوست شماره ۱۰:

سرفصل و نحوه تدریس و ارائه درس «دعا و زیارات»

عنوان درس: دعا و زیارات

ساعت و نوع: ۸+۱۶ نظری-عملی

هدف: آشنایی با ادعیه و زیارات مأثور و مشهور و بررسی معارف موجود در آن‌ها، ضمن اشاره به سند

پیش‌نیاز: ندارد

سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی
  - ۱,۱. مفهوم شناسی دعا و زیارت
  - ۱,۲. قواعد دعا و زیارت
  - ۱,۳. آشنایی با اهم منابع ادعیه و زیارات
۲. بخش دوم: آشنایی با مضامین اهم دعاها
  - ۲,۱. دعای کمیل
  - ۲,۲. دعای ندبه
  - ۲,۳. دعای مکارم الاخلاق
  - ۲,۴. دعای سحر
  - ۲,۵. دعای عرفه
  - ۲,۶. مناجات شعبانیه
  - ۲,۷. مناجات خمس عشره
۳. بخش سوم: آشنایی با مضامین اهم زیارت‌نامه‌ها
  - ۳,۱. زیارت حضرت رسول ﷺ
  - ۳,۲. زیارت حضرت امیر (ع)
  - ۳,۳. زیارت جامعه
  - ۳,۴. زیارت امین‌الله
  - ۳,۵. زیارت عاشورا
  - ۳,۶. صلوات خاصه امام رضا علیه السلام
  - ۳,۷. زیارت آل یس

نحوه تدریس و ارائه درس «دعا و زیارات»

- اساتید گرامی می‌توانند بر اساس نکات ذیل نسبت به تدریس این درس اقدام کنند:
- حداکثر ۲ ساعت از ساعات آموزشی این درس برای مبحث «بررسی مبانی و کلیات دعا» گذاشته شود.
  - حداکثر ۲ ساعت از ساعات آموزشی این درس برای مبحث «معرفی صحیفه سجاده و ویژگی‌های آن» گذاشته شود.
  - حداقل ۸ ساعت از ساعات آموزشی این درس برای مبحث «بررسی متن صحیفه سجاده مانند: دعا‌های ۲۴، ۲۵ و ۳۸» گذاشته شود.
  - حداکثر ۱۰ ساعت از ساعات آموزشی این درس برای مبحث «معرفی و شرح و بررسی مختصری از ادعیه مشهور مانند: کمیل، ندبه، توسل، عرفه، خمس عشر و ...» گذاشته شود.
  - حداکثر ۲ ساعت از ساعات آموزشی این درس برای مبحث «بررسی مبانی و کلیات زیارت» گذاشته شود. در این مبحث اساتید گرامی می‌توانند از کتاب فلسفه زیارت و آیین آن (تألیف حضرت آیت‌الله جوادی آملی حفظه الله) استفاده کنند.
  - حداقل ۸ ساعت از ساعات آموزشی این درس برای مبحث «معرفی و شرح و بررسی مختصر زیارات مشهوره ائمه علیهم السلام مانند: زیارت عاشورا، زیارت امین‌الله، زیارت جامعه کبیره، و ...» گذاشته شود.

پیوست شماره ۱۱:

نحوه تدریس و ارائه درس «معارف حدیثی ۱»

الف) محتوای درس بر اساس کتاب شریف الکافی (مرحوم ثقه الاسلام کلینی رحمه الله) و شامل احادیث زیر می‌باشد:

➤ کتاب الایمان و الکفر:

- بَابُ حُبِّ الدُّنْيَا؛ ح ۱، ۴، ۱۴ و ۱۵.
- بَابُ الطَّمَعِ؛ ح ۲ و ۳.
- بَابُ الْخُرْقِ؛ ح ۱ و ۲.
- بَابُ سُوءِ الْخُلُقِ؛ ح ۱، ۲ و ۶.
- بَابُ السَّفَةِ؛ ح ۲.
- بَابُ الْبِدْءِ؛ ح ۱، ۵، ۱۰، ۸ و ۱۳.
- بَابُ مَنْ يَتَّقِيَ شَرَّهُ؛ ح ۲.
- بَابُ الْبَغْيِ؛ ح ۱.
- بَابُ الْفَخْرِ؛ ح ۳.
- بَابُ الْقِسْوَةِ؛ ح ۱.
- بَابُ الظُّلْمِ؛ ح ۱ و ۳ به ضمیمه ۲۰ و ۵ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۶.
- بَابُ اتِّبَاعِ الْهَوَى؛ ح ۲ و ۳ و ۴.
- بَابُ الْمَكْرِ وَالْعَذْرِ وَالْخَدِيعَةِ؛ ح ۳.
- بَابُ الْكُذْبِ؛ ح ۲ به ضمیمه ۹ و ۳ و ۸ و ۱۶ و ۱۸.
- بَابُ ذِي اللِّسَانَيْنِ؛ ح ۲.
- بَابُ الْهَجْرَةِ؛ ح ۵ و ۶ و ۷.
- بَابُ قَطِيعَةِ الرَّحِمِ؛ ح ۲ و ۴ و ۷.
- بَابُ الْعُقُوقِ؛ ح ۷.

- بَابُ مَنْ آذَى الْمُسْلِمِينَ وَاحْتَقَرَهُمْ؛ ح ۱ و ۵.
- بَابُ مَنْ طَلَبَ عَثَرَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَ عَوْرَاتِهِمْ؛ ح ۱ و ۲.
- بَابُ التَّغْيِيرِ؛ ح ۲.
- بَابُ الْغَيْبَةِ؛ ح ۱ و ۴ و ۶ و ۷.
- بَابُ الرِّوَايَةِ عَلَى الْمُؤْمِنِ؛ ح ۱.
- بَابُ السَّبَابِ؛ ح ۲ و ۶ و ۸.
- بَابُ التُّهْمَةِ؛ ح ۱ و ۳.
- بَابُ مَنْ لَمْ يَنَاصِحْ؛ ح ۳ و ۵.
- بَابُ خُلْفِ الْوَعْدِ؛ ح ۱.
- بَابُ مَنْ حَجَبَ؛ حَدِيث ۴.
- بَابُ مَنْ اسْتَعَانَ بِهِ أَخُوهُ؛ ح ۲ و ۴.
- بَابُ مَنْ مَنَعَ مُؤْمِنًا؛ ح ۴.
- بَابُ مَنْ أَخَافَ مُؤْمِنًا؛ ح ۱.
- بَابُ النَّمِيمَةِ؛ ح ۱.
- بَابُ الْإِذَاعَةِ؛ ح ۵ و ۶ و ۹.
- بَابُ مَنْ أَطَاعَ الْمَخْلُوقَ ح ۲ و ۳.
- بَابُ فِي غُفُوبَاتِ الْمَعَاصِي ح ۱ و ۲.
- بَابُ مُجَالَسَةِ أَهْلِ الْمَعَاصِي؛ ح ۱ و ۲ و ۳ و ۷ و ۱۲.
- بَابُ الْكُفْرِ؛ ح ۹ و ۱۵ و ۲۰.
- بَابُ صِفَةِ النَّفَاقِ ح ۳ و ۶.
- بَابُ الشَّرْكِ؛ ح ۵ و ۸.
- بَابُ الشُّكِّ؛ ح ۵ و ۸ و ۹.
- بَابُ فِي تَنْقُلِ أَحْوَالِ الْقَلْبِ؛ ح ۱.
- بَابُ الْوَسْوَاسَةِ؛ ح ۲ و ۵.
- بَابُ الْإِعْتِرَافِ بِالذُّنُوبِ ح ۱ و ۲ و ۷.
- بَابُ سِتْرِ الذُّنُوبِ؛ حَدِيث ۱.
- بَابُ مَنْ يَهْمُ بِالْحَسَنَةِ؛ ح ۴.

- بَابُ الْإِسْتِغْفَارِ ؛ ح ۱.
- بَابُ نَادِرٌ أَيْضاً؛ ح ۲.
- بَابُ أَنَّ تَرَكَ الْخَطِيئَةَ ؛ ح ۱. محاسبه العمل ح ۱۸، ۲۳.

➤ كِتَابُ فَضْلِ الْقُرْآنِ:

- فَضْلُ حَامِلِ الْقُرْآنِ؛ (ح ۲ و ۹).
- الْبُيُوتِ الَّتِي يَقْرَأُ فِيهَا الْقُرْآنُ؛ (ح ۳).
- قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ فِي الْمُصْحَفِ؛ (ح ۱ و ۳).
- تَرْتِيلُ الْقُرْآنِ بِالصَّوْتِ الْحَسَنِ؛ (ح ۱).
- أَنَّ الْقُرْآنَ يَرْفَعُ كَمَا أُنْزِلَ؛ (ح ۱).

➤ كِتَابُ الْعِشْرَةِ

- بَابُ مَا يَجِبُ مِنَ الْمَعَاشِرَةِ ؛ ح ۳
- بَابُ حُسْنِ الْمَعَاشِرَةِ؛ ح ۱.
- بَابُ مَنْ يَجِبُ ؛ ح ۲ و ۶.
- بَابُ مَنْ تُكْرَهُ مُجَالَسَتُهُ ؛ ح ۷ و ۱۰.
- بَابُ التَّجَبُّبِ إِلَى النَّاسِ ؛ ح ۴ و ۷.
- بَابُ إِخْبَارِ الرَّجُلِ ح ۲.
- بَابُ نَادِرٌ؛ ح ۲.
- بَابُ وَجُوبِ إِجْلَالِ ذِي الشَّيْبَةِ ؛ ح ۱ و ۴.
- بَابُ إِحْرَامِ الْكَرِيمِ ؛ ح ۱.
- بَابُ حَقِّ الدَّاخِلِ ؛ ح ۱.
- بَابُ الْمَجَالِسِ بِالْأَمَانَةِ ؛ ح ۳.
- بَابُ فِي الْمُنَاجَاةِ ؛ ح ۱.
- بَابُ الدُّعَاءَةِ ؛ ح ۳ و ۵ و ۱۰ و ۱۳، ۱۴.
- بَابُ التَّكَاتُبِ؛ ح ۱.
- بَابُ النُّوَادِرِ؛ ح ۳ و ۷.

(ب) قرائت حدیث و ترجمه گویا و شرح برخی از نکات مهم، ضروری می‌باشد.

پیوست شماره ۱۲:

نحوه تدریس و ارائه درس «معارف حدیثی ۲»

الف) محتوای این درس‌نامه ۳۱ (نامه به امام حسن مجتبی علیه‌السلام) و ۵۳ نهج‌البلاغه (نامه به مالک اشتر رحمه الله علیه) می‌باشد.

ب) توجه به نکات ذیل در تدریس این درس ضروری می‌باشد:

- قرائت کامل متن نامه‌ها؛
- ارائه ترجمه دقیق و سلیس از متن نامه‌ها؛
- شرح برخی از نکات مهم و کلیدی؛
- توجه به اعراب صحیح کلمات.

پیوست شماره ۱۳:

سرفصل‌های درس «روان‌شناسی عمومی»

سرفصل مباحث این درس عبارت است از:

- ماهیت روانشناسی (گستره روانشناسی، تعریف روانشناسی)
- روانشناسی رشد (رشد زیستی، رشد شناختی)
- احساس و ادراک (ظرفیت‌های اولیه حواس درونی و بیرونی)
- احساس و ادراک (ادراک شناختی، تفاوت‌های احساس و ادراک)
- یادگیری (مفهوم شناسی یادگیری، اهمیت یادگیری، انواع یادگیری)
- حافظه و فراموشی (حافظه سیستم عصبی، مراحل حافظه)،
- انگیزش و هیجان (مفهوم شناسی انگیزش، تقسیم‌بندی‌های انگیزه‌ها)
- انگیزش و هیجان (مفهوم شناسی هیجان، مصادیق هیجان‌های اصلی و فرعی)
- شخصیت (مفهوم شناسی شخصیت، شکل‌گیری شخصیت و دوران کودکی،
تیپ‌های شخصیتی)
- درمان‌گری و مشاوره (تعریف سلامت و بیماری از دیدگاه روانشناسی)
- روانشناسی اجتماعی (تعریف روانشناسی اجتماعی)
- سنجش و ارزیابی در مفاهیم دینی (مفهوم شناسی سنجش و روان‌سنجی)
- هوش (مفهوم شناسی هوش و انواع آن)
- روانشناسی اسلامی (ضرورت و چرایی روانشناسی اسلامی، پیشینه و پیشرفت روانشناسی اسلامی).

پیوست شماره ۱۴: سرفصل‌های درس «روان‌شناسی و تبلیغ»

الف) سرفصل مباحث این درس عبارت است از:

- کلیات (اهمیت و جایگاه تبلیغ دینی، انواع تبلیغ به لحاظ محتوا و ساختار)
- ویژگی‌های روان‌شناختی مبلغ (شخصیتی و نسبتاً پایدار، شناختی و نگرشی، اجتماعی و رفتاری، انواع یادگیری)
- تکنیک‌های روان‌شناختی کاربردی (تکرار و تمرین، تعلق پذیری، تدریج، غرقه سازی... قصه‌گویی، لطیفه‌گویی...)
- مخاطب شناسی (جنبه‌های رشدی، فایده مخاطب شناسی، کودکی، بزرگسالی، کهنسالی)
- مخاطب شناسی (جنبه‌های ثابت و عمومی، هوش عاطفی، سلسله مراتب انگیزه‌ها)
- زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی... که در پیام‌رسانی مؤثر واقع می‌شوند (یادگیری‌های اجتماعی بدون برنامه‌ریزی، اهمیت و حاکمیت افکار عمومی)
- عملیات روانی در دهکده جهانی (تعریف عملیات روانی)
- عملیات روانی در آموزه‌های اسلامی (حکم فقهی عملیات روانی)
- روانشناسی پیام (اصول تبلیغات از دیدگاه قرآن)
- ویژگی‌های تبلیغ سنتی (مسجد و محراب و منبر... انواع تبلیغات دینی سنتی)
- روش‌های مدرن (تبلیغ در رادیو و تلویزیون، ماهواره، شبکه‌های اجتماعی)
- ویژگی‌های تبلیغ دینی به روش‌های مدرن (نقاط قوت و ضعف تبلیغات مدرن)
- آسیب‌شناسی تبلیغات دینی (چیستی آسیب‌شناسی تبلیغات دینی)

ب) اساتید محترم می‌توانند از منابع ذیل جهت تدریس مباحث مذکور استفاده کنند:

۱. روانشناسی و تبلیغات / دکتر کاویانی
۲. تبلیغ در قرآن و حدیث / محمدی ری شهری
۳. روانشناسی عمومی / حمزه گنجی
۴. زمینه روانشناسی / اتکینسون و همکاران / ترجمه براهنی و همکاران
۵. مبانی تبلیغ / محمد حسن زروق
۶. تبلیغات جنگ روانی، دانشگاه امام حسین علیه السلام / حسین حسینی
۷. روانشناسی تربیتی / دکتر محمد پارسا

پیوست شماره ۱۵:

نکاتی در خصوص درس «تاریخ انقلاب اسلامی»

(الف) منبع درس تاریخ انقلاب اسلامی، کتاب «انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن» تألیف حضرت آیت‌الله مصباح یزدی ^{حفظه الله} در نظر گرفته شده است.

(ب) با توجه به گستردگی مباحث مطرح شده در کتاب مذکور، سرفصل‌ها و مباحث ذیل از این کتاب مشخص شده است:

➤ تحلیل نظری انقلاب اسلامی:

- شناخت مفاهیم
- تعریف انقلاب
- انقلاب در مقایسه با دیگر حرکات‌های اجتماعی
- تئوری‌های انقلاب
- بررسی عوامل پیدایش انقلاب از منظر دینی
- ماهیت و ویژگی‌های انقلاب اسلامی
- ارکان انقلاب اسلامی؛ رهبری، مکتب و مردم
- دستاوردهای انقلاب اسلامی
- آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی
- راه‌کارهای حفظ و تداوم انقلاب اسلامی
- نقاط عطف تاریخ ایران از مشروطه تا پیروزی انقلاب اسلامی
- دوران نهضت مشروطه
- دوران دیکتاتوری رضاخانی
- دوران سیاه محمدرضا شاهی
- سال ۱۳۵۶ آغاز موجی تازه در انقلاب
- جریان شناسی گروه‌های منحرف فکری انقلاب اسلامی

پیوست شماره ۱۶:

نکاتی در خصوص درس «جریان‌شناسی دوران انقلاب اسلامی»

الف) محتوای درس مذکور با هدف آشنایی با تحولات فرهنگی و سیاسی مهم و مرتبط با دوران انقلاب اسلامی ایران با تأکید بر جریان‌ات سیاسی-اجتماعی روز خواهد بود.

ب) سرفصل‌های این درس به شرح ذیل خواهد بود:

کلیات: (مفاهیم، ضرورت، اهمیت و منابع)

بخش اول: نهضت امام خمینی رحمته الله

فصل اول: جریان‌های سیاسی فعال

۱. روحانیت انقلابی

۲. گروه‌های مذهبی

۳. ملی‌گراها

۴. گروه‌های التقاطی

۵. گروه‌های چپی و مارکسیستی

فصل دوم: آغاز نهضت امام خمینی رحمته الله

۱. نظریه سیاسی امام خمینی رحمته الله

۲. رفتار سیاسی امام خمینی رحمته الله

• در انجمن‌های ایالتی و ولایتی

• انقلاب سفید

• قیام پانزده خرداد

• کاپیتولاسیون

• تبعید امام رحمته الله

• رخدادهای طلوع انقلاب

۱- در این مبحث به دیدگاه امام خمینی رحمته الله در خصوص ابعاد سیاسی اسلام و ولایت فقیه اشاره شود.

فصل سوم: عناصر پیروزی انقلاب اسلامی ایران^۱

۰۱. مکتب

۰۲. رهبری

۰۳. مردم

بخش دوم: مسائل و رخداد‌های انقلاب اسلامی

فصل اول: دهه اول (از اول انقلاب تا سال ۷۰)

۰۱. شورای انقلاب

۰۲. دولت موقت^۲

۰۳. همه‌پرسی جمهوری اسلامی

۰۴. شکل‌گیری نهادهای انقلابی

۰۵. جریان‌های تجزیه‌طلبی و قومیت‌گرایی^۳

۰۶. تدوین قانون اساسی

۰۷. تسخیر لانه جاسوسی

۰۸. ریاست جمهوری دوره اول

۰۹. انقلاب فرهنگی

۰۱۰. جنگ تحمیلی و دفاع مقدس

۰۱۱. منافقین و درگیری مسلحانه

۰۱۲. شهادت یاران امام

۰۱۳. فاجعه حج خونین

۰۱۴. پذیرش قطع‌نامه ۵۹۸

۰۱۵. عزل آیت‌الله منتظری^۴

۰۱۶. بازنگری قانون اساسی

۱- با عنایت به مباحث کتاب انقلاب اسلامی، زمینه‌ها و پیامدها، منوچهر محمدی، قم، دفتر نشر معارف، ۱۳۸۱ چاپ سوم؛

۲- در این مبحث به جریان لیبرال و شخصیت‌های برجسته آن‌ها اشاره شود؛

۳- مانند غانله کردستان، غانله خلق عرب، خلق ترک، خلق گنبد و تذکر این نکته که در همه این غانله‌ها شخصیت روحانی فریب خورده‌ای نقش اساسی داشته است.

۴- خاطرات سیاسی محمد محمدی ری شهری و کتاب سنجه انصاف از همین مولف؛

۱۷. نامه امام به گورباچف^۱

۱۸. منشور روحانیت

۱۹. رحلت امام خمینی علیه السلام و آغاز رهبری آیت الله خامنه‌ای (حفظه الله تعالی)

فصل دوم: دهه دوم (از سال ۷۰ تا ۸۰)

۱. دوره سازندگی

۲. شبیخون فرهنگی

۳. جریان دوم خرداد

فصل سوم: دهه سوم (از سال ۸۰ تا ۹۰)

۱. جریان اصول‌گرایی

۲. پیشرفت‌های علمی

۳. فتنه ۸۸ و یوم الله ۹ دی

۴. بیداری اسلامی

۵. مسأله هسته‌ای و تحریم اقتصاد

ج) منابع ذیل جهت استفاده استاد به منظور تتبع بیشتر، در مباحث فوق‌الذکر ارائه می‌گردد:

۱. انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن / آیت الله مصباح یزدی تدوین و نگارش قاسم شبان نیا

۲. چهارچوبی برای تحلیل و شناخت انقلاب اسلامی در ایران، محمدباقر حشمت زاده

۳. گزیده انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن، عمید زنجانی

۴. پیرامون انقلاب اسلامی، شهید مطهری،

۵. پیرامون جمهوری اسلامی ایران، شهید مطهری،

۶. درآمدی بر انقلاب اسلامی ایران، محمدرحیم عیوضی و محمدجواد هراتی

۷. ایران، امروز، دیروز، فردا - محسن نصری

پیوست شماره ۱۷:

سرفصل‌های درس «سیره معصومین»

عنوان درس: سیره معصومین

مقدار ساعت: ۴۸ ساعت

نوع درس: نظری

هدف: آشنایی با سیره اخلاقی و رفتاری پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله و معصومین علیهم السلام در ابعاد گوناگون با تأکید بر ابعاد فردی و اجتماعی

سرفصل‌ها:

۱. کلیات: مفاهیم، ضرورت، اهمیت و پیشینه؛

۲. منابع سیره:

۲/۱. قرآن؛

۲/۲. منابع حدیثی؛

۲/۳. منابع تاریخی.

۳. مبانی و روش‌های استنباط سیره:

۳/۱. مبانی (انطباق با قرآن، عقل، سنت قطعی و بدیهیات علمی، عدم تعارض سیره معصومان با یکدیگر و ...)

۳/۲. روش‌ها (تجمیع روایات، بررسی سندی و منبعی، بررسی محتوایی، استنباط اصول کلی).

الف) بررسی ابعاد مختلف سیره فردی، معنوی و عبادی معصومین علیهم السلام

۱. سیره فردی:

۱/۱. تغذیه؛

۱/۲. استراحت؛

۱/۳. بهداشت؛

۱/۴. لباس و زینت؛

۱/۵. معیشت (تأمین، تولید و مصرف).

۲. سیره معنوی:

۲/۱. توحید و خداترسی؛

۲/۲. اخلاص؛

۲/۳. توکل؛

۲/۴. رضا و تسلیم؛

۲/۵. شکر؛

۲/۶. صبر؛

۲/۷. گناه‌گریزی؛

۲/۸. زهد و دنیاگریزی؛

۲/۹. یاد مرگ و آخرت‌گرایی.

۳. سیره عبادی:

۳/۱. اهتمام به عبادت؛

۳/۲. گونه‌های عبادت؛

۳/۳. کثرت و اعتدال در عبادت؛

۳/۴. زمان و مکان عبادت؛

۳/۵. حال توجه و حضور در عبادت؛

۳/۶. ادبیات عبادت و مناجات.

ب) بررسی ابعاد مختلف سیره خانوادگی معصومین علیهم‌السلام

۱. جایگاه و اهمیت خانواده در اسلام.

۲. وضعیت خانواده در عصر جاهلیت و اسلام:

۲/۱. تشکیل خانواده و ازدواج:

۲/۱/۱. اهمیت ازدواج و اهتمام به آن؛

۲/۱/۲. اهداف ازدواج؛

۲/۱/۳. ملاک انتخاب همسر و ویژگی‌های همسر برتر؛

۲/۱/۴. آداب انتخاب؛

۲/۱/۵. آداب ازدواج.

۲/۲. رابطه با همسر:

۲/۲/۱. تأمین نیازهای مادی، معنوی، روحی و روانی؛

۲/۲/۲. معیشت، رفاه و بهداشت؛

۲/۲/۳. زینت، خودآرایی و صمیمیت؛

۲/۲/۴. همراهی، گذشت و سازگاری؛

۲/۲/۵. رعایت حقوق همسری؛

۲/۲/۶. حفظ اسرار؛

۲/۲/۷. عیب‌پوشی؛

۲/۲/۸. همراه بودن؛

۲/۳. رابطه با فرزندان؛

۲/۳/۱. اهتمام به فرزند آوری و رعایت حقوق فرزند (توجه به نیازهای مادی و روانی فرزندان

همچون: معیشت، رفاه، بهداشت، تفریح و بازی، انس و الفت، فضای آرام و توجه به ادبیات

گفتاری)؛

۲/۳/۲. اهتمام به آموزش دینی و تربیت معنوی فرزند (علم‌آموزی، قرآن‌آموزی - احکام‌آموزی -

اخلاق‌آموزی عقائد‌آموزی - قوانین و مقررات و حقوق مردم، مهارت‌های زندگی)؛

۲/۴. رابطه با بستگان (نسبی و سببی)؛

۲/۴/۱. توجه به نیازهای مادی و روانی بستگان (تلاش برای رفع نیازهای مادی، ارتباط مستمر و

انس و الفت با آنان وصله ارحام، پرهیز از تعصبات قومی و خانوادگی، توجه به ادبیات

گفتاری، خیرخواهی، دلسوزی)؛

۲/۴/۲. اهتمام به آموزش دینی و تربیت معنوی بستگان (تعلیم، هدایت و ارشاد، نظارت: امر به

معروف و نهی از منکر).

ج) بررسی ابعاد مختلف سیره فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی معصومین علیهم‌السلام

۱. سیره علمی، فرهنگی و تبلیغی:

۱/۱. تأکید بر علم‌آموزی و مقام عالم و دانش‌اندوزی؛

۱/۲. آموزش و تربیت شاگرد؛

۱/۳. تولید محتوا با صدور حدیث و حراست از آن؛

۱/۴. توجه به تبلیغ و ارشاد مردم؛

۱/۵. توجه به متمایز کردن شیعه از دیگران؛

۱/۶. مبارزه علمی با مخالفان.

۲. سیره سیاسی و مدیریتی:

۲/۱. مشروعیت سیاسی امامت الهی؛

۲/۲. شؤون و وظائف امام جامعه اسلامی؛

۲/۳. روش حکومت‌داری در تصدی حکومت؛

۲/۴. تقیه و قیام یا تعامل یا تقابل با حکومت‌ها.

۳. سیره اجتماعی:

۳/۱. تعامل با گروه‌های مختلف (شیعیان، مخالفان، قاعدین و ...)

۳/۲. آداب معاشرت و ارتباطات اجتماعی؛

۳/۳. تأکید بر سبک زندگی اسلامی؛

۴. سیره اقتصادی:

۴/۱. منابع مالی؛

۴/۲. تولید، توزیع و روش و الگوی مصرف؛

۴/۳. تأکید بر کار و کوشش.

منابع (جهت مطالعه استاد):

- ۱) اضواء على السنة المحمدية او دفاع عن الحديث/ محمود ابوريه/ قاهره/ ۱۹۷۶م.
- ۲) الاستغاثه في بدع الثلاثة/ ابوالقاسم على بن احمد كوفي/ مؤسسه الاعلمی/ ۱۳۷۳.
- ۳) الحياه السياسيه للامام الرضا/ علامه سيد جعفر مرتضى عاملى/ مؤسسه النشر الاسلامی/ ۱۴۰۳ق.
- ۴) النص والاجتهاد/ سيد عبد الحسين شرف الدين موسوى/ سيد الشهداء/ ۱۴۰۴ق.
- ۵) اوضاع سياسی/ اجتماعی و فرهنگى شيعه در غيبت صغرى/ حسن حسين زاده شانه چى/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامى/ ۱۳۸۸.
- ۶) آموزه‌های معنوی در سیره نظامی معصومان/ على امين رستمى/ مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمينى/ ۱۳۹۱.
- ۷) با خورشيد سامرا/ تحليلی از زندگانی امام حسن عسکری/ محمدجواد طبسى/ ترجمه عباس جلالی/ بوستان کتاب/ ۱۳۸۷.
- ۸) تاريخ الغيبه الصغرى/ سيد محمد صدر/ دار التعارف للمطبوعات/ ۱۴۱۲ق.
- ۹) تاريخ قيام و مقتل جامع سيد الشهداء/ مهدى پيشوايى و همکاران/ مؤسسه امام خمينى/ ۱۳۹۱.
- ۱۰) تدوين السنه الشريفة/ محمدرضا حسيني/ دفتر تبليغات اسلامى/ ۱۴۱۳ق.
- ۱۱) جامعه مدینه در عصر نبوی/ عبدالله عبدالعزيز بن ادريس/ ترجمه شهلا بختیاری/ پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سمت/ ۱۳۸۶.
- ۱۲) جهاد الامام السجاد/ محمدرضا حسيني جلالی/ دار الحديث/ ۱۳۷۷.
- ۱۳) حيات فکری و سياسی امامان شيعه عليه السلام/ رسول جعفریان/ انصاریان/ ۱۳۷۹.
- ۱۴) دانشنامه امام علی/ زیر نظر علی اکبر رشاد/ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامى/ چ پنجم/ ۱۳۸۹ (جلد دهم: مقاله سیره امام علی).
- ۱۵) دانشنامه فاطمی/ زیر نظر علی اکبر رشاد/ پژوهشگاه فرهنگ و ارشاد اسلامى/ ۱۳۹۳.
- ۱۶) درآمدی بر سیره اهل بیت؛ حسين عبدالمحمدی/ المصطفی/ ۱۳۸۹.
- ۱۷) سازمان وکالت و نقش آن در عصر ائمه/ محمدرضا جباری/ مؤسسه امام خمينى/ ۱۳۸۲.

- (۱۸) سبک زندگی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم با همسرانش/ فرزانه حکیم زاده/ جامعه الزهرا/ ۱۳۹۳.
- (۱۹) سیر تمدن اسلام/ شکرالله خاگرد/ بوستان کتاب/ ۱۳۹۰.
- (۲۰) سیره اخلاقی پیامبر اعظم/ محمدرضا جبّاری/ نشر معارف/ ۱۳۹۱.
- (۲۱) سیره اخلاقی و سبک زندگی حضرت زهرا؛ محمدرضا جبّاری/ نشر معارف/ ۱۳۹۲.
- (۲۲) سیره پیشوایان معصوم/ علی محمدی خراسانی/ انتشارات امام حسن/ ۱۳۹۳.
- (۲۳) سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت علیهم السلام/ محمد داودی و علی حسینی زاده/ سمت/ ۱۳۸۹.
- (۲۴) سیره تربیتی و اخلاقی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت علیهم السلام در خانه و خانواده/ اسدالله طوسی/ موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی/ ۱۳۸۹.
- (۲۵) سیره عبادی امام علی/ عباس عزیزی/ صلوة/ ۱۳۷۹.
- (۲۶) سیره نبوی (منطق عملی)/ مصطفی دلشاد تهرانی/ دریا/ ۱۳۸۳ (جلد اول: سیره فردی).
- (۲۷) سیری در صحیحین/ محمد صادق نجمی/ دفتر انتشارات اسلامی/ ۱۳۸۸.
- (۲۸) عبد شکور؛ نگاهی به سیره عبادی پیامبر اعظم/ سنبله/ ۱۳۸۵.
- (۲۹) مجموعه مقالات همایش سیره و زمانه امام جواد علیه السلام/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی/ ۱۳۹۶؛
- (۳۰) مجموعه مقالات همایش سیره و زمانه امام کاظم علیه السلام/ مرکز مدیریت حوزه علمیه قم/ ۱۳۹۲.
- (۳۱) معالم المدرستین/ علامه سید مرتضی عسکری/ المجمع العلمی الاسلامی/ ۱۴۱۶ق.
- (۳۲) موسوعه التاریخ الاسلامی/ محمد هادی یوسفی غروی/ مجمع الفکر الاسلامی/ ۱۴۲۹ق.

پیوست شماره ۱۸:

سرفصل‌ها و نکاتی در خصوص درس «نحو کاربردی»

سرفصل‌های درس

۱. مقدمات

۱/۱. تعریف تجزیه و ترکیب

۱/۲. فواید تجزیه و ترکیب با تأکید بر تأثیر آن در فهم بهتر معانی کلام و بیان سطوح

۱/۳. روش تجزیه^۱

۱/۴. روش ترکیب^۲

۲. تجزیه و ترکیب قرآن کریم؛

۲/۱. سوره مائده آیه ۶

۲/۲. سوره یوسف ۳

۲/۳. هود آیه ۸۸

۲/۴. احزاب آیه ۳۳

۲/۵. کل سوره ناس

۲/۶. سوره شرح ۵ و ۶

۳. کلمات قصار نهج البلاغه؛ ۲ / ۵ / ۸ / ۱۰ / ۵۵ / ۶۴ / ۷۳ / ۸۰ / ۱۰۶ / ۱۲۹

۱. در این مبحث لازم است بیان شود که در تجزیه باید مناسب‌ترین مسائل صرف را به یاد آورده و آن را بر مورد سؤال تطبیق نماییم. یعنی: نوع کلمه (اسم، فعل، حرف) / ابنیه کلمه (ثلاثی، رباعی، خماسی) / مجرد و مزید / میزان صرفی / نوع باب و معنای آن / نوع فعل (ماضی، مضارع، امر) / نام صیغه / لازم و متعدی / معلوم و مجهول / جامد و متصرف / نوع مصدر / مذکر و مؤنث / مفرد و مثنی و جمع / نوع مشتق / نکره و معرفه و نوع آن / منسوب و مصغر / منقوص و مقصور و ممدود / نوع معتل / نوع اعلال.

۲. علائم اسم و فعل و حرف / انواع اعراب / انواع بناء / انواع مبتدا / انواع خبر و رابط آن‌ها / انواع نواسخ / انواع فاعل و تطابق آن با فعل / انواع مفاعیل / ظروف / حال و تمیز / استثناء / جار و مجرور و تعلق آن / معانی حروف جر / انواع اضافه / اسماء شبه فعل / توابع / انواع جملات.

۳. آیات منتخب توسط استاد و یا گروه علمی مدرسه

پیوست شماره ۱۹:

نکاتی در خصوص درس «روش استخراج فتوا»

(الف) درس روش استخراج فتوا به ارزش ساعتی ۶۴ ساعت و به صورت نظری - عملی می‌باشد. از همین رو بخشی از مباحث درس به صورت عملی و در قالب کارورزی ارائه خواهد شد.

(ب) سرفصل‌های این درس بر اساس کتاب «استخراج نظرات فقهای معاصر» تألیف استاد ترسلی به شرح ذیل می‌باشد:

- مباحث ذیل توسط استاد ارائه می‌شود:
  - مباحث مقدماتی: توضیح اصطلاحات فقهی
  - کتاب اجتهاد و تقلید: م ۱، ۸، ۱۶، ۱۷، ۲۸، ۴۶، ۷۰؛
  - فصل فی الحيض... م ۶، ۷، ۱۵، ۱۷، ۲۲، ۲۳
  - فصل فی تجاوز الدم عن العشرة: م ۱، ۷
  - احکام حیض: السابع فصل فی الاستحاضه .... م ۱
  - فصل فی النفاس... م ۱
  - نمودار روش غالب برای استنباط حکم شرعی
- مباحث ذیل توسط طلاب و به صورت کارورزی انجام می‌شود:
  - کتاب اجتهاد و تقلید: مسائل: ۳، ۹، ۲۱، ۴۸، ۵۷، ۶۸
  - فصل فی الحيض: م ۱، ۳، ۸، ۹، ۱۰، ۱۴، ۲۱، ۲۵
  - فصل فی تجاوز الدم عن العشرة: م ۶، ۱۶
  - احکام حیض احدها تا السادس، العاشر م ۲۵ الحادی عشر م ۳۱
  - فصل فی الاستحاضه، مسائل ۲، ۴، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۲۰، ۲۱
  - فصل فی النفاس: ۴، ۲، ۱۰، ۷.

پیوست شماره ۲۰:

نکاتی در خصوص درس «معارف و عقائد ۵»

- الف) محتوای درس مذکور در خصوص مسائل کلام جدید می‌باشد.
- ب) سرفصل‌های این درس به شرح ذیل خواهد بود:
- ۱- فلسفه آفرینش جهان و انسان؛
  - ۲- اسلام و مقتضیات زمان؛
  - ۳- رابطه علم و دین (با تأکید بر نظریه تکامل داروین، نسبت آن با متون دینی و رابطه آن با خداشناسی)؛
  - ۴- تکثرگرایی دینی (نقد نظریه پلورالیسم دینی، امتیازات اسلام بر سایر ادیان)؛
  - ۵- تجربه دینی (نقد نظریه تجربه دینی)؛
  - ۶- سکولاریسم و نقد آن؛
  - ۷- مبانی کلامی حکومت اسلامی و ولایت فقیه؛
  - ۸- فلسفه احکام (حقوق زن، حدود و قصاص به ویژه ارتداد، برده‌داری، امر به معروف و نهی از منکر).
- ج) منابع ذیل جهت استفاده استاد به منظور تتبع بیشتر، در مباحث فوق‌الذکر ارائه می‌گردد:
۱. کلام جدید / دکتر حسن یوسفیان / موسسه امام خمینیه
  ۲. کلام جدید / دکتر هادی صادقی
  ۳. اسلام و انسان معاصر / علامه طباطبایی
  ۴. پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی
  ۵. اسلام‌شناسی و پاسخ به شبهات / علی اصغر رضوانی / انتشارات جمکران
  ۶. جستارهایی در کلام جدید / جمعی از مؤلفان
  ۷. پرسش‌ها و پاسخ‌ها / آیت‌الله سبحانی
  ۸. پرسش‌ها و پاسخ‌ها / آیت‌الله مصباح
  ۹. پرسش‌ها و پاسخ‌ها / آیت‌الله مکارم شیرازی
  ۱۰. پرسش‌ها و پاسخ‌ها / آیت‌الله جوادی آملی
  ۱۱. سکولاریسم / حمید کریمی

پیوست شماره ۲۱: نکاتی در خصوص درس «قانون اساسی»

الف) محتوای درس مذکور با هدف شناخت ساختار نظام جمهوری اسلامی، ماهیت، وظایف، اختیارات و کارکردهای نهادهای اجرایی، قانون‌گذاری، قضایی و نظارتی با توجه به متن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ب) سرفصل‌های این درس به شرح ذیل خواهد بود:

۱. کلیات و تعاریف (مقدمه)؛
  ۲. اصول کلی قانون اساسی؛
  ۳. حقوق ملت؛
  ۴. اقتصاد و امور مالی؛
  ۵. حق حاکمیت ملت و قوای آن؛
  ۶. قوه مقننه و اختیارات و صلاحیت آن؛
  ۷. شوراها؛
  ۸. رهبری یا شورای رهبری و شرح وظایف و ... آن؛
  ۹. قوه مجریه و شرح وظایف آن؛
  ۱۰. ارتش و سپاه پاسداران؛
  ۱۱. سیاست خارجی؛
  ۱۲. قوه قضائیه و شرح وظایف آن؛
  ۱۳. صدا و سیما و شرح وظایف آن؛
  ۱۴. شورای عالی امنیت ملی و شرح وظایف آن؛
  ۱۵. بازنگری در قانون اساسی و نحوه و شرایط آن؛
  ۱۶. پاسخ به شبهات قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ج) منابع ذیل جهت استفاده استاد به منظور تتبع بیشتر، در مباحث فوق‌الذکر ارائه می‌گردد:
۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با اصلاحات ۱۳۶۸)
  ۲. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران - جلال الدین مدنی
  ۳. آشنایی با نظام جمهوری اسلامی ایران
  ۴. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران - سید ابوالفضل قاضی (شریعت پناهی)

پیوست شماره ۲۲:

نکاتی در خصوص درس «تعلیم و تربیت اسلامی»

الف) محتوای درس مذکور با هدف آشنایی با اصطلاحات، مبانی، اصول و مهم‌ترین روش‌ها و مراحل تعلیم و تربیت اسلامی خواهد بود.

ب) سرفصل‌های این درس به شرح ذیل خواهد بود:

➤ کلیات: مفاهیم، ضرورت و اهمیت؛

➤ مباحث مقدماتی:

✓ هدف تربیت؛

✓ تربیت و دانش‌های مرتبط (تعلیم، تربیت، فلسفه اخلاق، روانشناسی و...)

✓ قلمرو تربیت؛

✓ مآخذشناسی توصیفی - تحلیلی (معرفی و نقد مهم‌ترین منابع).

➤ مبانی و اصول تربیت:

➤ الف: مبانی تربیت (توحید، فطرت و...)

➤ ب: اصول تربیت

✓ کرامت ذاتی انسان

✓ ایمان

✓ عمل صالح

✓ اختیار انسان

➤ روش‌های تربیت:

✓ روش تکریم شخصیت،

✓ روش الگویی،

✓ روش موعظه،

✓ روش تصافح،

✓ روش محبت،

✓ روش انذار و تبشیر،

✓ روش تشویق و تنبیه و...،

➤ مراحل تربیت:

✓ نظری،

✓ عاطفی

✓ رفتاری.

➤ ویژگی‌های مربی: دانایی، اخلاص، مهربانی، عمل به گفتار و...،

➤ شناخت مربی (معرفی ابعاد تربیت‌پذیر انسان از منظر اسلام).

➤ عوامل مؤثر در تربیت از منظر اسلام:

✓ محیط (تاریخ، حکومت و رهبران، اقتصاد، غذا فرهنگ و...)

✓ وراثت

✓ عوامل ماوراء طبیعت

✓ خود، اراده و اختیار.

➤ آفات و آسیب‌ها و موانع تربیت:

✓ پیروی هوای نفس

✓ پیروی از شیطان

✓ پیروی کورکورانه از پدران و شخصیت‌ها

✓ غرور

✓ کم‌ظرفیتی

✓ طغیانگری در هنگام نعمت

✓ ناسپاسی

✓ عصیان، گناه

(ج) منابع ذیل جهت استفاده استاد به منظور تتبع بیشتر، در مباحث فوق‌الذکر ارائه می‌گردد:

۱. فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی / علامه مصباح یزدی

۲. کتاب درس‌هایی از تعلیم و تربیت اسلامی / رضا محمدی

۳. نگاهی دوباره به تربیت اسلامی / آقای خسرو باقری

۴. آیین تربیت / آیت ا... ابراهیم امینی

پیوست شماره ۲۳:

نکاتی در خصوص درس «روش کلاس‌داری کودک و نوجوان»

(الف) محتوای درس مذکور با هدف آشنایی با قواعد، فنون، آداب و روش‌های کلاس‌داری و ارزشیابی آموزش کودکان و نوجوانان و کسب مهارت‌های آن و به صورت کارگاهی خواهد بود.

(ب) سرفصل‌های این درس به شرح ذیل خواهد بود:

- تعریف تدریس و کلاس‌داری؛
- آشنایی با کودک و نوجوان؛
- ضرورت و فواید کلاس‌داری کودک و نوجوان؛
- روش‌های شروع و برقراری ارتباط با کودک و نوجوان؛
- قالب‌های کلاس‌داری کودکان و نوجوانان (پرسش و پاسخ، انوعی، گروهی، آدابی، عددی، جوانبی، نمادین، تشبیهی، نکته‌ای، نسخه‌ای و مقایسه‌ای)؛
- شیوه‌های ایجاد تنوع و رفع خستگی؛
- تکلیف و روش‌های تکلیف دهی.
- (ج) منابع ذیل جهت استفاده استاد به منظور تتبع بیشتر، در مباحث فوق‌الذکر ارائه می‌گردد:
- جذاب سازی کلاس‌های دینی کودکان و نوجوانان / استاد اسماعیلی مبارکه
- روش تدریس و کلاس‌داری تبلیغی / استاد اسماعیلی مبارکه
- شیوه جذب جوانان / استاد اسماعیلی مبارکه
- مهارت‌های شادی‌آفرین / استاد اسماعیلی مبارکه

ضمناً در خصوص مباحث کارورزی این درس نیز جزوه مربوط به کارورزی روش‌ها (شماره یک) محور قرار گیرد.

پیوست شماره ۲۴:

نکاتی در خصوص درس «روش آموزش قرآن کریم»

الف) محتوای درس مذکور با هدف آشنایی با قواعد، فنون و روش‌های آموزش صحیح خوانی، روان‌خوانی، تجوید و مفاهیم قرآن کریم و کسب مهارت‌های آن و به صورت کارگاهی خواهد بود.

ب) سرفصل‌های این درس به شرح ذیل خواهد بود:

- کلیات: مفاهیم، ضرورت و اهمیت؛
- تعریف علوم و فنون قرائت؛
- معیارهای انتخاب روش تدریس قرآن؛
- مهارت‌ها و شرایط کلاس‌داری؛
- ویژگی‌های استاد قرآن؛
- دلایل انتخاب مباحث روخوانی و روان‌خوانی؛
- روش‌های تدریس در موضوعات مختلف تجوید قرآن کریم:
  - ✓ روش تدریس حرکات کوتاه؛
  - ✓ روش تدریس حرکات کشیده؛
  - ✓ روش تدریس علامات؛
  - ✓ روش تدریس حروف ناخوانا، حروف مدّی، رفع التقاء ساکنین، اشباع‌ها
  - ضمیر، وقف و علامت‌های آن؛
  - ✓ روش تدریس تمایز حروف در تجوید؛
  - ✓ چگونگی طرح سؤال و نحوه استفاده از شعارهای قرآنی تعریف تدریس و کلاس‌داری؛

ج) متن درسی برای این درس کتاب «درسنامه روش آموزش و مهارت‌های کلاس‌داری قرآن کریم» تألیف رحمت عابدی (نشر جامعه المصطفی) می‌باشد.

پیوست شماره ۲۵:

نکاتی در خصوص درس «روش تبلیغ در فضای مجازی»

الف) محتوای درس مذکور با هدف آشنایی با قواعد، فنون و روش‌های تبلیغ در فضای مجازی و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی) با تأکید بر تبلیغ در شبکه‌های اجتماعی ارائه می‌گردد.

ب) مباحث ذیل جهت ارائه این درس مد نظر می‌باشد:

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات:

- عملیات روانی
- جنگ شناختی
- زمان‌شناسی
- موضوع شناسی

فصل دوم: شبکه‌سازی

- ظرفیت‌های شبکه‌سازی
- لوازم شبکه‌سازی
- روش‌های شبکه‌سازی

فصل سوم: ترندسازی

- سرویس‌های متن محور
- سرویس‌های تصویر محور
- سرویس‌های فیلم محور

فصل چهارم: هشتک سازی

- اصول و قواعد
- انواع هشتک

فصل پنجم: کمپین سازی

- اصول و قواعد

- روش کمپین سازی
- فصل ششم: مهارت‌های جریان سازی رسانه‌ای
  - استفاده از قالب‌های مختلف
  - در نظر گرفتن مخاطبان گوناگون
  - استفاده از ظرفیت‌های مختلف
    - محیط فیزیکی
    - محیط مجازی
  - تداوم و استمرار کار رسانه‌ای
  - عملکرد پازلی
  - برندسازی
    - صداقت
    - اتقان
    - اعتمادسازی
  - گره زدن جریان سازی رسانه‌ای با کسب و کار
- فصل هفتم: مهارت تخریب جریان سازی رسانه‌ای دشمن
  - توجه به ریشه مسائل
  - نقد علمی
  - بیان هنری
  - تغییر اولویت

پیوست شماره ۲۶:

نکاتی در خصوص درس «مهارت‌های پژوهشی»

الف) سرفصل‌ها و مباحث ذیل جهت این درس مشخص شده است:

۱. کلیات: مفاهیم، ضرورت و اهمیت؛
  ۲. حکمت و فواید تحقیق؛
  ۳. ویژگی‌های تحقیق و محقق؛
  ۴. موانع تحقیق مطلوب؛
  ۵. انواع تحقیق؛
  ۶. انواع مطالعه؛
  ۷. روش مطالعه؛
  ۸. خلاصه نویسی؛
  ۹. چکیده؛
  ۱۰. برداشت برداری؛
  ۱۱. روش فیش‌نویسی؛
  ۱۲. فیش‌برداری نرم‌افزاری (شیوه استفاده از فیش تبلیغ)؛
  ۱۳. تنظیم و دسته‌بندی و بایگانی؛
  ۱۴. تعریف تحقیق؛
  ۱۵. فرآیند تحقیق.
- ۱۵/۱. مسأله‌شناسی؛
  - ۱۵/۲. تعیین منابع مطالعه؛
  - ۱۵/۳. مطالعه، جمع‌آوری، ثبت و طبقه‌بندی اطلاعات؛
  - ۱۵/۴. تحلیل و ارزیابی؛
  - ۱۵/۵. تدوین گزارش تحقیق.

ب) منابع ذیل جهت استفاده استاد به منظور تتبع بیشتر، در مباحث فوق‌الذکر ارائه می‌گردد:

۱. درسنامه روش تحقیق / مجید طرقي
۲. روش‌شناسی مطالعات دینی / احد قراملکی
۳. روش تحقیق کتابخانه‌ای / نکونام
۴. روش علمی تحقیق / محمد ناصری اصفهانی
۵. روش تحقیق در علوم اجتماعی / ریمون کیوی، عبدالحسین نیک گوهر

پیوست شماره ۲۷:

لیست دروس سفیران هدایت و نحوه تقسیم نمرات و ارزشیابی آن‌ها

ردیف	عنوان درس	ساعت	نوع درس	آزمون کتبی پایان نیم سال	فعالیت درسی	پژوهش	آزمون عملی	جمع نمرات آزمون کتبی و ...	شفاهی	جمع کل
۱	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰
۲	اخلاق اسلامی ۱	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳	اخلاق اسلامی ۲	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۴	اخلاق اسلامی ۳	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۵	اخلاق اسلامی ۴	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۶	اخلاق اسلامی ۵	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۷	اخلاق اسلامی ۶	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۸	روانشناسی عمومی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰

ردیف	عنوان درس	ساعت	نوع درس	آزمون کتبی پایان نیم سال	فعالیت درسی	پژوهش	آزمون عملی	جمع نمرات آزمون کتبی و ...	شفاهی	جمع کل
۹	روانشناسی و تبلیغ	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۰	بلاغت	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۱	صرف ۱	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۲	صرف ۲	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۳	صرف ۳	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۴	صرف کاربردی	۳۲	عملی		۸		۱۲	۲۰	۰	۲۰
۱۵	نحو ۱	۶۴	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۶	نحو ۲	۸۰	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۷	نحو ۳	۸۰	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۱۸	نحو ۴	۸۰	نظری	۱۵	۰			۲۰	۰	۲۰
۱۹	نحو ۵	۸۰	نظری	۱۵	۰	۵		۲۰	۲۰	۲۰
۲۰	نحو کاربردی	۶۴	عملی		۳	۵	۱۲	۲۰	۰	۲۰
۲۱	تاریخ اسلام ۱	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۲۲	تاریخ اسلام ۲	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۲۳	تاریخ اسلام ۳	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۲۴	تاریخ انقلاب اسلامی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۲۵	جریان شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۲۶	سیره معصومین	۴۸	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۲۷	دعا و زیارات	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰

ردیف	عنوان درس	ساعت	نوع درس	آزمون کتبی پایان نیم سال	فعالیت درسی	پژوهش	آزمون عملی	جمع نمرات آزمون کتبی و ...	شفاهی	جمع کل
۲۸	رجال و درایه کاربردی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۲۹	علوم حدیث	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۰	معارف حدیثی ۱	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۱	معارف حدیثی ۲	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۲	تعلیم و تربیت اسلامی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۳	جامعه‌شناسی و تبلیغ	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۴	قانون اساسی	۱۶	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۵	مدیریت اسلامی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۶	آیین نگارش	۴۸	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰
۳۷	احکام ۱	۴۸	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۸	احکام ۲	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۳۹	احکام ۳	۴۸	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۴۰	اصول فقه ۱	۷۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۴۱	اصول فقه ۲	۷۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۴۲	اصول فقه ۳	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۴۳	اصول فقه ۴	۸۵	نظری	۱۵	۰	۵		۲۰	۰	۲۰
۴۴	اصول فقه ۵	۸۵	نظری	۱۵	۰	۵		۲۰	۲۰	۲۰

ردیف	عنوان درس	ساعت	نوع درس	آزمون کتبی پایان نیم سال	فعالیت درسی	پژوهش	آزمون عملی	جمع نمرات آزمون کتبی و ...	شفاهی	جمع کل
۴۵	روش استخراج فتوا	۶۴	نظری - عملی	۱۰	۴		۷	۲۰	۰	۲۰
۴۶	فقه ۱	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۴۷	فقه ۲	۸۵	نظری	۱۵	۰	۵		۲۰	۲۰	۲۰
۴۸	فقه ۳	۸۵	نظری	۱۵	۰	۵		۲۰	۰	۲۰
۴۹	فقه ۴	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۵۰	فقه ۵	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۵۱	فقه ۶	۸۵	نظری	۱۵	۵			۲۰	۲۰	۲۰
۵۲	قواعد فقهیه	۲۴	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۵۳	تفسیر ترتیبی ۱	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۵۴	تفسیر ترتیبی ۲	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۵۵	تفسیر ترتیبی ۳	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۵۶	تفسیر ترتیبی ۴	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۵۷	تفسیر ترتیبی ۵	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۵۸	تفسیر ترتیبی ۶	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۵۹	تفسیر ترتیبی ۷	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۶۰	تفسیر ترتیبی ۸	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۶۱	تفسیر ترتیبی ۹	۱۶	نظری	۱۲	۳	۵		۲۰	۰	۲۰
۶۲	تفسیر ترتیبی ۱۰	۱۶	نظری	۱۲	۳	۵		۲۰	۰	۲۰
۶۳	تفسیر ترتیبی ۱۱	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۶۴	تفسیر ترتیبی ۱۲	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۶۵	تفسیر ترتیبی ۱۳	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۶۶	تفسیر ترتیبی ۱۴	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰
۶۷	تفسیر ترتیبی ۱۵	۱۶	نظری	۱۲	۸			۲۰	۰	۲۰

ردیف	عنوان درس	ساعت	نوع درس	آزمون کتبی پایان نیم سال	فعالیت درسی	پژوهش	آزمون عملی	جمع نمرات آزمون کتبی و ...	شفاهی	جمع کل
۶۸	علوم قرآنی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۶۹	قرائت و تجوید قرآن ۲	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۲۰	۲۰
۷۰	قرائت و تجوید قرآن ۱	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰
۷۱	آشنایی با فرق اسلامی	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۷۲	دروس اقتضائی - فرق و مذاهب	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۷۳	معارف و عقائد ۱	۴۸	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۷۴	معارف و عقائد ۲	۴۸	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۷۵	معارف و عقائد ۳	۶۴	نظری	۱۵	۰	۵		۲۰	۰	۲۰
۷۶	معارف و عقائد ۴	۳۲	نظری	۱۵	۰	۵		۲۰	۰	۲۰
۷۷	معارف و عقائد ۵	۳۲	نظری	۱۵	۰			۲۰	۰	۲۰
۷۸	ولایت فقیه	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۷۹	حکمت اسلامی	۸۰	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۸۰	منطق ۱	۳۲	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۸۱	منطق ۲	۶۴	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۸۲	منطق ۳	۶۴	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۸۳	تحقیق پایانی	۶۴	عملی	۰	۰	۰	۲۰	۲۰	۰	۲۰
۸۴	روش آموزش احکام	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰
۸۵	روش آموزش قرآن کریم	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰

ردیف	عنوان درس	ساعت	نوع درس	آزمون کتبی پایان نیم سال	فعالیت درسی	پژوهش	آزمون عملی	جمع نمرات آزمون کتبی و ...	شفاهی	جمع کل
۸۶	روش تبلیغ در فضای مجازی	۳۲	نظری - عملی	۱۰	۴		۷	۲۰	۰	۲۰
۸۷	روش تحلیل مسائل سیاسی	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۴		۷	۲۰	۰	۲۰
۸۸	روش تدریس	۳۲	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰
۸۹	روش ذکر مصیبت	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰
۹۰	روش سخنرانی دینی	۴۸	نظری	۱۵	۵			۲۰	۰	۲۰
۹۱	روش کلاس‌داری کودکان و نوجوانان	۲۴	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰
۹۲	کارورزی روش‌ها ۱	۳۲	عملی		۸		۱۲	۲۰	۰	۲۰
۹۳	کارورزی روش‌ها ۲	۳۲	عملی		۸		۱۲	۲۰	۰	۲۰
۹۴	کارورزی روش‌ها ۳	۳۲	عملی		۸		۱۲	۲۰	۰	۲۰
۹۵	کارورزی روش‌ها ۴	۳۲	عملی		۸		۱۲	۲۰	۰	۲۰
۹۶	کارورزی روش‌ها ۵	۳۲	عملی		۸		۱۲	۲۰	۰	۲۰

ردیف	عنوان درس	ساعت	نوع درس	آزمون کتبی پایان نیم سال	فعالیت درسی	پژوهش	آزمون عملی	جمع نمرات آزمون کتبی و ...	شفاهی	جمع کل
۹۷	کارورزی روش‌ها ۶	۳۲	عملی		۸		۱۲	۲۰	۰	۲۰
۹۸	مهارت‌های پژوهشی	۳۲	نظری - عملی	۱۰	۳		۷	۲۰	۰	۲۰

پیوست شماره ۲۸:

جدول تطبیق‌سازی دروس سفیران هدایت با برنامه‌های جاری و جدید

➤ حوزه دانشی اخلاق

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
اصول کلی مشاوره و راهنمایی	*	*
اخلاق اسلامی ۱	اخلاق ۱	اخلاق اسلامی ۱
اخلاق اسلامی ۲		اخلاق اسلامی ۲
اخلاق اسلامی ۳	اخلاق ۲	اخلاق اسلامی ۳
اخلاق اسلامی ۴		اخلاق اسلامی ۴
اخلاق اسلامی ۵	اخلاق ۳	اخلاق اسلامی ۵
اخلاق اسلامی ۶	*	اخلاق اسلامی ۶
روانشناسی عمومی	*	*
روانشناسی و تبلیغ	*	*

➤ حوزه دانشی ادبیات عربی

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
بلاغت	بلاغت ۱ و ۲	بلاغت ۲ و ۳
صرف ۱	صرف ۱	صرف ۱
صرف ۲	صرف ۲	صرف ۲
صرف ۳	صرف ۳	صرف ۳
صرف کاربردی	*	صرف ۴ و تجزیه و ترکیب ۱
نحو ۱	نحو ۱ و ۲	نحو ۱، ۲ و ۳
نحو ۲	نحو ۳ و ۴	نحو ۴
نحو ۳	نحو ۵ و ۶	نحو ۵
نحو ۴	نحو ۷ و ۸	نحو ۶
نحو ۵	نحو ۹ و ۱۰	نحو ۷
نحو کاربردی	تجزیه و ترکیب	تجزیه و ترکیب ۲

➤ حوزه دانشی تاریخ و سیره

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
تاریخ اسلام ۱	تاریخ ۱ و ۲	تاریخ اسلام ۱
تاریخ اسلام ۲	تاریخ ۳	تاریخ اسلام ۲
تاریخ اسلام ۳	*	تاریخ اسلام ۲
تاریخ انقلاب اسلامی	*	تاریخ انقلاب اسلامی
جریان‌شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	*	*
سیره معصومین علیهم‌السلام	تاریخ ۴ و ۵ و ۶	تاریخ اسلام ۲

➤ حوزه دانشی حدیث

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
دعا و زیارات	*	ادعیه و زیارات
رجال و درایه کاربردی	*	*
علوم حدیث	علوم حدیث	علوم حدیث
معارف حدیثی ۱	نهج البلاغه ۱ و ۲	نهج البلاغه
معارف حدیثی ۲	نهج البلاغه ۳	کافی

➤ حوزه دانشی علوم انسانی

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
تعلیم و تربیت اسلامی	*	*
جامعه‌شناسی و تبلیغ	*	*
قانون اساسی	*	*
مدیریت اسلامی	*	*

➤ حوزه ادبیات فارسی

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
آیین نگارش	آیین نگارش	زبان و ادبیات فارسی

➤ حوزه دانشی فقه و اصول

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
احکام ۱	احکام ۱	احکام ۱
احکام ۲	احکام ۲	احکام ۲
احکام ۳	احکام ۲	احکام ۳
اصول فقه ۱	اصول ۱	اصول فقه ۱ (ب ۱)
اصول فقه ۲	اصول ۲	اصول فقه ۱ (ب ۲)
اصول فقه ۳	اصول ۳	اصول فقه ۲
اصول فقه ۴	اصول ۴	اصول فقه ۳
اصول فقه ۵	اصول ۵ و ۶	اصول فقه ۴
روش استخراج فتوا	*	فقه ۱ و ۲
فقه ۱	فقه ۱ و ۲	فقه ۳ (ب ۱)
فقه ۲	فقه ۳ و ۴	فقه ۳ (ب ۲)
فقه ۳	فقه ۵ و ۶	فقه ۴ و ۵
فقه ۴	فقه ۷ و ۸	فقه ۶ و ۷
فقه ۵	فقه ۹ و ۱۰	فقه ۸ و ۹
فقه ۶	فقه ۱۱ و ۱۲	فقه ۱۰
قواعد فقهیه	*	قواعد فقهیه

➤ حوزه دانشی قرآن

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
تفسیر ترتیبی ۱	قرآن ۱	آشنایی محتوایی با قرآن ۱
تفسیر ترتیبی ۲	قرآن ۲	آشنایی محتوایی با قرآن ۲
تفسیر ترتیبی ۳	قرآن ۳	آشنایی محتوایی با قرآن ۳
تفسیر ترتیبی ۴	قرآن ۴	آشنایی محتوایی با قرآن ۴
تفسیر ترتیبی ۵	قرآن ۵	آشنایی محتوایی با قرآن ۵
تفسیر ترتیبی ۶	*	آشنایی محتوایی با قرآن ۶
تفسیر ترتیبی ۷	*	*
تفسیر ترتیبی ۸	*	*
تفسیر ترتیبی ۹	*	*
تفسیر ترتیبی ۱۰	*	*
تفسیر ترتیبی ۱۱	*	*
تفسیر ترتیبی ۱۲	*	*
تفسیر ترتیبی ۱۳	*	*
تفسیر ترتیبی ۱۴	*	*
تفسیر ترتیبی ۱۵	*	*
علوم قرآنی	علوم قرآن	علوم قرآنی
قرائت و تجوید قرآن ۱	تجوید ۱	*
قرائت و تجوید قرآن ۲	تجوید ۲	تجوید ۲

➤ حوزه دانشی کلام

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
آشنایی با فرق اسلامی	*	*
دروس اقتضائی - فرق و مذاهب	*	*
معارف و عقائد ۱	عقائد ۱	معارف و عقاید ۱
معارف و عقائد ۲	عقاید ۲	معارف و عقاید ۲
معارف و عقائد ۳	عقاید ۳	معارف و عقاید ۳
معارف و عقائد ۴	عقاید ۴	معارف و عقاید ۴
معارف و عقائد ۵	عقاید ۵	معارف و عقاید ۵ (ج ۱)
ولایت فقیه	حکومت اسلامی	معارف و عقاید ۵ (ج ۲)

➤ حوزه دانشی منطق و فلسفه

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
حکمت اسلامی	آشنایی با فلسفه	حکمت اسلامی
منطق ۱	منطق ۱	منطق ۱
منطق ۲	منطق ۲ و ۳	منطق ۲
منطق ۳	منطق ۴	منطق ۳

➤ حوزه دانشی مهارت‌ها

عنوان دروس سفیران هدایت	عنوان دروس برنامه جاری	عنوان دروس برنامه جدید
تحقیق پایانی	*	تحقیق پایانی
روش آموزش احکام	*	*
روش آموزش قرآن کریم	*	*
روش تبلیغ در فضای مجازی	*	*
روش تحلیل مسائل سیاسی	*	*
روش تدریس	*	روش تبلیغ و تدریس
روش ذکر مصیبت	*	*
روش سخنرانی دینی	*	*
روش کلاس‌داری کودکان و نوجوانان	*	*
کارورزی روش‌ها ۱	*	*
کارورزی روش‌ها ۲	*	*
کارورزی روش‌ها ۳	*	*
کارورزی روش‌ها ۴	*	*
کارورزی روش‌ها ۵	*	*
کارورزی روش‌ها ۶	*	*
مهارت‌های پژوهشی	*	مهارت‌های پژوهشی

پیوست شماره ۲۹:

آیین‌نامه تحصیل همزمان طلاب در مراکز حوزوی و غیرحوزوی

ماده ۱: با عنایت به روی آوردن تعدادی از حوزویان به تحصیل همزمان در دانشگاه در حین تحصیلات حوزوی و با توجه به مصوبات ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ شورای محترم عالی، به منظور نظارت بر حفظ اصالت حوزوی، زنی طلبگی، اهتمام به مسائل آموزشی و رسالت‌های تحقیقی و پژوهشی این دسته از طلاب، فراهم ساختن امکان حضور روحانیون در عرصه‌های مختلف علمی و بینارشته‌ای متناسب با نیازهای علمی جامعه و برای ایجاد وحدت رویه در بخش‌های مختلف، آیین‌نامه و دستورالعمل ضوابط تحصیل همزمان طلاب در حوزه و دانشگاه به شرحی که در ادامه آمده، گردیده است.

ماده ۲: در تحصیل همزمان حوزویان در مراکز دانشگاهی سیاست‌های ذیل مد نظر می‌باشد:

- (۱) اهتمام به نظارت نهادهای مسئول حوزوی بر طلاب شاغل به تحصیل هم زمان و حمایت از آن‌ها؛
- (۲) تأکید بر رعایت شئون روحانیت و ضوابط حوزه در مدت تحصیل در دانشگاه؛
- (۳) اهتمام به تناسب رشته انتخابی در دانشگاه با رسالت و اهداف حوزه‌های علمیه؛
- (۴) تأکید بر پابندی به تعهدات و رعایت شئون اخلاقی، سیاسی، اعتقادی؛
- (۵) تعامل با دانشگاه‌ها و بهره‌گیری از یافته‌های جدید علوم بشری و کاربرت آن در گسترش و تبلیغ دین اسلام.

ماده ۳: شرایط متقاضیان تحصیل همزمان:

الف) اتمام حداقل سطح ۲؛

۱. این مصوبه در خصوص مقررات تحصیل طلاب در دانشگاه است که در تاریخ ۷۸/۱۱/۲۲ به تصویب رسیده است.
۲. این مصوبه در خصوص آیین‌نامه اجرایی مصوبه ۲۹۲ تنظیم شده است و در تاریخ ۸۰/۰۴/۰۸ به تصویب رسیده است.
۳. در صد تحصیل همزمان در دانشگاه و حوزه توسط مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه با توجه به تعهد اخذ شده از طلاب علاقمند انجام خواهد شد و نظارت بر نحوه تحصیل طلاب توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ب) مناسب بودن رشته مورد نظر در دانشگاه با نیازها و ضرورت‌ها؛
 ج) فعال بودن پرونده آموزشی حوزوی طلبه متقاضی؛
 د) داشتن انگیزه مثبت از ارتقای تحصیلی در دانشگاه و عدم تأثیرپذیری از افکار و اندیشه‌های متعارض با اسلام ناب محمدی ﷺ
 هـ) توانایی متقاضی برای تحصیل هم‌زمان در حوزه و مراکز دانشگاهی بر اساس رشد تحصیلی متناسب با ضوابط حوزوی؛

و) برخورداری از حسن سابقه و سلامت اخلاقی و رفتاری؛
 ز) رعایت زنی طلبگی در مدت تحصیلات حوزوی؛
 ح) اخذ مجوز تحصیل هم‌زمان از معاونت آموزش.
تبصره: در صورت فقدان هر یک از شرایط مذکور، کمیسیون می‌تواند مجوز صادره را لغو نماید.

کمیسیون احراز صلاحیت تحصیل هم‌زمان

ماده ۴: اعضای کمیسیون:

- ۱) معاون آموزش حوزه‌های علمیه (رئیس کمیسیون)؛
  - ۲) معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (یا نماینده ایشان)؛
  - ۳) مسئول مرکز امور صیانتی (یا نماینده ایشان)؛
  - ۴) مدیر امور تحصیلی معاونت آموزش (دبیر کمیسیون)؛
  - ۵) معاون آموزش مدیریت سطوح عالی.
- تبصره ۱:** به تشخیص دبیر کمیسیون، دعوت از کارشناسان یا افراد متقاضی، به تناسب موضوعات و بدون حق رأی در جلسات، بلا مانع می‌باشد.
- تبصره ۲:** جلسه با حضور اکثریت اعضا رسمیت خواهد یافت و مصوبات جلسه با تأیید اکثریت حاضرین، نهایی تلقی خواهد شد و با امضای رئیس کمیسیون ابلاغ می‌گردد.
- تبصره ۳:** دبیرخانه این کمیسیون در معاونت آموزش می‌باشد.
- ماده ۵: وظایف کمیسیون:

- ۱) بررسی پرونده متقاضیان جهت احراز صلاحیت آن‌ها؛
- ۲) صدور مجوز تحصیل هم‌زمان برای متقاضیان؛

- ۳) تعیین صلاحیت تحصیل در رشته‌های خاص؛
- ۴) بررسی و تأیید رشته‌های معرفی شده از طرف معاونت آموزش که طلاب بدون نیاز به اخذ مجوز بتوانند آن‌ها را انتخاب نمایند.
- ۵) بررسی و تأیید دانشگاه‌های معرفی شده از طرف معاونت آموزش که طلاب بدون نیاز به اخذ مجوز بتوانند در آن‌ها مشغول به تحصیل شوند.
- ۶) بررسی گزارشات موردی مربوط به وضعیت تحصیل هم‌زمان طلاب و اعلام نظر درباره ادامه تحصیل آن‌ها؛
- ۷) تعیین و پیشنهاد تکلیف در خصوص بهره‌مندی متقاضیان از مزایای حوزوی؛
تبصره: دریافت شهریه در مدت تحصیل، به نظر مراجع عظام بستگی دارد.
- ۸) تعیین معیارها و ملاک‌های کارشناسی؛
- ۹) تصویب دستورالعمل‌های اجرایی و نظارتی در خصوص تحصیل هم‌زمان.
ماده ۶: دبیرخانه کمیسیون در معاونت آموزش مستقر می‌باشد.
- ماده ۷:** وظایف معاونت آموزش در خصوص بررسی مجوز تحصیل هم‌زمان عبارت است از:
۱) ثبت نام و تشکیل پرونده برای متقاضیان تحصیل هم‌زمان مطابق شرایط و ضوابط مصوب (در مدیریت امور تحصیلی معاونت)؛
تبصره: طلابی که سابقه تحصیل در حوزه‌های علمیه اصفهان و خراسان داشته و در حال تحصیل رسمی در مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه هستند؛ با ارائه گواهی اشتغال به تحصیل و سابقه وضعیت آموزشی خود در مراکز مدیریت اصفهان و خراسان اقدام به ثبت نام نمایند.
- ۲) انجام استعلامات لازم در خصوص مسائل آموزشی و رفتاری از مراجع و بخش‌های ذیربط؛
- ۳) تکمیل و ارسال پرونده متقاضی به کمیسیون احراز صلاحیت‌ها؛
تبصره: طلابی که موفق به اخذ مدرک سطح چهار شده‌اند نیاز به اخذ مجوز ندارند.
- ۴) صدور گواهی‌های لازم برای متقاضیان پیرو استعلام دانشگاه مربوطه، پس از تأیید کمیسیون؛
- ۵) بررسی سالانه وضعیت تحصیلی طلاب دارای مجوز؛
- ۶) پاسخگویی به استعلامات مراکز دانشگاهی و حوزوی در خصوص وضعیت طلاب در حال تحصیل هم‌زمان و یا متقاضی؛
- ۷) پیگیری و انجام اقدامات لازم در خصوص تشکیل جلسات، مصوبات و تصمیمات کمیسیون احراز صلاحیت؛

۸) ارائه گزارش‌های موردی و سالیانه از وضعیت تحصیلی طلاب به کمیسیون و سایر مراجع ذیربط

با تأیید رئیس کمیسیون؛

۹) معرفی رشته‌ها و مراکز دانشگاهی به کمیسیون احراز صلاحیت‌ها، جهت اخذ مجوز کلی انتخاب و تحصیل در آن‌ها^۱.

کنترل، ارزیابی و نظارت

ماده ۸: اخذ مجوز تحصیل هم‌زمان از کمیسیون احراز صلاحیت‌ها، فقط پیش از آغاز تحصیل در دانشگاه امکان‌پذیر و لازم می‌باشد.

تبصره: طلابی که به دلیل عدم اطلاع از این ماده، شاغل به تحصیل در دانشگاه هستند ملزم به اقدام عاجل برای تشکیل پرونده و اخذ مجوز هستند.

ماده ۹: اشتغال به تحصیل در مراکز دانشگاهی به صورت هم‌زمان بدون اخذ مجوز از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه برای طلاب دارای پرونده رسمی پذیرش، به منزله انصراف از تحصیل در حوزه‌های علمیه تلقی می‌شود.

تبصره: پذیرش مجدد یا صدور مجوز برای ادامه تحصیل در مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه منوط به موافقت کمیسیون آموزش خواهد بود.

ماده ۱۰: طلاب دارای مجوز تحصیل هم‌زمان، جهت استمرار بهره‌مندی از مزایای آموزشی، نیازمند تأیید وضعیت آموزشی خود در هر سال تحصیلی هستند و لازم است گزارش وضعیت تحصیلی خود را ابتدای هر سال تحصیلی به واحد متصدی تحصیل هم‌زمان در معاونت آموزش ارائه نمایند.

تبصره: عدم پابندی طلبه به تعهدات در خصوص رعایت شؤونات و رشد تحصیلی مناسب حوزوی، می‌تواند منجر به لغو مجوزهای صادره در این خصوص شده و عدم پاسخ‌گویی به استعلامات را در پی داشته باشد.

ماده ۱۱: تحصیل هم‌زمان طلاب سفیران هدایت پس از اتمام دوره آموزشی، در صورت عدم تکمیل دوره تعهد تبلیغی، با مجوز معاونت تبلیغ بلامانع است.

تبصره: برای این دسته از طلاب تنها گواهی فارغ‌التحصیلی و اتمام دروس، صادر می‌شود و

۱. رشته‌ها و دانشگاه‌هایی که اشخاص دارای شرایط لازم در این آیین‌نامه بتوانند در آن‌ها بدون نیاز به اخذ مجوز، اقدام به تحصیل هم‌زمان نمایند.

مدرک تحصیلی نهایی پس از تکمیل تعهد تبلیغی صادر خواهد شد.

ماده ۱۲: در صورت انصراف طلبه از ادامه تحصیل در حوزه‌های علمیه و یا اخراج، وضعیت کلی پرونده طلبه به مرکز دانشگاهی که مجوز تحصیل هم‌زمان در آن داده شده است، گزارش می‌شود.

تبصره: در صورت به وجود آمدن وضعیت فوق، پاسخ به استعلام‌های مرکز دانشگاهی مربوط، فقط در موضوعات مربوط به قبل از انصراف و یا اخراج از حوزه امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۱۳: طلاب دارای انصراف از تحصیل و یا سایر مشکلات آموزشی، جهت تشکیل پرونده و پاسخ به استعلامات، ابتدا لازم است وضعیت تحصیلی خود را از طریق مدرسه و مدیریت استان مشخص و ارائه نمایند.

ماده ۱۴: کلیه ضوابط تحصیل در دانشگاه‌های غیرحضور و مجازی مانند دانشگاه‌های حضوری است.

دستورالعمل مربوط به اداره امور تحصیلی معاونت آموزش در خصوص تحصیل هم‌زمان

ماده ۱۵: اداره خدمات آموزشی مدیریت امور تحصیلی معاونت آموزش، مجری امور مربوط به آیین‌نامه تحصیل هم‌زمان طلاب در حوزه و دانشگاه خواهد بود که وظایف آن به شرح زیر می‌باشد:

- (۱) تشکیل پرونده با درخواست متقاضی؛
- (۲) اخذ تعهد کتبی از طلاب متقاضی؛
- (۳) استعلام وضعیت اخلاقی، سیاسی، اعتقادی و... متقاضی از مرکز امور صیانتی؛
- (۴) ارسال پرونده به کمیسیون بعد از اعلام نظر مساعد مرکز امور صیانتی؛
- (۵) پاسخگویی به استعلام نهادهای دانشگاهی و مرتبط پس از صدور مجوز؛
- (۶) نظارت بر عمل به تعهدات و رعایت شئون اخلاقی، سیاسی، اعتقادی حین تحصیل در دانشگاه؛
- (۷) استعلام سالانه از واحد ارزیابی تحصیلی درباره طلاب معرفی شده به مراکز دانشگاهی؛
- (۸) ارجاع مجدد پرونده به کمیسیون تجدید نظر، در صورت تغییر شرایط یا عدم پایبندی متقاضی به تعهدات؛
- (۹) ابلاغ حکم کمیسیون مبنی بر قطع مزایا و انصراف حوزوی و یا جواز ادامه تحصیل، برای افرادی

که از مفاد تعهدنامه تخلف کنند و یا افرادی که بدون هماهنگی با مرکز مدیریت در مراکز دانشگاهی به تحصیل مشغول شوند؛

۱۰) تشکیل پرونده در خصوص رشته‌ها و دانشگاه‌های متقاضی عدم نیاز به مجوز، و ارسال آن به شورای گسترش (یا شورای عالی).

تبصره: نامه‌های صادره به مراکز دانشگاهی، از طرف دفتر معاونت آموزش خواهد بود.

ماده ۱۶: مدارک لازم جهت تشکیل و تکمیل پرونده:

- ۱) برگه ارزیابی رسمی مبنی بر اتمام حداقل سطح دو در یکی از رشته‌های عمومی یا گرایشی؛
- ۲) ارائه گواهی مبنی بر مجاز بودن تحصیل در دانشگاه برای طلاب فارغ التحصیل سطوح دو و سه سفیران هدایت از معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه؛
- ۳) تکمیل فرم درخواست صدور مجوز تحصیل هم‌زمان و تعهد کتبی مبنی بر رعایت شئون روحانیت و مقررات حوزوی همراه با ادامه فعالیت‌های حوزوی در مدت تحصیل در دانشگاه و بعد از فراغت یا انصراف از تحصیل؛
- ۴) تأییدیه مرکز امور صیانتی در خصوص صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی.

پیوست شماره ۳۰: فرم مصاحبه سفیران هدایت

بسمه تعالی

فرم مصاحبه (سفیران هدایت)

شماره پرونده مصاحبه: .....

تاریخ: .....

استان ..... شهرستان ..... مدرسه علمیه .....

کد مدرسه ..... کد داوطلبی .....

نام: ..... نام خانوادگی: ..... نام پدر: .....

کد ملی: ..... محل صدور: ..... تاریخ تولد: ...../...../.....

وضعیت تحصیلی: فارغ التحصیل ☐ در حال تحصیل ☐

رشته تحصیلی ..... سال تحصیلی ..... تعداد .....

واحدهای گذرانده ..... معدل کل ..... آخرین مدرک ..... تاریخ اخذ .....

آخرین مدرک ..... تلفن همراه .....

آدرس .....

حداکثر ۱۰ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
تا ۳	تا ۶	تا ۸	تا ۱۰
.....			

۱- انگیزه گرایش به حوزه: (معنوی نه مادی...)¹

.....

۱. تذکر: ردیف ۱ تا ۷ شاخص های کلیدی می باشد لذا کسانی که امتیاز متوسط یا ضعیف گرفته باشند نباید جذب شوند گرچه در بخش های دیگر امتیاز عالی داشته باشند.

حداکثر ۱۰ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
۳ تا	۶ تا	۸ تا	۱۰ تا
.....			
حداکثر ۱۰ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
۳ تا	۶ تا	۸ تا	۱۰ تا
.....			
حداکثر ۱۰ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
۳ تا	۶ تا	۸ تا	۱۰ تا
.....			
حداکثر ۱۰ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
۳ تا	۶ تا	۸ تا	۱۰ تا
.....			
حداکثر ۱۰ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
۳ تا	۶ تا	۸ تا	۱۰ تا
حداکثر ۱۰ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
۳ تا	۶ تا	۸ تا	۱۰ تا
حداکثر ۶ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی

۲- علاقه مندی به لباس مقدس روحانیت و انجام خدمت تبلیغی: .....

۳- صلاحیت اخلاقی و اجتماعی: .....

۴- صلاحیت سیاسی و التزام عملی به ولایت فقیه: .....

۵- تقیدات مذهبی و اصالت خانوادگی: .....

۶- سلامت جسمی و روحی روانی: .....
(مراد از سلامت جسمی و روانی آن است که داوطلب مانعی برای امام جماعت، تحصیل و تبلیغ اعم از نقص عضو، ظاهری نامناسب و ... نداشته باشد) .....

۷- توان فکری: .....

۸- آگاهی به احکام مورد ابتلاء و ضروری (تسلط به قرائت قرآن و حمد و سوره): .....

تا ۱/۵	تا ۳	تا ۵	تا ۶
حداکثر ۶ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
تا ۱/۵	تا ۳	تا ۵	تا ۶
حداکثر ۶ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
تا ۱/۵	تا ۳	تا ۵	تا ۶
حداکثر ۶ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
تا ۱/۵	تا ۳	تا ۵	تا ۶
حداکثر ۶ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
تا ۱/۵	تا ۳	تا ۵	تا ۶
حداکثر ۶ امتیاز			
ضعیف	متوسط	خوب	عالی
تا ۱/۵	تا ۳	تا ۵	تا ۶

۹- فعالیت‌های مذهبی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی:

.....

.....

۱۰- قدرت بیان، قدرت جذب، حسن ظاهر:

.....

.....

۱۱- داوطلبین مناطق محروم و آسیب‌پذیر:

.....

.....

۱۲- امتیاز اولویت‌ها: (حفظ قرآن هر جزء یک امتیاز، معدل بالاتر از ۱۵ هر نمره ۱ امتیاز، تحصیلات فوق دیپلم و لیسانس به ترتیب ۲ و ۴ امتیاز)

.....

تذکر: امتیاز خانواده شهدا، جانبازان، آزادگان و حافظین بیش از یک ششم قرآن کریم و و نهج البلاغه قبلا در آزمون ورودی اعمال شده است.

خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	متوسط به خوب	خوب	خیلی خوب	عالی
تا ۲۵ امتیاز	تا ۴۰ امتیاز	تا ۵۰ امتیاز	تا ۶۰ امتیاز	تا ۷۵ امتیاز	تا ۸۵ امتیاز	تا ۱۰۰ امتیاز

جمع بندی امتیازات:

قابل توجه مصاحبه کنندگان محترم در صورت تمایل می توانند فرم مصاحبه را مجزا تکمیل نمایند.
 لطفا ارزیابی نهایی خود را از شاخص ترین نقاط قوت و ضعف داوطلب مرقوم فرمایید.

.....
 .....
 .....

نام و نام خانوادگی مصاحبه کننده (۱) ..... تاریخ امضاء

نام و نام خانوادگی مصاحبه کننده (۲) ..... تاریخ امضاء

محرمانه